

КнигоДАР

АН

ОТ АВТОРА НА

„ИНТЕРВЮ С ВАМПИРЪТ“

РАЙС

„Нубембери ...
Напрекъмуето не
смува го крак“
– „*Das Angenehme macht!*“

ВАМПИРЪТ ВИТОРИО

Ан Райс

Вампирът Виторио

Посвещение от Ан Райс

Този роман се посвещава на Стан, Кристофър, Мишел и Хауърд; на Росарио и Натрие; на Памела и Илейн, и на Николо.

ГЛАВА 1

КОЙ СЪМ АЗ, ЗАЩО ПИША И КАКВО ПРЕДСТОИ

Когато бях малък, сънувах ужасен сън. Сънувах, че държа в ръцете си отрязаните глави на по-малките си брат и сестра. Те бяха все така живи и безмълвни, с големи примигващи очи и зачервени бузи, а аз бях толкова ужасен, че не можех да промълвя и дума, подобно на тях самите.

Този сън се сбъдна.

Но никой няма да плаче за тях или за мен. Погребани са безименни под пет изминали столетия.

Аз съм вампир.

Името ми е Виторио и в момента пиша това в най-високата кула на разрушения замък на върха на планината, където съм се родил – в най-северната част на Тоскана, най-красивото кътче в самото сърце на Италия.

По всеобщо мнение аз съм забележителен вампир, притежаващ голяма власт, тъй като съм живял петстотин години след славните времена на Козимо де Медичи, и дори ангелите ще потвърдят моята сила, ако успеете да ги накарате да говорят. Проявете предпазливост по този въпрос.

Само че аз нямам нищо общо със „Сборището на словоохотливите“ – онази група странни романтични вампири, обитаващи града в южната част на Новия свят, Ню Орлиънс. Те вече са ви обсипали с толкова много хроники и разкази.

Не зная нищо за онези герои от зловещи събития, маскирани като художествена проза. Не зная нищо за техния примамлив рай сред блатата на Луизиана. На тези страници няма да откриете нови сведения за тях, а отсега нататък дори няма и да ги споменавам.

При все това те ме предизвикаха да напиша историята на своя произход – легендата на моето сътворение – и да изложа този епизод от живота си под формата на книга, която да представя пред широкия свят, така да се каже. Там тя би могла да попадне в случаен или преднамерен контакт с техните красиво издадени томове.

Столетията на вампирски живот прекарах в интелектуално и бдително бродене и учение, без да предизвиквам и най-малката опасност от страна на своя вид, и без да събуждам тяхното знание или подозрения.

Но това няма да бъде разказ за моите приключения.

Това, както казах, ще бъде историята на моя произход. Смятам, че в себе си тая откровения, които ще ви се сторят много оригинални. Вероятно, когато книгата ми бъде завършена и вече не ми принадлежи, ще поема своя път и ще се превърна в герой от този грандиозен roman-fleuve¹, започнат от останалите вампири в Сан Франциско или Ню Орлиънс. Засега не мога да бъда сигурен, нито да се вълнувам от това.

Докато прекарвам спокойните си нощи тук, сред обраслите камъни на мястото, където бях толкова щастлив като дете, чиито зидове сега са порутени и обезформени, между трънливите къпинови храсти и благоуханни избуяли гори от дъб и кестен, се чувствам принуден да опиша онова, което ме сполетя, защото участието ми изглежда е била много различна от тази на всеки друг вампир.

Не винаги се подвизавам на това място.

Напротив, по-голямата част от времето си прекарвам в града, който за мен е кралица на всички градове – Флоренция, която обикнах в първия миг, щом я видях с детските си очи в годините, когато Козимо Старият управляваше лично своята могъща банка „Медичи“, макар да беше най-богатият човек в Европа.

В дома на Козимо де Медичи живееше великият скулптор Донатело, който ваеше фигури от мрамор и бронз, както и мнозина художници и поети, автори на магически произведения и творци на музика. Великият Брунелески, изработил купола на най-голямата църква във Флоренция, строеше още една катедрала за Козимо в онези дни, а Микелоцо не само реставрираше манастира „Сан Марко“, но и започваше изграждането на двореца на Козимо, който един ден щеше да стане известен в целия свят като Палацо Векио. Заради Козимо хората обикаляха цяла Европа, ровейки се из отдавна забравени прашни библиотеки в търсене на гръцките и римските класици, които неговите учени превеждаха на нашия роден италиански – езикът, който преди много години Данте бе дръзнал да избере за своята „Божествена комедия“.

И именно под покрива на Козимо, когато бях смъртно момче с многообещаващо бъдеще, видях – да, с очите си видях – величайшите гости от Трентския събор, дошли от далечна Византия, за да сложат край на разцеплението между Източната и Западната църква: папа Евгений IV от Рим, патриарха на Константинопол и самия император на Изтока, Йоан VIII Палеолог. Видях тези велики мъже да влизат в града сред ужасна

1. Роман-поредица, фр. ез. – Бел.пр.

буря от проливен дъжд, но въпреки това с неописуем блясък, видях ги и да се хранят на масата на Козимо.

Достатъчно, бихте казали вие. Съгласен съм с вас. Това не е история на Медичите. Но позволете ми само да кажа, че всеки, който ви заяви, че са били мошеници – тези велики люде, е пълен идиот. Не друг, а потомците на Козимо се погрижиха за Леонардо да Винчи, Микеланджело и безброй други художници. И всичко това се случи, защото един banker, или кредитор ако щете, намираше, че е чудесно и редно да придава красота и великолепие на Флоренция.

Ще се върна към Козимо в подходящия момент, при това само с няколко думи, макар да се налага да призная, че изпитвам затруднения да бъда лаконичен по който и да е въпрос в тази история, но нека засега кажа, че Козимо принадлежи към живите.

Аз спя сред мъртвите от 1450.

А сега да разкажа как започна всичко, но ми позволете още едно въведение.

Моля, не търсете в този текст архаичен език. Няма да откриете онзи скован, фалшив английски, предназначен да омагьоса стените на замъка с претенциозна дикция и ограничен речник.

Ще разкажа историята си непринудено и убедително, без да пестя думи, защото ги обичам. И тъй като съм безсмъртен, повече от четири века съм поглъщал английския език от пиесите на Кристофър Марлоу и Бен Джонсън, до резките и наситени с груба емоционалност реплики от филм със Силвестър Сталоун.

Ще се убедите, че съм гъвкав и дързък, а понякога шокиращ. Но какво бих могъл да направя, освен да се възползвам докрай от способностите да описвам, които владея, и да отбележа, че сега английският вече не е език на една страна, нито пък на две, три или четири, а се е превърнал в език на целия съвременен свят, от горската пустош на Тенеси до най-отдалечените келтски острови и надолу до пренаселените градове на Австралия и Нова Зеландия.

Аз съм роден през Ренесанса. Ето защо се задълбочавам във всичко и не се страхувам да комбинирам, както и не се съмнявам, че стореното от мен е белязано от висша добродетел.

Що се отнася до родния ми италиански, вслушайте се нежно, когато изречете името ми, Виторио, и го вдъхнете като парфюм от останалите имена, които са изпъстрили този текст. Преди всичко той е толкова благозвучен език, че е превърнал английската дума stone, камък, в дума от три срички: ri-ea-tra. На света никога не е съществувал по-нежен

език. Говоря всички останали езици с италианския акцент, който днес можете да чуете по улиците на Флоренция.

А това, че моите англоговорящи жертви намират за много красиви ласкателствата ми, изречени с този акцент, и се поддават на моето нежно, бляскаво италианско произношение, е постоянен източник на радост за мен.

Но аз не съм щастлив.

Не си го помисляйте.

Не бих написал книга, за да ви разкажа, че един вампир е щастлив.

Аз притежавам мозък, както и сърце, и около мен витае някакъв безплътен образ на мен самия, несъмнено създаден от висша сила, а дълбоко вплетено в неосезаемата нишка на този летлив образ е онова, което хората наричат душа. Аз притежавам такава. Не съществува толкова много кръв, която да отнеме живота ѝ и да остана просто един преуспял възвращенец.

Добре. Няма проблеми. Да, да. Благодаря! – както би могъл да каже на английски всеки човек на този свят. Готови сме да започваме.

С изключение на това, че искам да цитирам един мрачен, но прекрасен писател, Шеридан лъо Фану, думите, изречени с непосилна мъка от герой, обсебен от духове в един от многото му великолепно написани разкази. Този автор, роден в Дъблин, е починал през 1873, но забележете колко свеж е езикът му, и колко ужасяващо се изразява героят, капитан Бартън, в разказа, наречен „Демонът“²:

„Истината е, че колкото и да съм несигурен в автентичността на това, което са ни учили да наричаме божествено творение, за един факт съм дълбоко и ужасяващо сигурен, че отвъд този свят съществува духовен свят – една система, чието действие общо взето за наша милост е скрито от нас, но и система, която би могла и понякога успява да ни се разкрие частично и страховито. Сигурен съм, знам, че има Бог – ужасен Бог – и че вината е последвана от възмездие по начини най-мистериозни и изумителни, чрез въздействия най-необясними и ужасяващи; съществува такава духовна система – Боже Господи, как съм сигурен в това! – система зловеща, неумолима и всемогъща, под чието въздействие страдах и сега страдам мъченията на обречените.“

Какво мислите за това?

Аз самият съм доста впечатлен, сякаш съм смъртен. Не мисля, че

2. Шеридан лъо Фану, „Неясно като в огледало“, 2005, Весела Люцканова, преводач Ралица Дерилова – Бел.ред.

съм готов да нарека нашия Бог „страховит“ или системата ни „зловредна“, но като че в тези думи се долавя зловещо и неизбежно правдоподобно звучене, написани са като художествена проза, но очевидно с много емоция.

Това е важно, защото над мене тегне ужасно проклятие, доста необичайно за един вампир, струва ми се. Тоест, останалите не го изживяват. Но все пак мисля, че всички ние – хора, вампири, всички, които изпитваме чувства и можем да плачем – всички сме жертви на проклятие, проклятието, че знаем повече, отколкото можем да понесем, и не можем да направим нищо, абсолютно нищо срещу силата и изкушението на това знание.

Накрая можем отново да се спрем на това. Да видим какво сте разбрали от моята история.

Тук е началото на вечерта. Дръзките останки от най-високата кула на баща ми все така неустрашимо се извисяват на фона на прекрасното, осеяно със звезди небе, за да виждам от прозореца сгрените от луната хълмове и долини на Тоскана, да, дори и блещукащото море под мините на Карара. Долавям мириса на избуялата зеленина по стръмната, неизследвана местност, около която ирисите на Тоскана продължават да цъфтят в ослепително червено или бяло, за да мога да ги намирам в копирено меката нощ.

Обгърнат и защитен по този начин, аз пиша, подготвен за мига, когато пълната, но винаги мрачна луна ще ме изостави, за да се скрие сред облаците, и да запаля свещите, наредени в готовност, цели шест, закътани сред плътното, грубо обработено сребро на канделабъра, който някога стоеше върху бюрото на баща ми, в дните, когато той беше старомодният феодален владетел на тази планина и всички нейни села, както и непоколебим съюзник във война и мир на великия град Флоренция и неин неофициален владетел. Времената, в които бяхме богати, безстрашни, любопитни и необичайно доволни. Нека сега разкажа за онова, което изчезна.

ГЛАВА 2

МОЯТ КРАТЪК СМЪРТЕН ЖИВОТ, КРАСОТАТА НА ФЛОРЕНЦИЯ, БЛЯСЪКЪТ НА НАШИЯ МАЛЪК ДВОР ВСИЧКО, КОЕТО ИЗЧЕЗНА

Бях шестнайсетгодишен, когато загинах. Висок съм достатъчно, с гъста кестенява коса до раменете, лешникови очи, които са твърде уязвими за чужди погледи и донякъде ми придават двуполов вид, както и привлекателен тесен нос с тесни ноздри и средно голяма уста, нито чувствена, нито безизразна. Красиво момче за времето си. Ако не бях такъв, сега нямаше да съм жив.

Това важи за повечето вампири, независимо дали някой твърди обратното. Красотата ни тласка към нашата участ. Или, за да се изразя поточно, ние сме превръщани в безсмъртни от онези, които не успяват да устоят на чара ни.

Лицето ми не е детско, но е почти ангелско. Веждите ми са гъсти, тъмни и разположени достатъчно високо над очите, за да им придадат твърде много блясък. Челото ми би било твърде високо, ако не беше толкова полегато и ако не притежавах толкова много гъста кестенява коса, която образува вълниста рамка от къдрици за цялата тази картина. Брадичката ми е малко прекалено масивна, прекалено квадратна. В средата ѝ има трапчинка.

Тялото ми е много мускулесто, силно и с широк гръден кош, ръцете ми са яки и създават впечатление за мъжка сила. Това в голяма степен компенсира грубата ми челюст и ми позволява да минавам за зрял мъж, поне от разстояние.

Тази добре развита физика дължа на упоритите занимания с тежък боен меч през последните години от живота ми, както и на ожесточеното ловуване с моите соколи. Често тичах из планините пеша, макар че на тази възраст вече имах четири лични коня, сред които и един от онази специална величествена порода, създадена да издържа на тежестта ми, когато съм в пълно бойно снаряжение.

Бронята ми и до днес е заровена под тази кула. Така и не я използвах в битка. По мое време в Италия се водеха много войни, но във всички битки на флорентинците се сражаваха наемни войници.

Единственото, което трябваше да направи баща ми, бе да обяви

абсолютната си лоялност към Козимо и да не позволи на нито един представител на Свещената римска империя, херцогът на Милано или римския папа, да прехвърлят войски през нашите планински проходи или да спират в нашите села.

Ние се намирахме встрани от пътя. Това не беше проблем. Предприемчивите ни предци бяха построили нашия замък преди триста години. Нашата фамилия водеше началото си от епохата на ломбардците, или онези варвари, дошли в Италия от север, и аз мисля, че във вените ни течеше тяхната кръв. Но кой знае? След разпадането на древния Рим в Италия бяха нахлували толкова много племена.

Навсякъде около нас бяха пръснати интересни езически реликви. Понякога в полята откривахме много древни чуждоземни гробници и странни малки каменни богини, които селяните продължаваха да почитат, ако не ги конфискувахме. Под нашите кули имаше гробници, за които някои хора твърдяха, че датират още от времето преди раждането на Христа и сега знам, че това е вярно. Тези места принадлежат на хората, които историята познава като етруски.

Домът ни, издържан в стария феодален стил, който презира търговията и изисква от своите мъже да бъдат храбри и неустрашими, беше пълен със съкровища, придобити в безброй незапомнени войни – тоест, стари сребърни и златни канделабри и стенни свещници, тежки дървени сандъци, украсени с византийски рисунки, обичайните фламандски гоблени, както и тонове дантела и балдахини, ръчно декорирани с позлата и скъпоценни камъни, и всякакви най-прекрасни украшения.

Баща ми, който дълбоко се възхищаваше от Медичите, купуваше всякакви луксозни вещи по време на пътуванията си до Флоренция. Във важните стаи почти нямаше голи камъни, защото бяха плътно покрити с вълнени килими на цветя, а всеки коридор или ниша разполагаше със свой висок шкаф, пълен с дрънчащи и ръждиви бойни униформи на герои, чиито имена вече никой не помнеше.

Бяхме несметно богати, бях подочул това като дете, а и се говореше, че богатството ни се дължи както на бойна храброст, така и на тайни езически съкровища.

Разбира се, в течение на векове семейството ми бе воювало с други планински градчета и укрепления, когато една крепост завземаше друга, а стените биваха събаряни в мига на тяхното издигане и от недрата на Флоренция се бяха зародили вечно враждуващите и кръвожадни гвелфи³ и гибелини⁴.]

Древната флорентинска община беше изпращала армии, които да

събарят замъци като нашия и да унищожат всеки владетел, представляващ заплаха.

Но тези времена отдавна бяха отминали.

Бяхме оцелели благодарение на своята съобразителност и правилни решения, а също и, защото бяхме доста изолирани във висока и неприветлива скалиста местност, на върха на истинска планина, тъй като това е мястото, където Алпите се спускаха към Тоскана, а най-близките до нас замъци представляваха запуснати руини.

Нашият най-близък съсед управляваше свой собствен планински анклав от села, верни на херцога на Милано.

Но той не се занимаваше с нас, както и ние с него. Това бе незначителен политически въпрос.

Стените ни бяха високи трийсет стъпки, невероятно дебели, по-стари от замъка и неговите кули, всъщност по-стари от всички романтични предания. Те постоянно се разширяваха и укрепваха, а в самото имение съществуваха три малки селца, които отглеждаха хубави лозя, от които се добиваше превъзходно червено вино; имаше и медоносни кошери, къпини, пшеница и други подобни култури, както и множество кокошки и крави и огромни конюшни за нашите коне.

Така и не разбрах колко хора работят в нашия малък свят. Къщата беше пълна с чиновници, които се грижеха за тези неща и много рядко се налагаше баща ми да се разпорежда лично по каквито и да било въпроси, нито пък имаше основания да прибягваме до съдилищата във Флоренция.

Нашата църква обслужваше цялата околия, затова малцината, които живееха в не дотам укрепени селца в планината, а такива имаше много, идваха при нас за кръщенета, сватби и други подобни събития, и в продължение на много време под покрива ни живееше доминикански свещеник, който отслужваше литургия всяка сутрин.

Някога горите в нашата планина били безмилостно изсичани, за да не може някой агресивен неприятел да си проправи път из планинските склонове, но по мое време нямаше нужда от подобна защита.

Гората беше израсла отново, гъста и благоуханна, в няколко клисури и над старите пътеки, и дори бе толкова девствена, както сега и се простираше почти до стените. От нашите кули ясно се виждаха около дузина малки градчета, спускащи се към долините, с техните нежни

3. Политическото движение на поддръжниците на папата – Бел.пр.

4. Политическото движение на поддръжниците на императора – Бел.пр.

покривала от изорани ниви, маслинови горички и лозя. Всички те бяха под наше управление и ни бяха предани. Ако се случеше да има война, те щяха да се втурнат към нашите порти, както бяха правили предците им, и при това с право.

Организираха се пазарни дни, селски фестивали, дни на светците, а от време на време и занимания с алхимия и дори понякога се случваше някое местно чудо. Хубава беше тази наша земя.

Гостуващите духовници винаги отсядаха за дълго. Не беше нещо необичайно да настаняваме двама или трима свещеници в различните кули на замъка, или в по-ниските, нови и модерни каменни постройки.

Когато бях много малък ме заведоха във Флоренция, за да получа образованието си и там живеях сред лукса и въодушевяващия стил на двореца на чичото на моята майка, който почина преди да навърша тринайсет години и именно тогава – когато жилището беше затворено – ме изпратиха въкъси с две възрастни лели, след което посещавах Флоренция само от време на време.

Дълбоко в себе си баща ми си оставаше старомоден човек, инстинктите му го правеха неумолим владетел, макар че беше доволен да стои настрана от борбите за власт в столицата, да притежава огромни сметки в банките на Медичите и да води старомоден изтънчен живот в собственото си имение, като посещава самия Козимо де Медичи по време на деловите си пътувания до Флоренция.

Но когато ставаше дума за сина му, баща ми искаше да бъде отгледан като принц, като господар и се наложи да усвоя всички рицарски умения и ценности, така че на тринайсет години можех да яздя в пълно бойно снаряжение, с приведена и покрита с шлем глава, препусках с пълна скорост и забивах копието си в пълна със слама мишена. Справях се с това с лекота. Беше толкова забавно, колкото ловът или плуването в планински потоци, или конните надбягвания със селските момчета. Пръвех го без съпротива.

Въпреки това бях раздвоен. Духовната ми същност беше развита във Флоренция от прекрасни учители по латински, гръцки, философия и теология и аз се увличах по момчешките драматизации и пиеси в града, като често играех главните роли в драмите, представяни от моето братство в дома на чичо ми и знаех как да пресъздам тържествено библейския Исак, комуто предстои да бъде принесен в жертва от покорния Авраам, както и обаятелния ангел Гавраил, заварен от подозрителния свети Йосиф с неговата Дева Мария.

Понякога тъгувах за всичко това: за книгите, лекциите в

катедралите, които бях слушал с преждевременно развит интерес, и за прекрасните нощи във флорентинския дом на чичо ми, когато заспивах под звуците на зрелищни оперни спектакли, а съзнанието ми бе изпълнено с ослепителния блясък на чудодейни фигури, спускащи се по въжета, с неистовите звуци на лютни и барабани и танцьори, които се премятат почти като акробати, както и с шума от гласове, които се извисяваха в прелестна хармония.

Имах безгрижно детство. А в момчешкото братство, където членувах, се запознах с по-бедните деца от Флоренция, синовете на търговците, сираците и момчетата от манастирите и училищата, защото по мое време така стояха нещата за един земевладелец. Трябваше да се общува с хората.

Мисля, че като малък доста често се измъквах от къщата със същата лекота, с която по-късно се изплъзвах от замъка. Помня твърде много от фестивалите, дните на светците и процесите във Флоренция – неща, които едно дисциплинирано дете не би трябвало да вижда. Много често се движех из тълпата и гледах ефектно украсените платформи в чест на светците, като се дивях на тържествеността на хората в притихналите редици, които носеха свещи и вървяха съвсем бавно, сякаш бяха изпаднали в религиозен транс.

Да, сигурно съм бил непослушен. Знам, че е така. Излизах през кухнята. Подкупвах слугите. Имаше твърде много приятели, които бяха абсолютни разбойници или грубияни. Забърквах се в скандали, а после побягвах към къщи. Играехме с топка и се сражавахме из площадите, а свещениците ни гонеха с пръчки и сипеха заплахи. Бил съм и послушен, и палав, но никога истински зъл.

Когато напуснах този свят на шестнайсетгодишна възраст, никога вече не видях улица през деня, нито във Флоренция, нито някъде другаде. Е, мога да кажа, че съм видял най-доброто. С лекота мога да извикам в съзнанието си гледката от празника на свети Йоан, когато всеки един магазин във Флоренция трябваше да изложи отпред всичките си скъпи стоки, а монасите и калугерите пееха най-благозвучните химни на път към катедралата, за да благодарят на Бога за благословеното благополучие в града.

Бих могъл да продължа. Безброй са похвалите, с които човек би могъл да обсипе Флоренция от онези дни, защото това бе град, пълен с хора, които се занимаваха със занаяти и търговия и въпреки това създаваха най-великото изкуство, град на далновидни политици и наистина забележителни светци, на поети с дълбока душевност и най-дръзки

разбойници. Вярвам, че по онова време на Флоренция бяха известни много неща, които Франция и Англия щяха да узнаят далеч по-късно и които и до ден днешен не са познати в някои държави. Две неща бяха верни. Козимо беше най-могъщият човек в целия свят. И хората, и единствено хората управляваха Флоренция тогава и завинаги.

Но да се върнем в замъка. Продължих образованието си у дома, като редувах рицарството с науката. Ако нещо помрачаваше живота ми, то бе, че на шестнайсет години бях достатъчно голям, за да постъпя в истински университет и го знаех, а и донякъде исках да го направя, но продължих да отглеждам нови соколи, дресирах ги сам и ловувах с тях из пленителните околности.

На шестнайсетгодишна възраст бях възприеман като твърде образован от по-възрастните представители на моя род, които всяка вечер се събираха на масата – най-вече чичовците на моите родители, повечето, от които принадлежах на отминалите времена, когато „банкерите не управлявали света“. Тези мъже разказваха невероятни истории за кръстоносните походи, в които бяха участвали на младини и за онова, което бяха видели по време на жестоката битка при Акра, или докато се сражавали из островите Кипър и Родос, или пък описваха живота си в откритото море и в многото екзотични пристанища, където били страшилище за хановете и жените.

Майка ми беше одухотворена и красива, с кестенява коса и наситенозелени очи, и обожаваше живота в провинцията, но така и не бе опознала Флоренция, ако изключим пределите на женския манастир. Беше на мнение, че аз имам сериозни проблеми, задето проявявах желание да чета поезията на Данте и сам да пиша толкова много.

Тя живееше единствено, за да посреща гости с изискан стил, да се грижи подовете да са осеяни с лавандула и други благоуханни треви, а виното да бъде примесено с подходящите подправки. Освен това лично повеждаше танците заедно с един прачичо, който много добре се справяше с тях, тъй като баща ми не желаше да има нищо общо с танцуването.

След престоя ми във Флоренция всичко това ми се струваше твърде еднообразно и мудно. Предпочитах разказите за войната.

Трябва да е била много млада, когато са я оженили за баща ми, защото беше бременна в нощта, когато почина. Детето умря заедно с нея. Скоро ще стигна дотам. Е, възможно най-бързо. Не ме бива много в бързането.

Брат ми Матео беше с четири години по-малък от мен и беше

блестящ ученик, макар досега да не го бяха пращали никъде (а би трябвало), а сестра ми Бартола се бе родила по-малко от година след мен, всъщност толкова скоро, та ми се струва, че баща ми много се срамуваше от това.

Намирах, че те двамата – Матео и Бартола – са най-прекрасните и интересни хора на света. Ние се наслаждавахме на забавленията и свободата на провинцията, тичахме из гората, беряхме къпини и седяхме в нозете на циганите-разказвачи, преди да ги заловят и пропъдят. Обичахме се. Матео направо ме обожаваше, защото умеех да надприказвам баща ни. Той не разбираше неговата безмълвна сила и добрите му старомодни маниери. Струва ми се, че аз бях истинският учител на Матео по всякакви въпроси. Що се отнася до Бартола, тя беше прекалено необузdana за нашата майка, която бе постоянно шокирана от състоянието на дългата коса на дъщеря си – пълна с клонки, цветчета, листа и мръсотия от горите, където тичахме.

Ала Бартола биваше принуждавана да бродира много; беше научила песните, стиховете и молитвите. Тя бе твърде деликатна и прелестна, за да я заставят да върши неща, които не желае. Баща ми я обожаваше и неведнъж с няколко приказки проверяваше дали непрестанно бдя над нея, докато скитаме из гората. А аз го правех. Бих убил всекиго, който я пипне с пръст!

О, това е твърде непоносимо за мен! Не знаех, че ще бъде толкова тежко! Бартола. Бих убил всеки, който я пипне с пръст! А сега ме връхлитат кошмари, сякаш са крилати духове, които заплашват да угасят крехките, безмълвни и вечно блуждаещи светлини на небесата.

Но нека се върна към мисълта си.

Така и не разбрах майка си, и вероятно имах погрешна представа за нея, защото на пръв поглед за тази жена всичко беше въпрос на стил и маниери, а за баща си смятах, че е твърде склонен към самоирония и винаги е забавен.

Изад всичките си шеги и хапливи истории, той всъщност бе доста циничен, но същевременно мил; виждаше по-далече от външния блясък на околните и дори от собствените си преструвки. Смяташе, че човечеството се намира в безнадеждно положение. Според него войната беше комична, лишена от герои и пълна с шутове и той често, избухваше в смях по време на пламенните тиради на своите чичовци, или дори насред моите поеми, когато ги проточвах прекалено много. Не мисля, че някога преднамерено се е обръщал с любезни думи към майка ми.

Той беше едър мъж, гладко обръснат и дългокос, и имаше красиви

дълги и тънки пръсти, които не отговаряха на ръста му, тъй като всички негови по-възрастни роднини имаха по-едри ръце. Аз самият имам такива ръце. Всички прекрасни пръстени, които носеше, бяха принадлежали на майка му.

Обличаше се по-разточително, отколкото би дръзнал във Флоренция, с великолепно кадифе, обшито с перли, и слагаше тежки мантии, обточени с хермелин. Ръкавиците му бяха като на истински рицар, декорирани с лисича кожа, а очите – големи и тъжни, по-хълътнали от моите и изпълнени с насмешка, недоверие и сарказъм.

Но той никога не се бе държал зле с когото и да било.

Единствената му модерна прищявка беше, че обичаше да пие от стъклени бокали, вместо от старите чаши от дърво, злато или сребро. И върху нашата дълга маса за вечеря винаги имаше много искрящи стъклени чаши.

Майка ми винаги бе усмихната, когато му говореше неща от рода на: „Милорд, моля, свалете краката си от масата“, или „Ще ви бъда благодарна, ако не ме докосвате, преди сте измили мазните си ръце“, или пък „Наистина ли възнамерявате да влезете въщи в този вид?“. Но ми се струва, че под това очарователно поведение се криеше омраза.

Единственият път, когато изобщо я чух да повишава гневно тон, беше, когато недвусмислено му заяви, че той е бащата на половината деца от околните села и че самата тя е погребала осем невръстни бебета, които така и не доживели да се появят на бял свят, защото той не можел да се владее по-добре от някой разюздан жребец.

Той бе толкова изумен от това избухване – което се състоя зад затворени врати, – че излезе от спалнята блед и шокиран и ми каза:

– Знаеш ли, Виторио, майка ти съвсем не е така глупава, както винаги съм си мислил. Не, ни най-малко. Всъщност, тя е просто досадна.

При нормални обстоятелства той никога не би казал нещо толкова грубо за нея. Но тогава трепереше.

Що се отнася до нея, когато опитах да вляза в стаята ѝ, тя ме замече със сребърна кана. Тогава ѝ казах:

– Но, мамо, това съм аз, Виторио! – и тя се хвърли в обятията ми. Плака горчиво цели петнайсет минути.

През това време не говорихме нищо. Седяхме един до друг в нейната малка каменна спалня, разположена доста високо в най-старата кула на нашия дом и изпълнена с много позлатени мебели, някои стари, а други нови, и тогава тя избърса очите си и каза:

– Той се грижи за всички. Грижи се за моите деди и чичовци, както

знаеш. Та къде щяха да бъдат те, ако не беше той? А и никога не ми е отказвал нищо.

Тя продължи да говори несвързано със своята равна интонация, усвоена в манастира:

– Виж тази къща. Пълна е с възрастни, чиято мъдрост е така полезна за вас децата, и всичко това е заслуга на баща ви, който е достатъчно богат, за да замине, където си пожелае, предполагам, но той е твърде мил. Само че, Виторио! Виторио, недей, искам да кажа – с момичетата от селото.

Воден от инстинктивното си желание да я утеша, едва не й казах, че доколкото ми е известно бях станал баща само на едно извънбрачно дете, което беше съвсем добре, когато си дадох сметка, че това щеше да се превърне в невероятна катастрофа. Не казах нищо.

Но тя беше права. Три лели и двама нейни чичовци живееха с нас в нашето голямо имение с високи стени, и тези старци живееха добре, винаги бяха луксозно облечени с най-модерните платове от града и се радваха на изискан живот във възможно най-чистата му форма. Не можех да не се възползвам от възможността да ги слушам непрекъснато, както и правех, а те знаеха много за света.

Това важеше и за чичовците на баща ми, но разбира се, тази земя беше тяхна, принадлежеше на семейството им, затова предполагам, че са се чувствали по-привилегирани, тъй като се бяха сражавали в повечето героични битки при Божи гроб, или поне така изглеждаше. Те спореха с баща ми по всякакви поводи – от вкуса на пирогом с месо за вечеря, до влудяващо модерния стил на художниците, които бе наел от Флоренция, за да изрисуват малкия ни параклис.

Това бе още едно от напредничавите неща, които осъществи – свързано с художниците, може би единственото модерно нещо, като изключим факта, че харесваше предмети от стъкло.

Нашият малък параклис беше празен от векове. Подобно на четирите кули на замъка ни и всички ограждащи стени, той бе построен от светъл камък, който се среща често в Северна Тоскана. Той не е като тъмния камък, който можете да видите навсякъде из Флоренция – сив и изглеждащ винаги мръсен. Цветът на този северен камък е почти като този на най-бледите рози.

Но баща ми беше довел ученици от Флоренция, когато бях много малък – добри художници, които се бяха обучавали при Пиеро де ла Франческа и други като него, за да покрият стените на параклиса със стенописи, основани на прекарните разкази за светци и библейски

исполини от книгите, познати под името „Златната легенда“.

Тъй като не притежаваше особено богато въображение, баща ми се придържаше към онова, което беше виждал в църквите на Флоренция и нареди на тези мъже да изобразят историите за Йоан Кръстител, покровител на нашия град и братовчед на нашия Бог и се случи така, че през последните години от земния ми живот нашият параклис бе изпълнен с изображения на света Елисавета, свети Йоан, света Ана, Дева Мария, Захарий⁵ и множество ангели, като всички бяха пременени – съгласно тогавашните порядки – в най-хубавите си флорентински одежди.

Тъкмо срещу тези „модерни“ изображения, така различни от консервативните произведения на Джото и Чимабуе, протестираха моите чичовци и лели. Що се отнася до селяните, не мисля, че те изобщо разбираха това, освен че преди всичко така силно благоговееха пред параклиса по време на някоя сватба или кръщение, че останалото беше без значение.

Аз самият, разбира се, ужасно се радвах да гледам как се създават тези картини и да прекарвам времето си с художниците, които си бяха отишли до момента, в който животът ми бе прекратен от демонично убийство.

Бях виждал много от най-великите картини във Флоренция и обичах да се мотая напред-назад и да разглеждам великолепните изображения на ангели и светци в пищните параклиси на катедралите. По време на едно от пътуванията ми до Флоренция с моя баща, в дома на Козимо дори зърнах непокорния художник Филипо Липи, когото по онова време държаха под ключ там, за да го заставят да довърши някаква картина.

Бях дълбоко поразен от този обикновен, но властен мъж, от начина, по който спореше и скицираше, като насмалко не изпадна в нервна криза, за да получи разрешение да напусне замъка. Крехкият и достолепен Козимо само се усмихна и с тих глас донякъде успя да го изтръгне от истерията, като му каза да се връща на работа и че ще бъде доволен, когато приключи.

Филипо Липи беше монах, но беше луд по жените и всички го знаеха. Човек би казал, че е облагодетелстван злосторник. Жените бяха основната причина, поради която желаше да излезе от двореца и по-късно, по време на вечерята у нашите домакини някой подхвърли, че Козимо би трябвало да заключи и няколко жени в стаята на Филипо и вероятно това би го ощастливило. Не вярвам той да е сторил нещо подобно.

5. Св. Захарий – римски папа (741–752) – Бел.пр.

Ако го бе направил, враговете му щяха да го превърнат в най-важната новина във Флоренция.

Нека отбележа нещо много важно. Никога не забравих онзи кратък поглед към гения Филипо, защото за мен той беше – и продължава да бъде – точно такъв.

– И какво толкова ти хареса у него? – попита ме баща ми.

– У него има и добро, и лошо – отвърнах аз, – не само едното или другото. Разбрах, че в душата му се води война! А и веднъж видях някои негови творби, създадени съвместно с Фра Джовани (човекът, когото по-късно целият свят започна да нарича Фра Анджелико) и уверявам те, мисля, че е невероятен. Защо иначе Козимо би изтърпял подобна сцена? Нима не го чу!

– А Фра Джовани е светец? – попита баща ми.

– Хм, да. И в това няма нищо лошо, но забеляза ли терзанията на Фра Филипо? Това ми хареса.

Баща ми учудено повдигна вежди.

При следващото ни и последно пътуване до Флоренция, той ме заведе да разгледам всички картини на Филипо. Бях изненадан, че не е забравил за интереса ми към този мъж. Вървахме от къща на къща, за да разгледаме най-прекрасните му творби, а след това посетихме ателието му.

Там кипеше оживена работа по една фреска за олтар, поръчана от Франческо Марини за флорентинската църква – „Коронясването на Светата Дева“ – и когато видях тази творба, едва не изгубих съзнание от шока и обожанието, които изпитах към нея.

Не можех да се откъсна от нея. Плачех и въздишах.

Никога не бях виждал нещо толкова красиво, колкото тази картина и невероятното множество от притихнали мили лица, прекрасната група ангели и светци, гъвкавите като котки изящни женски фигури и божествените стройни мъже. Полудях по нея.

Баща ми ме заведе да видя още две негови творби, които изобразяваха Благовещението.

И така, вече споменах, че като малък бях играл ролята на ангел Гавраил, който се явил на Девата, за да възвести, че е заченала в утробата си Христос. Според нашата интерпретация ангелът трябваше да бъде доста привлекателен и мъжествен, след което се появяваше Йосиф и какво да види – този невероятен мъж заедно с неговата неопетнена повереница, Светата Дева.

Нашата група беше светска и ние придадохме на пиесата известна

пикантност. Имам предвид, че малко я видоизменихме. Не съм сигурен, че в Светото писание се споменава свети Йосиф да е присъствал на тази среща.

Но това бе любимата ми роля и аз много харесвах картини за Благовещението.

А последната от тях зърнах преди да напусна Флоренция, Филипо я бе нарисувал някъде през 1440 и тя надминаваше всичко, което бях виждал дотогава.

Ангелът беше наистина неземемен и съвършено красив. Крилата му бяха покрити с паунови пера.

Изпитах болезнена привързаност и ненаситност към нея. Щеше ми се да купим тази картина и да я занесем у дома. Но това беше невъзможно. По онова време произведенията на Филипо не се продаваха. Така че накрая баща ми насила ме издърпа и на следващия ден си заминахме у дома.

Едва след време си дадох сметка колко безмълвно бе слушал той моите неспирни високопарни приказки за Фра Филипо:

– Тя е изящна, оригинална и все пак достойна за похвала съгласно всички правила. В това се състои нейната гениалност – да променя, но не прекалено, да бъде неподражаема, но не и неразбираема, и точно това е постигнал той, татко, уверявам те.

Нищо не можеше да ме спре.

– Ето какво мисля за този мъж – казах аз. – Неговата похот, страстта му към жените, почти животинският му отказ да спази монашеския си обет, се намират в постоянен конфликт с духовника, защото виждаш, че той носи расото си, той е Фра Филипо. И поради този конфликт лицата, които рисува, придобиват изражение на пълно отстъпление.

Баща ми слушаше.

– Така е – казах аз. – Тези образи отразяват собствения му непрестанен компромис със силите, с които не може да се помири, и те са тъжни и мъдри, и съвсем не невинни, а винаги притихнали, в израз на своето безмълвно страдание.

По пътя към вкъщи, докато яздехме рамо до рамо през гората по един доста стръмен път, баща ми съвсем небрежно ме попита дали художниците, които бяха изрисували нашия параклис, са били добри.

– Татко, ти се шегуваш – отвърнах аз. – Те бяха превъзходни.

Той се усмихна.

– Нали разбираш, не бях сигурен – каза. – Просто наех най-добрите – и сви рамене.

Усмихнах се.

После той се засмя благо. Така и не го попитах кога и дали мога отново да напусна дома ни, за да уча. Вероятно съм преценил, че мога да ощастлива и двама ни.

Може би спряхме около двацет и пет пъти по време на онова последно пътуване към дома от Флоренция. Гощавахме се в замък след замък и посещавахме новите вили, пищни и изпълнени със светлина и обградени с богати градини. Не се привързвах особено към каквото и да било, защото приемах, че това е животът ми – всички онези беседки, покрити с виолетови глицинии, лозята по зелените склонове и руменобузите девойки, които ми махаха с ръка от лоджиите.

Впрочем в годината, когато предприехме това пътуване, Флоренция се намираще във война. Тя поддържаше великия и прославен Франческо Сфорца, който искаше да завладее Милано. Неапол и Венеция бяха на страната на Милано. Това бе ужасна война, но тя не ни засегна.

Сраженията се водеха на други места и от наемници, а омразата, която предизвика, се усещаше из градските улици, но не и в нашите планини.

Онова, което съм запомнил от нея, са двама забележителни герои, замесени в свадата. Първият е херцогът на Милано, Филипо Мария Висконти, човек, който беше наш враг, независимо дали това ни харесваше, тъй като беше враг на Флоренция.

Но чуйте що за мъж беше той: говореше се, че е непоносимо дебел и много нечистоплътен, и понякога събличал всичките си дрехи и се въргал гол из калта на градината си! Изпадаше в ужас при вида на меч и пишеше, ако го види без ножница, а освен това се ужасяваше от идеята да рисуват портрета му, защото мислеше, че е много грозен, какъвто и беше. Но това не бе всичко. Слабите крачка на този мъж не издържаша тежестта му, та се налагаше неговите пажове да го носят на ръце. Ала той имаше чувство за хумор. За да плаши хората, внезапно измъкваше змия от ръкава си! Прекрасно, не намирате ли?

И все пак този мъж някак успяваше да управлява Миланското херцогство цели трийсет и пет години, а неговият собствен наемник Франческо Сфорца се обърна точно срещу Милано в тази война.

Него искам да опиша съвсем накратко, защото той бе колоритен по коренно различен начин, тъй като беше красив, силен и храбър син на селянин – селянин, който бил отвлечен като дете и успял да стане главатар на своите похитители. И така, Франческо оглавил войската, едва когато героичният му баща се удавил в един поток, опитвайки се да спаси

един паж. Каква храброст. Каква безкористност! Какви заложби.

Никога не бях виждал Франческо Сфорца преди да напусна този свят и да се превърна в бродещ вампир, но той отговаряше на описанието си – мъж, притежаващ героичен размах и стил и ако щете вярвайте, но точно на този син на селянин и роден воин смахнатият тънкокрак херцог на Милано даде за жена собствената си дъщеря. Въпросната дъщеря, между другото, не бе родена от съпругата на херцога, горкичката, защото тя бе затворена в лудница, а беше дете на неговата метреса.

В крайна сметка именно този брак стана причина за войната. В началото Франческо се сражаваше храбро за херцог Филипо Мария, но когато странният, непредвидим дребен херцог най-после хвърли топа, съвсем естествено неговият зет, красивият Франческо, очаровал всички в Италия – от папата до Козимо, пожела да стане херцог на Милано!

Всичко това е истина. Не намирате ли, че е интересно? Вижте само. Пропуснах да кажа, че херцог Филипо Мария толкова се страхуваше от гръмотевици, че се говореше, че е построил в двореца си шумоизолирана стая.

Но това не е всичко. Сфорца трябваше да опази Милано от други хора, които искаха да го завладеят и се наложи Козимо да го подкрепи, в противен случай Франция щеше да ни нападне, или да се случи нещо по-лошо.

Всичко това беше много забавно, а както казах, още от ранна възраст аз бях много добре подготвен да се сражавам във война или да постъпя в двореца, ако се наложи, но за мен тези войни и тези двама герои съществуваха само като част от разговорите по време на обяд. Всеки път, щом някой роптаеше срещу смахнатия херцог Филипо Мария и някой от неговите откачени номера с вадене на змия от ръкава, баща ми ми смигваше и прошепваше в ухото ми: „Няма и помен от чистата господарска кръв, синко.“ А след това се разсмиваше.

Той съвсем далновидно не говореше нищо за романтичния и храбър Франческо Сфорца, докато той се сражаваше за нашия враг херцога, но след като всички се обединихме срещу Милано, баща ми похвали безстрашния и пробивен Франческо, както и неговия смел родител.

По-рано в Италия се подвизаваше още един голям безумец, мародер и разбойник на име сър Джон Хокуд, който водеше своите наемници срещу кого ли не, в това число и срещу флорентинците.

Но в крайна сметка той се оказа верен на Флоренция, дори стана неин гражданин, а когато напусна този свят, в катедралата му издигнаха прекрасен паметник! Ах, каква епоха!

Мисля, че времената бяха благоприятни за войниците, защото човек можеше да избира къде да се бие и да го прави с желания от него ентузиазъм.

Но освен това времената бяха много подходящи и за четене на поезия, за разглеждане на картини и за живот в пълен комфорт и безопасност зад стените на дома, или пък за разходки из оживените улици на процъфтяващи градове. Ако човек имаше каквото и да било образование, можеше да избира с какво да се занимава.

Ала времената изискваха също и голяма предпазливост. Владетели като баща ми биваха разорявани в тези войни. Планинските райони, които бяха свободни и до голяма степен оставаха незасегнати, можеха да бъдат нападнати и унищожени. Понякога се случваше човек, който дълго е стоял настрана от всичко, да се опълчи срещу Флоренция и тогава се намесваха дрънчащите с оръжията си наемници, които сриваха всичко със земята.

Впрочем Сфорца спечели войната срещу Милано и това отчасти се дължеше на факта, че Козимо му зае необходимите средства. Онова, което последва, беше невероятна касапница.

Е, бих могъл да продължа да разказвам за чудния свят на Тоскана навеки.

За мен е непосилно и тъжно да се опитвам да си представя какво би станало с моето семейство, ако злото не ни бе споходило. Не мога да видя баща си стар, или пък себе си като грохнал старец, нито да си представя сестра си омъжена, както се надявах, за градски аристократ, вместо за някой провинциален барон.

Изпълвам се едновременно с ужас и радост, че в същите тези планини все още се срещат селца и махали, които са се запазили от онова време – оцелявайки дори след най-тежките съвременни войни, и продължават да процъфтяват със своите малки павирани търговски улички и саксии с червено мушкато по прозорците. Навсякъде има запазени замъци, огласяваш от поколения наред.

Тук цари мрак.

Тук е само Виторио, който пише на светлината на звездите.

Къпини и диворасли трънаци изпълват параклиса долу, където картините остават невидими за човешкото око, а свещените останки от камъка на олтара са покрити с тонове прах.

Ах, та тези тръни пазят останките от моя дом. Аз ги оставих да израстат. Аз позволих пътищата да се изгубят в гората или сам ги разруших. Трябва да ми остане нещо от онова, което имах! Трябва.

И отново се обвинявам за това, че разказвам безспир, а това несъмнено е така.

Трябва да сложа край на тази глава.

Но всичко това много наподобява кратките пиеси, които разигравахме в дома на чичо ми, или тези, които гледах пред катедралата във Флоренция на Козимо. Нужни са изрисувани перспекти, шателно подготвен реквизит, въжета, които да подпомагат летенето, скроени и ушити костюми, преди да подреда играчите си върху дъската и да разкажа легендата за моето сътворение.

Не мога да се въздържа. Позволете ми да завърша своето есе за величието на петнадесети век, като цитирам думите на великия алхимик Фичино, изречени няколко години по-късно: Това беше „златен век“.

Сега преминавам към онзи трагичен момент.

ГЛАВА 3 В КОЯТО УЖАСЪТ НИ ВРЪХЛИТА

Началото на края настъпи следващата пролет. Шестнайсетият ми рожден ден бе отминал, – а тази година той се случи във вторника преди Великите пости, когато ние заедно с всички селяни чествахме Карнавала. Този път го празнувахме доста рано, затова беше малко студено, но весело.

Точно в нощта преди първия ден на постите сънувах онзи ужасен сън, в който видях как държа отрязаните глави на моите брат и сестра. Събудих се плувнал в пот и потресен от този кошмар. Записах го в дневника си със сънища. А по-късно просто го забравих. Това често ми се случваше, макар че този наистина беше най-ужасният кошмар, който някога бях сънувал. Ала когато понякога споделях кошмарите си с майка ми, баща ми или някого друго, те винаги казваха:

– Виторио, сам си си виновен, задето четеш такива книги. Ти си навличаш подобни сънища.

И така, отново казвам, че сънят бе забравен.

До настъпването на Великден околността потъна в пищни цветя, а първите полички за предстоящия ужас, макар да не ги разпознах, бяха, че махалите в подножието на нашата планина съвсем ненадейно се обезлюдиха.

Баща ми, аз, двама ловци, един пазач на дивеч и един войник отидохме да се уверим с очите си, че селяните по тези места са си заминали, при това още преди време, и са отвели със себе си добитъка.

Беше зловещо да гледаш тези опустели селища, колкото и малки и незначителни да бяха.

Потеглихме с конете обратно нагоре по планината, сред падащия топъл и мек здрач, но всички останали села, покрай които минахме, бяха със заковани с дъски прозорци, а през пукнатините в кепенците едва се процеждаше тънък лъч светлина, или пък тънка струя червеникав дим се виеше от някой комин.

Старият служител на баща ми естествено започна гневно да обяснява, че васалите трябва да бъдат открити, набити и принудени да обработват земята.

Баща ми, великодушен както винаги и напълно спокоен, седна зад бюрото си сред светлината на свещите, опря лакти и каза, че всички те

са били свободни хора и нищо не ги обвързвало с него, ако не желали да живеят в неговата планина. Така бил устроен съвременният свят, само че искал да знае какво се случва по нашите земи.

Съвсем ненадейно той забеляза, че стоя и го наблюдавам, сякаш ме виждаше за първи път. Тогава прекрати съвещанието и освободи всички. Не обърнах особено внимание на това. Но през следващите дни някои от селяните от по-ниските склонове дойдоха да живеят зад нашите стени. В кабинета на баща ми се провеждаха съвещания. Чувах как спорят зад затворените врати, а веднъж по време на вечеря всички седяха прекалено унили, което беше нетипично за нашето семейство. Накрая баща ми стана от своя масивен стол – господарят както винаги седеше на централно място на масата – и заяви, сякаш бе жертва на мълчалив укор:

– Няма да преследвам никакви старици, защото са забивали карфици във въсърни кукли, горили са тамян и са изричали никакви глупави заклинания без всякакъв смисъл. Тези стари вещици винаги са живели в нашата планина.

Майка ми изглеждаше сериозно разтревожена, а след това събра всички ни – аз се дърпах най-много – и ни отведе: Бартола, Матео и мен, като ни каза да си легнем рано.

– Недей да четеш до късно, Виторио! – каза тя.

– Но какво искаше да каже татко? – попита Бартола.

– О, говореше за старите селски вещици – казах аз. Използвах италианската дума *strega*. – От време на време някоя от тях отива твърде далече, тогава избухва скандал, но най-често става въпрос за магии, които лекуват треска и други подобни неща.

Помислих, че майка ми ще ме накара да замълча, но тя стоеше на тесните каменни стълби на кулата и ме гледаше с видимо облекчение на лицето, после каза:

– Да, да, Виторио, много си прав. Във Флоренция хората се присмиват на тези старици. Ти самият познаваш Гатена. Всъщност тя никога не е правила нещо повече от това да продава любовни еликсири на девойките.

– Със сигурност няма да я пратим на съд! – казах аз, много доволен, че ми обръща внимание.

Бартола и Матео бяха възхитени.

– Не, не, не и Гатена, със сигурност. Гатена изчезна. Избяга.

– Гатена? – попитах аз, а когато майка ми се извърна, явно отказвайки да каже повече и ми направи знак да изпратя брат си и сестра си

да спят в безопасност, осъзнах колко сериозно е положението.

Измежду всички вещици Гатена всяваше най-много страх и бе най-забавна, и щом тя бе избягала, щом тя се страхуваше от нещо – е, това вече беше новина, защото обикновено се страхуваха от нея.

Последвалите дни бяха свежи и прекрасни, непомрачени от нищо за мен и моите Бартола и Матео, но когато след време се върнах към тях, си припомних, че се бяха случвали много неща.

Един следобед се изкачих до най-високата наблюдателница в старата кула, където един страж, когото наричахме Тори, се унасяше в дрямка. Огледах цялата ни земя, докъдето поглед стига.

– Хм, няма да го откриеш – каза той.

– Кое? – поинтересувах се аз.

– Дима от някое огнище. Няма го вече. – Той се прозина и се облегна върху стената, превит под тежестта на старото си палто от щавена кожа и своя меч.

– Всичко е наред – каза и се прозина отново. – Значи им харесва градският живот или предпочитат да се бият за Франческо Сфорца срещу херцога на Милано, тогава, нека вървят. Не осъзнаваха колко добре живеят.

Извърнах поглед от него и отново се вгледах в гората, а после огледах долините, които се виждаха, и леко мъгливото синьо небе отвъд тях. Беше вярно, селцата там долу изглеждаха застинали във времето, но как би могъл човек да е толкова сигурен? Денят не беше много ясен. А освен това всичко в пределите на имението беше наред.

Баща ми получаваше зехтин, зеленчуци, мляко, масло и много други продукти от тези села, без да има нужда от тях. Ако им бе дошло времето да изчезнат, така да бъде.

Само че след две нощи за мен беше съвсем очевидно, че всички на вечеря непрекъснато се намират под някакво странно напрежение, при това в абсолютно мълчание. Майка ми също бе обзета от тревога, така че вече не се впускаше в своите безкрайни светски приказки. Не че не се водеха разговори, но те бяха различни.

И макар възрастните да изглеждаха дълбоко и тайно смутени, имаше и хора, които изглежда нехаеха за подобни неща, и пажовете безгрижно сервираха, а малка група музиканти, дошла предишния ден, ни забавляваше с прекрасните песни, които свиреше на виола и лютня.

Но никой не можеше да убеди майка ми да подхване някогашните бавни танци.

Трябва да е било много късно, когато съобщиха, че е дошъл

неочакван посетител. Никой не бе излизал от главната зала, с изключение на Бартола и Матео, които по-рано заведох да си легнат, като ги поверих на грижите на нашата стара бавачка Симонета.

Капитанът от Гвардията на баща ми влезе в залата, удари токовете си, поклони се на татко и каза:

– Милорд, изглежда в къщата е пристигнала много височайша особа, но мъжът отказва да бъде приет на светло, или поне така твърди, като настоява вие да излезете при него.

Внезапна тревога обзе всички на масата, а майка ми пребледня от гняв и оскърбление.

Никой, никога не си позволяваше да използва думата „настоявам“ в присъствието на баща ми.

Освен това ми стана ясно, че нашият капитан от гвардията, много симпатичен стар войн, участвал в много битки със странстващите наемници, проявява свръхбдителност и е малко смутен.

Баща ми се изправи на крака, но не каза нищо и не помръдна.

– Ще го направите ли, милорд, или да отпратя този синьор? – попита капитанът.

– Кажете му, че е добре дошъл да влезе в дома ми като мой гост – отвърна баща ми – и че в името на нашия Бог Исус му предоставяме цялото си гостоприемство.

Самият му глас изглежда се отрази успокояващо върху цялата маса, може би с изключение на майка ми, която не знаеше какво да прави.

Капитанът погледна баща ми някак лукаво, сякаш, за да му предаде скритото послание, че това никога няма да се случи, но излезе, за да предаде поканата.

Баща ми остана прав. Стоеше и гледаше втренчено, а след това наклони глава като че слушаше нещо. Извърна се и щракна с пръсти, за да привлече вниманието на двамата стражи, които дремеха в двата края на залата.

– Обиколете къщата и огледайте навсякъде – каза той тихо. – Стори ми се, че чух птици, които са влезли вътре. Заради топлия въздух е, а има и много отворени прозорци.

Двамата тръгнаха и веднага се появиха други двама, които да заемат мястото им. Това не бе никак обичайно и означаваше, че много хора стоят на пост.

Капитанът се върна сам и още веднъж се поклони.

– Милорд, той твърди, че няма да влезе на светло, а вие трябва да излезете при него и че не разполага с много време, за да ви чака.

За първи път виждах баща си наистина ядосан. Дори когато удряше мен или някое момче от селото, го правеше доста лениво. Сега фините черти на лицето му – така предразположени към спокойствие поради своите пропорции – станаха съвсем гневни.

– Как смее? – прошепна той.

Въпреки това заобиколи масата, застана пред нея и пое нататък, а капитанът от гвардията забързано го следваше по петите.

Веднага станах от стола си и тръгнах след него. Чух как майка ми тихо проплака:

– Виторио, върни се.

Но аз се спуснах по стълбите след баща ми, а оттам го последвах на двора и едва когато той самият се извърна и силно притисна гърдите ми с ръка, спрях.

– Стой там, синко – каза той с предишната си благост. – Аз ще се погрижа.

Бях заел удобна позиция, непосредствено до вратата на кулата, а в другия край на двора, при портата под силната светлина на факлите видях този странен синьор, който не желаше да влезе сред светлината на залата, но изглежда нямаше нищо против външното осветление.

Огромните порти на сводестия вход бяха заключени и залостени здраво за през нощта. Единствено малката порта, с размерите на човешка фигура, беше отворена. Той бе застанал пред нея, а яркият огън прашеше от двете му страни и ми се стори, че ликува сред него в прекрасните си одежди от тъмно, виненочервено кадифе.

Беше облечен от глава до пети в този пищен цвят, а това съвсем не бе тогавашната мода, но и най-дребният детайл от облеклото му, като украсеният със скъпоценности жакет и широките сатенени ръкави с кадифени райета, беше в този нюанс, сякаш е бил старателно боядисан от най-добрите тепавичари във Флоренция.

Дори скъпоценните камъни, които бяха пришити към яката му и висяха около врата му върху масивен златен синджир, бяха виненочервени – най-вероятно рубини или дори сапфири.

Косата му беше гъста и черна, спускаше се гладко върху раменете му, но изобщо не можех да видя лицето му, защото кадифената шапка, която носеше го засенчваше. Успях само да зърна ослепително бялата кожа, очертанията на брадичката му и част от врата, тъй като останалото не се виждаше. Носеше невероятнo голям меч в антична ножница, а през едното си рамо небрежно бе преметнал мантия от неизменното виненочервено кадифе, украсена с нещо, което от това разстояние

определих като натруфени златни символи.

Напрегнах се в опит да разчета тази обшивка от знаци и ми се стори, че виждам звезда и полумесец, изобразени в пищната му украса, но наистина се намирах твърде далече.

Ръстът на този мъж беше внушителен.

Баща ми спря на голямо разстояние от него, но щом заговори, гласът му бе тих и не го чувах, а от устата на този мистериозен мъж, който все така не разкриваше нищо от лицето си освен белозъбата усмивка, се лееше плавна реч, която прозвуча едновременно грубо и очарователно.

– Напуснете дома ми в името на Бога и нашия свят Спасител! – извика внезапно баща ми. След това с бързо движение пристъпи напред и силно изтласка тази ослепителна фигура от портата.

Бях изумен.

Но от празната мрачна паст зад отворената врата долетя единствено нисък мек смях, злъчен смях, който сякаш бе подет и от други, и аз чух мощен грохот на копита като че няколко ездачи бяха препуснали едновременно.

Баща ми сам затръшна портата. Извърна се и се прекръсти, после склучи ръце за молитва.

– Милостиви Боже, как се осмеляват! – каза той, вдигнал поглед нагоре.

Едва сега, когато той се втурна към мен и нашата кула, аз осъзнах, че капитанът от гвардията е скован от нескрит ужас.

Погледът на баща ми се спря върху моя, когато той застана на светлината от стълбището, и аз посочих към капитана. Баща ми се извърна.

– Обковете къщата ми с дъски – извика той. – Претърсете я от горе до долу, обковете я, свикайте войската и запалете навсякъде факли, чувате ли? Ще разположа хора във всяка кула и по стените. Направете го незабавно. Това ще осигури мир и спокойствие за моите хора!

Още не бяхме стигнали в трапезарията, когато един стар свещеник, който по това време живееше при нас, образован доминиканец на име Фра Диамонте, слезе с разчорлена побеляла коса, наполовина закопчано расо и молитвеник в ръка.

– Какво има, милорд? – попита той. – Какво, за Бога, е станало?

– Отче, уповавай се в Бога и ела да се помолиш с мен в параклиса – каза баща ми. После посочи друг страж, който бързо се приближаваше. – Осветете параклиса, запалете всички свещи, защото искам да се помоля. Направете го незабавно и кажете на момчетата да слязат и да ми посвирят малко религиозна музика.

После хвана мен и свещеника за ръка.

– Няма нищо, наистина, двамата трябва да го разберете. Това са просто суеверни безсмислици, но всеки повод, който принуждава светски човек като мен да се обърне към своя Бог, е добър. Хайде, Виторио, ти, Фра Диамонте и аз ще се помолим, но си придай мило изражение пред майка ти.

Вече бях много по-спокоен, но перспективата да стоя буден цяла нощ в осветения параклис беше както желана, така и обезпокоителна.

Отидох да взема своите молитвеници, сборниците с проповеди и други религиозни книги, прекрасни книги от Флоренция, със златни букви и красиво оформени илюстрации.

Тъкмо излизах от стаята си, когато видях майка ми и баща ми, който ѝ казваше:

– И не оставяй децата сами дори за миг, а и ти, в твоето състояние – няма да понеса подобно нещастие.

Тя докосна корема си.

Разбрах, че отново е бременна. Разбрах също, че баща ми е много разтревожен от нещо. Какво ли искаше да каже с това: „Не оставяй децата сами дори за миг“? Какво ли означаваше това?

Параклисът беше достатъчно удобен. Баща ми отдавна го бе снабдил с няколко прилични дървени и покрити с кадифе *pré-dieux*⁶, макар че на празници всички стояха прави. По онова време нямаше църковни скамейки.

Но освен това той посвети част от нощта на това да ми покаже криптата под църквата, която се отваряше посредством една халка върху капак в пода, облицован с камък. Самата халка лежеше плътно под мястото, което на пръв поглед изглеждаше просто като един от многото мраморни орнаменти, инкрустирани в плочите върху пода.

Аз знаех за тези крипти, но като малък ме биха заради това, че се бях промъкнал там и тогава баща ми ми каза колко много се е разочаровал от мен, задето не мога да опазя тази семейна тайна.

От тази забележка ме заболя много повече, отколкото от самия бой. И аз никога не помолих да сляза с него в криптите, макар да знаех, че през годините той го правеше от време на време. Мислех, че там има някакво съкровище и езически тайни.

Е, сега видях подобна на пещера стая, издълбана дълбоко в земята и облицована с камък, която бе пълна с най-различни съкровища. Вътре

6. Места за молитва, фр. ез – Бел.пр.

имаше стари сандъци и дори купища стари книги. Също и две залостени врати.

– Тези врати водят към стари гробища, където няма нужда да ходиш – каза баща ми, – но сега трябва да разбереш за това място. И да го запомниш.

Когато се върнахме в параклиса, той постави на място капака, сложи отгоре халката, покри ги с мраморната плоча, и всичко отново стана невидимо.

Фра Диамонте се престори, че не е видял нищо. Майка ми спеше, децата също.

Ние всички заспахме в параклиса преди да съмне.

По изгрев слънце баща ми излезе в двора, а навсякъде из селата зад стените кукуригаха петли. Той се протегна, погледна небето, а после сви рамене.

Двама от моите чичовци се втурнаха към него, настоявайки да разберат дали онзи непознат синьор е дръзнал да ни заплаши с обсада и кога ще започнем битката.

– Не, не, не, изобщо не сте разбрали правилно – отвърна баща ми. – Няма да воюваме. Връщайте се в леглата.

Но едва бе изрекъл тези думи, когато един пронизителен писък вдигна всички на крак, а през отварящите се порти на двора влезе едно от селските момичета, едно от нашите най-близки момичета, и пищейки разкри нещо ужасно:

– Няма го, бебето ми го няма, взели са го.

Останалата част от деня премина в неуморно търсене на изчезнало дете. Не успяхме да го открием. Не след дълго разбрахме, че още едно дете е изчезнало безследно. То било слабоумно, но много обичано, защото не пречело никому, а мозъкът му бил така размътен, че дори не можело да ходи. И всички със срам признаха, че дори не знаят от колко време го няма слабоумният.

На здравчане имах чувството, че ще полудея, ако не видя баща си насаме, ако не успее да си проправя път до заключения кабинет, където той седеше със своите чичовци и свещениците, които спореха и се караха. Накрая почуках толкова силно на вратата и я обсипах с толкова много ритници, че той ме пусна да вляза.

Съвещанието беше към края си и той ме придърпа до себе си и ми каза с обезумял поглед:

– Виждаш ли какво направиха? Взеха от мен онази дан, която поискаха. Взеха я! Отказах да я дам и те си я взеха.

– Но каква дан? За децата ли говориш?

В погледа му се четеше ярост. Потърка небръснатото си лице, после стовари юмрук върху бюрото и събори всичките си пособия за писане.

– Кои си въобразяват, че са, та да идват при мен посред нощ и да искат да им дам тези деца, нежелани от никого?

– Татко, какво има? Трябва да ми кажеш.

– Виторио, утре заминаваш за Флоренция по изгрев слънце, за да занесеш писмата, които смятам да напиша тази нощ. Нужно ми е нещо повече от провинциални свещеници, за да се изправя срещу това. А сега се подготви за пътуването.

Съвсем ненадейно той погледна нагоре. Стори ми се, че се ослушва, а после се озърна. Виждах, че прозорците са тъмни. Самите ние бяхме просто неясни силуети, а той беше захвърлил канделабъра на земята. Вдигнах го.

Наблюдавах го скришом, докато вземах една от свещите, запалих я от факлата до вратата и я донесох обратно, а след това запалих и останалите.

Той се ослушваше, притихнал и напрегнат, а после, без да издаде нито звук се изправи, опря юмруци върху бюрото, като очевидно не се интересуваше от светлината, която свещите хвърляха върху стреснатото му бдително лице.

– Какво долавяте, милорд? – попитах, обръщайки се към него официално, без самия аз да го осъзнавам.

– Зло – прошепна той. – Злокобни неща от рода на тези, че Бог се мъчи да живее единствено заради нашите грехове. Въръжи се добре. Заведи майка си, брат си и сестра си в параклиса, побързай.

Войниците получиха нареждания.

– Да накарам ли да занесат там и нещо за вечеря, може би само хляб и пиво? – попитах.

Той кимна, сякаш това малко го интересуваше.

За по-малко от час всички ние се събрахме в параклиса, цялото семейство, което по онова време включваше петима чичовци и четири лели, а с нас бяха две бавачки и Фра Диамонте.

Малкият олтар бе украсен като за литургия, с най-красивото бродирано покривало върху престола и най-масивните златни свещници с пламтящи свещи. Образът на нашия разпнат Христос блестеше на светлината – древна, безцветна и крехка дърворезба, която висеше на тази стена още от времето на свети Франциск, преди две столетия, когато се

говореше, че великият светец се отбил в нашия замък.

Исус беше гол, нещо обичайно за онези времена, а фигурата му изразяваше мъчителна саможертва, която нямаше нищо общо със силата и чувствеността на днешните разпятия и силно изпъкваше на фона на парадата от наскоро нарисувани светци по стените, с техните ярки алени и златни премени.

Седяхме върху обикновени кафяви пейки, донесени за нас, без никой да обели и дума, тъй като сутринта Фра Диамонте бе отслужил литургия и бе положил в дарохранителницата Тялото и Кръвта Иисусова под формата на светата нафора, така че параклисът вече, така да се каже, изпълняваше пълното си предназначение на Дом Господен.

Изядохме хляба и пийнахме малко пиво близо до входа, но без да говорим.

Само баща ми често излизаше, храбро пристъпваше в осветения с факли двор и подвикваше към своите войници на кулите и върху стените, а понякога дори се качваше горе, за да се погрижи лично всичко с отбраната на замъка да е наред.

Всичките ми чичовци бяха въоръжени. Лелите ми пламенно редяха молитви. Фра Диамонте беше смутен, а майка ми имаше блед и болезнен вид, вероятно заради бебето в утробата си. Тя се бе вкопчила в брат ми и сестра ми, които вече изпитваха съвсем неприкрит страх.

По всичко личеше, че нощта ще премине без инциденти.

Оставах по-малко от два часа до разсъване, когато ужасен писък ме изтръгна от неспокойната дрямка.

Баща ми веднага скочи на крака, последван от моите чичовци, които измъкнаха своите мечове възможно най-бързо със старите си възлестни пръсти.

Цялата нощ бе огласена от писъци и войниците биха тревога, от всяка кула долиташе силното необуздано дрънчене на стари камбани.

Баща ми ме сграбчи за ръката.

– Виторио, ела – каза той и след миг издърпа халката върху капака в пода, отместе го и пхна в ръката ми една голяма свещ от олтара. – Заведи долу майка си, лелите, сестра си и брат си, незабавно, и не излизай каквото и да чуеш! Не излизай. Заклучи капака над главата си и остани там! Прави, каквото ти казвам!

Аз се подчиних незабавно, грабнах Матео и Бартола и със сила ги поведох по каменните стълби пред мен.

Моите чичовци се бяха втурнали на двора, крещейки своите древни бойни викове, лелите ми се препъваха, припадаха и се вкопчваха в

олтара, като не искаха да се поместят оттам, а майка ми не се отделяше от баща ми.

Баща ми бе изпаднал в истински потрес. Протегнах ръка към най-възрастната си леля, но тя се бе строполила в безсъзнание пред олтара, тогава баща ми гневно извика, блъсна ме в криптата и затвори вратата.

Нямах друг избор освен да заключа капака, както той ми беше показал, да се извърна с трептящата свещ в ръка и да погледна ужасените Бартола и Матео.

– Слезте до долу – извиках, – до долу.

Те едва не паднаха, опитвайки да се движат заднешком по стръмните тесни стъпала, по които не бе никак лесно да слязат, с лица извърнати към мен.

– Какво има, Виторио, защо искат да ни сторят зло? – попита Бартола.

– Искам да се бия с тях – каза Матео. – Виторио, дай ми кинжала си. Ти имаш меч. Не е честно.

– Ш-ш-шт, тихо, прави, каквото каза татко. Нима мислиш, че ми е приятно, че не мога да бъда навън с мъжете? Тихо!

Преглътнах сълзите си. Майка ми беше горе! А лелите ми!

Въздухът беше студен и влажен, но приятен. Бях изпотен, а ръката ме болеше, защото държах големия златен свещник. Накрая тримата се сгушихме един до друг на земята в далечния край на стаята, а допирът на студения камък ми действаше успокояващо.

Но докато всички ние мълчахме, аз чувах през тежкия под виковете над главите ни, ужасните писъци от страх и паника, както и забързания тропот на крака и дори пронизителното, смразяващо цвилене на конете. Звучеше така, сякаш конете се бяха строполили в самия параклис над нас, което съвсем не бе невъзможно.

Изправих се и се втурнах към другите две врати в криптата, които водеха към гробището или каквото там беше, не давах пет пари! Отместих резето на едната, но видях единствено нисък коридор, по-нисък дори и от мен, и толкова тесен, че раменете ми едва се побираха.

Обърнах се, стиснал в ръка единствената свещ, и видях, че децата са сковани от страх, вперили поглед в тавана, докато убийствените викове продължаваха.

– Подушвам огън – прошепна внезапно Бартола, а лицето ѝ мигом стана мокро от сълзи. – Усещаш ли го, Виторио? Аз го чувам.

Аз също го чувах и го подушвах.

– И двамата се прекръстете, а сега се молете – казах аз – и ми се

доверете. Ще се измъкнем оттук.

Но тропотът от битката продължи, виковете не утихнаха, а после изведнъж – така внезапно, че бе невероятна и страховита като самия шум – настъпи тишина.

Тишината надвисна навсякъде и беше твърде всеобхватна, за да вешае победа.

Бартола и Матео се притиснаха от двете ми страни.

Над нас се чу трясък. Вратите на параклиса се затръшнаха, а после съвсем ненадейно някой изтръгна и отвори капака и сред мъждукащата светлина над него видях тъмния силует на строен и дългокос човек.

Свещта ми угасна от порива на вятъра.

Като изключим пъкленото мъждукане зад капака, ние се озовахме сред безпощаден и пълен мрак.

Още веднъж ясно видях очертанията на тази фигура – висока и достолепна жена с разкошна дълга коса и толкова тънка талия, че можех да я обхвана с двете си длани, когато тя сякаш прелетя безшумно по стълбите към мен.

Как, за Бога, можеше да съществува такава жена?

Преди да се досетя да извадя меча си срещу нея или да осъзная каквото и да било, усетих как нежните ѝ гърди докоснаха моите и почувствах нейната хладна кожа, докато тя обвиваше тялото ми с ръце.

Последва миг на необяснимо и странно чувствено смущение, когато ароматът на косите и роклята ѝ достигна до ноздрите ми и ми се стори, че видях искрящото бяло на очите ѝ, шом ме погледна.

Чух как Бартола изпищя, а след това и Матео.

Бях съборен на пода.

Над главата ми лумна ярък огън.

Фигурата сграбчи и двамата – двете съпротивляващи се, пищящи деца бяха обгърнати от нейната привидно крехка ръка, и след като спря, очевидно да ме погледне, вдигнала меч с другата си ръка, тя се втурна по стълбите към светлината от огъня.

Изтръгнах меча си с две ръце, втурнах се подире ѝ нагоре и влязох в параклиса. Видях, че по някакъв начин, движена от най-злите сили, тя почти бе стигнала до вратата, което бе непосилен подвиг, а двете деца стенеха и ме викаха:

– Виторио, Виторио!

Прозорците в горната част на параклиса бяха пламнали, както и кръглият прозорец над разпятието.

Не можех да повярвам на очите си – тази млада жена ми отнемаше

моите брат и сестра.

– Спри, в името на Бога! – извиках аз. – Страхливка, която краде нощем.

Хукнах след нея, но за мое голямо учудване тя спря, застана на място и се обърна да ме погледне отново. Този път я видях добре в цялата и изящна красота. Лицето ѝ бе със съвършена овална форма и големи, благи сиви очи, а кожата ѝ наподобяваше най-прелестния бял китайски емайл. Устните ѝ бяха червени, твърде съвършени, за да са били нарисувани от някой художник, а дългата ѝ пепеляворуса коса изглеждаше сива като очите ѝ на светлината на огъня и се спускаше по гърба ѝ, като разкошна вълниста грива. Роклята ѝ, макар и оцапана с нещо тъмно, което навярно бе кръв, беше в същия виненочервен цвят, който бях видял в облеклото на злокобния посетител от предишната нощ.

Тя просто ме гледаше с най-любопитното, а след това и трогателно изражение. С дясната си ръка държеше меча изправен, но не помръдна, а след това освободи от здравата хватка на лявата си ръка моите съпротивляващи се брат и сестра.

Двамата се търкулнаха на пода, ридаейки.

– Демон. *Strega!* – изревах аз. Прескочих ги и я доближих, размахвайки меча си.

Но тя се изплъзна така бързо, че дори не забелязах как го направи. Не можех да повярвам, че се е отдалечила толкова и сега стоеше със свален меч, все така вгледана в мен и разплаканите деца.

Внезапно тя извърна глава. Чу се свистящ звук, който се повтори отново и отново. През вратата на параклиса, сякаш изкочила от огнените дълбини на самия ад, се появи още една фигура в червени одежди, с кадифена качулка и украсени със злато ботуши. Когато замахнах към него с меча си, той ме отблъсна встрани и мигом отрязва главата на Бартола, а след това отсече и тази на пиращия Матео.

Обезумях. Изревах от мъка. Той се обърна към мен, но внезапно жената решително го възпря.

– Остави го на мира – извика тя с ясен напевен глас, и той се оттегли – този убиец, този забулен с качулка сатана в позлатени ботуши, и подвикна към нея.

– Хайде де, нима си загуби ума? Виж небето. Ела, Урсула.

Тя не помръдна. Не сваляше очи от мен, както и преди.

Аз плачех и проклинах, после грабнах меча си и я нападнах отново, но този път видях как острието му се спусна и отрязва дясната ѝ ръка, точно под лакътя. Бялата ръка, малка и привидно крехка като всички

части на нейното тяло, падна върху каменния под заедно с тежкия меч. От нея бликна кръв.

Тя само я погледна. После се втренчи в мен със същото трогателно, неутешимо и почти отчаяно изражение.

Вдигнах отново меча си.

– Strega! – извиках през зъби, опитвайки се да виждам през капещите сълзи. – Strega!

Но с поредната сатанинска проява тя вече бе отстъпила назад, далече от мен, сякаш движена от невидима сила, и сега в лявата си ръка държеше дясната, която все така стискаше меча, като, че не е била отрязана. Върна обратно отрязаната от мен ръка. Наблюдавах я. Гледах как поставя ръката на място, завърта я и я нагласява, докато застане както трябва, а след това с изумените си очи видях как направената от мен рана се затваря напълно в бялата ѝ кожа.

После широкият клоширан ръкав на прекрасната ѝ кадифена рокля се спусна отново около китката ѝ.

След миг тя се озова пред параклиса и вече бе само силует на фона на далечните огньове, които пламтяха в прозорците на кулата. Чух как прошепна:

– Виторио. После изчезна.

Знаех, че няма смисъл да тръгвам след нея! И все пак изтичах навън и описах голям кръг с меча си, като крещях гневно и горчиво, отправяйки безумна заплаха към целия свят, и очите ми вече бяха заслепени от сълзи, а гърлото ми се бе свило до задушаване.

Навсякъде цареше тишина. Всички бяха мъртви. Мъртви. Знаех го. Дворът беше осеян с трупове.

Изтичах обратно в параклиса. Грабнах в ръце главите на Бартола и Матео. Седнах и ги държах в скута си, ридаейки.

Те изглеждаха още живи, тези отрязани глави, очите им проблясваха, а устните им дори помръдваха в безнадеждни опити да проговорят. О, Боже! Това беше повече, отколкото човек би могъл да понесе. Разплаках се.

Изругах.

Поставих една до друга двете глави в скута си, милвах косите им, бузите им и им нашепвах утешителни слова, говорех им, че Бог е наблизо, Бог е с нас, че той вечно ще се грижи за нас и ние сме в Рай. О, моля те, умолявам те, Боже, молах се аз в душата си, не позволявай да запазят усещането и съзнанието, което изглежда все още имат. О, не, не и това. Не мога да го понеса. Не мога. Не. Моля те.

Най-накрая, на разсъмване, когато слънцето нагло нахлу през вратата на параклиса, когато огньовете бяха угаснали, а птиците пееха сякаш нищо не се бе случило, невинните главички на Бартола и Матео бяха безжизнени и притихнали и съвсем очевидно мъртви, а безсмъртните им души ги бяха напуснали, ако не бяха излетели в мига, когато мечът откъсна главите от телата им.

Открих майка си убита в двора. Баща ми, чиито ръце и пръсти бяха покрити с рани, сякаш бе хващал с тях мечовете, които го бяха покосили, лежеше мъртъв на стълбите на кулата.

Всичко наоколо бе извършено бързо. Виждаха се прерязани гърла и само на места личаха следи, както при моя баща, от ожесточена борба.

Не бяха откраднали нищо. Делите ми, две, от които лежах мъртви в далечния ъгъл на параклиса, а други две в двора, все така носеха всичките си пръстени, огърлици и диадеми.

Не беше откъснато нито едно копче, украсено със скъпоценни камъни.

Това важеше за цялото имение.

Конете бяха изчезнали, добитъкът бе избягал в гората, а домашните птици бяха отлетели. Отворих къщичката на моите ловни соколи, свалих им качулките и ги пуснах да отлетят по дърветата.

Нямаше кой да ми помогне да погребва мъртвите.

До обяд бях пренесъл членовете на семейството си един по един в криптата и без никакви церемонии ги търкулнах по стълбите, а после ги наредих един до друг в помещението по най-добрия начин.

Това се оказа изнурително начинание. Едва не припаднах, докато подреждах крайниците на всеки от тях, а баща си оставих последен.

Разбрах, че не мога да направя това за всички останали в нашето имение. Беше просто невъзможно. Освен това случилото се можеше да се повтори, тъй като ме оставиха жив, а един загърнат в наметало с качулка демон видя това – злият убиец, който безжалостно бе заклал две деца.

А и не знаех що за създание е този ангел на смъртта, онази изящна Урсула, с нейните почти безцветни бели бузи, дълга шия и заоблени рамене. Самата тя би могла да се върне, за да отмъсти за обидата, която й бях нанесъл.

Трябваше да напусна планината.

Усещах инстинктивно, че сега тези същества не са наоколо. Усещах го както със сърцето си, така и заради благотворната топлина на любящото слънце, но и защото бях станал свидетел на тяхното бягство, чух

как си подсвирват помежду си, а след това и зловещите думи на мъжа-демон към жената, Урсула, че трябва да побърза.

Не, тези създания принадлежаха на нощта.

Така че разполагах с време да се изкача в най-високата кула и да огледам околността.

Направих го. Уверих се, че никой не е могъл да види пушека от нашите горящи дървени подове и пламнали мебели. Най-близкият замък беше развалина, както казах. Селцата по-долу отдавна бяха обезлюдени.

Най-близкото село се намиреше на цял ден път и се налагаше да погегля, ако исках да си намеря някакво скривалище, преди да е паднала нощта.

Хиляди мисли не ми даваха покой. Знаех прекалено много. Бях момче, дори не бих могъл да мина за мъж! Разполагах с богатство във флорентинските банки, но то се намиреше на седмица път от мястото, където бях! Онези същества бяха демони и въпреки това бяха влезли в църква. Фра Диамонте беше убит.

Накрая можех да мисля само за едно. Вендета. Щях да ги унищожа. Щях да ги открия и да ги унищожа. И ако те не можеха да излизат на дневна светлина, то щях да ги унищожа точно по този начин! Щях да го направя. Заради Бартола, заради Матео, заради майка си и баща си, дори и заради най-неугледното дете, което бяха отнели от моята планина.

А те бяха взели децата. Да, бяха го сторили. Уверих се в това преди да замина, защото ми отне време да го проумея покрай всичките ми тревоги, но го бяха направили. Там нямаше нито един труп на дете, само момчетата на моята възраст бяха убити, но всички по-малки бяха отвлечени.

И защо? В името на какви ужасни цели? Не бях на себе си.

Сигурно щях да остана на прозореца на кулата със стиснати юмруци, изпълнен с гняв и положил клетвата за вендета, ако една приятна гледка не бе отвлякла вниманието ми. В най-близката долина видях три от конете си да се скитат безцелно, сякаш им се щеше да ги повикат у дома.

Поне щях да взема един от най-хубавите си коне, но трябваше да се размърдам. На кон можех да стигна до някой град преди да се стъмни. Не познавах земите на север. Това беше планинска местност, но бях чувал, че недалеч има доста голям град. Трябваше да стигна дотам, да намеря подслон, да помисля и да се допитам до някой свещеник, който е достатъчно умен и познава демоните.

Последната ми задача беше позорна и отблъскваща, но я изпълних.

Събрах всички скъпоценности и пари, които можех да нося.

Това ще рече, че първо отидох в стаята си, сякаш денят бе най-обикновен, облякох най-красивите си ловни дрехи от тъмнозелена коприна и кадифе, сложих си високите ботуши и ръкавиците, след което взех кожените торби, които да прикрепя към седлото на коня си и слязох в криптата. Взех от своите родители, лели и чичовци техните най-ценни пръстени, огърлици и брошки, златните и сребърни катарамии, донесени от Божи гроб. Бог да ми е на помощ.

След това напълних кесията си с всички златни дукати и флорини, които успях да намеря в ковчезетата на баща ми, сякаш бях крадец, и то такъв, който ограбва мъртвите, мислех си аз. Нарамил тези тежки коженни торби, аз отидох да взема коня си, да го оседлая, да му сложа юзди и да се отправя – един мъж от класа, със своето въоръжение, пелерина от норка и флорентинска шапка от зелено кадифе – навътре в гората.

ГЛАВА 4

В КОЯТО СЕ НАТЪКВАМ НА ОЩЕ МИСТЕРИИ, ПРЕЛЪСТЯВАТ МЕ И ОБРИЧАМ ДУШАТА СИ НА ГОРЧИВА ХРАБРОСТ

И така, аз бях прекалено изпълнен с омраза, за да разсъждавам трезво, както вече разказах, и вие несъмнено ще ме разберете. Но не постъпих умно, когато поех из горите на Тоскана, облечен така богато, и при това сам, защото във всяка гора в Италия имаше разбойници.

От друга страна, мислех си аз, да се преструвам на беден учен също не би било най-добрият избор. Не мога да твърдя, че бях взел твърдо решение. Желанието да отмъстя на демоните, които ни бяха унищожили, беше единствената водеща страст, на която можех да се подчиня.

И ето ме – яздох неотклонно, докато следобедът превалиеше, опитвайки се да следвам пътищата в долината, когато изгубих от поглед нашите кули, опитвайки се вече да не плача като дете, но отново и отново се отклонявах към планинската местност.

Главата ми се въртеше. А и пейзажът не ми оставяше време да мисля.

Едва ли би могло да съществува нещо по-безнадеждно.

Видях два огромни порутени замъка, малко след като бях потеглил, а зидовете и крепостните валове се губеха в хищната гора и това ми припомни, че те са били собственост на някогашни владетели, които са проявили достатъчно глупост, за да окажат съпротива на властта на Милано или Флоренция. Това бе достатъчно, за да ме накара да се усъмня в здравия си разум и да реша, че родът ни не е бил изтребен от демони, а сме били нападнати от най-обикновени врагове.

Беше много зловещо да гледам как техните разрушени стени се чернеят на фона на иначе ведрото и блестящо небе и да се натъквам на пустеещи части от села, с техните порутени колиби и забравени улични храмове, където каменни статуи на Девата или светците тънеха в паяжини сред сенките.

Когато съзрях в далечината един добре укрепен град, разбрах, че принадлежи към Милано и няхах намерение да се качвам там. Бях изгубен!

Що се отнася до разбойниците, попаднах само на една малка

опърпана шайка, която веднага обсипах с порой от думи.

Ако не друго, тази група идиоти отвлече вниманието ми. Кръвта ми течеше толкова бързо, колкото говорят ми:

– Аз яздя начело на сто души – заявих им. – Издирваме банда престъпници, които твърдят, че се бият за Сфорца, а всъщност са просто изнасилвачи и крадци; да сте ги виждали? Ще дам по един флорин на всеки от вас, ако можете да ми кажете нещо. Смятаме да ги съсечем на място. Уморих се. Дойде ми до гуша от всичко това.

Подхвърлих им няколко монети.

Те изчезнаха незабавно.

Но не и преди да се изгърват, докато разказвах за околността, че най-близкият флорентински град бил Санта Мадалена, който се намирал на два часа път и че нощем затваряли портите и никой не можел да ги убеди да го пуснат.

Дадох си вид, че знам всичко това и че пътувам към прочут манастир, за който ми бе известно, че се намира още на север и едва ли бих успял да стигна дотам. След това подхвърлих през рамо още монети, докато потеглях и им извиках да продължат да яздят, за да пресрещнат групата хора зад мен, които щяха да им платят за услугите.

Зная, че през цялото време спореха дали да ме убият и да вземат всичко, което притежавам, или да не го правят. Всичко беше въпрос на погледи, блъфиране, бърз говор и отстояване на позиции, а те бяха просто закоравели главорези и аз някак се измъкнах от тях.

Пришпорих коня възможно най-бързо, излязох от главния път и поех към склоновете, откъдето в далечината виждах неясните очертания на Санта Мадалена. Градът беше голям. Виждах четири масивни кули, струпани близо до внушителните главни порти, както и няколко забележими църковни камбанарии.

Бях се надявал да попадна на нещо преди тази Санта Мадалена, нещо малко и не така укрепено. Но не можех да помня имена или бях твърде отчаян, за да продължа да търся нататък.

Следобедното слънце грееше ярко, но вече се спускаше към хоризонта. Трябваше да се отправя към града.

Щом стигнах самата планина, върху която беше издигнат този град, започнах да се изкачвам по стръмните пътечки, използвани от пастирите.

Светлината бързо избледняваше. Гората бе твърде гъста, за да е безопасна толкова близо до един укрепен град. Проклинах ги, че не са оставили планината незалесена, но пък така разполагах със сигурно

прикритие.

Имаше мигове напред този съгъстващ се мрак, когато ми се струваше напълно невъзможно да стигна върха; звездите вече озаряваха искрящото като сапфир небе, но това само придаваше на достолепния град в цялото му величие още по-недостижим вид.

Накрая нощта неусетно се спусна сред дебелия ствол на дърветата и аз си проправях път, осланяйки се повече на инстинктите на коня си, отколкото на отслабващото си зрение. Бледият полумесец изглежда бе влюбен в облаците. Самото небе се състоеше от късове и парчета заради балдахина от листа над главата ми.

Улових се, че се моля на баща си, сякаш той се намираще в безопасност с моите ангели-хранители някъде наоколо, и мисля, че вярвах в него и неговото присъствие много по-силно, отколкото някога бях вярвал в ангели, и му казах:

– Моля те, татко, помогни ми да стигна там. Помогни ми да попадна на сигурно място, за да не могат онези демони да осуетят моето отмъщение.

Стиснах здраво мечата си. Припомних си за кинжалите, които носех в бутушите си, в ръкава, в палтото и в пояса си. Напрягах се, за да виждам на нощната светлина и се наложи да се доверя на коня си, който си проправяше път през дебелия ствол на дърветата.

На моменти спирах и застивах на място. Не долавях никакви необичайни звуци. Кой друг би проявил такава глупост, че да излезе посред нощ в тази гора? Някъде към самия край на пътуването намерих главния път, гората оредя и на нейно място се ширнаха равни ниви и поляни и аз препунах в галоп по извивките и завоите.

Най-сетне градът се извиси точно пред нас, както се случва, когато достигнеш до портите след последния завой. Тогава сякаш са те захвърлили на земята в подножието на омагьосана крепост – и аз дълбоко поех дъх в знак на благодарност, нищо че огромните порти бяха здраво затворени, все едно, че под тази крепост бе разположена вражеска армия.

Това щеше да бъде моят пристан.

Естествено, стражът – един сънлив войн, който се провикна отгоре, – поиска да разбере кой съм.

За пореден път усилието да измисля нещо убедително отклони вниманието ми от натрапчивите и почти неконтролируеми образи на демона Урсула и отрязаната ѝ ръка, и на обезглавените тела на моите брат и сестра, повалени на пода на параклиса с помръдващи ръце и крака.

Извиках скромно, но с претенциозни думи, че съм учен, нает от

Козимо де Медичи и съм дошъл в Санта Мадалена, за да търся книги, и най-вече стари молитвеници, свързани със светците и явленията на светата Дева Мария по тези места.

Пълни безсмислици.

Дошъл съм, заявих аз, да посетя църквите и училищата, както и всички стари учители, намиращи се в града, и да занеса на господаря си във Флоренция онова, което мога да купя със златните флорентински пари.

– Да, но как е името ти, името ти? – настояваше войникът, като леко откряхна малката ниска порта, вдигнал високо фенера си, за да ме огледа.

Знаех, че изглеждам добре върху коня си.

– Де Барди – заявих аз. – Антонио де Барди, родственик на Козимо – казах силно разтревожен, назовавайки фамилията на съпругата на Козимо, защото това бе единственото име, което ми хрумна. – Слушай, добри човече, вземи тези пари и се нагостете добре с жена ти за моя сметка, ето, знай, че е късно, много съм уморен!

Портата се отвори. Наложих се да слеза и с наведена глава да преведа коня си през нея към кънтящия каменен площад вътре.

– Какво, за Бога – попита стражът, – си правил сам в тези гори по тъмно? Знаеш ли колко е опасно? А си и толкова млад? Какво им има на фамилията Барди напоследък, та пускат служителите си да пътуват без придружител? – Той сложи парите в джоба си. – Я се виж, ти си още дете! Можеха да те убият заради копчетата ти. Какво става с теб?

Площадът беше огромен и видях, че от него се разклоняват няколко улици. Провървя ми. Но какво щях да правя, ако и демоните бяха тук? Нямах представа къде ношуват или се спотайват тези същества! Но продължих да говоря.

– Аз съм виновен за всичко. Изгубих се. Ако ме издадеш, ще ми навлечеш неприятности – казах. – Заведи ме в някой хан. Много съм уморен. Ето, вземи това, не, така трябва. – Дадох му още пари. – Изгубих се. Не ги послушах. Изтощен съм до припадък. Имам нужда от вино, вечеря и легло. Ето, добри човече, не, не, не, вземи още, настоявам. Семейство Барди биха желали същото.

Джобовете му не достигаха, за да прибира парите, но той някак успя да ги напъха в ризата си, а след това ме поведе към хана под светлината на факлата, потропа на вратата и една миловидна старица слезе долу, за да ме заведе в стаята ми, благодарна за монетите, които веднага пъгнах в ръката ѝ.

– Нека да е нависоко и с изглед към долината – казах, – ако обичате, и ми донесете някаква вечеря, може да е съвсем студена, все ми е едно.

– В този град няма да намериш никакви книги – каза стражът, който се мотаеше наоколо, докато аз следвах жената по стълбите. – Всички младежи го напускат; мястото е спокойно, има само няколко малки магазинчета. В наши дни младите бягат към университетите. Но тук е прекрасно за живеене, направо прекрасно.

– Колко църкви имате? – попитах старицата, когато пристигнахме в стаята. Казах ѝ, че трябва да задържа запалената свещ през нощта.

– Две доминикански и една кармелитска – каза стражът, застанал приведен под малката врата – и прекрасната францисканска църква, която аз посещавам. Тук никога не се случват лоши неща.

Старицата поклати глава и му каза да пази тишина. Остави свещта и махна с ръка, че мога да я задържа.

Стражът не спираше да бърбори, когато аз седнах на леглото, вперил поглед в нищото, докато тя не донесе чиния студено овнешко, хляб и кана вино.

– В нашите училища цари строга дисциплина – продължаваше мъжът.

Старицата отново му каза да замълчи.

– Никой не се осмелява да създава проблеми в нашия град – каза той, а след това двамата си отидоха.

Нахвърлих се върху храната като животно. Имах нужда единствено от сила. В мъката си дори не можех да мисля за удоволствие. Погледах за малко миниатюрното късче високо, осеяно със звезди небе, като отчаяно се молех за помощ на всички светци и ангели, които можех да назова, а после здраво залостих прозореца.

Залостих и вратата.

След като се уверих, че свещта е на сигурно място в ъгъла и е достатъчно голяма, за да издържи до разсъмване, се строполих върху малкото неравно легло, но бях прекалено изтощен, за да сваля ботушите, меча, кинжалите или каквото и да било. Мислех, че ще заспя дълбоко, но лежах скован и изпълнен с омраза и болка, с ранена и покрусена душа, и се вирах в тъмното, а в устата си усещах вкуса на смъртта, сякаш я бях погълнал.

Чувах отдалече как долу се грижат за коня ми, а по безлюдната каменна улица отекват самотни стъпки. Бях в безопасност, поне това беше истина.

Най-последно сънят ме споходи. Доиде безусловно, всеобхватно и сладостно; онази мрежа от нерви, която ме бе държала във влудяващо напрежение, просто се разпадна и аз потънах в мрак без сънища.

Бях достигнал онова прелестно състояние, в което нищо няма значение освен това да спиш, да възвръщаш силите си, без да се боиш от никакви сънища, а след това да не усещаш нищо.

Някакъв шум ме стресна. Събудих се незабавно. Свещта бе угаснала. Ръката ми се озова върху меча, преди да съм отворил очи. Лежах върху тясното легло, опрял гръб в стената, вирах се в стаята и както изглежда бях останал без никаква светлина. Успях само да различа залостената врата, но не можех да видя прозореца над главата си, ако не се извърнех да погледна нагоре и разбрах без всякакви съмнения, че този прозорец, покрит с дебели решетки, е бил разбит. Оскъдната светлина върху стената идваше от небето навън. Това бе колеблива, мъждукаща светлина, която нахлуваше откъм градските стени и придаваше на моята малка стаичка вид на затворническа килия.

Усетих как хладният свеж въздух се спусна около шията ми, а после погали бузата ми. Стиснах здраво меча, послушвайки се в очакване. Чу се слабо скърцане. Леглото се бе поместило съвсем леко, сякаш под някакъв натиск.

Не можех да фокусирам погледа си. Внезапно мракът потули всичко и от този мрак пред мен изникна една фигура, един силует се надвеси върху ми – жена, която гледаше право в лицето ми, докато косата ѝ се спускаше върху мен.

Беше Урсула.

Лицето ѝ бе на по-малко от сантиметър от моето. Ръката ѝ, много студена и гладка, стисна моята върху дръжката на меча с невероятна сила, и тя помилва с мигли бузата ми, а после целуна челото ми.

По тялото ми се разля сладостна тръпка, колкото и ожесточено да се съпротивлявах. Прилив на низки страсти изпълни всяка моя частица.

– Strega! – проклех я аз.

– Не ги убих аз, Виторио. – Гласът ѝ бе умоляващ, но изпълнен с достойнство и някаква странна звучна сила, макар че бе просто един слаб глас с много младежко звучене и женствен тембър.

– Ти щеше да ги отвлечеш – казах ѝ аз. Опитах да се освободя в пристъп на ярост. Но ръката ѝ ме държеше здраво, а когато опитах да измъкна лявата си ръка изпод тялото, тя сграбчи китката ми и задържа и нея, а след това ме целуна.

Долових онзи неин прелестен аромат, който бях вдъхнал преди, а

нежните милувки на косата ѝ по лицето и шията ми предизвикаха неприлични тръпки по тялото ми.

Опитах се да извърна глава, а тя остави устните си да докоснат бузата ми нежно, някак почитателно.

Усетих дългото ѝ тяло върху моето, изпъкналата подутина на гърдите ѝ под скъпата тъкан, както и гладкото дълго бедро в леглото до мен, а езикът ѝ докосна устните ми. Тя ги облиза.

Бях парализиран от тръпките, които преминаваха през тялото ми, изпълваха ме с унижение и разпалваха страстта вътре в мен.

– Махни се, Strega – прошепнах.

Обзет от ярост, не можех да спра бавния тлеещ огън, който бе пламнал в слабините ми; не можех да спра надигащия се екстаз, който изпълваше раменете и гърба ми, а дори и краката ми.

Очите ѝ искряха над мен и аз по-скоро усещах пърхашите ѝ клепки, без да ги виждам. Устните ѝ отново се сключиха върху моите, смучеха ги възбуждащо, а после тя се отдръпна и притисна бузата си в моята.

Кожата ѝ, която толкова много приличаше на порцелан, бе по-нежна от перце при допира си с моята – о, тя цялата приличаше на нежна кукла, направена от ароматни и магически материали, много по-еластични от плътта и кръвта, но докрай възпламенени от тях, защото от нея с ритмично пулсиране струеше топлина, тя излизаше изпод хладните ѝ пръсти, които милваха китките ми, докато ги държаша. А после топлината на езика ѝ се изля върху устните ми против моята воля – с влажна, прелестна и стремителна сила, срещу която бях безпомощен.

Някъде в обезумялото ми съзнание се зароди мисълта, че тя бе използвала собствената ми пламенна страст, за да ме омаломощи, че плътското безумие ме бе превърнало в тяло, изградено от метални жици, които не можеха да не бъдат проводник на огъня, който тя бълваше в устата ми.

Урсула отдръпна езика си и отново засмука с устни. Цялото ми лице пламтеше. Всички мои крайници се бореха едновременно да я отхвърлят и докоснат, да, да я прегърнат, но и отблъснат.

Тя се опираше в недвусмисленото доказателство за моето желание. Нямаше как да го скрия. Мразех я.

– Защо? Защо! – казах и отдръпнах устните си. Косата ѝ се спусна от двете страни, когато вдигна глава. Едва дишах от тази неземна наслада.

– Махни се от мен – казах ѝ – и се върни в ада. Що за милост проявяваш към мен! Защо ми причиняваш това?

– Не зная – отвърна тя с приятния си, разтреперан глас. – Може би просто, защото не искам да умреш – каза, като дишаше, опирайки се в гърдите ми. Думите ѝ се лееха бързо, подобно на препускащия ѝ пулс. – Може би има още нещо – продължи тя, – искам да заминеш на юг във Флоренция, да заминеш и да забравиш всичко, което се случи, все едно е било кошмар или магическо заклинание, все едно нищо не се е случило. Напусни този град, върви, трябва да го направиш.

– Престани с долните си лъжи – казах, преди да успея да се възпра. – Мислиш ли, че ще го направя? Ти погуби семейството ми, ти и твоите хора които и да сте вие!

Тя наклони глава, а косата ѝ ме оплете. Напразно се мъчех да се освободя. Беше невъзможно. Не можех да се изтръгна от хватката ѝ.

Всичко наоколо беше черно и невероятно меко. Внезапно усетих лека болка в гърлото, не по-силна от убождане с игла, и мигом съзнанието ми се изпълни с най-блаженото щастие.

Сякаш бях попаднал на поляна с разцъфнали цветя, много далече от това място и от всички злини, а тя лежеше до мен, положена върху безмълвно прекършени стъбълца и безропотни ириса – Урсула, с нейната разрешена пепелява коса. Усмиваше се с най-прелестните и настоятелни очи, пламенна, навярно дори сияеща, сякаш това помежду ни бе внезапно и всеобхватно духовно и физическо увлечение. Покатери се върху гърдите ми и макар че ме бе възседнала, вгледана в мен с изящна усмивка, тя нежно разтвори крака, за да влезе в нея.

Всичко това наподобяваше някаква невероятна смесица-влажният свивач се таен отвор между краката ѝ и щедрият порой от безмълвно красноречие, който струеше от погледа ѝ, докато тя ме гледаше нежно.

Внезапно всичко свърши. Бях замаян. Устните ѝ бяха върху шията ми.

Опитах се да я отхвърля с всички сили.

– Ще те унищожа – казах. – Ще го направя. Кълна се. Дори и да трябва да те преследвам до преддверието на Ада – прошепнах. Напрягах се толкова силно да разхлабя хватката ѝ, че собствената ми кожа пламна от допира до нейната. Но тя не се умиловисти. Опитах се да проясня съзнанието си. Не, никакви сладки сънища, не.

– Махни се от мен, вещице.

– Тихо, замълчи – каза тя тъжно. – Ти си толкова млад и упорит, и така смел. И аз бях млада като теб. О, да, и така решителна, бях еталон за безстрашие.

– Не ме заливай с мръсните си приказки – казах аз.

– Тихо – каза тя отново. – Ще разбудиш къщата. Каква полза от това? – Колко болезнено, искрено и изкусително звучеше гласът ѝ. Би могла да ме съблазни само с него, скрита зад някоя завеса. – Не мога да ти осигуря безопасност завинаги – каза тя, – нито дори за дълго. Виторио, върви.

Тя се отдръпна, за да мога по-добре да видя нейните искрени и големи уязвими очи. Беше съвършена. И така красива, пълно подобие на демона, който бях видял на светлината от огъня в моя параклис, че нямаше нужда от еликсири или заклинания, за да подкрепи каузата си. Беше безупречна и неотразимо прекрасна.

– О, да – призна тя, а едва забележимите ѝ очи оглеждаха лицето ми, – аз също откривам у теб такава красота, че сърцето ми се свива – каза. – Несправедливо, нечестно. Как ще понеса всичко това, а и всичко останало?

Съпротивлявах се. Не отговорих. Не желях да подклаждам този загядчен пъклен огън.

– Виторио, махни се оттук – каза тя, като сниши гласа си още по-незабележимо и застрашително. – Остават ти няколко нощи, навярно дори по-малко. Ако отново се върна при теб, може би ще ги доведе тук. Виторио. Не казвай на никого във Флоренция. Ще ти се смеят.

Тя изчезна.

Леглото изскърца и се разлюля. Лежах по гръб, китките ме боляха от натиска на ръцете ѝ, а над мен прозорецът зееше към безличната сива светлина. Оградата на хана се извисяваше към небето, което почти не виждах от тази беззащитна позиция.

Бях сам в стаята. Нея я нямаше.

Внезапно си наложих да раздвижа ръцете и краката си, но преди да успее да помръдна, тя се появи отново горе на прозореца. Виждах я от кръста до горната част на приведената ѝ глава, взираше се в мен, а с ръцете си разкъса ниския бродирай бордюр на роклята си и изложи на показ голите си бели гърди – малки, кръгли, разположени много близо една до друга и с остри зърна, които се виждаха само като тъмни очертания. Тя одра лявата си гръд с дясната ръка, непосредствено над малкото зърно, и я разкървави.

– Вещица!

Станах, за да я сграбча и да я убия, но вместо това усетих как ръката ѝ хвана главата ми, после почувствах натиска на лявата ѝ гръда в устата ми, неустоймо крехка и при все това твърда. Отново всичко реално изчезна и се изгуби подобно на облак ненужен дим, издигащ се над

огън, а ние бяхме заедно на поляната, която бе само наша, подслонила нашите усърдни и безкрайни милувки. Сучех от нейното мляко, сякаш тя бе девойка и майка, девица и кралица, и през цялото време със своите тласъци карах да разцъфне всяко едно цвете вътре в нея.

Тя ме пусна. Паднах. Безпомощен, неспособен дори да вдигна ръка, за да ѝ попреча да отлети, аз се строполих на леглото немощен и глупав, с мокро лице и треперещи крайници.

Не можех да се изправа. Не можех да направя нищо. За миг видях нашата поляна с нежни бели и червени ириси, най-прекрасните цветя в Тоскана, дивите ириси на нашата земя, цъфнали сред най-зелената трева, и видях как тя бяга от мен. Ала всичко това бе прозрачно, в полутонове, и не можеше да скрие малката тясна стая, както преди, а само се стелеше като воал пред лицето ми, за да ме измъчва със своята дразнеща, безтегловна копринена мекота.

– Магии! – прошепнах аз. – Господи, ако изобщо си отредил за мен ангели-хранители, би ли ги пратил сега, за да ме покрийт с крилата си! – въздъхнах. – Имам нужда от тях.

Накрая, разтреперан и със замъглен поглед, аз седнах в леглото. Разтрих врата си. По гърба ми пробягваха тръпки, също и от вътрешната страна на ръцете ми. Тялото ми бе все така изпълнено със страст.

Стиснах здраво очите си и вече отказвах да мисля за нейните желания, за всякакви източници на възбуда, които биха задоволители тази ужасна потребност.

Легнах отново и останах съвсем неподвижен, докато това плътско безумие не ме напусна.

После отново станах мъж, макар преди това да не бях такъв.

Станах, готов да заплача, и занесох свещта си в главната зала на хана, като се стараех да не вдигам шум по разкривените, вити каменни стълби, запалих я от друга свещ, окачена на стената в края на коридора и отново се качих горе, стиснал здраво тази малка успокояваща светлинка, затулил трептящия пламък със свита ръка и потънал в тихи молитви, а после поставих на място свещта.

Покатерих се и проверих какво мога да видя през прозореца.

Нищо, под мене нямаше нищо освен непосилна височина, извисяваща се стена, по която обикновена девойка от плът и кръв никога не би могла да се изкачи, а над нея – безмълвното безучастно небе с няколко звезди, покрити с пухкави облаци, сякаш за да не забележат молитвите ми или опасното ми положение.

Нямаше никакво съмнение, че ще умра.

Щях да стана жертва на тези демони. Тя беше права. Как бих могъл да получа възмездието, което те заслужавах? Как, по дяволите, щях да го направя! И все пак аз докрай вярвах в целта си. Вярвах в своето отмъщение така силно, както вярвах и в нея – тази вещица, която бях докосвал със собствените си пръсти и която бе дръзнала да разпали в душата ми бушуващ конфликт, тази, която бе дошла със своите нощни приятели, за да избият семейството ми.

Не можех да се отърся от образите от предишната нощ, от това как стоеше зашеметена на вратата на параклиса. Не можех да изтрия от устните си усещането за нея. Само при мисълта за гърдите ѝ тялото ми отмаляваше, сякаш страстта ми се захранваше от зърната ѝ.

Накарай това да утихне, молах се аз. Не можеш да избягаш. Не можеш да заминеш за Флоренция, не можеш вечно да живееш единствено със спомена за клането, това е невъзможно, немислимо. Не можеш.

Заплаках, когато си дадох сметка, че сега нямаше да съм жив, ако не беше тя.

Именно тя, жената с пепелява коса, която проклинах всеки път, щом си поемех дъх, беше попречила на своя спътник с качулка да ме убие. Така победата им щеше да бъде пълна!

Обзе ме спокойствие. Е, ако трябваше да умра, значи няха никаква избор. Но първо щях да ги унищожа. Щях да намеря начин да го направя.

Когато слънцето изгря, аз също станах и докато се разхождах из града, небрежно праметнал през рамо дисагите си, сякаш в тях нямаше цяло съкровище, успях да видя голяма част от Санта Мадалена, с нейните улици без дървета, покрити със ситни камъчета и построени преди столетия. Навярно някои от сградите с техните небрежно струпани и измазани с хоросан камъни, датираха още от римско време.

Това бе един невероятно спокоен и благоденстващ град.

Ковачниците вече работеха, а също и дърводелците и сарачите; имаше няколко обущарници, в които продаваха изискани пантофи, както и ежедневни обувки, освен това се срещаха доста бижутери и мъже, които работеха с голямо разнообразие от благородни метали, редом с обичайните майстори на мечове, ключари и търговци на кожи.

Минах покрай безброй много луксозни магазини. Вътре можеха да се купят скъпи платове, направо от Флоренция, предполагам, дантела от север и юг и ориенталски подправки. Месарите едва успяваха да се справят с изобилието от прясно месо. Имаше също и много винарни, и се разминах с поне няколко заети нотариуси, писари и други подобни,

както и неколцина лекари, или по-скоро аптекари.

През главните порти шумно трополяха каруци, а от време на време по улиците ставаше дори леко стълпотворение, още преди слънцето да се е издигнало достатъчно високо на небосвода, че да се спусне ожесточено над плътно покритите с керемиди покриви и да напече голите камъни, по които с мъка се катерех.

Църковните камбани биеха за литургия и видях как покрай мен се втурнаха много ученици, до един чисти и спретнати, а след това две малки групи бяха въведени тържествено в църквите от монасите. И двете църкви бяха доста архаични и нямаха никаква украса върху фасадите, като изключим статуите, разположени надълбоко в своите ниши – статуи на светци, чиито черти вече бяха почти напълно заличени – а многократно кърпената зидария по фасадите очевидно бе надживяла честите земетресения по тези места.

Видях и две най-обикновени книжарници, в които нямаше почти нищо особено, освен обичайните молитвеници, при това на много високи цени. Двама търговци продаваха наистина изящни стоки от Изтока. Имаше и няколко продавачи на килими, чийто асортимент се отличаваше с внушително разнообразие от местни стоки и претенциозни килими от Византия.

Много пари сменяха своите собственици в този град. Имаше добре облечени хора, които парадираха с изящното си облекло. Мястото изглеждаше напълно самостоятелно, макар че се срещаша пътници, които изкачваха баира, докато тропотът на конски копита отекваше из голите стени. Стори ми се, че зърнах и един занемарен и силно укрепен женски манастир.

Отминах поне още два хана и докато кръстосвах едва проходимите тесни улички, установих, че в града има три основни улици, които криволичеха из хълма успоредно една на друга.

В далечния край се намираха портите, през които бях влязъл, а в момента отваряха огромните пазари на площада.

Във високия край бе разположена разрушената крепост или замък, където някога бе живял господарят – огромна, тежка маса от стари камъни, която се виждаше само частично от улицата, а на долните етажи на този комплекс се помещаваше градската управа.

Имаше няколко малки пещери или площици, както и стари, почти разрушени фонтани, от които обаче все още бълбукаше вода. Старите жени бързаха и се тътреха по улиците с пазарските си кошници, като носеха шалове въпреки топлото време; видях и красиви девойки, които

ми хвърляха погледи и всички те бяха много млади.

Не пожелах нито една от тях.

Когато литургията приключи и учебните занятия започнаха, отидох в доминиканската църква – най-голямата и най-внушителна от трите, които видях веднага – и в енорията потърсих свещеник. Трябваше да се изповядам.

Появи се един млад свещеник, много красив, с добре оформени крайници и здрав изглед, освен това с дълбоко набожен вид, а черно-бялото му расо изглеждаше много чисто. Той погледна облеклото ми, после меча ми, като всъщност ме оглеждаше с голямо уважение, но доста обстойно, и след като очевидно заключи, че съм значим човек, ме покани в една малка стая за изповед.

Беше по-скоро благосклонен, отколкото сервилен. Върху голата си глава имаше само малък венец от много късо подстригана златиста коса, а очите му бяха големи и почти свенливи.

Той седна, а аз коленичих на голия под близо до него, и после цялата трагична история се изля от мен.

Навел глава, аз продължавах да я разказвам, като скачах от един епизод на друг, започвайки от първите ужасни събития, които бяха събудили моето любопитство и безпокойство, и преминавайки към откъслечните и загадъчни думи на баща ми, а накрая и към самото нападение с последвалото ужасяващо убийство на всички обитатели на нашето имение. Когато стигнах до смъртта на брат си и сестра си, вече жестикулирах необуздано, като едва не обрисовах с ръце главата на брат си във въздуха, задъхвах се и не можех да овладее дишането си.

Едва когато изрекох и последната дума, вдигнах поглед и осъзнах, че младият свещеник ме гледа дълбоко разстроен и ужасен.

Не знаех как да тълкувам изражението му. То можеше да се види у човек, стреснат от насекомо, или от приближаващ батальон кръвожадни убийци.

На какво ли се бях надявал, за Бога?

– Слушайте, отче – казах. – Трябва само да изпратите някого в онази планина и ще се уверите сам! – свих рамене, умолявайки го с разперени ръце. – Това е всичко! Изпратете някого, за да огледа. Нищо не е откраднато, отче, не са взели нищо, освен това, което аз взех! Отидете да проверите! Обзалагам се, че всичко е непокътнато, освен от гарвани и мишелови, ако изобщо са успели да се изкачат дотам.

Той не каза нищо. Кръвта пулсираше в младото му лице, устата му беше отворена, а очите му имаха зашеметен и нещастен вид.

О, това бе направо прекрасно. Едно нежно момче-свещеник, навярно наскоро завършило семинарията, свикнало да слуша как монахини разказват за зли помисли, а веднъж годишно сърдити мъже смотолевят нещо за плътски пороци, защото жените им са занемарили задълженията си. Изгубих търпение.

– Длъжен сте да спазвате поверителността на изповедта – казах аз, старейки се да бъда търпелив с него и да не прекалявам с господарските си маниери, защото бях склонен да постъпвам така със свещениците, ако не внимавах. Те ме вбесяваха, когато бяха глупави. – Но ще ви дам разрешение, при строга поверителност, да изпратите свой пратеник в онази планина и да се уверите лично.

– Но, синко, нима не разбираш – каза той, а в тихия му глас се долавяше изненадваща решителност и категоричност. – Възможно е самите Медичи да са изпратили тази шайка убийци.

– Не, не, не, отче – настоявах аз, клатейки глава. – Видях как ръката ѝ падна. Отрязах ръката на това същество, уверявам ви. И видях как тя я постави обратно. Това бяха демони. Чуйте ме. Те са вещици, идват от Ада и са твърде много, за да се боря срещу тях сам. Трябва ми помощ. Няма време за недоверие. Няма време за резерви на разума. Имам нужда от доминиканците!

Той поклати глава. Дори не се поколеба.

– Ти губиш разсъдък си, синко – рече. – Сполетяло те е нещо ужасно, без съмнение, и ти вярваш във всичко това, но то не се е случило. Въобразяваш си разни неща. Слушай, тук има старици, които твърдят, че правят магии.

– Всичко това ми е известно – отвърнах. – Разпознавам обикновения алхимик или вещица, когато ги видя. Това не беше улична магия, отче, нито пък селски клетви. Казвам ви, тези демони убиха всички в замъка, в селата. Не разбирате ли?

Отново се впуснах в потресаващи подробности. Разказах как тя се бе появила на прозореца в стаята ми, но след това, някъде по средата, разбрах колко сериозно влошавам положението си, като продължавам да говоря за Урсула.

Та този човек мислеше, че съм се събудил посред еротичен сън, представяйки си някакъв зъл дух, който се съвкупява с мен. Цялото ми начинание се бе оказало безполезно.

Сърцето ме болеше. Бях плувнал в пот. Това беше губене на време.

– Тогава ми дайте опрощение – казах аз.

– Искам да те помоля за нещо – отвърна той.

Докосна ръката ми. Трепереше. Изглеждаше по-замаян и смутен отпреди и много разтревожен – за душевното ми състояние, както предположих.

– Какво има? – попитах студено. Исках да се махна оттам. Трябваше да намеря манастир! Или някой проклет алхимик. В този град имаше алхимици. Бих могъл да открия някой – някой, който е чел старите творби на Хермес Трисмегист или Лактанций, или свети Августин, някой, който разбира от демони.

– Чели ли сте свети Тома Аквински? – попитах, като избрах най-явния демонолог, за когото можах да се сетя. – Отче, той е казал всичко за демоните. Слушайте, мислите ли, че аз самият бих повярвал във всичко това миналата година по същото време? Мислех, че всички магии са свързани с прикритите мошеници. Това бяха демони! – Нищо не можеше да ме разубеди. Нахвърлих се срещу него. – Отче, в Summa Theologica, първата книга, свети Тома казва за падналите ангели, че някои от тях имат право да пребивават тук, на земята, така че всички тези паднали ангели не се намират просто извън великия божествен замисъл. Те са тук, разрешено им е да бъдат полезни, да изкушават хората и, отче, те носят огъня на Ада със себе си! Свети Тома го е казал. Те са тук. Те имат тела, непонятни за нас. Пише го в Summa. Там пише, че ангелите притежават тела, които ние не можем да разберем! Точно такава е тялото и на онази жена. – Мъчех се да си спомня реалния аргумент. Трескаво мислех на латински. – Ето как постъпва това същество! То притежава форма, ограничена форма, но непонятна за мен, и все пак тя беше там и аз съдя за това по действията ѝ.

Той вдигна ръка, за да ме призове към търпение.

– Моля те, синко – каза. – Позволи ми да споделя твоята изповед с пастора – помоли ме той. – Разбираш, че ако го направя, той също ще бъде под възбраната за поверителността на изповедта, както и аз. Но нека го помоля да дойде и да поговори с теб. Разбираш, че не мога да го направя без твоето официално разрешение.

– Да, знам всичко това – отвърнах. – Каква ще бъде ползата? Нека видя този пастор.

Вече се държах твърде високомерно и безочливо. Бях изтощен. Прибягнах към стария номер на благородника, който се отнася към един провинциален свещеник като към слуга. Това беше Божи човек и аз трябваше да се овладея. Може би пасторът беше чел повече и разбираше повече. О, но кой би разбрал, без да е видял с очите си?

Отново ме споходи мимолетният, но ярък и изгарящ спомен за

угриженото лице на баща ми в нощта преди да ни нападнат демоните. Болката бе неопишуема.

– Съжалявам, отче – казах на свещеника. Трепнах, опитвайки се да обуздам този спомен, този ужасен порой от мъка и безнадеждност. Питам се защо изобщо живеем, какъв е смисълът!

А след това си припомних думите на моята изтънчена мъчителка, собственият ѝ измъчен глас от последната нощ, който казваше, че и тя е била млада и пример за подражание като мен. Какво искаше да каже, когато говореше за себе си с толкова тъга?

Учението на Тома Аквински отново ме обсеби. Не трябваше ли демоните да останат докрай последователни в омразата си към нас? В гордостта, която ги бе принудила да прегрешат?

Змиеподобното, чувствено същество, което ме бе споходило, не беше такова. Но това бе лудост. Аз ѝ съчувствах, а тя искаше точно това. Разполагах с толкова много часове на дневна светлина, за да планирам унищожението ѝ и трябваше да се заема с това.

– Да, отче, моля ви, както желаете – казах. – Но първо ме благословете.

Това го изтръгна от неспокойните размисли. Погледна ме, сякаш го бях стреснал.

Побърза да ме благослови и да ми даде опрощение.

– Можете да постъпите с пастора, както желаете – казах. – Да, моля, попитайте го дали би желал да ме види. И вземете, за църквата. – Дадох му няколко дуката.

Той погледна парите, но не ги докосна. Гледаше златото, сякаш бе гореща жарава.

– Отче, вземете ги. Това е едно добро състояние. Вземете.

– Не, изчакай тук – или, ето какво ще направим, излез в градината.

Градината беше прекрасна, малка стара пещера, от която вдясно се виждаше как градът се е ширнал чак до замъка, а в далечината над стените се забелязваше планината. Тук имаше антична статуя на свети Доминик, чешма и пейка, а върху камъка бяха издълбани няколко старинни думи, разказващи за чудо.

Седнах на пейката. Погледнах чистото синьо небе и неопетнените бели облаци и се опитах да успокоя дишането си. Възможно ли бе да полудявам, запитах се аз. Беше абсурдно.

Пасторът ме сепна. Той изникна от ниската сводеста врата на енорията – възрастен мъж без почти никаква коса, с малък изпъкнал нос и големи свирепи очи. Младият свещеник подтичваше, за да го настигне.

– Махни се оттук – каза ми пасторът шепнешком. – Напусни нашия град. Изчезни от него и недей да разказваш историите си на никого тук, чу ли ме?

– Какво? – попитах. – Що за утеха е това?

Той кипна.

– Предупреждавам те.

– За какво ме предупреждавате? – настоях аз.

Не си дадох труда да стана от пейката. Той ме изгледа кръвнишки.

– Длъжен сте да запазите поверителността на изповедта. Какво ще направите, ако не си тръгна? – попитах.

– Не е нужно да правя нищо! – отвърна той. – Върви си и отнеси нещастieto си със себе си.

Той млъкна, явно объркан, а може би смутен, сякаш бе казал нещо, за което съжаляваше. Изскърца със зъби, погледна встрани, а после отново към мен.

– Върви си, за твое добро е – прошепна отново. Погледна към другия свещеник. – Тръгвай – каза му – и ме остави да поговоря с него.

Младият свещеник бе много уплашен. Отиде си незабавно.

Погледнах пастора.

– Върви си – каза ми той със своя тих, зъл глас, а долната му устна се сви и изложи на показ зъбите му. – Напусни града ни. Напусни Санта Мадалена.

Погледнах го със студено презрение.

– Знаеш за тях, нали? – попитах с тих глас.

– Ти си луд. Луд! – каза той. – Ако говориш за демони на местните хора, самият ти ще бъдеш изгорен на кладата като магьосник. Нима мислиш, че това няма да ти се случи?

В очите му се четеше омраза, безсрамна омраза.

– О, клетият прокълнат свещеник – казах аз, – ти си съюзник на Сатаната.

– Махай се! – изрева той.

Станах и погледнах изпъкналите му очи и присвитата му, напрегната уста.

– Да не си посмял да пристъпиш клетвата за поверителност на изповедта, отче – казах му. – Ако го направиш, ще те убия.

Той стоеше като истукан и ме гледаше.

Усмихнах се много хладно и понечих да мина покрай енорията, за да изляза навън.

Той хукна подире ми и шепнеше като кипнал чайник.

– Разбрал си всичко погрешно. Ти си луд, въобразяваш си разни неща. Опитвам се да те избавя от преследване и от това да те обявят за престъпник.

На вратата на църквата се извърнах и го изгледах свирепо в пълно мълчание.

– И ти си замесен – казах. – Прекалено жесток си. Не забравяй какво ти казах. Ако нарушиш клетвата за поверителност, ще те убия.

Сега той беше уплашен като младия свещеник.

Стоях и дълго се вирах в олтара, без да му обръщам внимание, напълно забравил за пастора, преструвайки се, че умът ми е зает с мисли, че кроя планове, а всъщност можех единствено да търпя. После се прекръстих и излязох от църквата.

Бях дълбоко отчаян.

Известно време се разхождах. Повтарям, че това бе най-прекрасният град, който бях виждал някога. Всички работеха с удоволствие, калдъръмените улици бяха най-старателно пометени, под всички прозорци имаше саксии с прелестни цветя, а красиво облечените хора тичаха по свои дела.

Това бе най-чистото място, което бях виждал през живота си, и най-изпълнено с удовлетворение. А хората до един горяха от нетърпение да ми продадат стоките си, но не прекаляваха със своята настоятелност. Но в известен смисъл градът бе ужасно скучен. Нямахе хора на моята възраст, поне аз не видях такива. Всъщност нямаше и кой знае колко деца.

Какво да правя? Къде да отида? Какво търсех?

Не знаех точния отговор на собствените си въпроси, но несъмнено бях нащрек дори за най-малкото доказателство, че този град е приютил демоните, че не Урсула ме бе открила тук, а аз я бях намерил.

Самата мисъл за нея предизвика у мен хладна, примамлива и изумителна страст. Видях гърдите ѝ, усетих вкуса ѝ и сред замъглена светлина зърнах осеяната с цветя поляна. Не!

Мисли! Състави някакъв план! Що се отнася до този град каквото и да знаеше свещеникът, местните хора бяха твърде благоприлични, за да са приютили демони.

ГЛАВА 5 ЦЕНАТА НА МИРА И ЦЕНАТА НА ОТМЪЩЕНИЕТО

Когато горещината на деня започна да става наистина нетърпима, отидох в беседката на хана, за да получа обилния обяд и седнах сам под великолепните глицинии, които цъфтяха над дървената решетка. Мястото се намираше в същата част, както и доминиканската църква и оттук също се разкриваше прекрасен изглед към града отляво и нататък към планината.

Затворих очи и като опрях лакти върху масата, събрах ръцете си за молитва.

– Господи, кажи ми какво да правя. Покажи ми какво трябва да направя. – А после притихнах вътрешно, чаках и размишлявах. Какъв избор имах?

Да отида с тази история във Флоренция? Кой щеше да повярва в нея? Да отида направо при Козимо и да му разкажа всичко? Въпреки цялото си възхищение и доверие към Медичите, трябваше да си дам сметка за едно. Нямах друг жив член на семейството ми, освен мен. Единствено аз можех да предявя претенции към богатствата ни в банката на Медичите. Смятах, че Козимо няма да отхвърли подписа ми или самия мен. Щеше да ми даде онова, което ми се полага, независимо дали имах семейство или не, но история за демони? Накрая щяха да ме затворят някъде!

А тези приказки за кладата, за това, че щяха да ме изгорят заради магьосничество – това бе напълно възможно. Малко вероятно, но възможно. Би могло да се случи съвсем ненадейно и спонтанно в град като този, да се събере тълпа, да бъде осъден от местен свещеник, докато хората крещат и се стичат да видят какво става. От време на време се случваха такива неща.

Междувременно сервираха обяда ми, вкусна храна с много пресни плодове и добре пригответо овнешко със сос, и когато започнах да топя хляба си и да се храня, дойдоха двама мъже, които помолиха да седнат при мен и да ме почерпят с чаша вино.

Разбрах, че единият е францисканец, много мил свещеник, очевидно по-беден от доминиканците, което беше логично,

предполагам. Другият беше стар мъж с малки блещукащи очички и дълги и гъсти побелели вежди, щръкнали нагоре сякаш бяха залепни с лепило, а пък той се бе маскирал като весел елф, за да развлеча децата.

– Видяхме те да влизаш при доминиканците – каза францисканецът тихо и вежливо, като ми се усмихваше. – Не изглеждаше много щастлив на излизане. – Той ми намигна. – Защо не опиташ при нас? – После се разсмя. Това бе просто една добронамерена шега относно съперничеството между двата ордена и аз го знаех.

– Ти си красив млад мъж; от Флоренция ли си? – попита той.

– Да, отче, пътувам – отвърнах, – макар да не зная точно накъде. Спрях тук за малко, струва ми се. – Говорех с пълна уста, но бях прекалено гладен, за да престана да ям. – Седнете, моля. – Понечих да се изправа, но те седнаха.

Купих още една кана с червено вино за нашата маса.

– Е, едва ли би могъл да откриеш по-добро място – каза дребният старец, който изглеждаше наблюдателен, – затова съм толкова щастлив, че Бог прати собствения ми син отново тук, да служи в нашата църква и да изживее живота си със семейството си.

– О, значи вие сте баща и син – казах.

– Да, и никога не съм мислил, че ще живея толкова дълго – отвърна бащата – и ще видя този град така благоденстващ, както сега. Това е невероятно.

– Така е, това е Божията благословия – каза свещеникът невинно и искрено. – Истинско чудо.

– О, нима, посветете ме в това, как така? – попитах. Побутнах към тях чинията с плодове. Но те казаха, че са яли.

– Ами, по мое време – каза бащата, – да знаеш, върху ни се струпаша повече злини, отколкото можехме да понесем, или поне така ми се стори. А сега? На това място цари пълно блаженство. Никога не се случва нещо лошо.

– Вярно е – каза свещеникът. – Още помня прокажените от онова време, които живееха извън градските стени. Сега всички изчезнаха. А и тогава винаги имаше по няколко много лоши младежи, които създаваха неприятности, нали се сещаш, наистина зли момчета. Срещаша се във всеки град. А сега? Няма да откриеш дори един лош човек в цяла Санта Мадалена или в което и да е от околните села. Сякаш хората са се завърнали при Бога от цялото си сърце.

– Да – каза старецът с вид на елф, клатейки глава, – а Бог прояви милостта си и по много други начини.

Отново усетих тръпки по гърба си, както с Урсула, но тези не бяха от удоволствие.

– Как по-точно? – попитах.

– Ами, огледай се наоколо – отвърна старецът. – Да си виждал сака ти хора по нашите улици? Или слабоумни? Когато бях малък, ами, когато ти, синко, беше малък – каза той на свещеника, – винаги имаше няколко злочести души, обезобразени по рождение, или пък с болни мозъци, и човек трябваше да се пази от тях. Помня времето, когато при портите винаги стояха просяци. Сега от години няма такива.

– Удивително – казах.

– Да, така е – отвърна умислено свещеникът. – Всички в града са в добро здраве. Ето защо монахините си заминаха толкова отдавна. Видяхте ли старата затворена болница? И женският манастир извън града, който отдавна е празен. Мисля, че сега вътре има овце. Фермерите използват старите му помещения.

– Никой ли не се разболява? – попитах.

– Е, случва се – отвърна свещеникът и бавно отпи от виното си, сякаш не прекаляваше в това отношение, – но без да се мъчат. Не е като едно време. Сега, ако на човек му е писано да си иде, той си отива бързо.

– Да, така е, слава на Бога – каза по-възрастният.

– А и жените – продължи свещеникът – имат късмет с раждането. Не са обременени с толкова много деца. О, много от тях Бог призовава при себе си през първите няколко седмици – нали знаете, проклятието на майката, – но като цяло нашите семейства са блажено малки. – Той погледна баща си. – Клетата ми майчица – каза той, – имаше общо два-сет деца. Е, това не се случва сега, нали?

Дребният старец изпъчи гърди и гордо се усмихна.

– Да, отгледах сам два-сет деца. Мнозина поеха по пътя си и дори не знам какво е станало с тях, но както и да е. Не, сега семействата тук са малки.

Свещеникът изглеждаше леко разтревожен.

– Моите братя, може би някой ден Бог ще ми даде да узная какво е станало с тях.

– О, забрави за тях – каза старецът.

– Те с висок дух ли бяха, ако смея да попитам? – промърморих под нос, взирайки се в тях двамата, като се стараех да прозвучи съвсем естествено.

– Лоши – смотолеви свещеникът, клатейки глава. – Но в това се

състои нашето щастие, разбирате ли, лошите хора ни напускат.

– Така ли? – попитах. Дребният старец почеса розовото си теме. Бялата му коса беше рядка и дълга и стърчеше във всички посоки, както косъмчетата на веждите му.

– Знаеш ли, опитвам се да си спомня – поде той, – какво се случи с онези клетки сакати момчета, помниш ли ги, онези, които се бяха родили с толкова ужасни крака, бяха братя.

– О, Томазо и Феликс – каза свещеникът.

– Да.

– Заведоха ги в Болоня на лечение. Както и момчето на Бетина, което се беше родило без ръце, нали помниш горкото дете.

– Да, да, разбира се. Имаме няколко лекари.

– Така ли? – казах. – Чудя се какво ли работят – промърморих. – Ами градският съвет, гонфалониерът? – попитах. „Гонфалониер“ наричаха губернатора на Флоренция, човекът, който поне на думи ръководеше всичко.

– Ние си имаме борселино – каза свещеникът – и от време на време избираме нови шест или осем души за него, но тук не се случва почти нищо. Няма скандали. Търговците отговарят за данъците. Всичко тече гладко. Дребният мъж с вид на елф избухна в смях.

– О, та при нас няма данъци – заяви той.

Синът му, свещеникът, погледна стареца така, сякаш това бе нещо, което не биваше да се казва, но после самият той изглеждаше искрено озадачен.

– Е, не е така, папа – каза той, – просто данъците са малки. – Стори ми се смутен.

– Ами тогава наистина сте благословени – казах аз любезно, като привидно се стараех да не приемам сериозно това напълно неправдоподобно представяне на нещата.

– А онзи ужасен Овизо, помниш ли го? – внезапно каза свещеникът на баща си, а после се обърна към мен. – Това се казва болен човек. Едва не уби сина си. Беше обезумял, ревеше като бик. Тогава пристигна един пътуващ лекар и каза, че ще го лекуват в Падуа. Или беше Асизи?

– Радвам се, че повече не се върна – каза старецът. – Той подлудяваше града.

Огледах внимателно и двамата. Дали бяха сериозни? Дали ми разказваха измислени приказки? Не видях и следа от лукавост у когото и да било от тях, но някаква меланхолия обземаше свещеника.

– Бог наистина се проявява по най-неведоми начини – каза той. – О,

знам, че поговорката не е съвсем същата.

– Не изкушавай Всевишния! – каза баща му, като изпи чашата си до дъно. Бързо налях вино и на двамата.

– Онзи малък глухоням – каза един глас. Вдигнах поглед. Беше съдържателят на хана, сложил ръце на кръста си, с издута престилка над големия си търбух, и с табла в ръка. – Монахините го взеха със себе си, нали?

– Върнаха се заради него, струва ми се – каза свещеникът. Вече бе много угрижен. Разтревожен, бих казал.

Ханджията взе празната ми чиния.

– Най-страшна беше чумата – прошепна в ухото ми. – О, вече си отиде, повярвай ми, иначе не бих дръзнал да изрека тази дума. Няма дума, която да опразни един град по-бързо.

– Така е, всички онези семейства си заминаха просто така – каза старецът, – благодарение на нашите доктори и пътуващите монаси. Заведоха всички в болница във Флоренция.

– Жертви на чумата? Заведени във Флоренция? – попитах аз с видимо недоверие. – Питам се кой е вардил градските порти и през кой вход са ги приели.

Францисканецът ме изгледа втренчено, сякаш нещо го бе обезпокоило силно и дълбоко. Ханджията стисна рамото на свещеника.

– Сега се радвам на благополучие – каза той. – Липсват ми шествията до манастира – разбира се, и него го няма, – но никога не сме били по-добре.

Съзнателно отместих поглед от ханджията към свещеника и установих, че той не сваля очи от мен. Устата му леко потрепваше в единия ъгъл. Беше небрежно обръснат и с широка челюст, а силно набръчканото му лице изведнъж стана тъжно.

Старецът добави, че неотдавна в провинцията цяло семейство било повалено от чумата, но ги завели в Лука.

– Благодарение на щедростта на кой беше, синко, не мога...

– О, какво значение има? – каза ханджията. – Синьор – обърна се той към мен, – още малко вино?

– За моите гости – посочих ги аз. – Аз трябва да тръгвам. Не ме свърта на едно място – рекох. – Трябва да проверя какви книги продават.

– Това е прекрасно място, в което да се установите – каза свещеникът, внезапно убеден. Гласът му бе тих, докато продължаваше да ме гледа със склучени вежди. – Наистина прекрасно място, а и още един учен

ще ни бъде от полза.

– Е, аз самият съм доста млад – казах. Понечих да стана, като прехвърлих единия си крак през пейката. – Тук няма ли други мъже на моята възраст?

– Ами, нали разбираш, те се разотиват – каза елфът. – Има няколко, но помагат на бащите си в търговията. Не, тук не се навъртат нехранимайковци. Не, млади човече, няма такива!

Свещеникът ме оглеждаше, сякаш не чуваше гласа на баща си.

– Така е, а ти си образован млад човек – каза той, но бе видимо разтревожен. – Виждам го и го долавям в гласа ти, а си и много сериозен и умен. – Той млъкна. – Е, предполагам, че много скоро ще си тръгнеш, нали?

– Мислите ли, че трябва? – попитах. – Или да остана, кое от двете? – Постарах се да бъда любезен, а не груб.

Той се усмихна кисело.

– Не зная – рече. После отново придоби мрачен и почти трагичен вид. – Бог да е с теб – прошепна.

Приведох се към него. Ханджията, който забеляза тази потайност, се извърна и си намери работа другаде. Старецът с вид на елф говореше на чашата си.

– Какво има, отче? – попитах шепнешком. – Да не би градът да е прекалено богат, това ли е?

– Върви си по пътя, синко – каза той едва ли не с копнеж. – Ще ми се и аз да можех да го направя. Но ме възпира обетът за послушание и това, че тук е домът ми, както и моят баща, а всички останали се затриха по широкия свят. – Изведнъж стана груб. – Или поне така изглежда – рече. И добави: – На твоето място не бих останал тук.

Кимнах с глава.

– Изглеждаш странно, синко – каза ми той, все така шепнейки. Главите ни бяха една до друга. – Твърде много биеш на очи. Красив си и си облечен в кадифе, а и възрастта ти, не си съвсем дете, нали разбираш.

– Да, разбирам, в града няма почти никакви младежи, не и такива, които да подлагат нещата на съмнение. Има единствено стари и самодоволни хора, които приемат всичко и не виждат цялостната картина заради една малка маймунка, нарисувана в ъгъла.

Той не отвърна на този свръх разпален реторичен изблик и аз съжалявах, че си го бях позволил. Навярно през този кратък промеждутък гневът и болката ми бяха излезли наяве. Колко отблъскващо! Ядосах се на себе си. Той хапеше устни, разтревожен за мен или за себе си, а може би

и за двама ни.

– Защо дойде тук? – попита откровено, почти покровителствено. – Как точно дойде? Казаха, че си пристигнал през нощта. Не си тръгвай по тъмно. – Гласът му се бе снижил дотолкова, че едва го чувах.

– Не бива да се тревожиш за мен, отче – казах. – Моли се за мен. Това е.

Видях как го обзе страх – така осезаем, както този, който забелязах у младия свещеник, но страхът му бе дори още по-невинен, въпреки възрастта му, бръчките по лицето му и мокрите му от виното устни. Изглеждаше изтощен от онова, което не успяваше да разбере.

Станах от пейката, за да поема нататък, когато той сграбчи ръката ми. Наведох ухото си до устата му.

– Моето момче – каза той, – има нещо.

– Зная, отче – рекох. Погалих ръката му.

– Не, не знаеш. Чуй ме. Когато си тръгнеш, поеми по главния път на юг, макар и да не е в твоята посока. Не тръгвай на север, недей да вървиш по тесния път на север.

– Защо не? – настоях да разбере аз.

Смълчан и изпълнен със съмнения, дълбоко развълнуван, той пусна ръката ми.

– Защо не? – прошепнах в ухото му. Той вече не ме гледаше в очите.

– Бандити – каза. – Бандити, които са завзели пътя, ще те накарат да си платиш, за да продължиш нататък. Тръгни на юг. – Той рязко се извърна от мен и заговори на баща си с лек укор, сякаш аз вече си бях отишъл.

Тръгнах си. Бях слисан, щом стъпих на празната улица.

Бандити? Сега много от магазините бяха затворени, несъмнено това бе обичайно след обилното хранене, но други работеха.

Мечът ми тежеше цял тон върху бедрото ми, бях пламнал от виното и се чувствах замаян от всичко онова, което ми споделиха тези хора.

И така, мислех си аз, а лицето ми гореше, намираме се в град без млади хора, без инвалиди, слабоумни, болни или нежелани деца! А по пътя на север има опасни бандити.

Спусках се надолу, вървейки все по-бързо, и излязох през широко отворените порти сред откритата местност. Бризът бе прекрасен и в същото време приветлив.

Навсякъде около мен се простираха великолепни и добре поддържани ниви, лозя, овощни градини и ферми – тучни и плодородни земи,

които не бях видял, когато пристигнах по тъмно. Що се отнася до северния път, не можах да го видя заради невероятно големия град, чиито най-високи укрепления сочеха в тази посока.

На един от хребетите по-долу видях нещо, което трябва да бе поругеният женски манастир, а още по-надолу в планината и далече на запад вероятно бе манастирът.

За един час посетих две ферми, като изпих по чаша студена вода с двамата фермери.

Слушах все същите приказки за местния рай, без злодеи и ужаса от екзекуции, просто най-спокойното място на света, в което се раждаха само нормални деца.

От години никакви разбойници не дръзвали да скитат из гората. Разбира се, човек никога не знаел кой би могъл да премине по тези места, но градът бил добре укрепен и поддържал мира.

– О, дори и на северния път ли? – попитах.

Никой от фермерите не бе чувал за някакъв северен път.

Когато питах какво се случва с болните, куците и сакатите, отговорът бе винаги един и същ. Някакъв лекар или свещеник, или пък монашески орден ги завеждал в университет или в друг град. Фермерите съвсем откровено не помнеха. Върнах се в града много преди мръкване. Помотах се наоколо, като влизах и излизах от магазините почти в систематична последователност и оглеждах всички възможно най-обстойно, без да привличам ненужно внимание.

Естествено, не можех да се надявам, че ще обходя и една улица, но бях твърдо решен да открия, каквото успея.

В книжарниците разгледах старите *Ars grammatica* и *Ars minor*, както и огромните прекрасни Библии, които продаваха, но това стана възможно едва след като помолих да ги извадят от шкафовете.

– Как да се отправя на север оттук? – попитах отегчения мъж, който се подпря на лакът и ме погледна сънено.

– На север ли? Никой не пътува на север – отвърна той и се прозя в лицето ми. Носеше великолепно дрехи без следа от кърпене и хубави нови обувки от добре обработена кожа. – Слушай, имам много по-хубави книги от тази – каза той.

Престорих се, че се интересувам, а след това учтиво обясних, че в общи линии притежавам всички тях и не са ми нужни, но благодаря.

Отидох в една кръчма, където мъжете играеха на зарове и крещяха с все сила, сякаш нямаше какво друго да правят. После минах покрай квартала на пекарите, където хлябът ухаеше невероятно вкусно, дори и

за мен.

Никога през живота си не се бях чувствал толкова невъобразимо самотен, докато вървях сред тези хора и слушах техните прекрасни разкази, като за пореден път чувах все същите истории за сигурност и блаженство.

Кръвта ми се смразяваше при мисълта за настъпването на нощта. А и каква беше тази мистерия около пътя на север? Никой, съвсем никой освен свещеника дори не повдигна вежда при споменаването на тази посока.

Около час преди да се стъмни се озовах в един магазин, където собственичката, която търгуваше с коприна и дантела от Венеция и Флоренция, не прояви особено търпение към моето безцелно присъствие, както бяха постъпили останалите, въпреки че очевидно разполагах с пари.

– Защо задаваш толкова много въпроси? – попита ме тя. Изглеждаше уморена и изтощена. – Нима мислиш, че е лесно да се грижиш за болно дете? Погледни тук.

Погледнах я така, сякаш си бе изгубила ума. Но след това ми стана съвсем ясно. Разбрах точно за какво говори. Пъхнах главата си през една покрита със завеса врата и видях едно дете, болно и трескаво, което спеше на мръсно, тясно легло.

– Мислиш ли, че е лесно? Не може да оздравее от години – каза жената.

– Съжалявам – рекох. – Но какво трябва да се направи? Жената разкъса ръкоделието си и остави иглата. Изглежда бе изгубила всякакво търпение. – Какво трябва да се направи? Искаш да ми кажеш, че не знаеш! – прошепна тя. – Ти, които си толкова умен! – Впи зъби в устата си. – Но мъжът ми все казва не, още не, и продължаваме така.

Тя отново се хвана на работа, като си мърмореше нещо, а аз – ужасен и полагащ усилия да запазя безизразното си изражение, продължих пътя си. Влязох в още два магазина. Не се случи нищо особено. Но в третия попаднах на един много изкуфял старец и двете му дъщери, които се опитваха да му попречат да разкъса дрехите си.

– Хайде, нека ви помогна – казах веднага. Настанихме го в стола, прекарахме ризата през главата му и накрая той престана да издава несвързани звуци. Беше много съсухрен и лигите му течаха.

– О, слава Богу, че това няма да продължи дълго – каза една от дъщерите, като обърса чело. – Какво щастие.

– Защо няма да продължи дълго? – попитах.

Тя ме стрелна с очи, после извърна поглед, а след това отново ме погледна.

– О, вие не сте оттук, синьор, простете, толкова сте млад. Щом ви погледнах, видях просто едно момче. Искам да кажа, че Бог ще бъде милостив. Той е много стар.

– Хм, разбирам – рекох. Тя ме погледна със студените си лукави очи, които сякаш бяха от метал. Поклоних се и излязох. Старецът отново бе започнал да съблича ризата си и другата сестра, която през цялото време бе мълчала, го зашлеви. Потрепнах и продължих да вървя. В този момент реших да видя колкото мога повече. След като минах покрай няколко много спокойни шивашки ателиета, накрая се озовах в квартала на търговците на порцелан, където двама мъже спореха за едно луксозно бебешко корито.

И така, бебешките корита, които някога се използваша практично, за да поемат новороденото, когато излезе от майчината утроба, по мое време се бяха превърнали в скъпи дарове, подарявани след раждането на детето. Те представляваха големи съдове, изрисувани с прекрасни местни мотиви, а в този магазин разполагаха с внушителен асортимент от тази стока. Чух спора преди да ме видят.

Един мъж каза да купят проклетото корито, а друг му отвърна, че бебето няма да оживее и подаръкът е прибръзан, след което трети мъж каза, че жената така или иначе ще се зарадва на красивото и великолепно изрисувано корито.

Те млъкнаха, когато влязох в магазина, за да разгледам всички вносни стоки, но щом извърнах гръб, един от тях промърмори под нос:

– Ако тя има мозък в главата си, ще го направи. Бях поразен от тези думи, толкова поразен, че веднага се обърнах и грабнах една красива чиния от рафта, преструвайки се, че съм много впечатлен от нея.

– Колко е красива – казах, сякаш не ги бях чул. Търговецът стана и започна да хвали изложената стока. Останалите изчезнаха в падащата нощ навън. Погледнах мъжа.

– Детето болно ли е? – попитах с възможно най-детския глас, който успях да докарам.

– О, не, не мисля, но нали знаете как е – отвърна мъжът. – Мъничко е. – Хилаво – обадох се аз.

Той отвърна много неумело:

– Да, хилаво. – Усмивката му беше изкуствена, но той мислеше, че се справя много успешно.

След това двамата се засуетихме около стоките. Сдобих се с малка

порцеланова чашка, много красиво изрисувана, за която той твърдеше, че я е купил от някакъв венецианец.

Знаех дяволски добре, че трябва да си тръгна, без да обеля и дума, но не можах да се съдържа да не го попитам, докато плащам:

– Мислите ли, че клетото, мъничко хилаво дете ще оцелее?

Той се засмя доста гърлено и дрезгаво, докато вземаше парите ми.

– Не – каза, а след това ме погледна така, сякаш се е изтръгнал от мислите си. – Не се тревожете за това, синьор – продължи той с лека усмивка. – Тук ли смятате да живеете?

– Не, сър, само минавам, отивам на север – отвърнах.

– На север? – попита той леко стреснат, но с язвителен тон. Затвори касата и врътна ключа. След това, клатейки глава, докато прибираще касата в шкафа и затваряше вратите, той каза: – На север, а? Е, желая ти късмет, момчето ми. – Той се изсмя мрачно. – Пътят е много стар. Най-добре да яздиш с всички сили от изгрев слънце.

– Благодаря, сър – рекох аз.

Нощта се спускаше.

Забързах по една тясна уличка и заставах там, подпрян на стената и стаил дъх, сякаш някой ме гонеше. Изпуснах малката чаша и тя шумно се разби на парчета, а звукът отекна във високите постройки. Почти бях изгубил разсъдька си.

Но внезапно, осъзнал напълно положението си и убеден в истинността на ужасите, които бях разкрил, аз взех твърдо решение.

В хана не се намирах в безопасност, така че какво значение имаше? Щях да постъпя, както намеря за добре и да се погрижа за себе си. Ето какво направих.

Без да се връщам в хана и дори без да напускам официално стаята си там, поех нагоре по хълма, когато сенките се съгъстиха достатъчно, за да ме прикрият, и се заизкачвах по тясната улица към стария порутен замък.

Вече цял ден бях наблюдавал този внушителен комплекс от рушащи се камъни и видях, че наистина е напълно порутен и съвсем празен, като се изключеха прелитащите птици и, както вече казах, долните етажи, където най-вероятно се помещаваха канторите.

Но в замъка бяха останали две високи кули, едната, от които гледаше към града, а другата – доста западна и отдалечена, разположена на ръба на една стръмна скала, както бях видял от нивите долу. Аз се отправих към кулата с изглед към града.

Разбира се, канторите на градската управа вече бяха затворени, а

стражите скоро щяха да излязат и се чуваше единствено шумът от две кръчми, които очевидно продължаваха да работят, независимо от закона.

Площадът пред замъка беше пуст и тъй като трите градски улици правеха много завой по пътя си надолу, сега не виждах почти нищо освен няколко мъждукащи факли.

Небето обаче бе приказно ярко и съвсем ясно, като изключим само най-кръглите и нежно оформени облаци, които се виждаха много добре на фона на наситено синята нощ, а звездите изглеждаха невероятно много.

Открих стари вити стълби, твърде тесни за човешко същество. Те криволичеха около използвания участък от старата цитадела и водеха към първата каменна площадка пред един от входовете на кулата.

Естествено, тази архитектура не бе никак непозната за мен. Камъните бяха с по-груба структура от тези на стария ми дом и някак по-тъмни, но кулата бе широка, квадратна и много устойчива.

Знаех, че мястото е достатъчно древно, за да открия каменни стълби, които водят доста нависоко, и ги намерих. Не след дълго приключих своето пътуване в една висока стая, от която виждах целия град като на длан.

Имаше и по-високи стаи, но през миналите столетия до тях се беше достигало с дървени стълби, които могли да се прибират, за да бъде разгромен врага и изолиран по-долу, така че не можех да стигна дотам. Чувах птиците горе, обезпокоени от моето присъствие. Чувах и вятъра, който подухваше слабо. Но и тази височина ме устройваше. От четирите тесни прозореца с изглед във всички посоки, можех да виждам цялата околност.

А преди всичко, и това бе най-важно за мен, можех да виждам самия град непосредствено под себе си, с формата на огромно око – овално и със заострени краища – с горящи тук-там факли и на места с по-някой слабо осветен прозорец. Виждах и един фенер, който се движеше бавно, докато някакъв човек крачеше отмерено по една от главните улици.

Веднага след като видях движещия се фенер, той угасна. Стори ми се, че улиците са напълно безлюдни. След това и прозорците потъмняха и съвсем скоро не можех да видя и четири факли в целия град.

Тази тъмнина ми поддейства успокояващо. Откритата местност се обагри в наситено тъмносиньо под перленото небе и аз виждах как горите нахлуват в изораната земя, а на места се прокрадват по-високо,

докато хълмовете се стелеха един над друг или стремглаво се спускаха към долини, потънали в непрогледен мрак. Долявах всеобхватната пустота на кулата.

Вече нищо не помръдваше, дори и птиците. Бях съвсем сам. Можех да чуя и най-слабия шум от стъпки по стълбите долу. Никоой не знаеше, че съм тук. Всички спяха. Тук се намирах в безопасност. И можех да бдя.

Бях твърде нещастен, за да се уплаша, и честно казано, бях готов да се изправа срещу Урсула на това място, като всъщност го предпочитам пред ограниченото пространство на хана. Така че не се боях от нищо, докато изричах молитвите си и както винаги поставих ръка върху меча си. Какво очаквах да видя в този спящ град? Онова, което се случваше в него.

И така, какво си мислех, че е то? Не можех да кажа. Но докато обикалях из стаята, докато отново и отново поглеждах към малкото пръсна-ти светлини долу и огромните, полегати крепостни валове под яркото лятно небе, мястото ми се стори отблъскващо, пълно с измама, пълно с магьосничество и пожертвования за Сатаната.

– Мислите, че не зная къде отвеждате нежеланите си бебета? – промърморих гневно. – Мислите, че хората, повалени от чума са приемани веднага през отворените порти на съседните градове? Сепнах се от екота на собствения си глас в студените стени.

– Но какво правиш с тях, Урсула? Какво щеше да направиш с моите брат и сестра?

Моите размишления вероятно бяха безумие или биха изглеждали така на някои хора. Но аз бях научил едно. Отмъщението отклонява мислите от болката. Отмъщението е примамка, могъща непонятна примамка, макар и безнадеждна.

С един удар на меча си мога да отсека главата ѝ, мислех си аз, и да я изхвърля през прозореца, и тогава какво щеше да бъде тя освен един демон, лишен от всякаква земна сила?

От време на време измъквах наполовина меча си, после отново го прибирах. Извадих най-дългия си кинжал и потупах дланта на лявата си ръка с острието му. Не спирах да вървя.

Внезапно, по средата на една от отегчителните си обиколки, случайно съзрях на голямо разстояние оттук, върху една отдалечена планина неизвестно в каква посока – но не тази, от която бях дошъл – огромен поток светлина, който потрепваше иззад плетеницата от дървета в мрак. В началото си помислих, че е пожар – светлината бе толкова силна,

но щом присвих очи и съсредоточих мислите си, разбрах, че това е невъзможно.

Малкото облаци на небето не бяха обагрени от бурни пламъци, а светлината, макар и необятна, бе съдържана като че идваше от огромно паство, хванало в ръце невероятно много свещи. Колко постоянна, но и пулсираща бе тази необузвано лумнала светлина! Усетих хладна тръпка в костите си, докато я гледах. Това беше жилище! Наведох се над перваза на прозореца. Виждах заплетените му и разляти контури! Отличаваха се от цялата околност, този пищно осветен замък, съвсем уединен и ясно забележим цял един квартал в този град – гледката на това сгушено сред гори жилище, където очевидно някакъв празник налагаше всички факли и свещи да бъдат запалени, а по всички прозорци, стени и корнизи да бъдат окачени фенери.

Север, да, север, защото градът се простираше непосредствено зад гърба ми, а този замък бе разположен на север и точно за тази посока ме предупредиха. А и кой в този град би могъл да не знае за това място, макар да не бяха обелили нито дума за него, ако изключим приглушения шепот на ужасения францисканец на моята маса в хана.

Но какво гледах аз? Какво всъщност виждах? Имаше гъста гора, да; той бе разположен много нависоко, но бе плътно заобиколен от скриващата го гора, из която светлината му продължаваше да пулсира като огромна заплаха. Но какво бе онова, което излизаше от него, какво бе онова необузвано, едва видимо движение в мрака над склоновете, които се спускаха от тази мистериозна издатина?

Дали някакви същества се движеха в мрака? Дали идваха от онзи много отдалечен замък направо в това селище? Безформени черни същества, подобни на огромни пихтиести птици, които следваха очертанятията на терена, но оставаха незасегнати от гравитацията му. Нима идваха при мен? Нима бях омагьосан? Не, аз виждах всичко това. Или не? Те бяха десетки! Прииждаха все по-близо.

Това бяха дребни фигурки, съвсем не големи, а внушителните им размери бяха заблуда, дължаща се на това, че тези същества се движеха на ята. А сега, щом наближиха града, ятата се разпаднаха и аз видях как се пръснаха към стените от двете ми страни, подобно на множество гигантски пеперуди. Извърнах се и изтичах до прозореца.

Бяха се спуснали като рояк пчели над града! Виждах как се наклонят и изчезват в мрака. На площада под мен се появиха два черни силуета, мъже с развяващи се пелерини, които побягнаха или по-скоро подскочиха към обятията на улиците, а от устните им се лееше силен и

дързък смях. Чух плач в нощта, чух ридания. Долових слаб вопъл и приглушен стон. В града не се виждаха никакви светлини.

След това тези зловещи същества се появиха отново от мрака, върху зидовете, като тичаха по ръба, а после изчезнаха с подскоци.

– Господи, виждам ви! Проклети да сте! – прошепнах. Внезапно в ушите ми се появи силен шум, почувствах осезателен допир на мека тъкан до тялото си, а след това пред очите ми изникна мъжка фигура.

– Виждаш ли ни, момчето ми? – Гласът беше на млад мъж, енергичен и изпълнен с веселие. – Мое така любопитно малко момче?

Той се намираше твърде близо, за да извадя меча си. Не виждах нищо друго, освен надвисналите му дрехи. С помощта на лакътя си и рамото, и като вложих цялата си сила, се прицелих в слабините му. Смахът му изпълни кулата.

– О, та това не ми причинява болка, детето ми, а щом си толкова любопитен, добре тогава, ще те вземем с нас, за да видиш онова, за което копнееш.

Той ме обгърна със задушаваша пелена от плат. И изведнъж усетих как се повдигам от пода, затворен в чувал, и разбрах, че сме напуснали кулата!

Висях с главата надолу и ми се гадеше. Той летеше, понесъл ме върху гърба си, а смехът му сега бе почти заглушен от вятъра и аз не можех да освободя ръцете си. Напипвах меча си, но не можех да достигна дръжката му.

Отчаяно започнах да търся кинжала си, не онзи, който сигурно бях изпуснал, когато той ме сграбчи, а другия, който бях сложил в ботуша си. И след като го хванах, се извъртях с лице към коравия гръб, върху който пътувах, като подскачах и ръмжах, и забих острието в плата няколко пъти.

Той нададе необуздан писък. Намушках го още веднъж. Цялото ми тяло в чувала се бе издигнало във въздуха, далече от него.

– Ах, ти, малко чудовище – извика той. – Проклето безочливо хлапе.

Спуснахме се рязко, а после усетих, че се удрям в земята, камениста и покрита с трева земя, търкулнах се и разпорих с ножа си покрилия ме чувал.

– Малък кучи син – изруга той.

– Кървиш ли, отвратителен демон? – извиках аз. – Кървиш ли? – разкъсвах чувала, потънал в него, претърколих се няколко пъти, а после напилах мократа трева с голата си ръка. Видях звездите. След това

платът се разкъса от моите размахващи се ръце и крака. Легнах в краката му, но само за миг.

ГЛАВА 6

ДВОРЪТ НА РУБИНЕНИЯ ГРААЛ

Нищо не бе в състояние да изтръгне кинжала от ръката ми. Забиха го дълбоко в краката му, като предизвиках още бурни писъци от негова страна. Той ме повдигна, буквално ме подхвърли високо във въздуха и аз паднах зашеметен на покритата с роса земя.

Така успях да го зърна за първи път бегло, но настоятелно. Той бе озарен от мощен поток червена светлина – една фигура с качулка и загърната в мантия, облечена в рицарски одежди, с дълга старомодна туника и лъскава ризница. Рязко изви тялото си, а златистата му коса се спусна върху лицето, очевидно от болката, причинена от раните по гърба му, и не след дълго тежко стъпи върху ранения си крак.

Аз се претърколих два пъти, здраво стиснал кинжала, като отпуснах достатъчно меча си, за да мога да го измъкна от ножницата. Изправих се на крака преди той да успее да помръдне и размахам меча с една ръка, непохватно, но с все сила и чух как се заби от едната му страна, издавайки противния звук на разплискана течност. Кръвта, която рукна сред ярката светлина, бе ужасяваща и чудовищна. Той нададе най-мощния си вик. След това падна на колене.

– Помогнете ми, идиоти такива, той е дявол! – изпищя той. Качулката му се смъкна.

Огледах огромните укрепления, които се извисяваха от дясната ми страна, високите назъбени кули с развяващи се знамена под неустойчивия блясък на хиляди светлини, точно както ги бях видял отдалече от града. Това бе приказан замък със заострени покриви, безмилостно изпочупени сводести прозорци и високи парапети, изпълнени с тъмни фигури, които се движеха като сенки, докато наблюдаваха нашата борба.

По мократа трева забързано се носеше фигурата на Урсула, облечена в червена рокля и без мантия, а косата ѝ бе сплетена в дълги плитки с червени панделки. Тя се втурна към мен.

– Не го наранявай, това е заповед – изпищя тя. – Не го докосвай.

Тя бе следвана от група мъже, до един облечени в същите старомодни рицарски туники, които стигаха до коленете им, и с тъмни, заострени стоманени шлемове. Всички те носеха бради, а кожата им беше мъртвешки бледа.

Моят съперник залитна напред по тревата, а от него бликаше кръв

сякаш бе някакъв ужасен фонтан.

– Погледни какво ми стори, погледни! – извика той.

Пъгнах кинжала си в пояса, сграбчих меча с две ръце и замахнах към гърлото му, като в същото време нададох оглушителен рев, и видях как главата се претърколи няколко пъти надолу по хълма.

– О, сега си мъртъв, наистина мъртъв! – извиках. – Сатана и убиец, мъртъв си. Отиди да си вземеш главата. Постави я обратно!

Урсула ме обгърна с ръце, а гърдите ѝ опираха плътно в гърба ми. Ръката ѝ отново сграбчи моята и ме принуди да насоча острието на меча към земята.

– Не го докосвай – изпищя тя отново, а гласът ѝ прозвуча заплашително. – Не се приближавай, заповядвам ти. Един от мъжете бе открил разрошената руса глава на врага ми и я вдигна от земята, докато останалите гледаха как тялото му се гърчи в спазми.

– О, не, твърде късно е – каза някой.

– Не, върни я на място, постави я на врата му – извика друг.

– Пусни ме, Урсула – казах. – Позволи ми да умра достойно, ще ми окажеш ли тази чест? – упорствах аз. – Освободи ме, нека умра, както аз избира, би ли го направила?

– Не – каза тя страстно в ухото ми. – Не бих. Бях напълно безпомощен срещу нейната сила, без значение колко меки бяха гърдите ѝ или колко хладни и нежни бяха пръстите ѝ. Тя имаше пълно надмощие върху мен.

– Вървете при Годрик – извика един от мъжете. Останалите двама бяха повдигнали гърчещия се ритащ обезглавен мъж.

– Заведете го при Годрик – каза онзи, който държеше главата. – Единствено Годрик може да се произнесе по този въпрос.

Урсула простена силно.

– Годрик! – Звукът наподобяваше воя на вятъра или на някой звяр, беше така пронизителен, така силен, че отекна в стените.

Високо горе, до широко отворената сводеста врата на цитаделата, с гръб към светлината, стоеше крехката фигура на възрастен мъж, чиито крайници бяха разкривени от старост.

– Доведете и двамата – извика той. – Урсула, замълчи, за да не изплашиш всички.

Направих бърз опит да се освободя. Тя заздрави хватката си. Зъбите ѝ се впиха в шията ми.

– О, не, Урсула, нека видя какво ще се случи] – прошепнах. Но усещах как потъвам сред мрачните облаци, сякаш самият въздух се бе

гъстил и ме обгръщаше с аромати, звуци и чувствена сила.

О, да, обичам те, желая те – така беше и не мога да го отрека. Усещах как я прегръщам сред високите влажни треви на полето, а тя лежеше под мен, но това бяха сънища и нямаше диви червени цветя, а тя почти ме бе омаломощила и изтръгваше сърцето ми със своето силно сърце.

Опитах да я прокълна. Бяхме заобиколени от цветя и треви и тя каза: „Бягай“, но това бе невъзможно, защото не бе плод на истина, а на фантазия, в която тя смучеше от мен с устата си и ме обгръщаше с ръце и крака като змия. Френски замък. Сякаш ме бяха пренесли на север. Бях с отворени очи. Видях всички атрибути на френския двор. Дори приглушената спокойна музика, която чувах, ме накара да си припомня старомодните френски песни, които пеехме на вечеря в отдавна отминалото ми детство.

Събудих се, седнал по турски на един килим, отпуснах се тежко назад и дойдох на себе си, като разтривах врата си и отчаяно търсех оръжията, които ми бяха отнели до едно. Почти изгубих равновесие и се катурнах назад.

Музиката бе монотонна, еднообразна и оглушителна и кънтеше от някакво отдалечено място долу, изпълнявана с твърде много приглушен барабанен тътен и тънкия носов вой на рог. Нямаше никаква мелодия.

Вдигнах поглед. Да, стилът беше френски – високата, тясна и заострена арка, която водеше към един дълъг балкон навън, под който се носеше шумът от някакво голямо тържество. Луксозен френски стил, с вплетени в гоблените фигури на дами с техните високи конусовидни шапки и снежнобелите еднорози.

Малко отживяла античност, подобно на илюстрациите в молитвениците, където поетите седяха в двора и четяха на глас невероятно отегчителния „Роман за розата“⁷ или басните за Кума Лиса.

Прозорецът бе покрит с драпирана завеса от син сатен, украсен с лилии. Около високата врата и онова, което виждах от рамката на прозореца, имаше стари, разпадащи се филиграни. Шкафовете бяха позлатени и изрисувани в упадъчния и тежък френски стил. Обърнах се. Там стояха двамата мъже, дългите им туники бяха опръскани с кръв, а ръкавите на ризниците им бяха груби и плътни. Бяха свалили острите си шлемове и се взираха в мен с ледените си бледи очи, две тържествени

7. Roman de la rose, поема от Гийом дьо Лори и Жан дьо Мьон, алегория на рицарската любов – Бел.пр.

брадати фигури. Светлината проблясваше ослепително върху грубата им бяла кожа.

Там бе и Урсула, едно бижу в сребърен обков, спотаено сред сенките, приковало погледа си в мен. Роклята ѝ с висока талия падаше леко и бе старомодна, подобно на техните дрехи, сякаш и тя идваше от някакво древно френско кралство. Снежнобелите ѝ гърди бяха разгопени почти до зърната под прекрасния, пищен малък корсаж от червеникаво-златистото кадифе на цветя.

На едно бюро върху кръстообразен стол седеше Старейшината. Възрастта му напълно съответстваше на стойката му, чиито очертания бях зърнал на светлината на замъка; и той беше блед като останалите, със същия мъртвешки бял тен, едновременно красив, и все пак ужасен и чудовищен.

В стаята имаше окачени на вериги турски фенери, а някъде дълбоко в тях блещукаха пламъци, чиято светлина бе болезнена за зашеметените ми очи. Из въздуха се носеше и аромат на рози и летни поляни – нещо несвойствено за топлината и горенето.

Главата на Старейшината бе плешива, грозна като изровена от земята луковица на ирис, която са обърнали нагоре, изтръгнали са корените ѝ и са поставили в нея две искрящи сиви очи и дълга, тясна и сериозна уста, безропотна и безпристрастна.

– И така – обърна се той към мен с тих глас и повдигна вежда, но това почти не се забеляза, ако изключим дълбоката извита гънка в неговата безупречна бяла кожа. Бузите му представляваха дебели полегати гънки. – Разбираш, че си убил един от нас, нали?

– Надявам се – рекох. Изправих се на крака. Едва не загубих равновесие.

Урсула протегна ръка, след това отстъпи назад, сякаш се бе уловила да нарушава благоприличието.

Изправих се и я изгледах много свирепо, а след това и плешивия Старейшина, който ме погледна с невъзмутимо спокойствие.

– Би ли искал да видиш какво си сторил? – попита ме той.

– Защо да го правя? – отвърнах. Но все пак погледнах. Вляво от мен, върху голяма импровизирана маса от дъски лежеше мъртвият русокос крадец, който ме бе задигнал в големия си платнен чувал. О, дългът бе платен без остатък.

Той лежеше неподвижно, грозно свит, сякаш крайниците му се бяха сгромолясали един върху друг, а безкръвната му бяла глава, чиито клепачи стояха отворени над тъмните кървясали очи, беше опряна в грубо

прерязания му врат. Каква прелест. Втренчих се в тънката скелетоподобна ръка на това същество, която висеше от ръба на масата – бяла, подобна на някаква спаружена морска твар, попаднала под безжалостното слънце върху пясъка до океана.

– О, прекрасно – казах. – Мъжът, който дръзна да ме отвлече и да ме доведе тук насила, е съвсем безжизнен, благодаря ви за тази гледка. – Погледнах Старейшината. – Честта повелява точно това. Дори не е нужно да обсъждаме здравия разум, нали? А кои други взехте от селището? Обезумелия старец, който късаше ризата си? Бебето, родило се твърде малко? Слабите, недъгавите, болните – каквото ви дадат, а вие какво им давате в замяна?

– О, замълчи, младежо – каза сериозният Старейшина. – Смелостта ти преминава пределите на честта или здравия разум, това е съвсем ясно.

– Не, не е. Вашите прегрешения спрямо мен налагат да се бия срещу вас до последен дъх, срещу теб и всички. – Извърнах се и погледнах отворената врата. От тази монотонна музика ми прилошаваше и имаше опасност да получа световъртеж заради всички удари и падания, които бях претърпял. – Какъв шум идва отдолу. Какво е това, някакъв дяволски двор?

Тримата мъже избухнаха в смях.

– Е, съвсем близо си до истината – каза един от брататите войни с дълбок басов глас. – Ние сме Дворът на рубинения граал, това е точното ни название, само че предпочитаме да го произнесеш правилно на латински или френски, както ние го произнасяме.

– Дворът на рубинения граал! – рекох. – Пиявици, паразити и кръвопийци – ето какви сте. Какво представлява рубиненият граал? Кръв?

Помъчих се да си припомня как зъбите ѝ пробождат гърлото ми, но без магията, която винаги ги съпътстваше. Ала тя се появи, заплашваше да ме погълне с блуждаещия, благоуханен спомен за горски поляни и нейните нежни гърди. Разтърсих цялото си тяло.

– Кръвопийци. Рубинен граал! Това ли правите с всички тях – онези, които отвлечате? Пиете кръвта им?

Старейшината рязко извърна поглед към Урсула.

– За какво точно ме молиш, Урсула? – попита я той. – Как бих могъл да взема подобно решение?

– О, но Годрик, той е смел, прекрасен и силен – отвърна Урсула. – Годрик само ако кажеш да, никой няма да оспори това. Никой няма да задава въпроси. Моля те, умолявам те, Годрик. Някога молила ли съм

те.

– За какво го молиш? – попитах аз, отмествайки поглед от нейното умоляващо и покрусено лице към Старейшината. – За живота ми? За това ли го молиш? Предпочитам да ме убие.

Старецът го знаеше. Не беше нужно да му го казвам. Нямаше как да ме помилват при тези обстоятелства. Просто отново щях да се нахвърля срещу им, старейки се да поваля още и още от тях.

Внезапно, сякаш бе много ядосан и нетърпелив, Старейшината се изправи с учудваща бързина и ме сграбчи за яката, когато мина покрай мен, шумолейки величествено и изящно с червените си одежди и ме повлече със себе си, сякаш бях просто перце, през арката до ръба на каменния парапет.

– Погледни нашия двор – каза той.

Залата беше необятна. Надвисналият балкон, върху който стояхме, я обточваше цялата, а долу нямаше и сантиметър гол камък, толкова богати бяха драпериите от злато и бургундско червено. На дългата маса под нас се бяха настанили цяла редица лордове и дами, до един облечени в задължителния виненочервен цвят, цветът на кръвта, не на виното, както бях предположил. Голата дървесина пред тях блестеше ослепително, без нито една чиния с храна или чаша вино, но всички те бяха доволни и се гледаха с развеселени очи, докато си бъбреха. Танцуващите по огромния под се движеха умело върху дебелиите килими, сякаш харесваха меката материя под обутите си в пантофи нозе.

Толкова много танцуващи фигури се преплитаха в кръг, движейки се в унисон с пулсиращия ритъм на музиката, че телата им образуваха поредица от арабески. Костюмите им обхващаха различни национални стилове, от класическия френски до съвременния флорентински, и навсякъде се виждаха пъстри кръгчета от червена коприна или червени поля, покрити с цветя, също и някакви други десени, които много наподобяваха звезди или полумесеци, не виждах добре.

Това бе мрачна, но и примамлива картина – всички онези хора, облечени в този неизменен пищен цвят, който варираше между отблъскващата страховитост на кръвта и поразителния блясък на аленото.

Забелязах множество свещници и факли. Колко лесно би било човек да подпали техните гоблени. Запитах се дали те самите могат да горят, както някои други вещици и еретици. Чух как Урсула простена тихо.

– Виторио, бъди разумен – прошепна тя.

Щом чу шепота ѝ, мъжът в центъра на масата долу – онзи, който бе

заел почетния стол с много висока облегалка, на който баща ми би седнал у дома – ме погледна. Беше русокос, както и разрошеният мъж, когото бях убил, но неговите дълги коси се спускаха меки и пригладени върху широките му рамене. Лицето му имаше младежки вид, много помладо от това на баща ми, но много по-старо от моето, и бе нечовешки бледо, както при всички останали, а изгарящите му сини очи бяха втреничени в мен. Той незабавно продължи да наблюдава танцуващите.

Цялата картина сякаш потрепваше от горещия трептящ пушек на пламъците и когато очите ми се насълзиха, аз осъзнах с учудване, че фигурите, вплетени в гоблена, не бяха притихналите дами и еднорози от малката спретната стая, откъдето бяхме дошли, а представляваха демони, танцуващи в Ада. И наистина, навсякъде под верандата, върху която стояхме, бяха издълбани много отблъскващи страховити фигури, при това по най-безмилостния и жесток начин, а под капителите на разклоняващите се колони, които подпираха тавана над главите ни, видях още демонични крилати същества, издълбани в камъка.

Злобни гримаси бяха изрисувани по стените зад мен на отсрещната страна. На един от гоблените долу, кръговете на Дантевия Ад се виеха един върху друг все по-високо и по-високо.

Вторачих се в блестящата гола маса. Виеше ми се свят. Разболявах се, сякаш да изгубя съзнание.

– Да те направя член на Двора, ето за какво ме моли тя – каза Старейшината и силно ме притисна към парапета, без да ме пуска и да ми позволява да се обърна. Гласът му бе мудар и тих и не изразяваше никакво мнение по въпроса. – Тя иска да те приемем в нашия Двор като награда за това, че уби един от нас, това е нейната логика.

Погледът му беше замислен и хладен. Ръката, която държеше яката ми, не бе нито жестока, нито груба, а съвсем обикновена. В мен бушуваха недоизречени думи и клетви, когато внезапно осъзнах, че падам.

Вкопчен в хватката на Старейшината, аз бях паднал през парапета и след миг се озовах върху дебелиите пластове килими долу, където ме изправиха на крака, докато танцуващите се отдръпваха от двете страни, за да ни сторят път.

Заставахме пред господаря в стола с висока облегалка и аз видях, че дървените фигури върху царския му престол естествено изобразяваха животни, подобни на котки и диaboлични.

Навсякъде имаше черно дърво, лъснато дотам, че човек долавяше мирзмата на маслото, която се смесваше чудно с аромата на всички лампи, а от факлите долиташе леко пращане.

Музикантите бяха замлъкнали. Дори не можех да ги видя. А после, когато успях, видях малкия оркестър, разположен доста нависоко в своя малък балкон или галерия и забелязах, че те също притежават онази бяла като порцелан кожа и смъртоносни котешки очи, докато се взираха в мен отгоре. Всички те бяха стройни мъже, скромно облечени и видимо неспокойни.

Вгледах се в господаря. Той нито помръдна, нито проговори. Беше представителен и величествен мъж, а гъстата му, пищна руса коса бе сресана назад и се спускаше, както бях забелязал и преди, в прилежно сресани кичури върху раменете.

И неговото облекло беше старомодно – огромна широка туника от кадифе, но не войнишка, а подобна на мантия, гарнирана с боядисана в тъмни нюанси кожа, за да подхожда на нейния ярък цвят. Под нея се подаваха красиви широки ръкави, които свободно се издуваха над лактите му, а след това се стесняваха около дългите тесни ръце и китките. На врата му висеше огромна верига с медальони, които представляваха старателно изработени златни кръгове, украсени с полиран камък – рубин, червен като дрехите му.

Едната му ръка, гола и слаба, стоеше свита на масата, съвсем непринудено. Не можех да видя другата. Взираше се в мен със сините си очи. Имаше нещо пуританско и академично в голата му ръка и в нейната изтънченост и чистота. Урсула премина забързано по дебелите застъпващи се килими, хванала полите с изящните си ръце.

– Флориан – каза тя, като се поклони дълбоко пред господаря зад масата. – Флориан, моля те за този човек, заради неговия характер и сила, да го допуснеш в Двора заради мен, заради моето сърце. Толкова е просто. Гласът ѝ трепереше, но звучеше разумно.

– В Двора? В този Двор? – попитах аз. Почувствах как лицето ми пламва. Погледнах надясно, после наляво. Вгледах се в техните бели бузи и тъмни устни, които, уви, твърде често имаха цвета на пресни рани. Вгледах се в бледите и безцветни изражения, с които ме наблюдаваха. Дали очите им бяха изпълнени с демоничен огън, или просто всяка човешка частица бе изчезнала от лицата им?

Когато погледнах надолу, видях собствените си ръце, свити юмруци, толкова румени и човешки, и съвсем ненадейно, сякаш бе неизбежно да не я усетя, долових собствената си миризма, миризмата на пот и улична прах, която бе напоила дрехите ми, примесвайки се с всичко останало у мен, което бе просто човешко.

– Да, ти си апетитна хапка за нас – каза самият господар, говорейки

откъм масата. – Така е, а залата е изпълнена с аромата ти. А е твърде рано да пируваме. Ние пируваме, когато камбаната удари дванадесет пъти, това е нашият неизменен обичай.

Гласът му беше красив – глас, притежаващ звънлива чистота и очарование, примесени с френския акцент, който може да бъде така привлекателен. Той се изразяваше с френска съдържаност и величие. Усмихна ми се, а усмивката му бе нежна като тази на Урсула, но не съжалителна и съвсем не жестока или саркастична.

Аз вече не виждах останалите лица от двете му страни. Знаех само, че са много и че част от тях са мъже, а останалите жени, които носеха бляскавите френски накити за глава от отминали епохи, а някъде с крайчеца на окото си ми се стори, че зърнах един мъж, облечен като шут.

– Урсула, въпрос като този – рече господарят, – изисква продължително обмисляне.

– Така ли! – извиках аз. – Искате да ме направите член на вашия Двор? Няма нужда да го обмисляте.

– О, недей така, момчето ми – каза господарят със своя нежен, успокояващ глас. – Ние тук не сме подвластни на смърт, тлен или болести. Ти се гърчиш на върха на въдицата, ти си обречена плячка от морските дълбини и дори не знаеш, че вече не се намираш сред живителната вода.

– Милорд, не желая да бъда част от вашия Двор – рекох. – Спестете си любезностите и съветите. – Огледах се наоколо. – Недейте да ми говорите за вашия пир.

Тези същества бяха потънали в отблъскваща тишина, със застинали погледи, които сами по себе си бяха крайно неестествени и страховити. През тялото ми премина вълна от отвращение. Или това беше паника – паника, на която нямаше да позволя да се зароди в мен, колкото и плътно и безнадеждно да бях заобиколен от тях, колкото и сам да бях срещу тях.

Фигурите на масата сякаш бяха направени от порцелан, толкова неподвижни бяха. Всъщност изглежда самият акт на това безупречно позирание бе неразривна част от тяхното внимание.

– О, ще ми се да имах поне едно разпятие – казах тихо, без дори да се замислям над думите си. – Това не би означавало нищо за нас – от върна сухо господарят.

– О, много добре ми е известно. Тази жена тук влезе в моя параклис, за да отведе в плен моите брат и сестра! Не, кръстовете не означават нищо за вас. Но биха означавали нещо за мен в този момент. Кажете ми, има ли ангели около мен, които ме пазят? Вие винаги ли сте

видими? Или понякога се сливат с нощта и изчезват? А когато това се случи, виждате ли ангелите, които ме закрилят?

Господарят се усмихна.

Старейшината, който бе пуснал яката ми, за което му бях много благодарен, се засмя тихичко под мустак. Но никой от останалите не се засмя непринудено.

Погледнах Урсула. Колко любяща и отчаяна изглеждаше, колко дръзка и непоколебима бе, докато местеше погледа си от мен към този господар, когото наричаше Флориан. Но у нея нямаше нищо по-човешко, отколкото у останалите. Тя бе мъртвешко подобие на млада жена, неопишимо надарена и грациозна, но отдавна изгубила живота си, както и те. Този рубинен граал не беше какъв да е.

– Вслушайте се в думите му, сър, независимо от това какво казва – молеше тя. – От дълго време тези стени не са били огласяни от нов глас и то такъв, който да остане с нас, да бъде един от нас.

– Да, той почти вярва в своите ангели, а ти го намираш за невероятно умен – отвърна господарят с разбиране. – Млади Виторио, нека те уверя, че не виждам никакви ангели-хранители около теб. А ние винаги сме видими, както знаеш, защото си ни виждал и в най-добрата, и в най-лошата ни форма. Всъщност не, не съм в най-добрата, не и в отлична форма.

– О – рекох, – нямам търпение за това, милорд, защото съм така заплепен от всички вас и начина, по който убивате. А да не говорим за това какво е причинила вашата поквара на града долу и как сте отнели душите на самите свещеници.

– Тихо, изпадаш в смъртоносна треска – каза той. – Ароматът ти изпълва ноздрите ми като кипнал чайник. Бих могъл да те погълна, дете, да те накълцам и да раздам пулсиращите ти органи из масата, за да бъдат изсмукани, докато кръвта е още много гореща, а очите ти приригват.

При тези думи помислих, че ще полудея. Припомних си мъртвите си брат и сестра. Припомних си зловещите и безнадеждни нежни изражения върху отрязаните им глави. Не можах да го понеса. Стиснах здраво очи. Потърсих някакъв друг образ, който да прогони този ужас. Извиках в паметта си гледката на ангел Гавраил на Фра Филип Липи, коленичил пред Девата. Да, ангели, ангели, разперете крилата си около мен сега, о, Господи, изпрати ми своите ангели!

– Проклет да бъде твоят окаян Двор, сладкодумен демон! – извиках. – Как се настани на тази земя? Как стана? – Отворих очи, но видях

само ангелите на Фра Филипо, които падаха един върху друг сред огромния безпорядък на запечатани в паметта ми творби, бляскави създания, изпълнени с топлия плътски дъх на земята, примесен с този на Рая. – Той отиде ли в Ада? – извиках по-силно. – Онзи, чиято глава отрязях? Гори ли там?

Ако е възможно тишината да приижда и да се отдръпва, точно това направи тя в тази огромна зала или дневна, и аз не чувах нищо, освен собственото си неспокойно дишане. Но господарят остана все така невъзмутим.

– Урсула – каза той. – Можем да обмислим това.

– Не! – извиках. – Никога! Да се присъединя към вас? Да стана един от вас?

Ръката на Старейшината ме държеше здраво със заключени около врата ми пръсти. Щях само да стана за смях, ако опитах да се освободя. Ако той подсилеше хватката си, щях да умра. А може би така беше най-добре. Но имах какво още да кажа:

– Никога няма да го направя, не. Какво? Как смееете да си мислите, че душата ми е толкова евтина, та да я получите само ако пожелаете!

– Душата ти? – попита господарят. – Каква толкова е душата ти, че да не желае да се носи с векове, вместо само няколко кратки години под неразгадаемите звезди? Каква е душата ти, че да не желае да търси истината вечно, вместо само по време на един нищожен, най-обикновен живот?

Съвсем бавно, сред приглушеното шумолене на дрехите си, той се изправи и за първи път разкри дългата си червена мантия, която се спусна на земята, образувайки огромно петно от кървавочервена сянка подире му. Наведе глава едва забележимо и лампите окъпаха косата му в пищна позлата, а сините му очи омекнаха. – Ние сме тук още преди теб и твой род – каза той. Гласът му нито за миг не наруши благоприличието. Остана все така любезен и изискан. – Бяхме тук векове преди да се заселите във вашата планина. Бяхме тук, когато всички планини наоколо ни принадлежаха. Не друг, а вие сте нашествениците. – Той замълча и се изправи. – Вашата раса е тази, която идва все по-близо със своите ферми, села, крепости и замъци и нахлува в нашите земи, в горите, които ни принадлежат. Затова се налага да бъдем хитри, когато би трябвало да сме бързи, и видими, когато би трябвало да сме като библейския „крадец в нощта“.

– Защо убихте моя баща и семейството ми? – попитах настоятелно. Не можех да продължа да мълча – не ме интересуваше колко омайно е

красноречието му, нито тихият му мъркащ говор или омагьосаното му лице.

– Твоят баща и неговият баща – отвърна той, – и господарят преди него отрязаха дърветата, които изпълваха имението ви. Така че аз трябваше да опазя гората на хората от моята. А понякога се налагаше да сека нашироко с брадвата си, и аз го направих, и ето как стана. Баща ти би могъл да плати своята дан и да остане незасегнат. Можеше да положи тайна клетва, която не изискваше от него почти нищо.

– Едва ли вярвате, че той би ви предал нашите бебета, и защо, нима пиете тяхната кръв или ги принасяте в жертва на Сатаната пред някакъв олтар?

– Скоро ще разбереш – рече той, – защото мисля, че трябва да те принесем в жертва.

– Не, Флориан – изпъшка Урсула. – Умолявам те.

– Нека ви задам един въпрос, любезни господине – рекох, – тъй като справедливостта и историята са от голямо значение за вас. Ако това е Двор, истински Двор, защо нямам достъп до човешки защитник? Или до хора благородници? Или каквито и да било хора, които да ме защитават?

Въпросът изглежда го обезпокои. После той заговори.

– Ние сме Дворът, синко – рече. – Ти си никой и знаеш това. Щяхме да оставим баща ти жив, както оставихме елена да живее в гората, за да създава потомство със сърната. Това е всичко.

– Тук има ли някакви хора?

– Не и такива, които да ти помогнат – отвърна той просто.

– Няма ли човешка стража през деня? – попитах.

– Няма никаква дневна стража – каза той и за първи път се усмихна с известна гордост. – Нима мислиш, че ни е нужна? Мислиш, че нашият малък гълъбарник не е спокоен през деня? Мислиш, че тук ни трябва човешка стража?

– Несъмнено. А вие сте глупак, ако си мислите, че някога ще стана част от вашия Двор! Няма човешка стража, а непосредствено под вас се намира цяло селище, което знае какви сте и кои сте и че идвате нощем, а денем не можете?

Той се усмихна търпеливо.

– Те са паплач – рече тихо. – Губиш ми времето с хора, които не заслужават дори презрение.

– Хм, това грубо изказване не е справедливо. Мисля, че изпитваш към тях по-голяма любов от тази, по един или друг начин, милорд!

Старейшината се засмя.

– Може би към кръвта им – промърмори под нос. От друго кътче на залата се чу кратък неспокоен смях, който се загуби бързо, като парче от счупена вещ. Господарят отново заговори:

– Урсула, ще си помисля, но не...

– Недейте, защото няма да го направя! – рекох. – Даже да бях прокълнат, нямаше да стана един от вас.

– Дръж си езика – предупреди ме спокойно той.

– Глупаци сте, ако си мислите, че хората от града няма да въстанат и да завземат тази цитадела на дневна светлина и да открият скривалищата ви!

Из цялата огромна зала се понесе шум и някакво шушнене, но не и думи, поне не такива, които да чуя, сякаш тези бледолики чудовища общуваха помежду си с мисли или само с размяна на погледи, при което тежките им красиви одежди се местеха и помръдваха.

– Вцепенили сте се от глупост! – заявих аз. – Ставате достояние на целия свят през деня и си мислите, че този Двор на рубинения граал ще просъществува вечно?

– Ти ме обиждаш – каза господарят. Лек розов цвят обагри бузите му дивно и прекрасно. – Най-учтиво те моля да замълчиш.

– Обиждам ли ви? Милорд, позволете ми да ви дам един съвет. Вие сте безпомощни през деня, знам, че е така. Нападате нощем и само нощем. Всички следи и думи говорят за това. Помня как ордите ви напускаха дома на баща ми. Помня предупреждението: „Виж небето“. Милорд, вие сте живели твърде дълго в провинциалната си гора. Трябвало е да последвате примера на баща ми и да изпратите няколко ученици при философите и свещениците във Флоренция.

– Престани да ми се присмиваш – каза той умоляващо с все същата благовъзпитана сдържаност. – Предизвикваш гняв у мен, Виторио, а аз нямам къде да го побера.

– Дните ти са преброени, стар демоне – рекох. – Затова се забавлявай в своя архаичен замък, докато можеш.

Урсула нададе сподавен вик, но нищо не можеше да ме спре.

– Може да си откупил старото поколение идиоти, които в момента се подвизават из града – рекох, – но ако си мислиш, че световите на Флоренция, Венеция и Милано не се придвижват към теб много по-неудържимо, отколкото би могъл да ги спреш, значи бълнуваш. Не хора като баща ми са заплаха за теб, милорд. Ученият с неговите книги, университетските астролози и алхимици са тези, които ще те нападнат,

съвременната ера, за която не знаеш нищо. Те ще те преследват като някакъв древен митичен звяр, ще те измъкнат от бърлогата ти под лъчите на слънцето и ще отсекаат главите на всички вас.

– Убийте го! – каза един женски глас от наблюдаващото множество.

– Унищожете го незабавно – добави един мъж.

– Той не е подходящ за клетката! – изпищя още някой.

– Недостоен е да го държим в клетката и за миг или дори да го принесем в жертва. След това се отприщи цял хор, който настояваше за моята смърт.

– Не – извика Урсула и разпери ръце към господаря. – Флориан, умолявам те!

– Мъчения, мъчения, мъчения – започнаха да скандират те, в началото двама или трима, а след това повече.

– Милорд – каза Старейшината, но едва чувах гласа му, – той е просто едно момче. Да го поставим в клетката при останалите. След една-две нощи няма да помни името си. Ще стане хрисим и със загладен косъм като другите.

– Убийте го незабавно – извиси се един глас над останалите. А след това:

– Виджте му сметката – викаха други, а техните настоятелни искания бяха още по-оглушителни. Чу се пронизителен вик, който получи незабавна подкрепа:

– Разкъсайте го на парчета. Веднага. Направете го.

– Да, да, да! – Звукът наподобяваше тътена на бойни барабани.

ГЛАВА 7 КЛЕТКАТА

Годрик, Старейшината, извика силно за тишина, точно в мига, когато множество ледено-студени ръце здраво стиснаха моите.

И така, веднъж във Флоренция видях как тълпата разкъса един мъж. Намирах се прекалено близо до мястото, отколкото ми се щеше и едва не ме стъпкаха, докато хората като мен се мъчеха да избягат.

Така че вероятността подобни неща да се случат, за мене не бе илюзорна. Бях се примирил с това, както и с всяка друга форма на смърт, и мисля, че вярвах така силно в гнева си и в правотата си, както и в смъртта.

Но Годрик заповяда на кръвопийците да се отдръпнат и цялата бле-долика компания се оттегли с изискана грациозност, която клонеше към някаква свенливост и сантименталност – главите им бяха приведени или извърнати на една страна, сякаш допреди миг не бяха част от тълпата.

Не свалях очи от господаря, по чието лице сега се четеше такава разпаленост, че то бе добило почти човешки вид – кръвта пулсираше в тънките му бузи, а устата му беше тъмна като спаружен кървав белег, въпреки приятната си форма. Тъмно златистата му коса изглеждаше почти кестенява, а сините му очи бяха изпълнени със загриженост.

– Настоявам да бъде затворен при останалите – каза Годрик, плешивият Старейшина.

Внезапно Урсула избухна в ридания, сякаш не можеше повече да се сдържа. Отместих поглед, за да я видя – беше навела глава и се мъчеше да покрие напълно лицето си с ръце, а през гънките на дългите ѝ пръсти падаха капчици кръв, сякаш ронеше кървави сълзи.

– Не плачи – рекох, без дори да се замислям върху логиката на думите си. – Урсула, ти направи всичко по силите си. За мен е невъзможно.

Годрик се извърна и ме погледна, повдигнал едната си силно сбърчена вежда. Този път се намирах достатъчно близо, за да видя, че върху плешивата му бяла глава всъщност има някакви косми, оскъдни сиви вежди, дебели и грозни като стари отломки.

Урсула извади розова кърпичка от гънките на своята дълга френска рокля с висока талия – някаква бледорозова кърпа, по чиито краища бяха избродирани зелени листа и розови цветя. Тя избърса прекрасните си

червени сълзи с нея и ме погледна така, сякаш бе съкрушена от копнеж.

– Положението ми е невъзможно – казах ѝ. – Ти направи всичко по силите си, за да ме спасиш. Ако можех, щях да те прегърна, за да те избавя от болката. Но този звяр ме държи за заложник.

Последваха оскърбени ахкания и шепот от страна на компанията в тъмни одежди и аз си позволих да погледна с премрежен поглед слабите, изпити, призрачно-бели лица, разположени от двете страни на дългата маса около господаря. Зърнах някои от дамите, които до такава степен бяха възприели френския маниер със своите старомодни накити за глава и розово-червени украшения, че на главите им не се виждаше нищо един косъм. Те притежаваха едновременно някаква френска абсурдност, но и деликатност, и разбира се, до една бяха демони. Плешивият Старейшина, Годрик, само се изсмя.

– Демони – рекох, – каква компания.

– Клетката, милорд – каза Годрик плешивият. – При останалите, а след това бих могъл да изложа пред вас предложенията си насаме; а с Урсула ще поговорим. Тя скърби прекомерно.

– Така е! – проплака тя. – Моля те, Флориан, дори и само заради това, че никога не съм молила за нещо подобно, и ти го знаеш.

– Да, Урсула – отвърна господарят с най-нежния глас, който досега бе излизал от устните му. – Зная го, мое най-прекрасно цвете. Но това момче е непокорно, а семейството му, когато от време на време имаше надмощие над онези от нас, които излизаха оттук да ловуват, унищожаваше тези клетки представители на нашия род. Това се случи неведнъж.

– Прекрасно! – извиках аз. – Колко дръзко, колко невероятно, какъв подарък ми направихте.

Господарят бе учуден и ядосан.

Но Урсула се втурна напред с развяващи се поли от тъмно кадифе и се наведе през полираната маса, за да е близо до него. Виждах само косата ѝ с нейните дълги и гъсти плитки, изцяло завързани с панделки от червено кадифе, а формата на прекрасните ѝ ръце, така съвършено тесни и в същото време закръглени, ме заплени против волята ми.

– В клетката, моля ви, милорд – умоляваше го тя, – и позволете да бъде мой поне за толкова нощи, колкото ще са нужни на сърцето ми да намери утеха. Нека тази вечер бъде допуснат до среднощната литургия и да стане част от чудото.

Аз не отвърнах на тези думи. Просто ги запаметих.

Двама от тази компания – гладко обръснати мъже в дворцово облекло, внезапно изникнаха до мен, изглежда, за да помогнат на Годрик

да ме отведе.

Преди да успее да разбере какво ще ме сполети, на очите ми поставиха мека превръзка. Не можех да виждам.

– Не, позволете ми да виждам! – извиках.

– Много добре тогава, значи в клетката – чу се гласът на господаря и аз усетих как ме извеждат от стаята така бързо, сякаш моите придружители се движеха почти без краката им да опират в пода.

Музиката засвири отново с тайнствен пулсиращ ритъм, но аз бях безмилостно отведен далеч от нея. Само гласът на Урсула ме съпътстваше, докато ме носеха нагоре по стълбите, а от време на време краката ми грубо се удряха в стъпалата и пръстите на онези, които ме държаха, неволно ме нараняваха.

– Мълчи, Виторио, моля те, не се съпротивлявай, бъди моят безмълвен храбрец.

– А защо, любов моя? – попитах. – Защо се влюби в мен? Можеш ли да ме целунеш без остриите си зъби?

– Да, да и да – прошепна тя в ухото ми. Повлякоха ме по някакъв коридор. Чувах оглушителен хор от примесени гласове, съвсем обикновена реч, усетих и вятъра, който духаше отвън и съвсем различна музика.

– Какво е това? Къде отиваме? – попитах. Чух как зад мен се затварят врати и след това свалиха превръзката от очите ми.

– Това е клетката, Виторио – каза тя, притискайки ръката си в моята, като опитваше да шепне в ухото ми. – Тук държим жертвите, докато ни потрябват.

Стояхме върху висока и пуста каменна площадка, а стълбите водеха надолу и завиваха към огромния двор, в който се извършваха толкова много дейности и от такъв необичаен характер, че в първия миг трудно успях да възприема всичко това.

Знаех едно – намирахме се високо зад стените на замъка. Самият двор бе заграден от четирите страни и щом погледнах нагоре, видях, че стените са облицовани с бял мрамор и навсякъде се виждаха тесните, заострени прозорци с двойни арки във френски стил. Небето над тях бе озарено от ярък трептящ пламък, който несъмнено идваше от безбройните блещукащи факли върху покривите и подпорите на замъка.

Всичко това не ме впечатли особено, като изключим факта, който показваше, че бягството е невъзможно, защото най-близките прозорци се намираха твърде високо, а мраморът бе прекалено гладък, за да може човек да се изкатери по него по какъвто и да било начин. Над главата ми

бяха надвиснали множество миниатюрни балкончета, които също се намираха непосилно високо. Видях как бледите демони в червени одежди ме гледат от тези балкони, сякаш моето въвеждане долу бе някакво зрелище. Имаше няколко много просторни веранди, които също бяха заети от без дейни, злоради и безмилостни демони. Проклети да са всички, мислех си аз.

Онова, което ме изуми и очарова, бе невероятната смесица от човешки същества и жилища, които изпълваха двора пред очите ми.

Най-напред, той бе много по-ярко осветен от призрачния Двор, където току-що бях изправен на съд, така да се каже, и това бе един цял независим свят – правоъгълен двор, из който бяха засадени десетки маслинови и други цъфтящи дървета – портокали и лимони, а върху всички тях имаше окачени фенери.

Това бе един цял малък свят, пълен с хора, които изглеждаха пияни и объркани. Телата им, някои полуголи, други напълно и дори пищно облечени, се тътреха, препъваха или лежах безцелно. Всички бяха мръсни, разчорлени и окаяни.

Навсякъде имаше коптори, подобни на старите сламени селски колиби, и открити дървени бараки, както и малки каменни ниши, оградени с решетки градини и безброй много лъкатушни пътеки.

Избуялата градина бе като омагьосан лабиринт в беззащитната нощ.

Овощните дървета растяха скупчени нагъсто, а след това се разреждаха и откриваха тревни площи, където хората просто лежах и се взираха в звездите, сякаш дремеха, но с отворени очи.

Видях телени огради, обрасли с хиляди цъфнали лози, чието единствено предназначение изглежда бе да създадат някакво уединено кътче. Имаше и огромни кафези, пълни с угоени птици, да, птици, а около тях тук-там горяха огньовете за готвене – с големи котли, къкрещи върху горещи въглища, от които се носеше ароматът на силни подправки. Котли! Да, пълни с гозби.

Видях четири демона да кръжат наоколо – може би имаше и още – с хилави крайници и бледи като своите господари, облечени в задължителните кървавочервени одежди, които обаче бяха безформени като дрипи – облеклото на селяните.

Двама наглеждаха един от котлите с врящ бульон, супа или каквото там беше, докато друг метеше с голяма стара метла, а още един небрежно носеше на ръце някакво малко, скимтящо човешко бебе, чиято глава болезнено се поклащаше върху крехкото му вратле.

Гледката бе по-гротескна и смущаваща от отблъскващия Двор долу, с неговите тържествени, смъртнобледи мними аристократи.

– Очите ми смъдят – рекох. – Усещам дима, който излиза от котлице. – Това бе пикантна и приятна смесица от аромати. Разпознах много от обилните подправки и миризмата на овнешко и говеждо, но имаше и други, по-екзотични аромати, които се смесваха с тях.

Навсякъде хората се намираха в това безнадеждно замаяно състояние. Деца, старици, прочутите недъгави хора, които никога не се мяркаха долу в града, хора с гърбици и с дребни деформирани тела, така и не достигнали нормални размери, както и огромни едри мъже, брадати и мургави, и момчета на моята възраст или по-големи – всички те се търеха наоколо или лежах, но бяха замаяни и обезумели, поглеждаха ни, примигваха с очи и се спираха, сякаш нашето присъствие им говореше нещо, но не можеха да разберат какво.

Олюлях се върху площадката и Урсула хвана ръката ми. Почувствах силен глад, когато тежките изпарения нахлуха в ноздрите ми. Глад – такъв глад, какъвто не бях изпитвал никога преди. Не, просто бях жаден за супата, сякаш не съществуваше храна, която да не е течна.

Внезапно двамата мършави и сдържани мъже, които продължаваха да стоят с нас – същите, които завързаха очите ми и ме довлякоха тук – се извърнаха и заслизаха по стълбите, а токовете им тропаха силно и отсечено върху камъните.

Няколко нетърпеливи викове долетяха от огромното, пъстро и разпиляно множество. Извърнаха се глави. Мудни тела се опитаха да се пробудят от празната вцепененост.

Двамата господари, с техните развяващи се ръкави и сковани гърбове, маршируваха рамо до рамо, сякаш бяха роднини, и доближиха първия от казаните, които се виждаха.

Видях как замаяните смъртни се събраха и се запрепъваха към обличените в червено господари. Що се отнася до самите тях, те тържествуваха сред загадъчна тайнственост.

– Какво правят? Какво смятат да правят? – Прилоша ми. Щях да се строполя. И все пак, колко ароматно ухаеше тази супа и колко много исках да я вкуся. – Урсула – казах. Но не знаех какви думи да изрека, за да продължа молбата си.

– Държа те, любов моя, това е клетката. Ето, виждаш ли?

Видях през мъгла как господарите минават под грапавите бодливи клони на цъфналите портокалови дръвчета, където все още висяха плодове, сякаш нито едно от тези подпухнали летаргични създания нямаше

нужда от нещо толкова свежо и ярко като един портокал.

Господарите се настаняха от двете страни на първия котел и всеки от тях протегна напред дясната си ръка, след което преряза дясната си китка с нож, който държеше с лявата, и оставиха кръвта да се лее обилно в гозбата.

Слаб радостен вик долетя от тълпата, която кротко се трупаше около тях.

– О, ужас, това е кръвта, разбира се – прошепнах. Щях да падна, ако Урсула не ме държеше. – Гозбата е подправена с кръв.

Един от господарите извърна глава, сякаш димът и изпаренията го отвращаваха, но въпреки това остави кръвта си да се стича в сместа. След това се извъртя бързо, едва ли не сърдито, протегна се и сграбчи за ръката един от слабите, бледи демони с немошен вид, облечен в селски дрехи.

Той хвана клетото създание и го помъкна към котела. Слабият, дребничък демон молеше, стенойки да го освободят, но и двете му китки бяха прерязани и сега, въпреки че извърна мършавото си лице, кръвта му безмилостно се стичаше в супата.

– О, вие сте надминали и Данте с вашите кръгове на Ада, нали? – рекох. Но ме заболя от това, че й говорех с такъв тон. Тя ме подкрепяше с всички сили.

– Те са селяни, да, и мечтаят да бъдат господари, а ако се подчиняват, това би било възможно.

Сега си припомних, че войниците демони, които ме върнаха в замъка, бяха груби ловци. Колко добре бяха обмислили всичко, с изключение на едно – моята любима с крехки рамене, с нежни гъвкави ръце и сияйно, окъпано в сълзи лице, беше истинска дама, нали така?

– Виторио, отчаяно искам да не умираш.

– Така ли, любима? – рекох. Бях я обгърнал с ръце. Вече не можех да стоя без тази опора. Зрението ми отслабваше.

Но с глава, опряна на рамото ѝ и отправил поглед към тълпата долу, аз виждах как хората бяха наобиколили котлите и потапяха чашите си в супата, топваха ги точно там, където бе паднала кръвта, а след това духаха в горещата течност, за да изстине, преди да отпият от нея.

Тих, ужасяващ смях отекна в стените. Мисля, че идваше от зрителите на горните балкони. Внезапно се изви червен вихър, сякаш се бе спуснало някакво огромно знаме.

Само че това бе една от дамите, която се спусна от далечните висини над главите ни и се приземи сред благоговеещите тълпи в клетката.

Те се кланяха и я приветстваха, сториха ѝ път и силно ахнаха от страхопочитание, когато и тя приближи до котела и с оглушителен бурен смях срязва китката си и остави кръвта си да се влее в него.

– Да, мили мои, мои малки пиленца – заяви тя. Вдигна поглед към нас.

– Слез долу, Урсула, смили се над нашия малък изгладнял свят. Бъди щедра тази нощ. Макар това да не е нощта, в която трябва да даваш, дай в чест на нашето ново завоевание.

Урсула изглеждаше смутена от всичко това и нежно ме хвана с дългите си пръсти. Вгледах се в очите ѝ.

– Аз съм пиян, пиян само от аромата.

– Сега моята кръв е само за теб – прошепна тя.

– Тогава ми я дай, жадувам за нея, отслабнал съм до смърт – рекох. – О, Господи, ти ми причини това. Не, не, аз сам го направих.

– Шшш, любими мой, сладък мой – рече тя. Ръката ѝ обви кръста ми и тя постави нежните си устни непосредствено под ухото ми, като смучеше плътта, сякаш искаше да направи гънка на шията ми, да я затопли с език, и тогава да я прободее със зъби. Чувствах се опустошен и потънал в тази фантазия, протегнах двете си ръце към тялото ѝ, докато тичахме заедно из поляната, която бе само наша и където никога нямаше да пристъпят останалите. – О, невинна любов – промълви тя, макар да продължаваше да пие от мене, – о, невинна, невинна любов.

После някакъв неочакван, смразяващо горещ огън нахлу в раната на врата ми и аз го усетих като крехък паразит с дълги пипала, който веднъж влязъл в тялото ми, можеше да достигне до най-интимните ми кътчета.

Поляната се ширна около нас, необятна и хладна, и изцяло отдадена на цъфтящите лилии. Тя беше ли с мен? До мен? В един бляскав миг аз сякаш стоях сам и я чух да вика някъде зад мен.

Исках, в този възторжен сън, в този пулсиращ разхлаждащ сън за синьо небе и крехки прекършени стъбълца, да се обърна и да отида при нея. Но с крайчеца на окото си съзрях нещо така прекрасно и великолепно, че сърцето ми спря.

– Да, погледни, виждаш ли?

Главата ми се отпусна назад. Сънят бе изчезнал. Високите, бели мраморни стени на замъка-затвор се издигаха над наранените ми очи. Тя ме държеше и се взираше в мен, смутена, а по устните и имаше кръв.

Вдигна ме на ръце. Бях безпомощен като дете. Понесе ме по стълбите и не можех да сторя нищо, за да размърдам ръцете и краката си.

Сякаш целият свят над главите ни се състоеше от дребни фигурки, наредени по балкони и парапети, те се смееха и сочеха с дребните си протегнати ръце, толкова тъмни на фона на факлите, които ги заобикаляха. Кървавочервено, почувствай го.

– Но какво беше това, видя ли го на поляната? – попитах я.

– Не! – извика тя. Изглеждаше много уплашена. Лежах върху купа сено, в импровизирано легло, а клетите недохранени селски момчета-демони ме гледаха глупаво с кръвясали очи, а тя, тя плачеше, отново покрила с ръце лицето си.

– Не мога да го оставя тук – каза.

Беше много, много далече. Чух някакви хора да викат. Нима имаше бунт сред упоените и прокълнатите? Чух хора да плачат.

– Но ще го направиш, ала първо ела до котела и дай кръвта си. Кой изрече тези думи? Не знаех.

– Време е за литургията.

– Няма да го вземете тази нощ.

– Защо плачат? – попитах. – Чуй, Урсула, те всички започнаха да плачат.

Едно от мършавите момчета ме гледаше право в очите. Беше сложил едната си ръка на тила ми, а с другата поднасяше чаша топла супа към устата ми. Не исках да се разлее по брадата ми. Не спирах да пия. Тя изпълни устата ми.

– Не тази нощ – чу се гласът на Урсула. Тя целуваше челото ми, шията ми. Някой я откъсна от мен. Усетих как ръката ѝ здраво се вкопчи в моята, а после някой я отскубна.

– Хайде, Урсула, остави го.

– Спи, любими – проплака тя в ухото ми. Усетих лекия допир на дрехите ѝ. – Заспивай, Виторио.

Чашата изхвърча встрани. Напълно опиянен, гледах глупаво как съдържанието ѝ се изля и потъна в натрупаното сено. Тя коленичи пред мен с отворена уста – нежна, червена и чувствена.

Сграбчи лицето ми с хладните си ръце. Кръвта се изливаше от устата ѝ и нахлуваше в моята.

– О, любов моя – рекох. Исках да видя поляната. Тя не се появяваше. – Нека видя поляната! Нека я видя!

Но нямаше никаква поляна, само разтърсващата гледка на лицето ѝ, а след това гаснеща светлина, стягаща прегръдка от мрак и звук. Вече не можех да се боря. Не можех да говоря. Не можех да помня. Но някой бе изрекъл тези думи.

А и плачът. Беше толкова тъжен. Какъв плач, какво горестно, безпомощно ридане. Когато отново отворих очи, беше сутрин. Слънцето ме ослепи болезнено, а главата ме болеше нетърпимо.

Върху мен имаше някакъв човек, който се опитваше да свали дрехите ми. Пиян глупак. Преобърнах се, замаян и болен – бях толкова зле, че щях да повърна, – и го отблъснах, а после го зашеметих със силен удар.

Опитах се да стана, но не можах. Гаденето бе непоносимо. Навсякъде около мен спяха хора. Очите ме боляха от слънцето. То изгаряше кожата ми. Сгуших се в сеното. Горещината сипеше жар върху главата ми и когато прекарах пръсти през косата си, усетих, че е гореща. Болката в главата ми пулсираше в ушите ми.

– Влез в заслона – каза един глас. Беше една старица, която ми помахаше изпод един сламен покрив. – Влез на хлад.

– Проклети да сте всички – рекох. Заспах. Унесох се. Дойдох на себе си по някое време в късния следобед.

Открих, че съм коленичил до един от котлите. Пиех отчаяно и немарливо от една паница със супа. Беше ми я дала старицата.

– Демоните – рекох. – Заспали са. Можем, можем – но след това проумях колко е безполезно. Доця ми се да захвърля чашата, но изпих горещата супа.

– Това не е просто кръв, а вино, хубаво вино – рече старицата. – Изпий го, момчето ми, и няма да чувстваш болка. Скоро ще те убият. Не е толкова ужасно.

Когато отново се стъмни, го разбрах. Претърколих се. Успях да отворя широко очите си и те не ме боляха, както през деня.

Разбрах, че съм пропуснал целия път на слънцето заради този упоиващ, глупав и гибелен унес. Бях се поддал на техните планове. Бях се оказал безпомощен, когато трябваше да опитам да подтикна към бунт тези безполезни същества наоколо. Милостиви Боже, как можах да допусна това да се случи! О, мъката, тази смътна далечна мъка. И сладостта на съня.

– Събуди се, момче. Глас на демон.

– Нужен си им тази нощ.

– О, на кого съм нужен и за какво? – попитах. Погледнах нагоре. Факлите бяха запалени. Всичко бе окъпано в блещукаща светлина, а над главата ми долиташе нежното шумолене на зелени листа – острият, сладък аромат на портокаловите дръвчета. Светът бе изтъкан от игривите пламъчета високо горе и омайните плетеници на черните листа. Светът

бе изпълнен с жажда и глад. Гозбата къкреше на огъня и миризмата й заличаваше всичко останало. Отворих уста, за да я погълна, макар да не бе близо до мен.

– Аз ще ти я дам – каза гласът на демона. – Но се изправи. Трябва да те почистя. Трябва да изглеждаш добре за довечера.

– Защо? – рекох. – Всички са мъртви.

– Кой?

– Семейството ми.

– Тук няма семейство. Това е Дворът на рубинения граал. Ти си собственост на господаря на Двора. Сега ела, трябва да те подготвя.

– За какво ме подготвяш?

– За литургията, трябва да отидеш, ставай – каза демонът. Той се бе надвесил уморено над мен, подпрян на метлата си, а лъскавата му коса се спускаше в странен безпорядък около лицето му. – Ставай, момче. Те ще те търсят. Почти полунощ е.

– Не, не, не в полунощ, не! – извиках. – Не!

– Не се страхувай – каза той студено и уморено. – Безполезно е.

– Но ти не разбираш, става дума за изгубеното време, изгубения разум, изгубените часове, в които сърцето ми е туптяло, а мозъкът ми е спял! Не ме е страх, нещастен демон!

Той ме притисна плътно към сеното. Изми лицето ми.

– Хайде, хайде, ти си голям красавец. Винаги незабавно принасят в жертва такива като теб. Ти си твърде силен, с твърде изящно лице и тяло. Виж се само а и лейди Урсула бленува за теб и плаче. Отведоха я.

– О, но аз също бленувах – рекох. Нима разговарях с този чудовищен слуга така, сякаш двамата сме приятели? Къде беше огромната, прелестна плетеница на моите сънища, необятното и сияйно величие?

– Можеш да говориш с мен, защо не? – рече той. – Ще умреш в екстаз, мой невръстен господарю – продължи. – И ще видиш цялата църква окъпана в светлина, и литургията. Ти ще бъдеш принесен в жертва.

– Не, аз сънувах поляната – рекох. – Видях нещо в нея. Не, това не бе Урсула. – Говорех на себе си, на собствения си омагьосан мозък, говорех на разума си, за да го накарам да ме чуе. – Видях някого на поляната, някой толкова, не мога...

– Правиш нещата прекалено болезнени – каза демонът успокояващо. – Ето, закопчах всичките ти копчета и катарамии. Какъв ли прекрасен господар трябва да си бил.

Трябва да си бил, трябва да си бил, трябва да си бил.

– Чу ли това? – попита той.

– Не чувам нищо.

– Часовникът е, остават петнайсет минути до кръглия час. Почти е време за литургията. Не обръщай внимание на шума. Това са останалите, които ще принесат в жертва. Не позволявай да те обезкуражат. Просто най-обикновен плач.

ГЛАВА 8

РЕКВИЕМ, ИЛИ СВЕТОТО ПРИЧАСТИЕ, КАКТО НИКОГА НЕ ГО БЯХ ВИЖДАЛ

Съществувал ли е някога по-красив параклис? Използван ли е някога белият мрамор така умело, построявани ли са били от непресъхващия извор на злато такива великолепни извивки и спираловидни орнаменти, тези силно заострени прозорци, озарени отвън от буйни огньове, които прибавяха към съвършенството на скъпоценните камъни своите миниатюрни, плътни фасетки от цветно стъкло, за да нарисуват строго тържествените и на пръв поглед свещени картини? Но картините не бяха свещени.

Стоях в галерията на хора, високо над преддверието, и гледах огромния неф и олтара в далечния край. Отново бях обграден от злокобни и царствени господари, които този път явно изпълняваха дълга си с много плам, тъй като силно стискаха ръцете ми, за да стоя изправен.

Съзнанието ми се бе прояснило, но само отчасти. Мократа превръзка отново притискаше очите и челото ми. Водата сякаш идваше от планински поток с разтопен сняг. Виждах всичко в болестното си, трескаво състояние.

Видях демоните, изобразени върху бляскавите прозорци, така изкусно изработени от червено, златно и синьо стъкло, както се полага на ангели и светци. Видях похотливите усмивки върху лицата им, докато гледаха надолу – тези чудовища с ципести криле и ръце като щипки, издигнати над паството.

Долу, от двете страни на широката централна пътека, в своите рублинени тъмни одежди, се бе събрал великият Двор, обърнат с лице към дългата и широка маса за причастия, покрита с масивна дърворезба, и високия олтар зад нея. Сводът зад олтара бе покрит с картини. Демоните, които танцуваха в Ада, движейки се грациозно сред пламъците, сякаш се къпеха в приятна светлина, а над тях, изписани върху широки разветви знамена, се виждаха златните букви от словата на свети Августин, така познати ми от моето обучение – тези пламъци не са причинени от истински огън, само от липсата на Бог, но думата „липса“ бе заменена с латинската дума за „свобода“.

„Свобода“ бе и латинската дума, изписана по високите, бели

мраморни стени върху един бордюр, който минаваше под балконите от двете страни на църквата на същата височина, както и моето място, откъдето по-голямата част от Двора съзерцаваше гледката. Светлина обливаше високите кръстовидни сводове на покрива. А каква бе тази гледка?

Високият олтар бе покрит с пурпур, украсен със златни ресни, а разкошната покривка бе достатъчно къса, за да изложи на показ картината с белите резбовани фигури, лудуващи в Ада, макар че имаше вероятност от това голямо разстояние очите ми да са ме подвели относно тяхното лекомислие.

Нещо, което виждах съвършено добре, бяха тежките свещници, поставени не пред разпятие, а пред огромна каменна репродукция на Луцифер, падналият ангел, с пламтящи дълги коси и дрехи, които също бяха поток от бушуващ огън. Той бе застинал в мраморното си изображение, а в повдигнатите си ръце държеше символите на смъртта – в дясната косата на Смъртта, а в лявата меча на екзекутора.

Ахнах, когато съзрях този образ! Така чудовищен, той бе разположен точно на мястото, където толкова исках да видя моя разпнат Христос, и все пак, обзет от някакъв мимолетен делириум и възбуда, почувствах как устните ми се разтягат в усмивка и чух собствения си разум да ми нашепва лукаво, че няма нищо по-малко гротескно от Разпнатия Бог, ако той Самият е присъствал там. Моите пазачи ме хванаха здраво. Дали бях залитнал?

От събралото се множество около мен и зад мен, от онези, които дори не бях погледнал, внезапно се понесе приглушено биене на барабани, зловещо и бавно, печално и прекрасно в своята заглушена простота. То незабавно бе последвано от звучен припев от хорни, чиято песен се извиваше великолепно и с лекота постигаше благозвучен синхрон, без да свирят монотонната струнна музика от предишната вечер, а една много жална и умолителна полифонична мелодия – толкова тъжна, че изпълни сърцето ми с мъка, погали го и от очите ми едва не потекоха сълзи. О, какво е това? Каква е тази хармонична и благозвучна музика около мен, която се излива към нефа, за да отекне в сатенения мрамор и да се върне нежно и с перфектна модулация до мястото, където стоях втренчен в захлас в далечната фигура на Луцифер? Всички цветя, поставени в краката му в сребърни и златни съдове, бяха червени, червени като розите и карамфилите, червени като ириса, червени като дивите цветя, чиито имена не можех да назова. Това бе олтар – оживен, украсен и изпълнен с всички онези предмети в червено, неговият величествен

цвят, единственият цвят, който му бе останал и който можеше да възкръсне от неговия неизбежен и не-изкупим мрак.

Чух мудните звучни песни на дървения обой, малкия обой и дървения дулциан, както и други малки дървени духови инструменти, а след това по-гръмкия звук на месинговия тромбон, а може би и нежната песен на чукчетата, които удряха опънатите струни на цитрата.

Вероятно самата музика ме плени, изпълни душата ми, докато нейните мелодични нишки се преплитаха, припокриваха, постигаха хармония, а след това се разделяха. Тя ме остави без дъх и не можех да говоря, а очите ми не виждаха нищо друго. Все пак съзрях статуите на демоните, които се простираха отъдно наляво – и така наподобяваха дамите и господата на дворцовата маса от предишната нощ – близо до внушителната фигура на техния Сатана.

Дали всички те бяха кръвопийци, тези ужасни, изпити светци от Ада, издълбани от дърво с характерен червеникав махагонов блясък, с техните потискащи стилизирани одежди, прилепнали към крехките им тела, с притворени очи и зяпнали уста, а от долната устна на всеки от тях се подаваха два бели кучешки зъба, сякаш направени от малки къчета снежнобяла слонова кост, за да разкрият предназначението на всяко едно чудовище?

О, катедрала на ужасите. Опитах се да извърна глава, да затворя очи, и въпреки това тази чудовищност ме обсеби. Патетичните неоформени мисли не успяха да стигнат до устните ми.

Хорните около мен замлъкнаха, а след тях и дървените инструменти. О, сладка музика, не спирай. Не ме оставяй тук.

Но сега зазвуча хор от най-благозвучните и нежни тенори. Те прознасяха някакви латински думи, които не можех да разбера, това бе химн за мъртвите, химн за изменчивостта на всички неща и мигом чух силен, бляскав и хармоничен хор от сопрани, басове и баритони, които запяха силно и в прекрасна полифония в отговор на самотните тенори:

– Сега аз се отправям към Бога, защото Той позволи на тези Създания на Мрака да отвърнат на молбите ми. Що за кошмарни думи бяха това? Отново се чу звучният, плътен и многогласен хор в подкрепа на тенорите:

– Оръдията на смъртта ме очакват със своята топла и благочестива целувка, и съгласно Божията воля, те ще поемат в телата си кръвта на моя живот, моя екстаз, въздигането на душата ми посредством техните души, така че да опозная по-добре Рая и Ада чрез тяхната Мрачна Служба. Органът свиреше тържествената си песен. Сега към

светилището на църквата се отправиха група духовници под съпровода на най-оглушителната и заслепяваща сила на тази полифония.

Видях господаря Флориан, облечен в пищен червен филон, сякаш самият той бе епископът на Флоренция, само че върху дрехата му бе изобразен Христовия кръст, безочливо обърнат обратно в чест на Прокълнатия. Върху небръснатата си глава, покрита с тъмноруса коса, той носеше позлатена корона със скъпоценни камъни, сякаш бе едновременно френски монарх и слуга на Сатаната.

Силните, пронизителни тонове на хорните преобладаваха в песента. Бяха подели някакъв марш. Барабаните трополяха приглушено и равномерно.

Флориан бе заел мястото си пред олтара, обърнат с лице към паството, а от едната му страна стоеше крехката Урсула, с буйна разпусната коса, която падаше върху раменете ѝ, макар да бе покрита с ален воал, подобно на Мария Магдалена, и той се спускаше до самия подгъв на тясната ѝ рокля.

Повдигнатото ѝ нагоре лице бе извърнато към мен и дори от това огромно, нереално разстояние виждах, че ръцете ѝ, образували остро-върха кула със събраните си пръсти, треперят.

От другата страна на този върховен жрец Флориан стоеше плешивият му Старейшина, облечен във филон с богато избродирани дантелеви ръкави, още един от помощниците на жреца.

От двете страни прииждаха други помощници, високи млади демони, чиито лица сякаш бяха изваяни от неизменната слонова кост, а облеклото им представляваше обикновената стола, носена от хората, които прислужват по време на литургия. Те заеха местата си, наредени около дългата мраморна маса за причастия.

Около мен отново се извиси великолепият хор от гласове – фалцети, които се смесваха с истински сопрани и с трептящите басове на мъжете и напомняха за гора с дървените хорни, а в дъното на всичко това се чуваха тежките, енергични звуци на духовите инструменти.

Какво възнамеряваха да правят? Какъв беше точи химн, който те-норите пееха сега и какво отвърнаха всички гласове наоколо с някакви несвързани латински думи, които долетяха хаотично от всички страни:

– Господи, аз дойдох в Долината на смъртта; Господи, аз достигнах края на своята Мъка; Господи, с Твоето избавление давам живот на онези, които щяха да бродят без посока в Ада, ако не беше Твоят Божествен замисъл.

Душата ми се разбунтува. Ненавиждах всичко това и все пак не

можех да извърна поглед от гледката долу. Очите ми обходиха църквата. За първи път видях изпитите, сатанински озъбени демони върху техните пиедали, издигнати между тесните прозорци и блясъка на наредените едни върху други малки свещи. Музиката зазвуча отново като фон за тържественото изявление на тенорите:

– Нека внесат купела, за да бъдат измити онези, които ще принесем в жертва. Така и направиха.

Напред пристъпиха редици от млади демони, облечени като иподякони, които носеха в неестествено силните си ръце великолепен купел от тъмнорозов мрамор от Карара. Поставиха го на около десет стъпки пред масата за причастия.

– О, какво поругаване, да го направят толкова красиво – прошепнах.

– Замълчи, момчето ми – каза величественият страж до мен. – Гледай, защото това, което виждаш тук, няма да видиш никога повече между земята и небето. И понеже ще отидеш при Бога без да се изповядаш, ще гориш във вечен мрак. Звучеше така, сякаш върва в това.

– Ти нямаш властта да прокленаш душата ми – прошепнах, като напразно опитах да проясня погледа си, за да пропъдя тази отпадналост, която все още ме принуждаваше да бъда зависим от техните здраво стискащи ръце.

– Сбогом, Урсула – прошепнах и ѝ пратих целувка.

Но в този чуден и кратък интимен миг, който на пръв поглед остана незабелязан от паството, видях как тя тайно поклати глава в знак на отрицание.

Никой не я видя, защото всички погледи бяха вперени в друга гледка, далеч по-трагична от всички контролирани и видоизменени ритуали, на които станахме свидетели.

По пътеката, предвождана от демони-помощници в червени туники с дантелени ръкави със златна и червена украса, се появи окаяната група на обречените от клетката: тътрещи се старици, пияни мъже и малки момченца, невръстни деца, вкопчени в демоните, които ги водеха към тяхната смърт, подобно на клетки жертви на някакъв страшен дъвен съд, при който децата на осъдените трябва да бъдат екзекутирани със своите родители. Ужас.

– Проклинам всички ви. Проклети да сте. Господи, въздай своята справедливост над всичко това – прошепнах. – Господи, пролей сълзите си. Плачи за нас, Иисусе, плачи за това, което се случва.

Очите ми се извъртяха нагоре. Сякаш сънувах, и пред погледа ми

отново се яви яркозелената безкрайна поляна, и сега отново, когато Урсула побягна от мен, а младата й енергична фигура се втурна по високата лъкадушна поляна с трева и лилии, пред мен изникна друга фигура, още една позната фигура.

– Да, виждам те! – извиках на това видение от моя наполовина завърнал се сън.

Но веднага щом го познах и се вкопчих в него, то изчезна; нямаше го, а с него си отиде и цялото ми разбиране за това видение, целият спомен за изящното му лице и форма, както и неговият смисъл, неговият чист и могъщ смисъл. От устата ми се отрониха няколко думи.

Видях как господарят Флориан вдигна поглед отдолу, разгневен и мълчалив. Ръцете, които ме държаха, се впиха в плътта ми.

– Тишина – рекоха стражите до мен, а командите им се припокриха.

Прекрасната музика се извисяваше все повече като че усилващите се сопрани и трептящите, извиващи се звуци на хорните щяха да ме задушат и да почетат единствено това нечестиво кръщение.

Кръщаването бе започнало. Първата жертва, една старица с превит мършав гръб, бе освободена от оскъдните си дрехи и измита в купела с шепи вода, и сега я поведоха към масата за причастия. О, беше толкова крехка, толкова незащитена от своите роднини и близки, и ангелите пазители!

О, а сега идваше гледката на съблечените деца, с техните голи крачета и дупета, техните слабички раменца, тези мънички части на тялото, където някога сякаш бяха поникнали ангелски криле, а сега виждах как ги мият и след това ги редят разтреперани около дългия мраморен парапет. Всичко стана много бързо.

– Проклети животни, защото сте точно такива, не нереални демони, не – промърморих аз, мятайки се в хватката на двамата противни пазачи. – Да, малодушни твари, и двамата сте такива, щом сте част от това зло. Музиката заглуши молитвите ми.

– Мили Боже, прати ми моите ангели – изрекох в сърцето си, в стенното си сърце, – изпрати моите разгневени ангели, изпрати ги с огнения си меч. Господи, това е непоносимо.

Масата за причастия вече разполагаше с цялото си попълнение от жертви, до една голи и разтреперани, и озарени с яркия цвят на човешка плът на фона на блестящия мрамор и бледите свещеници.

Свещите осветяваха с трепкащия си пламък огромния Луцифер и неговите ципести крила, а той властваше над всички.

Сега господарят Флориан слезе долу, за да поеме в ръцете си първия, когото щяха да причестят, и наведе уста, за да пие. Барабаните биеха неудържимо и звучно, а гласовете се сляха и се извисиха до небето. Но тук нямаше небе, под тези разклоняващи се бели колони и кръстовидни сводове. Нямаше нищо, освен смърт. Целият Двор се стичаше в два потока от двете страни на параклиса и бавно и безмълвно напредваше нагоре, за да застане зад масата за причастия, където всеки от тях можеше да си избере жертва от онези, които стояха безпомощни и чакаха. И сега дамите и господата избираха кои от тях желаят, а някои си ги поделяха, като една жертва се предаваше от ръка на ръка и така премина този фарс, това зловещо, хищническо причастие. Само Урсула не помръдна. Причестените умираха. Някои вече бяха мъртви. Нито един не падна на пода. Прислужващите демони безмълвно и умело сграбчваха техните отпуснати, изцедени крайници и бързо отнасяха телата им. Все още къпеха други жертви. Носеха някои на масата. Ритуалът продължаваше.

Господарят Флориан пиеше отново и отново, пред него поставяха дете след дете, тънките му пръсти сграбчваха малкото вратле и не го пускаха, а той доближаваше устни.

Питам се какви бяха латинските думи, които дръзваше да изрича. Постепенно членовете на Двора се изнизиха от светилището и отново заслизаха по страничните пътеки, за да се завъртят и заемат предишните си места. Бяха пили до насита. Из цялата зала цветът на кръвта бе нахлул в някога бледите лица, и замъгленото ми зрение и създанието ми, преизпълнено с прекрасната музика, Приеха, че сега всички са хора, поне в този кратък миг.

– Да – каза Флориан, а нежният му глас уверено долетя до ушите ми от отдалечения неф. – Сега сме хора, само в този миг, поели кръвта на живите, ние сме преродени, млади принце. Ти го разбра.

– Само че, господарю – рекох с изтерзан шепот, – аз не го опрощавам. Последва кратка пауза. След това тенорите обяха:

– Време е, а среднощният час не е изтекъл.

Уверените и силни ръце, които ме държаха, сега ме наклониха на една страна. Измъкнаха ме от галерията на хора и ме повлякоха по криволичещите спираловидни стълби от бял мрамор. Когато дойдох на себе си, все още ме държаха, вирах се в централната пътека и видях, че там бе останал само купелът. Всички жертви бяха изчезнали.

Но в залата бяха донесли огромен кръст. Той бе поставен наобратно, подпрян в единия край на олтара и наклонен напред към масата за

причастия.

Господарят Флориан вдигна ръка, за да видя петте огромни гвоздеа, които държеше в нея, и ми направи знак да се приближа.

Кръстът бе закрепен на мястото си, сякаш неведнъж го бяха поставяли там. Беше изработен от масивно дърво, плътно, тежко и лъснато до блясък, макар да пазеше белезите от други гвоздеи и несъмнено петната от чужда кръв.

Долният му край опираше плътно в самата маса, подпрян върху мраморните перила, така че този, когото щяха да разпънат, щеше да се намира на три стъпки от земята и да го виждат всички богомолци.

– Богомолците, долна пасмина! – изсмях се аз. Слава на Бога и всички ангели, че очите на моите родители бяха изпълнени с небесна светлина и не можеха да видят нищо от това жестоко морално падение. В протегнатата си ръка Старейшината ми показа два златни бокала.

Разбрах смисъла. В тях щяха да събират кръвта ми, докато блика от раните, причинени от гвоздеите. Той сведе глава.

Повлякоха ме по пътеката. Статуята на Луцифер придоби огромни размери зад бляскавата, епископска фигура на Флориан. Краката ми не опираха в мрамора. Навсякъде около мен членовете на Двора се извърщаха, за да проследят моето придвижване, но не дотам, че очите им да се отклонят от техния господар. Когато застанахме пред купела, измиха лицето ми.

Аз мяха глава, извивах врат и дръзко блисках с вода тези, които се опитваха да ме изкъпят. Помощниците се страхуваха от мен. Приближиха се и неуверено посегнаха към моите катарамии.

– Съблечете го – каза господарят и още веднъж повдигна гвоздеите, за да ги видя.

– Виждам достатъчно добре, мой малодушни господарю – рекох. – Да разпънеш момче като мен не е кой знае какво. Спаси душата си, господарю, направи го! И целият Двор ще бъде учуден. От галерията горе се разнесе музика. Хорът отново запя, в отговор и подкрепа на химна на тенорите.

За мен вече нямаше думи; съществуваше само светлината на свещите и мисълта, че скоро ще свалят дрехите ми и това ужасно деяние ще бъде извършено – това злокобно обърнато разпятие, неосветено от свети Петър, за да не бъде сега този обърнат кръст символ на нечестивия.

Внезапно треперещите ръце на помощниците се отдръпнаха.

Над нас хорните свиреха най-прекрасната си трогателна мелодия.

Тенорите подхвърлиха своя въпрос с безупречни гласове от галерията над главата ми:

– Не може ли този да бъде спасен? Не може ли този да бъде избавен?

Хорът поде в един глас:

– Не може ли този да бъде освободен от властта на Сатаната?

Урсула пристъпи напред и отметна от главата си огромния, дълъг червен воал, който стигаше до земята, и го захвърли така, че той надвисна като червен облак около нея. До нея изникна един дякон, който държеше в ръка моя меч и кинжалите ми. Тенорите пак умоляваха:

– Една душа, свободна да поеме пътя си по света обезумяла, и да разкрие силата на Сатаната само пред най-търпеливите слушатели. Хорът запя, а от него изригна необузdana мелодия и сякаш песента му бе изпълнена с внезапна увереност.

– Какво, да не умра! – рекох. Напрегнах се да видя лицето на господаря, в чиито ръце бе поверено всичко това. Но той се бе скрил от погледа ми.

Годрик, Старейшината, бе застанал помежду ни. След като отвори с коляно портата пред мраморната маса за причастия, той пое по пътеката към мен. Поднесе към устните ми един от златните си бокали.

– Пий и забрави, Виторио, иначе ще загубим сърцето и душата й.

– О, но тогава трябва да ги загубите!

– Не! – изпищя Урсула. – Не.

Видях над рамото му как тя грабна три от гвоздеите в лявата ръка на Флориан и ги захвърли върху мрамора. Песните се извисяваха силно под сводовете. Не можах да чуя как гвоздеите се удрят в камъка.

Хорът звучеше празнично и тържествено. Скръбните нотки на рекуиема бяха изчезнали.

– Не, Господи, ако искаш да спасиш душата й, тогава ме заведи на кръста, заведи ме!

Но златният бокал бе притиснат към устата ми насила. Челюстите ми бяха разтворени от ръката на Урсула и течността се изля в гърлото ми. Видях как мечът ми се издига пред моите затварящи се очи, сякаш бе кръст – дългата му дръжка, страничните подпори.

Чу се тих, подигравателен смях, който се сля с магическата, неопикуема красота на хора.

Червеният й воал се развя около мен. Видях как червената тъкан се издига пред очите ми. Усетих как се спусна отгоре ми като омагьосващ дъжд, пропит с аромата й, омекнал от нейната нежност.

– Урсула, ела с мен. – прошепнах. Това бяха последните ми думи.

– Пропъдете го – викаха усилващите се гласове над главата ми. – Пропъдете го. – викаше необятният хор, и сякаш Дворът припяваше с него: – Пропъдете го – и очите ми се затвориха, когато червената тъкан покри лицето ми, спусна се като магическа паяжина над моите съпротивляващи се пръсти и плътно обгърна отворената ми уста. Хорните разтръбиха истината.

– Опростен! Пропъден! – пееха гласовете.

– Пропъден в лудост – прошепна Годрик в ухото ми. – В лудост до края на дните ти, а можеше да бъдеш един от нас.

– Да, един от нас – чу се спокойният, невъзмутим шепот на Флориан. – Какъв глупак се оказа – рече Годрик. – Можеше да бъдеш безсмъртен.

– Един от нас навеки, безсмъртен, нетленен, щеше да властваш тук величествено – рече Флориан.

– Безсмъртие или смърт – каза Годрик, – и това бяха прекрасни възможности, но ти ще се скиташ слабоумен и презрян по света.

– Да, слабоумен и презрян – чу се един детски глас в ухото ми. А след това още един: – Слабоумен и презрян.

– Слабоумен и презрян – каза Флориан.

Но хорът продължаваше да пее, заличавайки цялата жлъч от думите им, а обезумелият му химн ставаше все по-внушителен в моето състояние на полусън.

– Глупак, който да броди из света в презрение – каза Годрик.

Заслепен, обгърнат от мекотата на воала и опиянен от питието, аз не можех да им отвърна. Мисля, че се усмихнах. Думите им така безсмислено се смесваха с великолепните утешителни гласове на хора. А и каквито си бяха глупави, те така и не разбраха, че казаното от тях просто е без значение.

– А ти можеше да бъдеш нашият млад принц. Флориан ли стоеше до мен? Хладнокръвният, неustraшим Флориан.

– Можем да те обичаме, както тя те обича.

– Млад принц – каза Годрик, – който да властва тук с нас навеки.

– А се превърна в шут на алхимиците и старите вещици – каза Флориан тъжно и тържествено.

– Да – чу се един детски глас, – глупак си, задето ни напусна.

Колко пленителни бяха химните, които превръщаха думите им в прости мелодични и многогласни срички.

Струва ми се, че усетих целувката ѝ през коприната. Мисля, че я

усетих. Така мисля. Сякаш с най-недоловимия женски шепот тя каза просто и без официалности:

– Любов моя. – Това бе триумфалното ѝ сбогуване. Надолу, надолу и надолу, аз потънах в най-дълбокия и благотворен сън, който Бог можеше да даде. Музиката придаде форма на моите крайници, изпълни с въздух дробовете ми, а всички останали сетива ме бяха напуснали.

ГЛАВА 9

АНГЕЛИТЕ, КОИТО ЧУХМЕ ГОРЕ НА НЕБЕТО

Валеше като из ведро. Не, дъждът бе спрял. Те все така не можеха да ме разберат. Бях заобиколен от тези мъже. Намирахме се в непосредствена близост до ателието на Фра Филипо. Познавах тази улица. Бях идвал тук с баща си преди година.

– Говори по-бавно. Кор... бръщолевене, което няма смисъл!

– Слушай – каза другият. – Искаме да ти помогнем. Кажете ми името на баща си. Кажете го бавно.

Те поклатиха глави. Мислех, че говоря съвсем смислено, чувах го, Лоренцо ди Раниари, защо те не го чувах, а аз бях негов син, Виторио ди Раниари. Но усещах колко са подути устните ми. Знаех, че съм мръсен от дъжда.

– Вижте какво, заведете ме в ателието на Фра Филипо. Познавам хората там – рекох. Моят велик художник, моят страстен и изтерзан художник, неговите ученици щяха да ме познаят. Той нямаше да ме познае, а помощниците, които ме бяха видели да плача над творбите му в онзи ден. И тогава, тогава тези мъже щяха да ме заведат в дома на Козимо на Виа дел Ларго.

– Фий, фий? – казаха те, повтаряйки неумелите ми опити да проговоря. Отново се бях провалил.

Запътих се към ателието. Олюлях се и едва не паднах. Тези мъже бяха почтени. Тежките ми торби бяха праметнати през рамото ми, а мечът ми се удряше в мен и буквално ме караше да губя равновесие. Високите стени на Флоренция се спускаха върху ми. Едва не се ударих в камъните.

– Козимо! – извиках, колкото ми глас държи.

– Не можем да те заведем при Козимо просто така! Козимо няма да пожелае да те приеме.

– О, вие разбирате, чули сте ме.

Но сега мъжът наостри уши. Почтен търговец, измокрен до кости в тъмзелените си одежди, и всичко това заради мен, без съмнение. Не исках да се крия на сушина. Нямаше смисъл. Бяха ме намерили да лежа под дъжда наред Пиаца дела Синьория. – Всичко се възстановява, прояснява се. Видях входа на ателието на Фра Филипо високо горе. Вдигаха кепенците. Отваряха го, след като бурята бе стихнала, а водата съхнеше

по каменните улици. Хората излизаха навън.

– Онези мъже там – извиках. – Какво, какво казваш? Всички наоколо вдигаха рамене, но ме подкрепяха. Един старец ме хвана за лакътя.

– Да го заведем в „Сан Марко“, нека монасите се погрижат за него.

– Не, не, не, трябва да говоря с Козимо! – извиках. Те отново свиха рамене и поклатиха глави.

Внезапно спрях. Олюлях се и се подпрях, като грубо сграбчих рамото на по-младия мъж. Вгледах се в далечното ателие.

Тук улицата се превръщаше в тясна алея, която едва побираше преминаващите коне, без да бъдат наранени пешеходците, а каменните фасади почти закриваха тъмносивото небе отгоре. Прозорците бяха отворени и изглеждаше, че някоя жена горе би могла да протегне ръка и да докосне отсрещната къща. Но нека видим какво имаше точно пред ателието. Видях ги. Видях ги и двамата!

– Погледнете – казах отново. – Виждате ли ги? Мъжете не ги виждаха. Господи, двете фигури пред ателието бяха ярки, сякаш вътрешно озарени от зачервената си кожа и мантии с разхлабени препаски.

Стиснах торбите върху лявото си рамо и сложих ръка на мечата си. Можех да стоя на краката си, но очите ми сигурно са били широко отворени, докато се вирах като вцепенен във видяното от мен.

Двата ангела спореха. Ангелите, чиито крила помръдваха съвсем леко в унисон с техните думи и жестове, спореха на мястото, където бяха застанали – точно пред ателието.

Те стояха, нехаещи за всички хора, които минаваха покрай тях, без да ги виждат, и спореха помежду си – два русокоси ангела, два ангела, които познавах, познавах ги от картините на Фра Филипс, и чувах гласовете им.

Познах извитите къдри на единия, чиято глава бе увенчана с венец от малки, безупречно съчетани цветчета, широката му мантия бе пурпурна, а дрехата под нея носеше яркия, чист небесносин цвят, украсен със злато.

А другият, познах и него, познах голата му глава и меката къса коса, и златната му яка, и знаците върху мантията му, и широките декорирани панделки върху китките му. Но преди всичко познах лицата им, техните невинни, обагрени в розово лица, спокойните им, огромни и все пак тесни очи. Светлината се стопи, мрачна и предвещаваща буря, макар че слънцето грееше високо горе иззад сивото небе. Очите ми се насълзиха.

– Погледнете крилата им – прошепнах. Мъжете не виждаха.

– Познавам тези крила. Познавам и двамата, вижте, ангелът с руса коса и водопад от къдрици, покрили главата му, е от „Благовещение“, а крилата, крилата му наподобяват тези на пауна, ослепително сини. А другият – неговите крила са потопени в най-чистия златен пращец.

Ангелът с цветен венец разпалено ръкомахаше към другия. За един смъртен тези жестове и позата му щяха да са признак за гняв, но не ставаше дума за толкова разгорещени чувства. Ангелът просто искаше да бъде разбран.

Поех бавно напред, измъквайки се от услужливите си спътници, които не виждаха онова, което аз виждах!

Какво ли си мислеха, че гледам? Широко отвореното ателие, чираците, потънали в дълбоките сенки вътре, оскъдните бледи проблясъци на платната и дъските за рисуване, тази зейнала паст, зад която кипеше работа. Другият ангел мрачно поклати глава.

– Не съм съгласен – каза той с най-спокойния и напевен глас. – Не можем да стигнем толкова далече. Нима мислиш, че това не ме кара да плача?

– Кое? – извиках. – Кое те кара да плачеш?

Двата ангела се обърнаха. Втрещиха се в мен. Едновременно прибраха своите тъмни, пъстри и зрелищни крила плътно към телата си, сякаш с това се надяваха да станат невидими, но аз продължавах да ги виждам чудесно – и двамата бляскави, толкова светли, толкова познати. Очите им бяха силно учудени, докато се взираха в мен. Нима бяха учудени, че ме виждат?

– Гавраил! – извиках. Посочих с пръст: – Познавам те, познавам те от „Благовещение“. И двамата се казват Гавраил, познавам картините, виждал съм ви, Гавраил и Гавраил, как е възможно?

– Той ни вижда – каза ангелът, който бе ръкомахал така разгорещено. Гласът му бе приглушен, но достигаше до ушите ми плавно и без усилия. – Той ни чува – продължи, а учудването върху лицето му нарасна и той изглеждаше преди всичко невинен и търпелив, и съвсем леко разтревожен.

– За Бога, какво говориш, момче? – попита старецът до мен. – Хайде, събери си ума. В торбите си носиш цяло състояние. Ръцете ти са отрупани с пръстени. Сега говори смислено. Ще те заведе при семейството ти само ако ми кажеш кое е.

Усмехнах се. Кимнах, но не свалях очи от двата стреснати и учудени ангела. Дрехите им изглеждаха ефирни, почти прозрачни, сякаш платът не бе естествена тъкан, както и нажежената им до бяло кожа не

беше естествена. Цялата им конструкция беше много фина и изтъкана от светлина.

Въздушни създания, целеустремени, сътворени от невидима сила и от делата си – нима това бяха думите на Тома Аквински, които изплуваха в паметта ми, *Summa Theologica*, от която бях научил латински?

О, как чудно красиви бяха, и как безопасно откъснати от всичко наоколо, застанали неподвижно на улицата, притихнали и наивно ококорили очи, потънали в размисъл, докато се взираха в мен състрадателно и с интерес.

Единият от тях, онзи с венеца от цветя, който носеше небесносини одежди – същият, който така бе пленил сърцето ми, когато го видях в „Благовещение“ с моя баща, – този, в когото се бях влюбил, тръгна към мен.

Той ставаше по-голям, докато се приближаваше, по-висок, малко по-едър от обикновено създание, и така изпълнен с любов сред беззвучното шумолене на широките му и грациозно падащи дрехи, че изглеждаше още по-нематериален и твърд като статуя. Навярно бе по-съвършен израз на Божие творение, отколкото би могло да бъде нещо от плът и кръв. Той поклати глава и се усмихна.

– Не, защото ти самият си най-прекрасното от Божиите творения – каза с тих глас, който си проправи път през брътвежа около мене.

Вървеше като смъртен, стъпваше с чистите си боси крака по мокрите мръсни камъни на флорентинската улица, нехаещ за хората, които не можеха да го видят, докато стоеше вече толкова близо до мен. Разпери крилата си, а после отново ги прибра плътно, така че единствено аз видях високите им, покрити с пера кости над раменете му, които бяха приведени като на малко момче.

Лицето му бе ослепително чисто и поруменяло от всички сияйни цветове, които Фра Филипо бе използвал. Когато се усмихна, усетих как цялото ми тяло се разтрепери неудържимо от неподправена радост.

– Това ли е моята лудост, архангеле? – попитах. – Това ли е сбъднатото им проклетие, да виждам тази гледка, докато ломотя несвързано и си навличам презрението на образованите люде? – изсмях се силно.

Стреснах мъжете, които толкова се стараеха да ми помогнат. Бяха съвсем слисани.

– Какво? Кажете го отново?

Но в един нетраен миг ме връхлетя някакъв спомен, който озари едновременно душата, сърцето и ума ми, сякаш самото слънце бе изгряло над тъмна и безнадеждна килия.

– Ти беше този, когото видях на поляната, теб видях, докато тя пиеше кръвта ми. Той ме погледна в очите, този хладнокръвен, спокоен ангел, с безбройните кичури от безупречни руси къдрици и ведро лице с гладки бузи.

– Гавраил, архангелът – казах аз с благоговение. Очите ми се изпълниха със сълзи, а плачът ми се струваше като песен.

– Мое момче, мое клето, нещастно момче – каза старият търговец. – Пред теб не стои никакъв ангел. А сега внимавай, моля те.

– Те не ни виждат – каза ангелът просто. Благата му, спокойна усмивка се появи отново. Очите му отразяваха светлината, която се спускаше от просняващото се небе, докато той се взираше в мен, сякаш с всеки изминал миг погледът му проникваше все по-надълбоко.

– Зная – отвърнах. – Те не го знаят!

– Но аз не съм Гавраил, не бива да ме наричаш рака – каза той много мило и успокояващо. – Мъничкият ми, аз съвсем не съм архангел Гавраил. Аз съм Сетей и съм само един ангел-хранител. – Беше така търпелив с мен, така търпелив към плача ми и групата незрящи и разтревожени смъртни около нас. Той стоеше достатъчно близо до мен, за да мога да го докосна, но не се осмелих.

– Моят ангел-хранител? – попитах. – Вярно ли е това?

– Не – отвърна ангелът. – Аз не съм твоят ангел-хранител. Трябва сам да опиташ да го откриеш. Ти видя ангелите хранители на друг човек, макар да не знам как и защо.

– Недей да се молиш сега – каза старецът раздражено. – Кажни ни кой си, момче. Преди малко каза някакво име, на баща ти, кажни ни го.

Другият ангел, който стоеше сякаш бе твърде шокиран, за да помръдне, внезапно наруши своята сдържаност и също пристъпи напред, като стъпваше с босите си крака също толкова тихо, сякаш грубите камъни, мокротата и мръсотията не можеха да му навредят по никакъв начин.

– Нима това е за добро, Сетей? – попита той. Но бледите му дъгоцветни очи ме гледаха със същото любящо внимание, със същия задълбочен и опрощаващ интерес.

– А ти, ти си на другата картина, познавам и теб и те обичам от все сърце – рекох.

– Синко, на кого говориш? – настойчиво попита по-младият мъж. – Кого обичаш от все сърце?

– О, вие ме чувате? – обърнах се към мъжа. – Разбирате ме.

– Да, а сега ми кажни името си.

– Виторио ди Раниари – рекох, – приятел и съюзник на Медичите, син на Аоренцо ди Раниари, от замъка Раниари в Северна Тоскана, но баща ми е мъртъв, както и целият ми род.

Двата ангела застанаха заедно точно пред мен, гледаха ме с допре-ни една до друга глави и сякаш смъртните, въпреки своята заслепеност, не можеха да ме скрият от техните погледи или да застанат помежду ни. Ех, ако имах достатъчно смелост. Толкова исках да ги докосна.

Крилата на този, който бе проговорил пръв, се разпериха и като че някакъв лек, блещукащ златен прашец се посипа от размърдалите се пера – тези потрепващи, искрящи пера, – но нищо не можеше да се мери с умисленото и учудено ангелско лице.

– Нека те заведат в „Сан Марко“ – каза ангелът на име Сетей, – позволи им да го направят. Тези мъже ти мислят доброто, а там ще те настанят в килия и монасите ще се грижат за теб. Не би могъл да попаднеш на по-добро място, защото този дом се намира под патронажа на Козимо, а знаеш, че Фра Джовани е изрисувал килията, в която ще отседнеш.

– Сетей, той знае всичко това – каза другият ангел.

– Така е, но аз му вдъхвам увереност – каза първият ангел и най-невинно сви рамене, като погледна учудено своя спътник. Изражението на лицата им можеше да бъде описано най-точно като потиснато учудване.

– Но ти – рекох, – Сетей, ако мога да се обръщам към теб по име, нима ще им позволиш да ме отведат от теб? Не можеш. Моля ви, не ме изоставяйте. Умолявам ви. Не ме изоставяйте.

– Трябва да те оставим – каза другият ангел. – Ние не сме твои хранители. Защо не можеш да видиш своите ангели?

– Почакай, аз знам името ти. Чувам го.

– Не – каза този не така сговорчив ангел, размахвайки пръст към мен, сякаш гълчеше дете.

Но нищо не можеше да ме спре.

– Знам твоето име. Чух го, докато спорехте и сега го чувам, когато погледна лицето ти. Рамиел, това е твоето име. А вие двамата сте хранители на Фра Филипо.

– Това е катастрофа – прошепна Рамиел с най-трогателното и нещастно изражение. – Как точно се случи?

Сетей просто поклати глава и отново се усмихна великодушно.

– Трябва да е за добро, сигурно е така. Трябва да тръгнем с него. Естествено, че ще го направим.

– Сега? Да тръгнем сега? – настоя Рамиел и отново, въпреки цялата му настойчивост, в гласа му нямаше гняв. Сякаш мислите им бяха

пречистени от всички низки емоции, и разбира се, че беше така, несъмнено беше така.

Сетей се наведе близо до стареца, който естествено не можеше нито да го види, нито да го чуе, и каза в ухото му:

– Заведете момчето в „Сан Марко“; погрижете се да го настанят в хубава килия, за което той има достатъчно пари, и да се грижат за него, докато оздравее. След това ме погледна.

– Ще дойдем с теб.

– Не можем да го направим – каза Рамиел. – Не можем да изоставим своя повереник; как бихме могли да сторим подобно нещо без разрешение?

– Така е писано. Това е разрешението. Знам, че е така – рече Сетей. – Не разбираш ли какво се случи? Той ни видя и ни чу и разбра името ти, а щеше да разбере и моето, ако не го бях казал. Клети Виторио, ние сме с теб.

Кимнах, готов почти да заплача при споменаването на името ми. Цялата улица бе станала сива, смълчана и незабележима на фона на техните големи, притихнали и поруменели фигури. Ефирните им леки дрехи помръдваха около тях, сякаш божествената тъкан бе подвластна на невидими въздушни потоци, които хората не усещаха.

– Това не са истинските ни имена! – обърна се Рамиел с укор към мен, но нежно, както би смъмрил малко дете. Сетей се усмихна.

– Но са достатъчно добри имена, с които да ни наричат, Виторио – каза той.

– Да, да го заведем в „Сан Марко“ – каза мъжът до мен. – Да вървим. Нека монасите се погрижат за всичко това. Мъжете ме поведоха към изхода на улицата.

– В „Сан Марко“ за теб ще се погрижат много добре – каза Рамиел, сякаш се сбогуваше с мен, но двата ангела се движеха близо до нас и само изоставяха малко.

– Не ме изоставяйте, и двамата, не бива! – казах им аз.

Те изглеждаха озадачени, а прекрасните им, надиплени ефирни одежди не бяха изцапани от дъжда, подгъвите им бяха чисти и светеха, сякаш не бяха се опирали в уличната настилка, а босите им крака изглеждаха толкова фини и нежни, докато ни следваха по петите.

– Добре – каза Сетей. – Не се тревожи толкова, Виторио. Идваме.

– Не можем просто така да оставим своя повереник заради друг човек, не можем да го направим – продължи да протестира Рамиел.

– Такава е Божията воля, нима можем да сторим нещо друго?

– Ами Мастема? Не трябва ли да попитаме Мастема? – рече Рамиел.

– Защо да го правим? Защо да тревожим Мастема? Той сигурно знае. И ето, че те отново спореха, вървейки зад нас, докато аз бях преведен набързо по улицата. Стоманеносивото небе проблесна, после побледня и стана синьо, когато стигнахме до един открит площад. Слънцето ме стъписа и от него ми приложа, а как жадувах за него, как копнеех да го видя, но го ми се отрази зле и ме шибна като камшик. Бяхме съвсем близо до „Сан Марко“. Скоро краката ми щяха да премалаят. Все се озъртах през рамо. Двете бляскави, окъпани в злато фигури ни следваха мълчаливо, а Сетей ми направи знак да продължа да вървя.

– Тук сме, с теб сме – каза той.

– Не съм сигурен в това, не съм! – каза Рамиел. – Филипо никога не е имал толкова неприятности, никога не е бил излаган на такова изкушение, на такъв позор.

– Точно заради това сега ни отзоваха, за да не се месим в онова, което трябва да се случи с Филипо. Знаем, че бяхме пред прага на големи неприятности заради стореното от него. О, Филипо, разбирам това, разбирам божествения замисъл.

– За какво говорят? – попитах мъжете. – Говорят нещо за Фра Филипо.

– И кой ли ще да е това, кой говори, ако смея да попитам? – каза старецът, клатейки глава, докато ме водеше нататък – младия луд с дрънчащия меч.

– Момчето ми, замълчи – каза другият мъж, който ме подпираше по-силно. – Сега те разбираме много добре, но ти звучиш по-безсмислено от всякога, докато разговаряш с хора, които никой не може да види или чуе.

– Фра Филипо, художникът, какво става с него? – настоях аз. – Има някакви неприятности.

– О, това е непоносимо – чу се гласът на ангел Рамиел зад мен. – Невероятно е, че се случва. И ако питаш мен, до когото никой не се е допитвал и няма да го направи, аз мисля, че ако Флоренция не беше във война с Венеция, Козимо де Медичи щеше да предпази своя художник от това.

– Но от какво да го предпази? – настоях аз. Погледнах стареца в очите.

– Синко, послушай ме – каза той. – Върви напред и престани да ме удряш с тоя меч. Ти си велик синьор, това е видно, а името Раниари

отеква силно в ушите ми от далечните планини на Тоскана. И само златото върху дясната ти ръка тежи повече от зестрата на двете ми дъщери взети заедно, без да отваряме дума за скъпоценните камъни, но недей да крещиш в лицето ми.

– Съжалявам. Не беше нарочно. Просто ангелите не искат да кажат.

Другият мъж, който ме водеше толкова охотно и честно ми помагаше с дисагите, в които се намираше богатството ми, без дори да се опита да ми открадне нещо, заговори:

– Ако питаш за Фра Филипо, той отново е затунал в неприятности. Подложен е на мъчения. Изтезават го с дибата.

– Не, това е невъзможно, не и Филипо Липи! – спрях рязко и се развиках. – Кой би причинил подобно нещо на великия художник?

Обърнах се, а двата ангела внезапно закриха лицата си, толкова нежно, колкото някога Урсула закриваше своето, и заплакаха. Само че техните сълзи бяха невероятно прозрачни и чисти. Те просто ме гледаха. О, Урсула, внезапно си помислих с мъчителна болка, колко красиви са тези създания, и в кой ли гроб под Двора на рубинения граал спиш ти, та да не можеш да ги видиш, да не можеш да видиш как тихо и тайно се движат из улиците на града?

– Вярно е – каза Рамиел. – Всичко това е ужасна истина. Какви бяхме ние, що за хранители, щом Филипо се забърка в такива неприятности и е толкова свадлив и лъжлив, и защо се оказахме толкова безпомощни?

– Ние сме просто ангели – каза Сетей. – Рамиел, не е нужно да виним Филипо. Ние не сме обвинители, а хранители, и заради това момче, което толкова го обича, недей да говориш такива неща.

– Не могат да измъчват Фра Филипо Липи – проплаках аз. – Кого е излъгал?

– Сам си е виновен – рече старецът. – Този път се забърка в измама. Продаде една творба, а всички знаеха, че един от учениците му бе нарисувал по-голямата част от нея. Подложиха го на изтезания, но не го нараниха много.

– Не са го наранили много! Той е просто великолепен! – рекох. – Казваш ми, че са го измъчвали. Защо са го направили, как би могла да се оправдае подобна глупост, подобно оскърбление, това е оскърбление за Медичите.

– Замълчи, хлапе, той си призна – каза по-младият от двамата смъртни. – Всичко почти приключи. Забележителен монах е този Фра Филипо Липи, мен ако питаш. Ако не ходи по жени, се забърква в скандали.

Бяхме пристигнали в „Сан Марко“. Стояхме на площад „Сан

Марко“, непосредствено пред портите на манастира, които бяха наравно с улицата, както при всички подобни сгради във Флоренция, сякаш Арно никога не излизаше от коритото си, а това се случваше често. А аз се радвах, о, колко се радвах да видя този пристан.

Но съзнанието ми се бунтуваше. Всички спомени за демони и ужасни убийства мигом бяха заличени от ужаса, че художникът, когото обичах най-много на този свят, е бил подложен на изтезания като най-обикновен престъпник.

– Понякога той така да се каже – каза Рамиел, – се държи като най-обикновен престъпник.

– Той ще се измъкне, ще плати глоба – каза старецът. Позвъни на звънеца на монасите. Потупа ме по гърба с дългата си, уморена и съсухрена ръка. – А сега престани да плачеш, дете, престани. Филипо е напаст, всички го знаят. Де да имаше малко от светостта на Фра Джовани у него, поне мъничко!

Фра Джовани. Естествено, под Фра Джовани те имаха предвид великия Фра Анджелико, художникът, който през идните столетия щеше да кара своите благоговеещи почитатели едва ли не да падат на колене пред картините му. А Фра Джовани работеше и живееше именно в този манастир – точно тук той рисуваше килиите на монасите по настояване на Козимо. Какво бих могъл да кажа?

– Да, да, Фра Джовани, но аз не го, не го обичам. – Естествено, че го обичах; уважавах него и прекрасните му творби, но не по същия начин, както обичах Филипо – художникът, когото бях зърнал само веднъж. Как да обясня тези странни неща?

Внезапен пристъп на гадене ме принуди да се превия одве. Отдръпнах се от любезните си помощници. Избълвах съдържанието на стомаха си на улицата – ужасен поток от нечистотии от демоните, които ме бяха хранили. Видях как покапа и се стече по улицата. Усетих ужасната му смрад и видях как се изля от мен в пукнатините на калдъръма – тази смесица от полусмляно вино и кръв.

Сякаш целият ужас на Двора на рубинения граал излезе наяве в този миг. Обзе ме безнадеждност и чух как демоните шепнат в ухото ми, слабоумен и презрян, и се усъмних във всичко видяно, във всичко, което бях и всичко онова, което се бе случило само преди мигове. Двамата с баща ми издехме в някаква призрачна гора и разговаряхме за картините на Филипо, а аз бях студент и млад господар и целият свят беше в кратката ми, а силната, приятна миризма на конете изпълваше ноздрите ми с мириса на гора.

Слабоумен и презрян. Луд, а можеше да бъдеш безсмъртен.

Когато се изправих отново, се облегнах върху оградата на манастира. Светлината на синьото небе беше достатъчно ярка, за да ме принуди да затворя очи, но аз се къпех в нейната топлина. Когато стомахът ми се успокои, постепенно се опитах да гледам неотклонно пред себе си, да се преборя с болката от светлината, да я обикна и да повярвам в нея.

Пред погледа ми се изправи лика на ангела Сетей, който стоеше точно насреща ми, само на стъпка от мен и се вираше в мен дълбоко разтревожен.

– Господи, ти си тук – прошепнах.

– Да – рече той. – Обещах ти.

– Няма да ме изоставиш, нали? – попитах.

– Не – отвърна той.

Над рамото му Рамиел втрещено се вираше в мен, сякаш за първи път ме оглеждаше, без да бърза и с всеотдайност. Неговата по-къса и разпиляна коса го правеше по-млад, макар че подобни различия не бяха от значение.

– Не, съвсем не – прошепна той и за първи път се усмихна.

– Прави, каквото ти кажат тези мили хора – каза Рамиел. – Нека те заведат вътре, а след това трябва да се напиш добре и когато се събудиш, ние ще бъдем с теб.

– О, но това е ужасно, ужасна история – прошепнах. – Филипо никога не е рисувал такива ужаси.

– Ние не сме нарисувани – каза Сетей. – Заедно ще узнаем какво ни е предопределил Бог – ти, Рамиел и аз. Сега трябва да влезеш вътре. Монасите са тук. Поверяваме те на техните грижи, а щом се събудиш, ще бъдем до теб.

– Както в молитвата – прошепнах.

– О, да, наистина – рече Рамиел и вдигна ръка. Видях сянката на неговите пет пръста, а след това почувствах нежния им допир, когато затвори очите ми.

ГЛАВА 10

В КОЯТО РАЗГОВАРЯМ С НЕВИННИТЕ И СИЛНИ БОЖИ СИНОВЕ

Щях да потъна в Дълбок сън, да, но едва много по-късно. Онова, което последва, бе някаква непонятна, приказна фантазия със закрилящи образи. Бях внесен в манастира „Сан Марко“ от един едър монах и неговите помощници. Едва ли би се намерило по-добро място за мен в цяла Флоренция – може би като изключим дома на Козимо – от доминиканския манастир „Сан Марко“.

И така, в цяла Флоренция аз познавам много великолепни сгради и такъв разкош, че дори и тогава, като момче, не можех да подреда в съзнанието си всички богатства, които се простираха пред очите ми.

Но никъде, струва ми се, няма по-спокоен манастир от „Сан Марко“, който съвсем наскоро бе реставриран от дълбоко смирения и порядъчен Микелоцо по повеля на Козимо Старши. Той имаше дълга и многовековна история във Флоренция, но едва неотдавна бе предоставен на доминиканците и се отличаваше с определена величественост, каквато никой друг манастир не притежаваше.

Както бе известно на цяла Флоренция, Козимо бе пръснал цяло състояние за „Сан Марко“, вероятно като компенсация за парите, които бе натрупал от лихварство, защото като banker той получаваше лихви и следователно беше лихвар, но в такъв случай това се отнасяше и за онези от нас, които бяхме вложили парите си в банката му.

Каквато и да бе истината, Козимо, нашият саро, нашият верен предводител, обичаше това място и го бе отрурал с многобройни съкровища, но преди всичко с невероятно хармонични нови постройки.

Неговите хленчещи хулители – хора, които не вършат нищо величествено и подлагат на съмнение всичко, което не се намира във вечна разруха, казваха за него:

– Той дори е поставил герба си в тоалетните на монасите.

Неговият герб, между впрочем, представлява щит с пет изпъкнали топки отгоре, а тяхната символика се тълкува по най-различни начини, но онова, което всъщност казваха враговете му, бе: Козимо е окачил топките си в тоалетните на монасите. Ех, де да имаха този късмет враговете му да притежават такива тоалетни или такива топки.

Колко по-умно би било от страна на тези мъже да изтъкнат, че Козимо често прекарваше много дни в този манастир, потънал в размисъл и молитви, и бившият му игумен, който беше голям негов приятел и съветник – Фра Антонио – понастоящем беше архиепископ на Флоренция.

О, достатъчно за невежите, които и до ден днешен, когато са изминали петстотин години оттогава, продължават да разказват лъжи за Козимо.

Докато минавах под портата, си мислех: „Какво, за Бога, да кажа на хората в този Дом Господен?“

Веднага щом тази мисъл изхвъркна от сънената ми глава и, опазвайки се, от опиянената ми сънена уста, чух смеха на Рамиел в ухото си.

Опитах се да видя дали е до мен. Но отново ми се гадеше и говорех несвързано, а главата ми бе замаяна и успях само да разбера, че сме влезли в най-спокойния и приятен манастир.

Слънцето така изгаряше очите ми, че още не можех да благодаря на Бога за красотата на квадратната зелена градина, разположена в центъра на манастира, но видях съвсем ясно и с удоволствие ниските извити арки, сътворени от Микелоцо – арки, които образуваха нежни, безцветни и скромни сводове над главата ми.

А и спокойствието, постигнато от изчистените колони, с техните малки, извити йонийски капители – всичко това подсилваше чувството ми за безопасност и покой. Пропорциите винаги са били дарбата на Микелоцо. Той разгръщаше в пространството нещата, които строеше. А тези широки просторни лоджии бяха негов отличителен знак.

Нищо не бе в състояние да заличи спомена ми за устремите към небето островърхи готически арки на френския замък, който видях на север, за неговите филигранни каменни върхове, които сякаш сочеха с неприязън Всевишния. И макар да знаех, че недооценявам тази архитектура и нейната символика – защото несъмнено преди да бъде завзет от Флориан и неговия Двор на рубинения граал, замъкът е бил сътворен от всеотдайността на французите и германците към Бога – все още не можех да избия от главата си тази омразна гледка.

Старайки се отчаяно да не избълвам отново съдържанието на стомаха си, аз отпуснах ръцете и краката си, когато видях това флорентинско имение.

Едрият като мечок монах ме носеше с яките си ръце надолу, надолу из манастира, покрай жарката градина, като ми се усмихваше сияйно с привичната си вкоренена доброта, а в това време се появиха и други монаси в развети черно-бели одежди, със слаби ведри лица, които ни

наобиколиха от всички страни, макар че се движехме бързо. Не можах да видя моите ангели.

Но тези мъже най-силно наподобяваха ангели измежду всички останали хора на този свят.

Скоро разбрах – благодарение на предишните ми посещения в това славно място – че не ме водят в сиропиталището, където раздаваха лекарства на болните флорентинци, нито в странноприемницата, която винаги бе препълнена с хора, които идваха да правят жертвоприношения и да се молят, а нагоре по стълбите към самия коридор между монашеските килии.

С болезнено оцъклен поглед, след като дъхът ми секна от тази красота, в горния край на стълбите по протежение на стената видях фреската на Фра Джовани „Благовещение“.

Моята картина, „Благовещение“! Моят безспорен фаворит, картината, която за мен означаваше повече от всеки друг религиозен мотив.

И наистина, това не бе геният на моя неудържим Филипо Липи, не, но беше моята картина и несъмнено бе знамение, че никой демон не може да прокълне нечия душа с отровата на насила пролятата кръв.

И кръвта на Урсула ли ти вляха насила? Ужасна мисъл. Постарай се да не си припомняш как нежните ѝ пръсти се отдръпват от теб, глупако, пиян глупако, постарай се да не си припомняш устните ѝ и дългата, плътна кървава целувка, която прониква в отворената ти уста.

– Погледнете я! – извиках. Посочих картината с отпуснатата си ръка.

– Да, да, имаме много такива – каза огромният като мечок и усмихнат монах.

Разбира се, Фра Джовани я бе нарисувал. Кой не би го разбрал с един поглед? Освен това аз го знаех. А Фра Джовани – нека още веднъж ви напомня, че става въпрос за Фра Анджелико от онези времена – бе сътворил сурови, успокояващи и нежни, но съвсем прости образи на ангела и Девата, потънали в смирение и без никаква украса, а самото посещение се извършваше сред ниски, заоблени арки, каквито се срещаха в манастира, от който току-що бяхме дошли.

Когато едрият монах ме завъртя настрани, за да ме въведе по широкия коридор – а той беше доста широк, и ми се стори така излъскан, аскетичен и красив – опитах се да изрека няколко думи, докато образът на ангела още витаеше в съзнанието ми.

Исках да кажа на Рамиел и Сетей, ако все още бяха с мен, да видят, че крилата на Гавраил имаха само най-обикновени цветни ивици и да

обърнат внимание, че дрехата му се спуска в симетрични, покорни гънки. Разбрах всичко това, както и пищния разкош на Рамиел и Сетей, но отново бръщолевех безсмислици.

– Ореолите – рекох. – Вие двамата, къде сте? Ореолите ви кръжат над главите ви. Видях ги. Видях ги на улицата и на картините. Но погледнете как в картината на Фра Джовани ореолът е плосък и заобикаля нарисуваното лице, един твърд и златист диск на фона на картината.

Монасите се засмяха.

– На кого говорите, синьор Виторио ди Раниари? – попита един от тях.

– Замълчи, момче – рече едрият монах, а гръмкият му басов глас отекваше в тялото ми през подобните му на буре гърди. – Намираш се под нашите топли грижи. А сега трябва да замълчиш, погледни там – това е библиотеката, виждаш ли как работят монасите ни?

Те бяха горди с това, нали? Дори докато се придвижвахме и аз бих могъл да повърна върху безупречния под, монахът се завъртя, за да мога да погледна през отворената врата дългото помещение, препълнено с книги и работещи монаси. Но видях също и сводестия таван на Микелоцо, който не се извисяваше към небето, а нежно се спускаше над главите на монасите и позволяваше над тях да се издигнат потоци от светлина и въздух.

Сякаш имах видения. Виждах многобройни и разстроени фигури на места, където трябваше да има само по една, а за миг дори зърнах като в мъгла хаотично преплетени ангелски крила, а овалните лица се извърнаха и се взряха в мен през булото на тази свръхестествена потайност.

– Виждате ли? – бе единственото, което успях да кажа. Трябваше да се добера до тази библиотека и да открия в нея текстове, които дефинират демоните. Да, не се бях отказал! О, не, аз не бях бръщолевещ идиот. На помощ ми се бях притекли самите Божии ангели. Щях да заведа Рамиел и Сетей там вътре и да им покажа текстовете.

Знаем, Виторио, заличи картините от съзнанието си, защото ние ги виждаме.

– Къде сте? – извиках.

– Тишина – казаха монасите.

– Но ще ми помогнете ли да се върна там и да ги убия?

– Говориш несвързано – казаха монасите.

Козимо бе покровител на тази библиотека. След смъртта на Николо де Николи, забележителен колекционер на книги, с когото неведнъж бях разговарял в книжарницата на Васапиано, всичките му религиозни

книги, а вероятно и други, бяха дарени от Козимо на този манастир.

Щях да ги открия там, в тази библиотека, и да намеря доказателства в текстовете на свети Августин или Тома Аквински за демоните, с които се бях борил.

Не. Не бях луд. Не се бях отказал. Не бях никакъв бръщолевещ идиот. Само да можеше слънцето, което нахлуваше през високите малки прозорци на това просторно място да престане да прежурия очите ми и да изгаря ръцете ми.

– Тихо, тихо – каза едрият монах, все така усмихнат. – Издаваш такива звуци, сякаш си бебе. Хххх. Гу-гу. Чуваш ли? Чуй ме сега, в библиотеката кипи работа. Днес е отворена за посетители и всички работят усилено.

Той зави едва няколко крачки, след като отминахме библиотеката и ме въведе в една килия.

– Тук долу. – продължи да говори, сякаш прилъгваше непослушно дете. – Само на няколко крачки се намира килията на игумена, и познай кой е там точно сега? Архиепископът.

– Антонио – прошепнах.

– Да, да, произнесе го правилно. Нашият някогашен Антонио. Е, той е тук, и познай защо?

Бях твърде замаян, за да отвърна. Останалите монаси ме наобиколиха. Подсушиха ме със студени кърпи. Пригладиха косата ми назад.

Килията беше чиста и голяма. О, само ако можеше слънцето да престане да свети. Какво ми бяха сторили онези демони, нима ме бяха превърнали в полу-демон? Дали да се осмеля да поискам огледало?

След като ме положиха върху едно голямо, меко легло на това топло и чисто място, аз напълно загубих контрол над ръцете и краката си. Отново бях болен.

Монасите ме обслужиха със сребърен леген. Слънчевата светлина ярко озаряваше един стенопис, но за мен бе непоносимо да погледна искрящите фигури, не и сред тази болезнена светлина. Стори ми се, че в килията има и други фигури. Дали бяха ангели? Видях някакви прозрачни същества да се носят из въздуха, потрепвайки, но не успях да различа ясни очертания. Единствено стенописът, който пламтеше на стената като ярко цветно петно, изглеждаше материален, действителен, истински.

– Нима завинаги са причинили това на очите ми? – попитах. Стори ми се, че зърнах ангелска фигура на вратата на килията, но не беше нито Сетей, нито Рамиел. Дали имаше ципести крила? Сатанински крила? Потръпнах от ужас.

Но фигурата изчезна. Шумолеше и шепнеше.

Ние знаем.

– Къде са моите ангели? – попитах. Започнах да викам. Изрекох на глас имената на баща ми и неговия баща, както и на всички Раниари, които успях да си припомня.

– Шшш – каза младият монах. – Козимо е уведомен, че си тук. Но това е един ужасен ден. Помним баща ти. Хайде сега да свалим тези мръсни дрехи.

Главата ми се въртеше. Стаята бе изчезнала.

Потънал в някакъв пиянски сън, аз я зърнах, Урсула, моята спасителка. Тичаше из цъфналата поляна. Кой я преследваше и я гонеше надалеч от кимашите, преплетени цветя? Пурпурните ириса около нея се смачкаха под краката ѝ. Тя се извърна. Недей, Урсула! Не се обръщай. Не виждаш ли онзи пламтящ меч?

Пробудих се в топла вана. Нима това бе прокълнатият купел? Не. Смътно видях стенописа, светите фигури, а непосредствено до мен осезаемите, живи монаси, които ме бяха наобиколили и коленичили върху каменния под със запретнати широки ръкави, докато ме къпеха в топлата, благоуханна вода.

– Ах, този Франческо Сфорца – говореха си те на латински. – Да нахлуе в Милано и да завземе Херцогството! Сякаш Козимо нямаше достатъчно грижи и без Сфорца да извърши такова нещо.

– Направил го е? Превзел е Милано? – попитах.

– Какво каза? Да, синко, така е. Той наруши мира. А и семейството ти, цялото ти клето семейство, избито от онези мародери; не си мисли, че ще се отърват безнаказано, задето са вилнели из вашите земи, тези проклетни венецианци.

– Не, не бива, трябва да кажете на Козимо. Случилото се с моето семейство не беше военно действие, не беше извършено от човешки същества.

– Замълчи, чадо мое.

Непорочни ръце изливаха водата върху раменете ми. Аз седях отпуснат върху топлата метална облегалка на ваната.

– ...ди Раниари винаги е бил лоялен – каза един от тях. – А твоят брат щеше да дойде да учи при нас, сладкото ти братче, Матео.

Нададох ужасен вик. Една нежна ръка притисна устните ми.

– Самият Сфорца ще ги накаже. Ще прочисти тази местност.

Аз плачех неударимо. Никой не ме разбираше. Не желяеха да ме изслушат.

Монасите ме изправиха на крака. Бях облечен в дълга и удобна, мека ленена роба. Хрумна ми, че ме обличат за екзекуция, но времето за тази опасност бе отминало.

– Аз не съм луд! – казах отчетливо.

– Не, не си, само си покосен от мъка.

– Вие ме разбирате!

– Уморен си.

– Леглото ти е меко, донесено специално за теб, тихо, недей да бълуваш повече.

– Сториха го демони – прошепнах. – Не бяха войници.

– Знам, синко, знам. Войната е ужасно нещо. Войната е дяволско творение.

– Но не, това не беше война. Ще ме изслушате ли?

Тихо, Рамиел шепне в ухото ти; не ти ли казах да заставиш? Ще ни чуеш ли? Чуехме твоите мисли, както и думите ти!

Легнах в леглото по очи. Монасите сресаха и подсушиха косата ми. Сега тя беше много дълга. Несресаната коса на един провинциален владетел. Но беше невероятно удоволствие да си изкъпан и чист като благородник.

– Това свещи ли са? – попитах. – Слънцето е залязло?

– Да – отвърна монахът до мен. – Ти поспа.

– Може ли да получа още свещи?

– Да, ще ти донеса.

Лежах в тъмното. Примигнах с очи и опитах да изрека думите на „Аве Мария“.

На вратата се появило множество светлини, в сноп от около шест или седем, и всяка една имаше свое прекрасно, съвършено оформено пламъче. След това потрепнаха, докато краката на монаха тихо пристъпваха към мен. Видях го ясно, когато коленичи, за да постави канделабъра до леглото ми.

Беше слаб и висок младеж, облечен в широки тънки дрехи. Ръцете му бяха много чисти.

– Ти си в специална килия. Козимо изпрати хора, които да погребат твоите мъртви.

– Слава на Бога – рекох.

– Да.

Значи сега можех да говоря!

– Долу продължават да разговарят, а вече е късно – рече монахът. – Козимо е разтревожен. Ще прекара нощта тук. Целият град е пълен с

венециански агитатори, които подтикват народа срещу него.

– Сега замълчете – каза друг монах, който се появи внезапно. Той се наведе и повдигна главата ми, за да постави още една дебела възглавница под нея.

Какво невероятно блаженство беше това. Спомних си за прокълнатите затворници в клетката.

– О, ужас! Нощ е, а те очакват ужасното причастие.

– Кой, чадо мое? Какво причастие? Отново зърнах движещи се фигури, които сякаш се носеха из сенките. Но съвсем скоро изчезнаха.

Трябваше да повърна. Имах нужда от легена. Те държах косата ми. Дали видяха кръвта на светлината на свещите? Онази чиста струя кръв? Миришеше толкова отвратително.

– Как е възможно човек да оцелее след такава отрова? – прошепна единият монах на латински на другия. – Дали да не го прочистим?

– Ще го уплашиш. Мълчи. Той няма треска.

– Е, адски много грешите, ако си мислите, че сте отнели разума ми – заявих аз ненадейно. Извиках това на Флориан и Годрик, и на всички тях.

Монасите ме погледнаха с настойчиво изумление.

Засмях се.

– Просто говорех на онези, които опитаха да ми сторят зло – рекох, като отново се постарях да произнеса всяка една дума съвсем отчетливо.

Слабият монах с невероятно чистите ръце бе коленичил до мен. Той погали челото ми.

– А красивата ти сестра, тази, която щеше да се омъжва, тя също ли е?

– Бартола! Щяла е да се омъжва? Не го знаех. Е, той може да вземе главата ѝ за съпруга. – Заплаках. – Червеите дълбаят в мрака. А демоните танцуват на хълма и градът бездейства.

– Кой град?

– Отново бълнувах – каза един монах, застанал зад свещите. Колко ясно се виждаше, макар да бе извън светлината, мъж със заоблени рамене, гърбав нос и плътни и мрачни, натежали клепащи. – Недей да бълнуваш повече, клето дете.

Исках да възразя, но внезапно видях огромно крило, а всичките му пера бяха окъпани в злато, и то се спусна отгоре ми и ме обгърна. Усетих гъдел по цялото си тяло заради мекотата на перата. Рамиел каза:

– Какво да направим, за да те накараме да млъкнеш? Филипо се нуждае от нас сега; би ли ни оставил за малко на мира, заради Филипо,

когого Бог ни изпрати да закриляме? Не ми отговаряй. Подчини ми се.

Крилото унищожи всички видения, всички беди.

Бледа тъмнина, потънала в сенки. Равномерна и пълна. Свещите бяха зад мен, поставени нависоко.

Събудих се. Опрях се на лакти. Разсъдъкът ми беше прояснен. Приятната, равномерна светлина потрепваше съвсем леко, докато изпълваше килията. През високия прозорец нахлуваше луната. Нейните лъчи огряваха стенописа на стената, който явно бе нарисуван от Фра Джовани.

Очите ми я виждаха удивително ясно. Нима това бе моята демонична кръв?

Споходи ме странна мисъл. Тя отекна в съзнанието ми с чистотата на златно звънче. Самият аз няхах ангели-хранители! Моите ангели ме бяха напуснали, бяха си отишли, защото душата ми бе прокълнатата.

Няхах ангели. Бях видял тези на Филипо заради силата, която ми бяха дали демоните и заради нещо друго. Ангелите на Филипо спореха толкова разпалено помежду си! Ето как ги бях видял. Някакви думи изплуваха в съзнанието ми.

Принадлежаха на Тома Аквински или може би на Августин? Бях чел толкова много и от двамата, за да науча латински, а техните безкрайни отклонения ми бяха доставили такова удоволствие. Демоните са изпълнени със страст. Но ангелите не са.

Но онези два ангела бяха така одухотворени. Ето защо бяха проникнали през покрова.

Отметнах завивките и стъпих на каменния под с босите си крака. Беше хладно и приятно, защото след като цял ден бе сгрявана от слънчевите лъчи, стаята бе още топла.

По безупречно лъснатия под нямаше никакви течения.

Застанах пред картината на стената. Не бях нито замаян, нито болен и нямаше вероятност да падна. Отново бях себе си.

Каква ли невинна и необременена душа трябва да е имал Фра Джовани. Всички негови фигури бяха лишени от злонамереност. Видях фигурата на Христос, седнал пред една планина, с кръгъл златен ореол, украсен с червен кръст. До него стояха ангели, които му прислужваха. Единият му подаваше хляб, а другият, чиято фигура бе отрязана от вградената в стената врата, същият този ангел, чиито крила едва се виждаха, носеше вино и месо.

Горе, на планината, също видях Христос. Картината изобразяваше различни събития в тяхната последователност, и горе Христос бе застанал облечен в същите леки и измачкани розови одежди, но тук Той бе

разстроен, толкова разстроен, колкото Фра Джовани би могъл да Го нарисува, и бе вдигнал лявата Си ръка като че от гняв.

Фигурата, която бягаше от него, беше Дяволът! Това бе едно ужасно същество с ципестите крила, които бях зърнал по-рано, и то имаше отвратителни ципести стъпала. Върху тях видях недоразвити палци. Озлобен и облечен в мръсни сиви дрехи, той бягаше от Христос, който стоеше непоколебим наред Пустинята и отказваше да се поддаде на изкушението, а едва след този сблъсък се бяха появили ангелите и Христос бе заел мястото си със склучени ръце.

Аз затаих ужасено дъх, докато разглеждах този образ на дявола. Но през тялото ми премина силна вълна на облекчение, от която коренчетата на косата ми настръхнаха, а краката ми изтръпнаха върху излъскания под. Аз бях прокудил демоните, бях отказал дареното ми безсмъртие. Бях го отказал. Дори се изправих пред кръста!

Усетих гадене. Болката ме покоси, сякаш ме бяха ритнали в стомаха. Обърнах се. Легенът беше там, чист и излъскан, стоеше на пода. Паднах на колене и избълвах още от тяхната блудкава мръсотия. Нима нямаше вода?

Огледах се. Видях каната и чашата. Чашата беше пълна и разлях малко, докато я поднасях към устните си, но усетих разводнен, гранясал и ужасен вкус. Захвърлих я на пода.

– Отровили сте вкусът ми към нормалните неща, чудовища. Но няма да ме победите!

С треперещи ръце вдигнах чашата, напълних я отново и опитах да пия от нея. Но вкусът беше странен. С какво бих могъл да го сравня? Не беше отвратителен като урината; наподобяваше вода, примесена с минерали и метали, от която в гърлото ти остава прах, който те задавя. Беше неприятно!

Оставих я настрана. Много добре. Беше време за проучване. Време да взема свещите, както и направих.

Излязох от килията. Коридорът беше празен и осветен от бледата светлина, която идваше от малките прозорчета над килиите с ниски тавани.

Свих вдясно и доближих вратите на библиотеката. Бяха отключени.

Влязох с моя канделабър. За пореден път спокойствието от творенията на Микелоцо ме изпълни с топлина, с вяра във всичко съществуващо, с упование. В центъра на стаята бяха разположени две редици от арки и йонийски колони, които образуваха широка пътека към отдалечената врата в дъното. От двете страни се намираха масите за четене, а по

цялото протежение на стените се виждаха множество рафтове с кодекси и свитъци.

Преминах бос по подредените във форма на рибена кост камъни на пода, като вдигнах свещта по-високо, за да може светлината да озари сводестия таван. Бях много щастлив, че съм тук сам.

През прозорците от двете страни нахлуваха лъчи бледа светлина, проправящи си път из поразителния безпорядък от лавици, но високите тавани бяха така прекрасни и успокояващи. С какъв замах бе направил всичко, бе превърнал библиотеката в базилика.

Откъде бих могъл да зная, бидейки по това време още дете, че този стил ще бъде имитиран из цялата ми любима Италия? О, толкова много удивителни неща имаше в тогавашния живот, които останаха вечни.

Ами аз? Какъв съм аз? Живея ли? Или вечно се движа сред смърт, влюбен навеки във времето?

Стоях неподвижно със свещите в ръка. Как обожаваха очите ми този лунен разкош. Как жадувах да остана тук навеки, замечтан, близо до търсенията на ума и душата, и далече от спомена за злочестия, окован във вериги град, с неговата прокълнатата планина и близкия замък, от който навярно в този миг струеше онази мъртвешка, отвратителна светлина.

Можех ли да открия последователността, в която бе подредено това изобилие от книги?

Самият уредник на тази библиотека, монахът, който бе свършил цялата работа, този учен, сега беше папа на всички християни, Никола V.

Движех се покрай лавиците вдясно, вдигнал високо свещите си. Дали бяха по азбучен ред? Сетих се за Аквински, защото го познавах по-подробно, но попаднах на свети Августин. А и винаги бях обичал Августин, неговия цветист стил и ексцентричност, както и драматичния начин, по който пишеше.

– О, писал си повече за демони, по-подходящ си! – рекох.

„За Божия град“! Видях я, том след том. Имаше двадесет кодекса само с този шедьовър, без да споменаваме всички останали произведения на този велик светец, неговите „Изповеди“, които ме бяха грабнали като римска драма, както и много други. Някои от тези книги бяха много стари, изработени от голям, изпокъсан пергамент, други имаха скъпи подвързии, а трети бяха почти неугледни и съвсем нови.

От великодушие и уважение трябваше да взема най-здравата книга, въпреки че беше възможно да има грешки, а само Бог бе свидетел колко усърдно се трудеха монасите, за да избегнат грешките. Знаех кой том ми

е нужен. Познавах книгата за демоните, защото ми се бе сторила много очарователна и толкова безсмислена. О, какъв глупак съм бил.

Свалих тежкия и дебел том, номер девет от поредицата, пъхнах го в свития си лакът и го отнесох до първото бюро. После внимателно поставих пред себе си канделабъра, за да може да ми свети, без да хвърля сянка под пръстите ми, и отворих книгата.

– Цялата истина е тук! – прошепнах. – Кажете ми, свети Августин, какви бяха те, за да мога да убедя Рамиел и Сетей, че трябва да ми помогнат. Или ми разкрий начина, по който да убедя тези съвременни флорентинци, които в момента не се интересуват от нищо друго, освен да воюват с платени войници срещу Свещената Венецианска република на север. Помогни ми, светецо. Моля те.

Ах, глава десета от том девети, знаех си.

Августин цитираше Плотин, или го тълкуваше:

„че самият факт за тленността на човешкото тяло се дължи на Божието състрадание, защото Той не би ни оставил навеки сред негодите на този живот. Порочността на демоните не е била оценена като достойна за това състрадание и в тяхното окаяно състояние – с душа, подвластна на страсти, – не им е било дадено смъртното тяло, което човекът е получил, а вечно тяло.“

– О, да! – рекох. – Точно това ми предложи Флориан, хвалейки се, че те не остаряват и не са подвластни на тлен или болести и че бих могъл да живея там с тях навеки. Зло, зло. Е, това е доказателство, а аз разполагам с него и мога да го покажа на монасите!

Продължих да чета повърхностно, за да открия онези ядра, които сякаш да подсилват аргументите ми. Стигнах до единадесета глава:

„Апулей казва също, че душите на хората са демони. След като напуснат човешкото тяло, те се превръщат в лари, ако са се проявили като добри, а ако са били лоши – в лемури или ларви.“

– Да, лемури. Тази дума ми е позната. Лемури или ларви, а Урсула ми каза, че е била млада, млада като мен; те всички са били хора, а сега са лемури.

„Според Апулей ларвите са зли демони, произлезли от хора.“

Обзе ме вълнение. Имах нужда от пергамент и писалки. Трябваше да отбележа това място. Трябваше да запиша онова, което открих, и да продължа нататък. Защото очевидно следващата стъпка бе да убедя Рамиел и Сетей, че са се забъркали в най-голямата...

Мислите ми бяха внезапно прекъснати.

Зад гърба ми, в библиотеката бе влязла някаква особа. Чух тежки

стъпки, но те бяха някак приглушени, а зад мен силно притъмня, сякаш всички тънки, потайни лунни лъчи, които нахлуваха през тесния отвор, бяха засенчени.

Обърнах се бавно и погледнах през рамо.

– И защо избра лявото? – попита тази особа.

Той се извиси, огромен и крилат, втрещен в мен, а лицето му блещеше на трептящия пламък на свещите, веждите му бяха леко повдигнати, но прави, така че в тях нямаше никаква извивка, която да смекчи жестокостта им. Косата му бе буйна и златиста, излязла изпод четката на Фра Филипо, къдриците ѝ се спускаха под огромен червен боен шлем, а крилата на гърба му бяха богато покрити със злато.

Носеше броня с украсена предница, раменете му бяха покрити с огромни катарамии, а на кръста му имаше син копринен пояс. Мечът му бе прибран в ножницата, а върху едната му отпусната ръка имаше щит с червен кръст.

За първи път виждах нещо подобно.

– Имам нужда от теб! – заявих. Изправих се и катурнах скамейката. Протегнах ръка, за да не издрънчи на пода. Обърнах се с лице към него.

– Имаш нужда от мен! – каза той, потискайки огорчението си. – Нима! Ти, който откъсна Рамиел и Сетей от Фра Филипо Липи. Имаш нужда от мен? Знаеш ли кой съм аз?

Гласът му беше великолепен – плътен, кадифен, силен и пронизителен, макар и дълбок.

– Имаш меч – казах.

– О, и за какво ми е?

– Да ги убиеш, всички до един! – рекох. – Да дойдеш с мен в техния замък по светло. Знаеш ли за какво говоря?

Той кимна.

– Знам за сънищата ти и несвързаните ти приказки, както и онова, което Рамиел и Сетей успяха да узнаят от трескавия ти ум. Разбира се, че знам. Казваш, че имаш нужда от мен, а Фра Филипо Липи лежи в леглото с една блудница, която ближе тръпнещите му членове, и особено един, който жадува за нея!

– Що за приказки от един ангел – рекох.

– Не ми се подигравай, ще те плесна – каза той. Крилата му се повдигнаха и отпуснаха, сякаш с тях въздишаше, или по-скоро пъшкаше от моята обίδα.

– Ами направи го! – отвърнах. Очите ми се любуваха на ослепителната му красота, на червената копринена мантия, закопчана

непосредствено под онази част от туниката му, която се показваше над бронята, на тържествено гладките му бузи.

– Но ела с мен в планината и ги убий – примолех се аз.

– Защо сам не отидеш да го направиш?

– Мислиш ли, че мога? – настоях аз.

Лицето му придоби спокойно изражение. Долната му устна се присви едва забележимо и много умислено. Челюстта и вратът му бяха силни, далеч по-силни от тези на Рамиел и Сетей, които изглеждаха помлади, а той приличаше на техния невероятен по-голям брат.

– Ти не си Сатаната, нали? – попитах.

– Как смееш! – прошепна той, пробуждайки се от унеса. Внезапно се намръщи ужасно.

– Тогава си Мастема, ето кой си. Те споменаха името ти. Мастема.

Той кимна и се изсмя ехидно.

– Разбира се, че ще споменат името ми.

– Което ще рече какво – че си върховен ангел? Че мога да те призовавам и притежавам властта да ти заповядвам? – обърнах се и посегнах към книгата на свети Августин.

– Остави тази книга! – каза той раздражено, но невъзмутимо. – Пред теб стои ангел, момче, гледай ме в очите, когато говоря с теб!

– О, говориш като Флориан, демонът от онзи далечен замък. Притежаваш същата властност, същата интонация. Какво искаш от мен, ангеле? Защо си дошъл?

Той мълчеше, сякаш не можеше да даде отговор. След това тихо ми зададе въпрос.

– Защо мислиш, че съм дошъл?

– Защото се молих?

– Да – каза той студено. – Да! И защото те дойдоха при мен заради теб.

Очите ми се разшириха. Усетих, че ги изпълва светлина. Но тази светлина не ги нарани. Тих ромон от мелодични звуци изпълни ушите ми.

От двете му страни се появиха Рамиел и Сетей, а техните по-мили и нежни лица бяха обърнати към мен.

Мастема отново повдигна вежди, когато ме погледна.

– Фра Филипо Липи е пиян – каза той. – Когато се събуди, ще се напие отново, докато болката спре.

– Те са глупаци, задето измъчват един велик художник – рекох, – но всъщност ти знаеш какво мисля за това.

– О, зная също какво мислят всички жени във Флоренция – отвърна Мастема. – Познавам и мислите на всички знатни мъже, които купуват картините му, ако умовете им не са заети с войната.

– Да – каза Рамиел и умоляващо погледна Мастема. Те бяха еднакво високи, но Мастема не се обърна и Рамиел леко се приближи, може би, за да привлече погледа му. – Ако всички не бяха толкова погълнати от войната.

– Войната движи света – рече Мастема. – Попитах те и преди, Виторио ди Раниари, знаеш ли кой съм аз?

Бях блисан, не от въпроса, а от това, че и тримата стояха един до друг, а аз се намирах пред тях, единственият смъртен, а целият смъртен свят около нас сякаш спеше.

Защо нито един монах не дойде по коридора, за да провери кой шепне в библиотеката? Защо нито един нощен страж не дойде да види защо по коридора се носят свещи? Защо момчето шепне и бълнува?

Дали бях обезумял?

Съвсем неочаквано и нелепо ми хрумна, че ако отговоря правилно на Мастема, значи не съм луд.

Тази мисъл изтръгна от него кратък смях – нито груб, нито мил.

Сетей ме гледаше с видимо състрадание. Рамиел не каза нищо, а отново погледна Мастема.

– Ти си ангелът – рекох, – на когото Бог разрешава да си служи с този меч. – Той не отвърна нищо. Продължих. – Ти си ангелът, повалил първородния син на Египет – рекох. Никакъв отговор. – Ти си ангелът, който може да отмъщава.

Той кимна, но всъщност само с очи. Затвори ги, а след това ги отвори.

Сетей се приближи до него, опрял устни в ушите му.

– Помогни му, Мастема, нека всички отидем да му помогнем. Филipo не може да използва съветите ни сега.

– И защо? – настоятелно се обърна Мастема към ангела до себе си и после погледна мен. – Бог не ми е дал разрешение да накажа тези твои демони. Бог никога не ми е казал: „Мастема, убий вампирите, лемуриите, ларвите, кръвопийците.“ Бог никога не се е обръщал към мен с думите: „Издигни могъщия си меч, за да прочистиш света от тях.“

– Умолявам те – рекох. – Аз, едно смъртно момче, те умолявам. Убий ги, разруши гнездото им с меча си.

– Не мога да го направя.

– Можеш, Мастема! – заяви Сетей.

Рамиел се обади.

– Щом казва, че не може, значи не може! Защо никога не го слушаш?

– Защото знам, че може да се намеси – отвърна Сетей на своя събрат, без да се колебае. – Зная, че е така, както и че Бог може да се намеси.

Сетей смело застана пред Мастема.

– Вземи книгата, Виторио – каза той. Пристъпи напред. Големите веленови страници, колкото и тежки да бяха, мигом започнаха да се прелистват. Той я сложи в ръката ми и с бледия си пръст отбеляза мястото, почти без да докосва гъсто изписаните, плътни черни букви.

Зачетех на глас:

„Ето защо Бог, който е сътворил видимите чудеса на Небето и Земята, не намира за недостойно да върши видими чудеса на Небето и Земята, с които да пробужда душата, досега заета с видимите неща, да Го боготвори.“

Пръстът му се движеше, а с него се движеха и очите ми. Четях за Бог:

„За Него няма разлика между това да ни вижда как се молим и да слуша молитвите ни, защото дори когато Неговите ангели слушат, Той Самият слуша чрез тях.“

Замълчах, а очите ми бяха пълни със сълзи. Той взе книгата от ръцете ми, за да я предпази от сълзите.

Някакъв шум бе проникнал в скромната ни компания. Монасите бяха дошли. Чух ги да шепнат в коридора, а после вратата се отвори. Те влязоха в библиотеката.

Аз плачех, а когато вдигнах поглед, видях, че се взират в мен – два монаси, които не познах или не помнех, или никога не бях познавал.

– Какво има, младежо? Защо си тук сам и плачеш – заговорих първият.

– Хайде, нека те заведем да си легнеш. Ще ти донесем нещо за ядене.

– Не, не мога да ям – рекох.

– Не, няма да може да яде – каза първият монах на другия. – Още му се повдига. Но може да си почива. – Той ме погледна.

Извърнах се. Трите бляскави ангела стояха безмълвно и сезираха в монасите, които не ги виждаха и нямаха представа, че тук има ангели!

– Мили Боже, който си на Небето, моля те, кажи ми – рекох. – Поудял ли съм? Дали демоните са ме победили и така са ме омърсили с

кръвта си и еликсирите си, че виждам неща, които са измамни, или и аз като Мария съм намерил края си и виждам ангели?

– Легни си – казаха монасите.

– Не – рече Мастема и тихо се обърна към монаха, който нито го виждаше, нито го чуваше. – Нека остане. Нека почете, за да успокои съзнанието си. Той е образовано момче.

– Не, не – каза монахът, клатейки глава. Погледна към другия. – Нека му позволим да остане. Той е образовано момче. Може да си чете тихичко. Козимо каза, че трябва да разполага с всичко, което пожелае.

– Вървете си, оставете го – каза благо Сетей.

– Тихо – каза Рамиел. – Нека Мастема им го каже.

Бях прекалено изпълнен с мъка и радост, за да отвърна. Закрих лицето си и щом го направих, се сетих за бедната ми Урсула, останала на веки в нейния демоничен Двор, и как бе плакала за мен.

– Как е възможно? – прошепнах в шепите си.

– Защото някога е била човек и има човешко сърце – отвърна Мастема сред тишината.

Двамата монаси забързано излизаха. За миг групата ангели стана прозрачна като светлината и аз виждах през тях двете оттеглящи се фигури на монасите, които затвориха вратите след себе си.

Мастема ме погледна със спокойния си, могъщ взор.

– Човек би могъл да прочете всичко по лицето ти – рекох.

– Това важи за почти всички ангели през повечето време – отвърна той.

– Умолявам те – казах му. – Ела с мен. Помогни ми. Напътствай ме. Постъпи така, както преди малко направи с онези монаси! Можеш да го направиш, нали?

Той кимна.

– Но не можем да направим нещо повече от това – каза Сетей.

– Нека Мастема реши – каза Рамиел.

– Да се върнем на Небето! – продължи Сетей.

– Вие двамата, моля ви, замълчете – каза Мастема. – Виторио, не мога да ги убия. Нямам разрешение. Можеш да го направиш ти, със собствения си меч.

– Но вие ще дойдете.

– Аз ще те заведа – рече той. – Когато слънцето изгрее, а те спят под техните камъни. Но ти трябва да ги убиеш, трябва да ги изложиш на светлина и да освободиш онези ужасни, клетки затворници, трябва да се изправиш пред гражданите или да освободиш тези недъгави хора и да

избягаш.

– Разбирам.

– Можем да преместим камъните от местата, където те спят, нали?
– попита Сетей. Той вдигна ръка, за да накара Рамиел да замълчи, преди да е започнал да протестира. – Ще се наложи да го направим.

– Можем да го направим – отвърна Мастема. – Както и можем да попречим на някоя греда да се стовари върху главата на Филипо. Това можем. Но не можем да ги убием. Що се отнася до теб, Виторио, не можем да те принудим да доведеш всичко докрай, ако куражът или волята ти те напуснат.

– Не мислите ли, че самото чудо, че ви видях, ще ми дава сили?

– Нима? – попита Мастема.

– Говориш за нея, нали?

– Така ли? – попита той.

– Ще стигна докрай, но трябва да ми кажеш.

– Какво трябва да ти кажа? – попита Мастема.

– Душата ѝ в Ада ли ще отиде?

– Не мога да ти кажа това – отвърна Мастема.

– Налага се.

– Не, не съм длъжен да правя нищо друго, освен онова, за което ме е създал Господ Бог, а аз го правя. Но да разгадавам мистериите, над които е размишлявал Августин през целия си живот – не, това не е нещо, което съм длъжен да правя или е редно да правя и няма да го направя.

Мастема взе книгата.

Страниците отново се прелистиха под силата на волята му. Усетих лекия ветреца, който полъхна от тях.

Той зачете:

„Има какво да се придобие от вдъхновените проповеди на Светото писание.“

– Недей да ми четеш тези слова, те не ми помагат! – рекох. – Може ли тя бъде спасена? Може ли да спаси душата си? Тя принадлежи ли ѝ все още? Толкова ли е силна, колкото теб? Ти можеш ли да паднеш? Може ли Дяволът да се завърне при Бог?

Той остави книгата с бързо и грациозно движение, което аз едва успях да доловя.

– Готов ли си за тази битка? – попита ме.

– Те ще лежат безпомощни на дневната светлина – каза ми Сетей. – Включително и тя. Тя също ще лежи безпомощна. Трябва да отместиш камъните, които ги покриват, и знаеш какво да направиш.

Мастема поклати глава. Обърна се и им направи знак да се отместят от пътя му.

– Не, моля те, умолявам те! – каза Рамиел. – Направи го заради него. Направи го, моля те. Филипо от дни е лишен от нашата помощ.

– Не можеш да знаеш такова нещо – каза Мастема.

– Могат ли моите ангели да отидат при него? – попитах. – Нямам ли аз такива, които да бъдат изпратени?

Едва бях изрекъл тези думи, когато разбрах, че още две същества се бяха материализирали непосредствено до мен, по едно от двете ми страни, и когато се озърнах наляво и надясно, ги видях. Само че те бяха бледи и отдалечени от мен и не притежаваха блясъка на хранителите на Филипо, единствено някакво тихо, полувидимо и неоспоримо присъствие и воля.

Дълго се вирах в единия, а след това в другия, и не можах да изтъргна от съзнанието си никакви думи, с които да ги опиша. Лицата им изглеждаха безизразни, търпеливи и спокойни. Това бяха крилати същества и високи, да, това бих могъл да кажа, но какво повече да добавя, тъй като не можех да ги даря с цвят, блясък или индивидуалност, а у тях нямаше никакви дрехи, движения или нещо друго, което бих могъл да обикна.

– Какво има? Защо не ми говорят? Защо ме гледат така?

– Познават те – каза Рамиел.

– Ти си изпълнен с желание за мъст и страст – добави Сетей. – Те го знаят, били са до тебе. Оценили са болката и гнева ти.

– Мили Боже, тези демони убиха семейството ми! – заявих. – Някой от вас знае ли нещо за бъдещето на моята душа?

– Естествено, че не – отвърна Мастема. – Нима щяхме да бъдем тук, ако беше така? Какъв е смисълът да сме тук, ако то беше предопределено?

– Те не знаят ли, че предпочетох да срещна смъртта, отколкото да приема кръвта на демоните? Нима вендетата не би ми наложила да я изпия и след това да унищожа враговете си, когато имам същата власт като тях?

Моите ангели се приближиха към мен.

– О, къде бяхте, когато щях да умра! – възкликнах.

– Не им се присмивай. Ти никога не си вярвал в тях истински. – Това бе гласът на Рамиел. – Ти ни обикна, когато видя нашите образи и когато кръвта на демоните изпълваше тялото ти, разбра какво би могъл да обикнеш. Това е опасността сега. Можеш ли да убиеш това, което

обичаш?

– Ще ги изтребя всичките – казах. – По един или друг начин, кълна се в душата си. – Погледнах своите бледи, непоклатими, но и безучастни хранители, а после останалите, които светеха толкова ярко на фона на сенките в огромната библиотека, на фона на мрачните цветове на лавиците и натрупаните книги.

– Ще унищожа всички тях – заклекх се аз. Затворих очи. Представих си как тя лежи безпомощна на дневната светлина и видях как се навеждам и целувам студеното ѝ бяло чело. Ридаех приглушено, а тялото ми трепереше. Кимах отново и отново, че ще го направя, да, ще го направя, ще го направя.

– На разсъмване – каза Мастема – монасите ще ти приготвят нови дрехи, костюм от червено кадифе, оръжията ти ще бъдат лъснати до блясък, а ботушите ти почистени. А дотогава ние ще сме приключили. Не се опитвай да се храниш. Твърде рано е, кръвта на демоните все още кипи в теб. Подготви се, а ние ще те заведем на север, за да сториш, каквото е нужно на дневна светлина.

ГЛАВА 11

„И светлината в мрака свети, и мракът я не обзе.“
– Свето Евангелие от Йоана, 1:5

Манастирите се пробуждат рано, ако изобщо заспиват.

Очите ми се отвориха съвсем ненадейно и едва тогава, щом видях утринната светлина да огрява стенописа, сякаш булото на мрака се бе смъкнало от него, едва тогава разбрах колко дълбоко съм спал.

В килята ми се движеха монаси. Бяха донесли дрехите, които Мас-тема бе описал и тъкмо ги подреждаха. Щях да облека червена кадифена туника, прекрасен червен вълнен панталон, риза от златиста коприна, а върху нея още една от бяла коприна, и накрая широк нов колан за туниката. Оръжията ми бяха лъснати, както ми бяха казали, че ще бъдат – богато украсеният ми със скъпоценности меч блестеше, сякаш баща ми дълго си бе играл с него в някоя спокойна вечер край камината. Кинжалите ми бяха подготвени.

Слязох от леглото и паднах на колене, за да се помоля. Прекръстих се.

– Господи, дай ми силата да изпратя в ръцете ти онези, които се хранят със смърт.

Прошепнах това на латински.

Един от монасите ме докосна по рамото и се усмихна. Нима Голямото мълчание още не бе приключило? Нямах представа. Той посочи една маса, върху която бяха сложили храна за мен – хляб и мляко. Върху млякото имаше пяна.

Кимнах и му се усмихнах, а след това той и другарят му се поклониха леко и излязоха.

Озъртах се на всички страни.

– Всички сте тук, знам го – казах, но не отделих повече време на това. Щом не се появяваха, значи си бях възвърнал разсъдъка, но това далеч не бе вярно, както не беше вярно, че баща ми е жив.

На масата, недалеч от храната, и затиснати под тежестта на канделабрите, имаше множество документи, наскоро написани и подписани с претенциозен почерк.

Прочетох ги набързо.

Това бяха разписки за всичките ми пари и бижута – нещата, които

носах в дисагите си, когато пристигнах. Всички тези документи носеха печата на Медичите.

Видях и кесия с пари, която трябваше да привържа към колана си. Всичките ми пръстени бяха там, почистени и излъскани, така че полираните рубини блестяха ослепително, а смарагдите притежаваха безупречна дълбочина. Златото сияеше така, както не го бях виждал може би от месеци, заради собствената ми небрежност.

Сресах косата си, раздразнен от гъстотата и дължината ѝ, но нямах време да помоля за бръснар, който да я скъси, за да не стига до раменете ми. Поне беше достатъчно дълга, за да стои назад поне за известно време и да не пада върху челото ми. За мен беше лукс, че е толкова чиста.

Облякох се бързо. Ботушите малко ме стягаха, защото ги бяха сушили на огън след дъжда, но се чувствах добре в тях над тънкия панталон. Приведох в ред всички закопчалки и поставих на място меча си.

Червената кадифена туника беше обточена по краищата със златен и сребърен конец, а предницата ѝ бе богато украсена със сребърния ирис, който е най-древният символ на Флоренция. След като плътно пристегнах колана си, туниката не стигаше до средата на бедрата ми. Това подходеше на красиви крака.

Цялата ми премяна беше повече от пищна за битка, но що за битка беше това? Щеше да бъде касапница. Сложих си късата и широка пелерина, която ми бяха дали, и закопчах златните ѝ катарамии, макар че така щеше да ми е топло в града. Тя беше обточена с мека и тънка тъмнокафява козина от катерици.

Не сложих шапката. Привързах кесията. Сложих пръстените си един по един, докато ръцете ми не се превърнаха в оръжия от тежестта им. Сложих си меките ръкавици, подплатени с козина. Намерих една броеница от тъмен кехлибар, която не бях забелязал преди това. На нея висеше златно разпятие, което целунах, а след това я сложих в джоба под туниката.

Осъзнах, че се вирам в пода и че съм заобиколен от няколко чифта боси стъпала. Бавно вдигнах поглед.

Моите ангели стояха пред мен, моите лични хранители, в дълги, разветви тъмносини одежди, които изглеждат бяха ушити от нещо по-леко, но не така прозрачно като коприната. Лицата им бяха бели като слонова кост и леко проблясваха, а очите им бяха големи и приличаха на опали. Имаха тъмни коси, които някак помръдваха, сякаш бяха направени от сенки.

Те стояха с лице към мен, опрели глави, като че безмълвно

общуваха помежду си.

Бях поразен. Струваше ми се ужасяващо интимно, че ги виждам толкова ясно и така близо до мен, и знаех, че те са онези двамата, които винаги са били до мен, или поне така трябваше да си мисля. Бяха малко по-едри от човешки същества, както и другите ангели, които бях виждал, и лицата им не бяха смекчени от миловидните изражения, които бях забелязал у другите, но като цяло имаха по-гладки и по-широки лица и по-големи, макар и изящно оформени уста.

– И ти не вярваш в нас сега? – попита един от тях шепнешком.

– Ще ми кажете ли имената си? – попитах.

Двамата поклатиха глави, изразявайки едновременно недвусмисленото си отрицание.

– Обичате ли ме? – попитах.

– Къде пише, че трябва да те обичаме? – отвърна този, който досега си бе мълчал. Гласът му беше беззвучен и тих като шепот, но по-отчетлив. Почти не се различаваше от гласа на другия ангел.

– Ти обичаш ли ни? – попита другият.

– Защо ме закриляте? – попитах аз.

– Защото сме изпратени с тази цел и ще бъдем с теб, докато умреш.

– Без да ме обичате? – попитах.

Те отново поклатиха глави в знак на отрицание.

Постепенно светлината в стаята стана по-ярка. Извърнах се рязко и отправих поглед към прозореца. Мислех си, че е слънцето. Слънцето не може да ми причини болка, мислех си аз.

Но не беше то. Беше Мастема, който се бе извисил зад мен като облак от злато, а от двете му страни бяха винаги спорещите поддръжници на моята кауза, моите герои, Рамиел и Сетей.

Стаята се изпълни с трепкаща светлина и сякаш завибрира безшумно. Моите ангели заискриха и станаха ослепително бели, а дрехите им придобиха наситеносин цвят.

Всички гледаха фигурата на Мастема, върху чиято глава имаше шлем.

Силно и мелодично шумолене се понесе из въздуха, някакъв напевен звук, сякаш огромно ято от малки и сладкогласни птички се бе пробудило и отлетяло от клоните на окъпаните в слънце дървета.

Трябва да съм затворил очи. Изгубих равновесие, а въздухът стана по-хладен и зрението ми бе като замъглено от прах.

Поклатих глава. Огледах се.

Намирахме се в самия замък.

Мястото беше влажно и много тъмно. Светлината се процеждаше през подпорите на огромния подвижен мост, който естествено бе вдигнат и здраво укрепен. От двете страни имаше стени от грубо одялани камъни, върху които на места висяха окачени огромни ръждиви куки и вериги, неизползвани от много години.

Обърнах се и влязох в мрачен двор, а дъхът ми внезапно секна от високите стени, които ме обграждаха, издигайки се до ясно очертаня куб яркосиньо небе.

Несъмнено това бе само един двор, този на входа, защото пред нас се извиси още един огромен портал, достатъчно голям, за да побере най-големите каруци със сено, които човек може да си представи, или някакви свръхмодерни бойни машини.

Земята беше мръсна. Високо горе от всички страни имаше прозорци, цели редици прозорци с двойни сводове, до един покрити с решетки.

– Имам нужда от теб сега, Мастема – рекох. Отново се прекръстих. Извадих броеницата и целунах разпятието, като за миг се възрях в дребното, превито тяло на нашия изтерзан Христос.

Огромните порти пред мен се отвориха. Чу се силно скърцане, последвано от огъващи се метални болтове и вратите стенойки се отпуснаха върху пантите си, разкривайки далечен и огрян от слънце вътрешен двор с много по-големи размери.

Стените, покрай които вървахме, бяха дебели около трийсет или четирийсет стъпки. От двете ни страни имаше врати, отрупани с арки от дялан камък и това бяха първите признаци на грижи, които виждах, от както бяхме влезли.

– Тези същества не влизат и излизат, както правят останалите – рекох. Ускорих крачка, за да стигна до силното слънце на двора. Планинският въздух бе прекалено студен и твърде влажен в гъсто обрасналия вътрешен двор.

Застанал тук, аз видях прозорците такива, каквито ги помнех – отрупани с ярки знамена и с окачени фенери, които щяха да бъдат запалени през нощта. Тук видях гоблени, небрежно праметнати над корнизите на прозорците, сякаш дъждът нямаше да им навреди. А много високо горе видях назъбените парапети и по-фини корнизи от бял мрамор.

Но това не беше големият двор, който се намираще от другата страна. И тези стени бяха от грубо одялан камък. Долу камъните бяха зацапани и върху тях от години не бе стъпвал човешки крак. Тук-там имаше локви вода. От пукнатините се подаваха избуяли плевели, но, ах, имаше и благоуханни диви цветя и аз ги погледнах нежно и протегнах ръка да

ги докосна, дивях им се, задето са поникнали тук.

Очаквах ни още порти, като тези двете – огромни, дървени, покрити с желязо и силно заострени в горния край под широката си мраморна арка – те се отвориха и отново се захлопнаха, за да ни позволят да минем през още една стена.

О, каква градина се появи пред очите ни!

Докато си проправяхме път през поредните четирийсет стъпки мрак, видях огромните гори от портокалови дръвчета пред нас и чух виковете на птиците. Запитах се дали не ги държат в плен тук, или те можеха да прелетят целия път до върха и да избягат?

Да, можеха. Мястото беше достатъчно голямо. А тук беше и прекрасната мраморна облицовка, която помнех, покриваше целия път към върха, издигната толкова нависоко.

Когато влязох в градината и докато вървах по първата мраморна пътека, която прекосяваше лехите с теменужки и рози, видях как птиците летят напред-назад, кръжейки на воля из това просторно място, така че биха могли да прескочат кулите, които се извисяваха толкова отдалечени и величествени на фона на небето.

Ароматът на цветя ме изпълваше навсякъде. Лилиите и ирисите бяха посадени заедно в малки градинки, а портокалите бяха зрели и почти червени, увиснали по дърветата. Лимоните бяха още твърди и обагрени в зелено.

По стените пълзяха храсти и лози.

Ангелите се събраха около мене. Осъзнах, че през цялото време аз бях вървял начело, аз бях в основата на всяко движение, и пак аз бях този, който сега държеше всички в градината, а те чакаха, докато стоях с приведена глава.

– Ослушвам се за затворниците – рекох. – Но не мога да ги чуя.

Погледнах нагоре към пишно украсените балкони и прозорци, двойните арки, и тук-там някоя лоджия, но издигната в техния филигранен стил, а не в нашия.

Видях плющящи знамена и всички те бяха в онзи кървавочервен цвят, опетнен със смърт. За първи път погледнах собствените си яркочервени дрехи.

– Като прясна кръв? – прошепнах.

– Погрижи се за това, което трябва да сториш най-напред – каза Мастема. – Здрачът може да те скрие, когато отидеш при затворниците, но трябва да вземеш жертвите си сега.

– Къде са те? Ще ми кажете ли?

– Сред умишлено светотатство и старомодно вкочанени, те лежат под камъните на църквата.

Чу се силен, пронизителен шум. Беше извадил меча си. Извърна глава и посочи с него червения си шлем, пламнал от слънчевите отблясъци, които се отразяваха от покритите с мрамор стени.

– Онази врата там и стълбите зад нея. Църквата се намира на третия етаж, от лявата ни страна.

Отправих се към вратата незабавно. Втурнах се по стълбите и вземах завой след завой, докато ботушите ми трополяха върху камъка, без дори да се обръщам да видя дали те ме следват, без да си задавам въпроса как се справят. Знаех само, че те са с мен, усещах присъствието им, сякаш долавях дъха им във врата си, а такъв дъх нямаше.

Накрая навлязохме в коридора, широк и отворен от дясната ни страна към двора долу. Пред нас се ширна безкраен пищен килим, отрупан с персийски цветя, дълбоко вкоренени сред среднощно синьо поле. Неизбледнял, необятен. Той се простираше нататък, а след това правеше завой някъде пред нас. А в края на коридора се виждаше съвършено очертаното небе и размитото петно на зелената планина зад него.

– Защо спря? – попита Мастема.

Те се бяха материализирали около мен, с дългите си дрехи и вечно пърхащи криле.

– Това тук е вратата на църквата, знаеш го.

– Просто гледам небето, Мастема – рекох. – Просто гледам синьото небе.

– И за какво мислиш? – попита един от моите хранители с беззвучния си, отчетлив шепот. Внезапно се вкопчи в мен и видях как безтегловните му пръсти с цвят на пергамент обхванаха рамото ми. – За поляна, която никога не е съществувала и за млада жена, която е мъртва?

– Нямах ли милост? – попитах го. Притиснах се близо до него, така че челото ми го докосна и се удивих от усещането на тялото му и това, че толкова ясно виждамменящите се цветове на очите му.

– Напротив. Просто ти припомням, припомням, припомням.

Извърнах се към вратите на параклиса. Подръпнах двете огромни куки, докато чух как езичето поддаде, а после отворих широко едната и след това другата врата, макар да не знаех защо оставям такова огромно и широко пространство за себе си. Навярно правех място за моята могъща група помощници.

Пред мен се простираше огромният празен неф, който несъмнено предишната нощ е бил изпълнен с натруфения, пропит с кръв Двор, а

над главата си видях галерията на хора, откъдето бяха долетели най-неземните погребални песни.

Слънцето безмилостно пронизваше демоничните прозорци.

Ахнах от изумление, когато видях ципестите същества, възвеличени така брилянтно върху напуканите и скрепени късове искрящо стъкло. Колко дебело беше това стъкло, колко плътно шлифовано и колко зловещи бяха израженията на тези чудовища с ципести крила, които ни се хилеха злобно, сякаш щяха да се съживят под ослепителната дневна светлина и да ни попречат да продължим пътя си.

Не ми оставаше нищо друго, освен да откъсна очи от тях, да погледна надолу и встрани към ширналия се огромен мраморен под. Видях куката, беше същата като тази на пода в параклиса на баща ми, легнала хоризонтално в един кръг, издълбан в камъка – златна кука, полирана и шлифована, за да не стърчи над пода и да не закача нечии пръсти или пети. Не беше покритата.

Тя просто очертаваше недвусмислено местоположението на единствения дълъг главен вход към криптата. Един тесен мраморен правоъгълник, изрязан в центъра на пода на църквата.

Закрачих напред, а токовете ми отекваха из цялата празна църква, и отидох да дръпна куката.

Какво ме спираше? Видях олтара. Точно в този миг слънцето огряваше фигурата на Луцифер, гигантският червен ангел, издигнал се над огромните купове червени цветя, които бяха свежи както в нощта, когато ме доведоха на това място.

Видях него и свирепите му, пламтящи жълти очи – изящни бисери, инкрустирани в червения мрамор, видях и белите му кучешки зъби от слонова кост, надвиснали над озъбената му горна устна. Видях озъбените демони, разположени по стените вляво и вдясно от него, а очите на всички тях, покрити със скъпоценни камъни, изглеждаха алчни и тържествуващи на светлината.

– Криптата – каза Мастема.

Дръпнах с всички сили. Не успях да помръдна мраморната плоча. Това не бе по силите на никой човек. Щяха да са нужни стада коне, които да го направят. Вкопчих по-здраво двете си ръце около куката и дръпнах по-силно, но пак не успях да я помръдна. Все едно опитвах да поместя самите стени.

– Да го направим вместо него! – помоли Рамиел. – Нека го направим.

– Това е дреболия, Мастема, същото е като да отворим портите.

Мастема се протегна и леко ме блъсна встрани, така че за миг се препънах в собствените си крака и след това се изправих. Дългият, тесен мраморен капак бавно се повдигна.

Удивих се от тежестта му. Беше дебел повече от две стъпки. Единствено облицовката беше от мрамор, а останалата част бе от по-тежък, по-тъмен и плътен камък. Не, никой човек не би могъл да го повдигне.

И ето, че от зейналата паст долу се появи копие, сякаш изскочи от скрита пружина.

Отскочих назад, макар че бездруго не бях достатъчно близо, че да пострадам.

Мастема остави капака да падне назад. Пантите незабавно се счушиха от собствената си тежест. Светлината изпълни пространството долу. Очаквах ме още копия, проблясващи на слънцето и наклонени под ъгъл, сякаш бяха наредени успоредно на наклона на стълбите.

Мастема застана в горния край на стълбището.

– Опитай да ги поместиш, Виторио – каза той.

– Той не може. А ако се препъне и падне, ще се озове долу в трапа, където е пълно с тях – каза Рамиел. – Мастема, ти ги премести.

– Нека аз ги преместя – намеси се Сетей.

Извадих меча си. Насякох първото копие и пречупих металния му връх, но грапавата дървена дръжка остана.

Слязох в криптата и веднага усетих как студът ме обгръща и плъзва по краката ми. Продължих да кълям дървото и отчупих още от него. После застанах до него само за да установя, че с лявата си ръка напипвам още две копия, които ме очакват сред неравномерната светлина. Отново вдигнах меча си, а ръката ме заболя от тежестта му.

Но аз ги пречупих с бързи удари, докато металните им глави не се отделиха с трясък от дървените прътове.

Заслизах надолу като здраво се придържах с дясната си ръка, за да не се подхлъзна по стълбите и внезапно, със силен вик увиснах на ръба на нищото, защото стълбите свършваха дотам.

С дясната си ръка грабнах дръжката на счупеното копие, което дотогава държах в лявата. Мечът ми с тропот падна под мене.

– Достатъчно, Мастема – каза Сетей. – Никой човек не може да се справи.

Аз висях, сключил ръце около разцепеното дърво, и се вирах в тях, докато те стояха в рамката на отворената крипта. Ако паднех, без съмнение щях да умра, защото височината беше голяма. Ако оцелеех, никога нямаше да успея да изляза, за да живея.

Чаках, без да кажа нищо, макар че ръцете ме боляха непоносимо.

Внезапно те слязоха – така безшумно, както правеха всичко, сред поток от коприна и крила, напъхаха се в криптата едновременно, всички до един, и ме наобиколиха, прегърнаха ме и ме понесоха надолу като плавно ме отведоха до пода на стаята.

Пуснаха ме веднага, а аз с мъка започнах да лазя наоколо в сумрака, докато не намерих меча си. Вече беше у мене.

Изправих се задъхано, хванал го здраво в ръка, а после погледнах към ослепителния правоъгълник от ярка светлина над главата ми. Затворих очи и наведох глава, а после бавно ги отворих, за да привикна с този дълбок, влажен сумрак.

Тук несъмнено замъкът бе оставил планината да нахлуе в основите му, защото стаята, макар и огромна, изглежда бе оформена само от пръст. Поне това видях пред себе си, върху грубата стена, а когато се обърнах, зърнах жертвите си, както Мастема ги бе нарекъл.

Вампирите, или ларвите – лежах заспали, без ковчези, без гробници, в дълги открити редици, а всяко едно от изискано облечените им тела бе покрито с тънък златоткан саван. Те заемаха три от стените на криптата. В далечния край бяха счупените стълби, надвиснали над нищото.

Присвих очи и примигнах няколко пъти, а светлината сякаш силно проникваше в тях. Приближих се до първата фигура, докато успях да видя тъмночервените пантофи и червеникавокафявите панталони, а всичко това се намираше под колана, сякаш всяка нощ нежни буби тъчаха този саван за вампира – толкова плътен, безупречен и фин беше той. Уви, не ставаше дума за подобна магия, това бе просто най-красивото нещо, което могат да сътворят Божиите създания. И беше изтъкано на станове от мъже и жени, а подгъвт му бе деликатно пришит.

Аз скъсах покривалото.

Приближих се до скръстените ръце на това същество, а после, внезапно ужасен видях, че спящото му лице се оживи. Очите му се отвориха, а едната му ръка рязко помръдна към мен.

Изтръгнаха ме от хватката на пръстите му точно навреме. Обърнах се и видях, че Рамиел ме е прегърнал, а после той затвори очи и сведе чело на рамото ми.

– Вече познаваш номерата им. Внимавай. Виждаш ли? Сега отново съгва ръката си. Мисля, че е безопасен. Затваря очи.

– Какво да правя? О, ще го убия! – рекох.

Грабнал покрова в лявата си ръка, аз вдигнах меча с дясната.

Доближих спящото чудовище и този път, когато ръката му се вдигна, я впримчих с покривалото и усуках плата около нея, после замагнах с меч си като ексекутор към ешафод.

Главата тутакси се търколи на пода. Чу се ужасен звук, който по-скоро идваше от врата, отколкото от гърлото. Ръката увисна. На дневна светлина той не можеше да се съпротивява така, както би могъл сред нощния мрак от предишната ми битка, когато бях обезглавил първия си нападател. О, бях победил.

Грабнах главата и гледах как кръвта се лее от устата ѝ. Очите, ако изобщо някога са били отворени, сега бяха затворени. Захвърлих главата в средата на пода под светлината. Плътта веднага започна да гори.

– Погледнете, главата гори! – рекох, но не се спрях.

Отидох при следващия, като отметнах прозрачния копринен саван от една жена с големи дълги плитки, срещнала тази зловеща смърт в разцвета на силите си. Впримчих вдигнатата ѝ ръка и отрязвах главата ѝ със същата ярост, хванах я за едната плитка и я метнах на земята до нейния другар.

Другата глава се спаружваше и чернееше на светлината, която нахлуваше през високия отвор горе.

– Луцифер, видя ли това? – извиках. Ехото дразнещо повтори думите ми: – Видя ли това? Видя ли това? Видя ли това?

Втурнах се към следващия.

– Флориан! – извиках, щом сграбчих покривалото.

Ужасна грешка.

Когато чу името си, очите му се отвориха още преди да съм се изравнил с него, и подобно на кукла, окачена на верига, той щеше да се изправи, ако не го бях ударил силно с меч си, отваряйки дълбока рана в гърдите му. Той падна назад с безизразно лице. Опрях меч в нежния му изискан врат. Русата му коса се бе втвърдила от кръвта, а очите му се притвориха, изцъклиха се и угаснаха пред погледа ми.

Сграбчих дългата коса на този безплътен, на този предводител на всички тях, на този сладкодумен демон, и захвърлих главата му върху димящата, воняща купчина.

Продължавах нататък по редицата вляво, без сам да зная защо точно в тази посока, освен, че ми беше на път. Всеки път, щом дръпнех савана, скачах напред с главоломна скорост, впримчвах ръката, ако се вдигнеше, но понякога набирах такава инерция, че не ѝ оставях време да се вдигне и отсичах главата толкова бързо, че станах немарлив. Ударите ми бяха отвратителни и разбивах челюстите на враговете си, а дори и

техните ключици, но ги убивах.

Убивах ги.

Отсичах главите им и ги мяха върху купчината, която сега димеше толкова силно, че приличаше на тлеещ огън от есенни листа. От огъня се издигна пепел – дребна и фина пепел, но преди всичко главите се топяха, мазни и чернеещи, а купчината се сгъстяваше и пепелта бе съвсем малко.

Дали страдаха? Разбираха ли какво се случва? Къде бяха избягали душите им с невидимите си нозе в този тежък, ужасен миг, когато Двортът им се разпаднаше, докато аз ревах ожесточено и тропях с крака, отмятах глава и не спирах да плача, докато вече не можех да виждам заради сълзите си?

Бях унищожил около двайсет от тях – двайсет, а мечът ми бе така пропит със засъхнала кръв, че се наложи да го избърша. Избърсах го в телата им, докато се връщах назад, за да отида до другата част на криптата – триех го в жакет след жакет, дивейки се на това как белите им ръце се бяха спаружили и изсъхнали върху гърдите им и как през деня черната кръв течеше толкова бавно от разкъсаните им вратове.

– Мъртви, всички вие сте мъртви, и все пак къде отидохте, къде отидоха душите ви!

Светлината бледнееше. Аз дишах тежко. Погледнах Мастема.

– Слънцето е високо в небето – каза той благо. Беше невъзмутим, макар че стоеше толкова близо до тях, до тези овъглени вонящи глави.

Димът сякаш излизаше най-вече от очите им, отколкото от другаде като че пихтията по-лесно се превръщаше в пушек.

– Сега църквата тъне в мрак, но е едва пладне. Побързай. Остават ти още двайсет от тази страна и го знаеш. Действай.

Другите ангели стояха като вцепенени, скупчени един до друг, великолепните Рамиел и Сетей в своите пищни роби и двете по-обикновени, непретенциозни и по-мрачни създания – всички те ме гледаха с невероятно напрежение. Видях как Сетей погледна купчината тлеещи глави, а после отново мен.

– Продължавай, клетки Виторио – прошепна той. – Побързай.

– Ти би ли го направил? – попитах го.

– Не мога.

– Не, знам, че не ти е позволено – рекох, а гърдите ме боляха от напрежението и от думите, които сега се мъчех да изтръгна от себе си. – Питам те дали би могъл да го направиш? Би ли успял да си го наложиш!

– Аз не съм същество от плът и кръв, Виторио – отвърна Сетей

безпомощно. – Но бих направил онова, което Бог ми нареди.

Продължих нататък покрай тях. Извърнах се да ги погледна в тяхното ослепително сияние – групата ангели и техния господар Мастема, чиято ризница блестеше на падащата светлина, а мечът на хълбока му бе толкова лъскав.

Той не каза нищо.

Обърнах се. Дръпнах първото покривало. Беше Урсула.

– Не. – Отстъпих назад.

Оставих покривалото да падне. Намирах се достатъчно далече от нея, така че тя не се събуди, не помръдна. Прекрасните ѝ ръце бяха скръстени неподвижно в познатата грациозна мъртвешка поза, която всички те бяха заели, но в нейния случай тя бе прелестна, сякаш някаква лека отрова я бе отнела в най-невинните ѝ момичешки години, без да разпилее нито косъм от дългите ѝ, вълнисти и свободно падащи коси. Те образуваха полог от злато за главата и раменете ѝ и за лебедовата шия.

Чувах учестеното си дишане. Шумно повлякох острието на меча си по камъните. Облизах пресъхналите си устни. Не смеех да ги погледна, макар да знаех, че се намират едва на няколко метра от мен и ме гледат зорко. А сред непроницаемата тишина чух хрущането и цвъртенето от горящите глави на прокълнатите.

Пъхнах ръка в джоба си и извадих броеницата с кехлибарените мъниста. Ръката ми позорно трепереше, докато я държах, а след това я повдигнах и оставих разпятието да увисне, захвърлих я към нея и тя я удари точно под малките ръце, попадайки върху бялата подутина на полуразголените ѝ гърди. Остана там, а разпятието се сгуши в извивката от бледа кожа, но тя дори не трепна.

Светлината полепна по клепките ѝ като прах.

Без оправдания или обяснения се обърнах към следващия, дръпнах покривалото и се нахвърлих върху него или нея, не знаех точно, със силен и дрезгав вик. Сграбчих отрязаната глава за гъстата кафява коса и я хвърлих силно покрай ангелите, към купа с нечистотии в краката им.

Преминах към следващия. Годрик. О, Боже, ще бъде прекрасно.

Видях плешивата му глава още преди да съм докоснал покривалото и сега, докато го разкъсвах, чух как то се разцепи заради моята небрежност. Изчаках да отвори очи, да седне върху каменната плоча и да ме изгледа свирепо.

– Познаваш ли ме, чудовище? Познаваш ли ме? – изревах. Мечът прерязва гърлото му. Бялата му глава се удари в пода, а аз пронизах с

меча си кървящия остатък от врата му. – Познаваш ли ме, чудовище? – извиках отново към примигващите очи и зяпналата уста, от която течаха червени лиги. – Познаваш ли ме? – провикнах се отново.

А после яростно се заех отново със задачата си.

Още двама, после трима, петима, седем и след това девет, а сетне още шестима и с Двора бе свършено, а всичките му танцьори, кавалери и дами бяха мъртви.

А след това, олюлявайки се, се справих набързо с онези клетки слуги селяните, чиито скромни тела не бяха покрити със савани, а немощните им, премалели от глад крайници едва се повдигаха, за да се отбраняват.

– Ловците, къде са те?

– В дъното. Тук вътре е почти тъмно. Бъди много внимателен.

– Виждам ги – рекох. Изправих се и стаих дъх. Те лежаха в редица от шестима, с глави към стената, както всички останали, но бяха опасно близо един до друг. Това щеше да бъде трудна задача.

Внезапно се разсмях, толкова лесно беше. Продължих да се смея. Отместих първото покривало и срязах стъпалата. Трупът се изправи и тогава острието ми лесно успя да различи мястото, където да удари, а в същото време кръвта вече бликаше.

Втория незабавно нарязях на парчета, а след това прокарах острието през средата и посегнах към главата малко преди ръката му да сграбчи меча ми. Измъкнах го и отрязях ръката му.

– Умри, копеле, ти, който ме отвлече заедно със своя спътник, помня те.

Накрая стигнах до последния, а брадатата му глава увисна в ръката ми.

Бавно се върнах по обратния път с него и подритвах останалите пред мен – онези, които няха сили да хвърля много далече, затова ги ритях като непотребни останки, докато светлината не се спусна върху всички тях.

Сега беше светло. Следобедното слънце огряваше западната част на църквата. А отворът над главата ми излъчваше ужасна и смъртоносна топлина.

Бавно избърсах лицето си с опакото на лявата си ръка. Оставих меча и пипнешком затърсих салфетките, които монасите бяха сложили в джоба ми, извадих ги и почистих с тях лицето и ръцете си.

После взех меча и отново застанах в долната част на ковчега ѝ. Тя лежеше както преди. Светлината не достигаше до нея. Тя не би могла да огрее никой от тях на мястото, където лежаха.

Тя се намираще в безопасност върху каменното си легло, ръцете ѝ бяха неподвижни както преди, с красиво преплетени пръсти, дясната върху лявата, а върху повдигнатите ѝ бели гърди лежеше Разпнатият Христос от злато. Косата ѝ се вееше на слабо то течение, което нахлуваше от тесния отвор над главите ни. Но това бе просто един ореол от мазури около иначе безжизненото ѝ лице.

Косата ѝ, с разпуснати къдри, без панделки или перли, бе паднала леко извън пределите на ковчега, толкова тесен беше той, а също и дипломите на нейната дълга, извезана със злато рокля. Тя не беше облечена с тази рокля, когато я видях. Единствено пищният тъмночервен кървав цвят беше същият, но всичко останало бе прекрасно, богато украсено и ново, сякаш тя беше принцеса, винаги готова за целувката на своя принц.

– Може ли това създание да отиде в Ада? – прошепнах. Приближих се толкова, колкото ми позволи смелостта. Не можех да понеса мисълта за ръката ѝ, която се вдига по онзи механичен начин, а пръстите ѝ внезапно сграбчват въздуха и очите ѝ се отварят. Не можех да го понеса.

Върховете на пантофите ѝ едва се подаваха под ръба на роклята. Колко ли изискано си бе легнала по изгрев-слънце. Кой бе затворил капака, кой бе спуснал веригите? Кой бе заложил капана с копията, чийто механизъм изобщо не бях проучил или предвидил в мислите си?

За първи път в този сумрак видях миниатюрната диадема на главата ѝ, разположена точно около темето и прикрепена със съвсем малки фиби към къдриците ѝ, така че единствената перла се намираще на челото ѝ. Какво малко украшение.

Дали и душата ѝ беше толкова малка? Щеше ли да я поеме Адът, както огънят щеше да погълне всяка крехка част от тялото ѝ, както слънцето щеше да обгори ужасно съвършеното ѝ лице?

Някога тя бе спала и сънувала в нечия майчина утроба, беше се гушвала в бащините си обътия.

Каква ли трагедия я бе довела в този отвратителен, вонящ гроб, където главите на закланите ѝ събратя изгаряха бавно на вечно търпеливата и безучастна слънчева светлина?

Обърнах се към тях. Държах меча си отстрани.

– Един, нека поне един остане жив. Един! – заявих.

Рамиел закри лицето си и ми обърна гръб. Сетей продължи да ме гледа, но поклати глава. Моите хранители просто се взираха в мен спокойно и хладно, както винаги. Мастема се втрени в лицето ми, без да издаде нито звук, прикривайки мислите си зад маската на спокойното си

лице.

– Не, Виторио – каза той. – Нима мислиш, че толкова много Божии ангели са ти помогнали да преодолееш тези препятствия, за да оставиш едно от тези същества да живее?

– Мастема, тя ме обичаше. И аз я обичам. Мастема, тя ми подари живота. Моля те в името на любовта. Умолявам те в името на любовта. Дотук всичко останало беше справедливост. Но какво бих могъл да кажа на Бог, ако убия и нея – тази, която ме е обичала и която обичам?

Нищо в изражението му не се промени. Той просто ме наблюдаваше с неизменното си спокойствие. Чух ужасен звук. Беше плачът на Рамиел и Сетей. Моите хранители се обърнаха да ги погледнат, сякаш бяха изненадани, но съвсем малко, а после замечтаните им нежни очи отново неотклонно се спряха върху мен.

– Безмилостни ангели – рекох. – О, но това не е справедливо и аз го знам. Аз лъжа. Лъжа. Простете ми.

– Прощаваме ти – каза Мастема. – Но трябва да сториш това, което ми обеща.

– Мастема, може ли тя да бъде спасена? Ако се отрече може ли душата ѝ все още ли е човешка?

Не последва никакъв отговор. Никакъв отговор.

– Мастема, моля те, кажи ми. Нима не разбираш? Ако тя може да се спаси, ще остана тук с нея, мога да изтръгна това от нея – сигурен съм, че мога, защото има добро сърце. Младо и добро. Мастема, кажи ми. Може ли същество като нея да бъде спасено?

Никакъв отговор. Рамиел беше подпрял глава на рамото на Сетей.

– О, моля те, Сетей – рекох. – Кажи ми. Може ли да бъде спасена? Трябва ли да умре от ръката ми? Ами ако остана тук с нея и изтръгна това от нея, нейната изповед, нейното окончателно отричане от всичко, което е сторила? Няма ли свещеник, който да ѝ даде опрощение? О, Боже.

– Виторио – чу се шепотът на Рамиел. – Нима ушите ти са задръстени с кал? Чуваш ли как онези затворници умират от глад и плачат? Ти дори не си ги освободил. През нощта ли ще го направиш?

– Мога да го направя. Все още мога. Но не мога ли да остана тук с нея и когато тя разбере, че е съвсем сама, че всички останали са загинали, а обещанията на Годрик и Флориан са били тирания – няма ли начин, по който да отдаде душата си на Бог?

Мастема, без изобщо да промени изражението на спокойните си, хладни очи, бавно се обърна.

– Не! Не го прави, не ми обръщай гръб! – извиках. Сграбчих силната му, обвита в коприна ръка.

Почувствах неговата непреодолима сила под тъканта – тази странна, неестествена тъкан. Той сведе поглед към мен.

– Защо не можеш да ми кажеш?

– Заради Божията любов, Виторио! – изрева той внезапно, а гласът му изпълни цялата крипта. – Не разбираш ли? Ние не знаем!

Той се изтръгна от хватката ми, за да може по-добре да ме стрелне със свирепия си поглед, челото му се сбърчи, а ръката му стисна дръжката на меча.

– Ние не произхождаме от род, който някога е познавал опрощението! – извика той. – Ние не сме от плът и кръв, а в нашето царство нещата принадлежат или на Светлината, или на Мрака, и това е единственото, което знаем!

Обзет от гняв, той се отправи към нея. Втурнах се подире му и го дръпнах, но не успях да го отклоня от целта му и на сантиметър.

Ръката му се спусна надолу, покрай нейните търсещи ръце, и сграбчи крехкия и врат. Очите ѝ се взираха в него с онази ужасна, ужасна слепота.

– Тя носи човешка душа – каза той шепнешком. А след това се отдръпна, сякаш не желаше да я докосва, беше му непоносимо да я докосва и отстъпи надалече от нея, а докато го правеше силно ме блъсна в страни.

Разплаках се. Слънцето се премести и сенките в криптата станаха по-плътни. Накрая се обърнах. Ивицата светлина над главите ни вече бе избледняла. Беше силна и искрящо златиста, но бледа.

Моите ангели се бяха събрали заедно и ме наблюдаваха с очакване.

– Ще остана тук с нея – рекох. – Скоро ще се събуди. А аз ще ѝ кажа да се моли за Божията милост.

Разбрах го едва когато го изрекох. Проумях го едва когато го изясних.

– Ще остана с нея. Ако се отрече от всичките си грехове заради Божията любов, ще може да остане с мен, и смъртта ще настъпи, а ние няма да сторим нищо, за да я ускорим, и Бог ще приеме и двамата ни.

– Мислиш ли, че ще намериш сили да го направиш? – попита Матема. – А какво мислиш за нея?

– Дължа ѝ го – рекох. – Длъжен съм. Никога не съм лъгал когото и да било от вас. Никога не съм лъгал себе си. Тя уби брат ми и сестра ми. Видях я. Със сигурност е убила много от тях, моите роднини. Но спаси

мен. Спаси ме два пъти. Да убиеш е лесно, но не и да спасиш!

– О – каза Мастема, сякаш го бях ударил. – Така е.

– Затова ще остана. Вече не очаквам нищо от вас. Знам, че не мога да изляза оттук. Навярно дори и тя не може.

– Разбира се, че може – каза Мастема.

– Не го оставяй – каза Сетей. Вземи го против волята му.

– Никой от нас не може да го направи и ти го знаеш – каза Мастема.

– Само го изведи от криптата – молеше Рамиел, – все едно го изваждаш от каньон, в който е паднал.

– Но положението не е такова и не мога да го направя.

– Тогава, нека останем с него – каза Рамиел.

– Да, нека останем – рекоха моите двама хранители, почти едновременно и със сходни, приглушени фрази.

– Нека тя ни види.

– Откъде да сме сигурни, че ще може? – попита Мастема. – Откъде да сме сигурни, че ще ни види? Колко често се случва някое човешко същество да успее да ни види?

За първи път го видях разгневен. Той ме погледна.

– Бог добре си е поиграл с теб, Виторио! – каза той. – Какви врагове ти е дал и какви съюзници!

– Да, знам това, и ще Го моля с всички сили и с тежестта на всичките си страдания за душата ѝ.

Нямах намерение да затварям очи.

Сигурен съм, че не го направих.

Но цялата обстановка се промени напълно. Купчината с глави си стоеше както преди, а част от тях се търкаляха безразборно, спаружени и съсухрени, и парливият дим все така се издигаше над тях. А светлината горе бе потъмняла, макар да бе все още златиста отвъд счупеното стълбище и острите стросени копия, златиста от последните догорели останки на късния следобед.

А моите ангели си бяха отишли.

ГЛАВА 12 И НЕ МЕ ВЪВЕЖДАЙ В ИЗКУШЕНИЕ

Колкото и млад да бях, тялото ми не можеше да понесе повече. И все пак, как бих могъл да остана в тази крипта и да чакам тя да се събу-ди, без да опитам да изляза по някакъв начин?

Не мислех за това, че бях отхвърлен от моите ангели. Заслужавах го, но бях убеден в справедливостта на възможността, която исках да й дам – да се уповава на Божията милост и да напуснем тази крипта и ако е необходимо, да намерим свещеник, който да опрости всички грехове на човешката й душа. Защото, ако тя не успееше да се изповяда както трябва, за да получи Божията любов – е, тогава опрощението несъмнено би я спасило.

Аз се мотаех из криптата, като стъпвах сред съсухрените трупове. Доколкото имаше светлина, тя огряваше засъхналите кървави потоци, които се стичаха от двете страни на каменните гробове.

Накрая открих това, на което се бях надявал – огромна стълба, която можеше да се повдигне и изправи до тавана. Само че как щях да се справя с подобно нещо?

Довлякох я до центъра на криптата, като изритах от пътя си главите, които вече бяха непоправимо увредени, после поставих на пода стълбата и стъпих в средата между две стъпала, като опитах да я повдигна оттам.

Невъзможно. Просто няхах опорна точка. Тя беше твърде тежка, макар и малка, защото бе много дълга. Трима или четирима силни мъже биха могли да я повдигнат достатъчно, за да успеят да се захванат най-горните стъпала за счупените копия, но сам не можех да се справя.

Уви, друга възможност нямаше. Може би верига или въже, които да подхвърля до копията. Потърсих такива в полумрака, но не намерих нито едно.

Никъде ли нямаше вериги? Нито едно въже?

Нима дори и малките ларви бяха успели да прескочат дупката между пода и счупеното стълбище?

Накрая тръгнах покрай стените в търсене на някаква издатина, кука или израстък, които да говорят за наличието на склад или, не дай Боже, за още една крипта с такива демони.

Но не можах да открия нищо.

Най-сетне отново се заклатушках към центъра на стаята. Събрах всички глави, дори и противната плешива глава на Годрик, която сега беше черна като кожа с пожълтелите си цепки за очи. Натрупах ги там, където светлината можеше да продължи действието си върху тях.

След това, препъвайки се в стълбата, аз паднах на колене в долния край на ковчега на Урсула.

Отпуснах се. Щях да поспя само за малко. Не, не да спя, да си почина.

Без всъщност да го желая, изпълнен със страх и съжаление, усетих как ръцете и краката ми се отпускат и легнах върху каменния под, а очите ми се затвориха, потъвайки в блажен възстановителен сън.

Колко странно беше това.

Мислех си, че ще се събудя от нейния писък, че подобно на уплашено дете тя ще се изправи в тъмното от ковчега, разбирайки, че е сама с толкова много мъртъвци.

Но не се случи нищо подобно.

Здрач изпълни пространството над главите ни, а цветът му бе виолетов като цветята в поляната, и тя се надвеси над мен. Беше окачила броеницата на шията си, което беше необичайно, и я носеше като красив накит, а златното разпятие се въртеше и усукваше на светлината – едно блещукащо златно петънце, което подхождаше на светлите точки в очите ѝ.

Тя се усмихваше.

– Моят храбрец, моят герой, да избягаме от това място, пълно със смърт. Ти успя, отмъсти им.

– Устните ти помръднаха ли?

– Нужно ли е да правя това, когато съм с теб?

Усетих как през тялото ми премина тръпка, когато тя ме изправи на крака. Взираше се в лицето ми, а ръцете ѝ стояха здраво на раменете ми.

– Благословени Виторио – каза тя. После ме хвана през кръста и се издигна нагоре, и ние минахме покрай счупените копия, без дори да докоснем назъбените им върхове. Озовахме се в притъмнелия параклис, където прозорците тънеха в мрак, а сенките танцуваха грациозно, но безпощадно около далечния олтар.

– О, мила моя, мила моя – казах аз. – Знаеш ли какво сториха ангелите? Знаеш ли какво казаха?

– Хайде, да освободим затворниците, нали това искаш – каза ми тя.

Чувствах се така освежен, така изпълнен с енергия. Сякаш изобщо не бях вършил изтощителна работа, сякаш войната не бе изнурила

моите крайници и не ме бе сломила, сякаш битките и сраженията не бяха моя участ от дни.

Втурнах се с нея из замъка. Една след друга отворихме вратите, които водеха към окаяните обитатели на клетката. Лично тя бягаше с леките си, котешки крака из алеите под портокаловите дръвчета и птичарниците, преобръщаше котлите със супа, докато подвикваше на бедните, сакатите и отчаяните, че са свободни, че вече никой не ги държи в плен.

След миг застанахме на висок балкон. Далече под нас видях тяхното окаяно шествие в полумрака, дългата, криволичеща редица от хора, които слизаха от планината под пурпурното небе и изгряващата вечерница. Слабите помагаха на силните; старите носеха младите.

– Къде ще отидат, нима ще се върнат в своя злокобен град? Обратно при извергите, които са ги принесли в жертва? – Внезапно се разгневих. – Те трябва да бъдат наказани.

– Всяко нещо с времето си, Виторио, има време. Твоите клетки, нещастни жертви сега са на свобода. Това е нашето време – моето и твоето, ела.

Полите ѝ описаха огромен тъмен кръг, докато летяхме надолу и все по-надолу, покрай прозорците и стените, докато накрая краката ми успяха да стъпят на меката земя.

– О, Господи, това е поляната, виж, поляната – рекох. – Виждам я толкова ясно под изгряващата луна, както я виждах в сънищата си.

Някаква неочаквана нежност изпълни цялото ми същество. Взех я в обятията си, а пръстите ми се заровиха дълбоко във вълнистата ѝ коса. Целият свят се въртеше около мен и все пак останах вплетен в танц с нея, а нежните въздушни движения на дърветата ни припяваха, докато стояхме вкопчени един в Друг.

– Нищо не може да ни раздели, Виторио – каза тя. Отскубна се и побягна пред мен.

– Не, почакай, Урсула, почакай! – извиках. Хукнах подире ѝ, но тревите и ирисите бяха високи и гъсти. Не беше съвсем като в съня ми, но от друга страна беше, защото тези неща бяха живи и изпълнени с тревистия аромат на дивата природа, а дърветата в гората нежно поклащаха клони сред благоухания вятър.

Отпуснах се изтощен на земята и оставих цветята да ме обградят от двете ми страни. Оставих червените ириси да гледат отвисоко извърнатото ми нагоре лице.

Тя коленичи над мен.

– Той ще ми прости, Виторио – рече. – Ще прости всичко със

своята безгранична милост.

– О, да, любов моя, моя благословена, прекрасна любов, спасителко моя, Той ще прости.

Малкото разпятие бе надвиснало над шията ми.

– Но ти трябва да го направиш заради мен – ти, който ме остави жива долу, ти, който ме пощади и доверчиво заспа върху гроба ми, трябва да го направиш.

– Кое, благословена моя? – попитах. – Каж ми и ще го направя.

– Първо се помоли за сила, а след това в твоето човешко тяло, в здравото ти покръстено тяло, трябва да поемеш от мен цялата демонична кръв, която успееш. Трябва да я изцедиш от мен и така да освободиш душата ми от нейната магия; ти ще я повърнеш, подобно на еликсирите, които ти дадохме – те са безвредни за теб. Ще го направиш ли заради мен? Ще ме отървеш ли от тази отрова?

Припомни си за гаденето, за онази бълвоч, която бе изригнала от устата ми в манастира. Припомни си всичко това, ужасното бръщолевене и лудостта.

– Направи го заради мен – каза тя.

Облегна се върху ми и аз усетих как сърцето ѝ се е свило в гърдите, усетих и своето сърце и ми се стори, че за първи път изпадам в такъв замечтан унес. Почувствах, че пръстите ми се свиват. За миг имах чувството, че те се опират в твърди камъни на поляната, сякаш с opakото на ръцете си бях напилал остри камъчета, но отново усетих допира на прекършените стъбла, на постелята от пурпурни, червени и бели ириса.

Тя вдигна глава.

– В името Господне – рекох, – заради твоето избавление, ще поема от теб всяка отрова, ще изсмуча кръвта като от гниеща рана, все едно е заразена с проказа. Дай ми я, дай ми кръвта.

Над мене лицето ѝ бе неподвижно, толкова дребно, изящно и бяло.

– Бъди смел, любими, бъди смел, защото първо трябва да освободя място за нея.

Тя се притисна към шията ми, а зъбите ѝ се впиха в плътта ми.

– Бъди смел, само още мъничко, за да освободя място.

– Още малко? – прошепнах. – О, Урсула, погледни, погледни небесния Ад и Рай, защото звездите са огнени кълба, окачени там от ангелите.

Но думите ми бяха провлечени и безсмислени и отекнаха в ушите ми. Обгърна ме мрак, а когато вдигнах ръка, тя сякаш бе покрита със златна мрежа и аз виждах много, много надалече, а пръстите ми бяха

оплетени в тази мрежа.

Внезапно поляната бе залята от слънчева светлина. Щеше ми се да се освободя, да седна и да кажа – виж, слънцето изгря, без да те нарани, мое безценно момиче. Но тези вълни от божествено и сладостно удоволствие продължаваха да прииждат и преминават през тялото ми, да изтръгват от мен и от слабините ми това примамливо и невероятно удоволствие.

Когато зъбите ѝ се откъснаха от плътта ми, ми се стори, че тя е заздравила хватката на душата си върху моите органи, върху всички части на тялото ми, които някога са били мъжки или детски, а сега бяха човешки.

– О, любов моя, скъпа моя, не спирай. – Слънцето танкуваше зашеметяващо сред клоните на кестените.

Тя отвори уста, а от нея се изля кървав поток, дълбоката, мрачна, кървава целувка.

– Поеми я от мен, Виторио.

– Дай ми всичките си грехове, мое прекрасно дете – рекох. – О, Господи, помогни ми. Смили се над мен. Мастема.

Но думите ми секнаха. Устата ми се изпълни с кръв, но това не бе никакъв вонящ еликсир, забъркан от различни съставки, а онази изгаряща, завладяваща сладост, която тя ми бе дала първия път със своите тайни и смущаващи целувки. Само че този път тя бликаше неудържимо.

Ръцете ѝ бяха пхнати под тялото ми. Те ме повдигнаха. Кръвта сякаш не течеше из вените ми, а изпълваше самите ми крайници, раменете и гърдите ми, сякаш заливаше и укрепваше сърцето ми. Отправих поглед към блещукащото, игриво слънце, усетих заслепяващата ѝ мека коса върху очите си, но надничах през златистите ѝ кичури. Дишах тежко.

Кръвта течеше в краката ми и ги изпълни до самите пръсти. Тялото ми преливаше от сила. Членът ми пулсираше от допира на тялото и и за пореден път почувствах крехката ѝ котешка фигура, извитите ѝ крака, които ме прегръщаха, държаха, обвиваха тялото ми, а ръцете ѝ бяха заключени под мен, устните ѝ впити в моите.

Очите ми се напрегнаха и се разшириха. Слънчевата светлина ги изпълни, а след това угасна. Тя угасна, а въздишките ми ставаха все по-силни, ударите на сърцето ми къртяха така, сякаш не се намирахме на пуста поляна, а звучите, които долитаха от укрепналото ми тяло – моето преобразено тяло, така изпълнено с нейната кръв – отекваха в каменни стени!

Поляната бе изчезнала, или изобщо не бе съществувала. Високо

горе видях правоъгълник от здрач. Лежах в криптата.

Изправих се, отхвърляйки я настрана, далече от мен, докато тя пишеше от болка. Сkochих на крака и се втренчих в белите си ръце, протегнати напред.

В мен се надигна ужасен глад, свирепа сила, вой.

Втренчих се в наситената пурпурна светлина над главата ми и изкрещях:

– Ти ми го причини! Ти ме превърна в един от вас!

Тя ридаше. Обърнах се към нея. Тя отстъпи назад, преви се одве, затиснала устата си с ръка, плачеше и бягаше от мен. Хукнах след нея. Тя бягаше като мишка из криптата и пишеше:

– Виторио, не, Виторио, недей, Виторио, не, не ме наранявай. Виторио, направих го заради нас, Виторио, ние сме свободни. О, Господи, помогни ми!

А после побягна нагоре, като се отърва на косъм от протегнатите ми ръце. Беше избягала горе в параклиса.

– Малка вещица, чудовище, ларва, ти ме изигра с твоите илюзии, с твоите видения, превърна ме в един от вас, ти ми стори това! – Оглушителните ми викове отекваха един подир друг, докато аз лазех наоколо в тъмното, за да намеря меча си. След това политнах назад, за да набера инерция и също прескочих копията, озовавайки се високо горе на пода в църквата, а тя кръжеше пред олтара с блеснали от сълзи очи.

Отстъпи назад към купа червени цветя, които едва се виждаха на звездната светлина, която нахлуваше през тъмните прозорци.

– Не, Виторио, не ме убивай, недей. Недей – хълчаше и ридаше тя. – Аз съм дете, както и ти, моля те, недей.

Втурнах се към нея, а тя изпълзя до края на светилището. Обзет от ярост, замахнах към статуята на Луцифер с меча си. Тя се олюля и после се сгромоляса, разбивайки се върху мраморния под на прокълнатия храм.

Урсула обикаляше в кръг. Падна на колене и протегна ръце. Поклати глава, а косата ѝ се развяваше буйно.

– Не ме убивай, не ме убивай, не ме убивай. Ако го сториш, ще ме изпратиш в Ада, не го прави.

– Нещастница! – простенах. – Нещастница! – Сълзите ми се лееха неудържимо, както и нейните. – Жаден съм, нещастнице. Жаден съм и долавам миризмата им, миризмата на робите в клетката. Подушвам ги, подушвам кръвта им, проклета да си!

Аз също бях паднал на колене. Легнах върху мрамора и изричах

встрани счупените отломки от противната статуя. С меч си закачих дантелата на покривката на олтара и я смъкнах, а целият куп червени цветя се стовари върху ми, така че аз се претърколих в тях и зарих лице сред тяхната мекота.

Настъпи тишина, ужасна тишина, изпълнена със собствения ми плач. Усещах силата си, долавях я дори в тембъра на гласа си и в ръката, която държеше меч без да изпитва изтощение или някакви ограничения, усещах я и в безболезненото спокойствие, с което лежах върху пода, който би трябвало да е студен, а не беше, или бе само приятно хладен.

О, тя ме бе направила силен.

Усетих някакъв аромат. Вдигнах поглед. Тя стоеше точно над мен – нежно и любящо създание, сега очите ѝ бяха изпълнени със звездна светлина, толкова блестящи, тихи и безпристрастни. В ръцете си държеше млад човек, някакъв слабоумен, който не осъзнаваше опасността.

Колко розов и апетитен беше, подобно на печено прасенце, готово да бъде погълнато от устата ми, как го изпълваше естествено врящата и бълбукаща смъртна кръв, готова за мен. Тя го постави отпред.

Той беше гол, опрял слабите си бутове върху петите, треперещите му гърди бяха много розови, а косата му – черна и дълга, нежно обрамчваше наивното му лице. Изглеждаше така, сякаш сънува или се вира в мрака, навярно в търсене на ангели?

– Пий, любими, пий от него – каза тя, – и тогава ще имаш сили да заведеш и двама ни при добрия отец за изповед.

Усмихнах се. Жаждата ми за слабоумното момче, което седеше пред мен, беше почти непоносима. Но онова, което можех да понеса, вече беше съвсем нова история, нали така, и аз не бързах, подпирайки се на лакът, докато я гледах.

– При добрия отец? Нима мислиш, че ще отидем там? Веднага, просто така, ние двамата?

Тя отново се разплака.

– Не веднага, не, не веднага – извика тя. Поклати глава. Беше съкрушена.

Хванах го. Пречупих врата му и го изцедих до капка. Той не издаде нито звук. Нямахме време за страх, болка или плач.

Забравяме ли някога първото си убийство? Забравяме ли го изобщо?

През цялата нощ вървах из клетката, като поглъщах, гощавах се и се тъпчех от гърлата им, вземайки онова, което желая от всички тях и ги

изпращах при Бог или в Ада, откъде бих могъл да зная. Сега бях прикован към тази земя с нея и тя участваше в пиршеството с мен по своя изискан начин, като постоянно очакваше моите викове и стонове, и непрекъснато ме прегръщаше, за да ме целуне, обсипвайки ме с риданията си, когато треперех от гняв.

– Излез оттук – рекох.

Беше точно преди изгрев-слънце. Казах ѝ, че няма да прекарам и ден под тези заострени кули, в този дом на ужасите, на това място, родило отвратително зло.

– Знаем една пещера – каза тя. – Далече в подножието на планината, покрай земеделските ниви.

– Да, някъде в края на истинска поляна?

– На тази прекрасна земя има безброй поляни, любов моя – отвърна тя. – А под лъчите на луната техните цветя блестят толкова прелестно за нашите омагьосани очи, както и за хората на светлината на Божието слънце. Не забравяй, че Неговата луна е наша. А утре вечер преди да помислиш за свещеника трябва добре да си помислиш за свещеника.

– Не ме размивай отново. Покажи ми как да летя. Обвий ръка около кръста ми и ми покажи как безопасно да се спускам от високите огради със скок, който би потрошил човешките крака. Не ми се присмивай!

– преди да помислиш за свещеника и за изповедта – продължи тя и нищо не можеше да спре тънкия ѝ, изискан и мелодичен глас, а очите ѝ се пълнеха със сълзи от любов, – ще се върнем в Санта Мадалена, докато градът спи дълбоко, и ще го изгорим до основи.

ГЛАВА 13 НЕВРЪСТНА НЕВЕСТА

Не подпалихме Санта Мадалена. Оказа се твърде приятно да ловуваме из града. На третата нощ вече бях престанал да плача по изгрев-слънце, когато двамата се оттегляхме, потънали в обятията си, в нашата скрита и недостижима пещера.

А до третата нощ жителите на града узнаха какво ги е сполетяло – че тяхната хитра сделка с Дявола ги е връхлетяла със страшна сила – и изпаднаха в паника. Беше невероятно забавна игра да ги надхитряш, да се спотайваш сред множеството сенки, които изпълваха криволичещите им улици и да разбиваш и най-необичайните им и сложни ключалки. В ранните часове, когато никой не смееше да помръдне, а благият францискански свещеник бе коленичил буден в килията си, изричайки молитвите си и молейки Бога да му позволи да разбере онова, което се случва – същият свещеник, нали го помните, който се бе сприятелил с мен в хана и по време на обяда ме предупреди, но не гневно както своя доминикански брат, а съвсем любезно – та докато този свещеник се молеше, аз се промъкнах във францисканската църква и също започнах да се моля.

И всяка нощ си казвах същото, което един мъж си казва под нос, когато си ляга със своята развратна блудница: „Още една нощ, Господи, и ще отида да се изповядам. Още една блажена нощ, Господи, и ще се прибера у дома при жена си.“

Жителите на града нямаха никакви шансове срещу нас.

Онези умения, които не бях усвоил от само себе си или чрез експерименти, ми бяха предавани от моята любима Урсула с търпение и грациозност. Можех да чета мисли, да откривам греха и да го поглъщам с бързо движение на езика, докато смучех кръвта на някой ленив и лъжлив търговец, който навремето бе предоставил собствените си крехки деца на мистериозния господар Флориан, за да запази спокойствието си.

Една нощ установихме, че жителите на града са идвали през деня в запустелия замък. Имаше доказателства, че някой е влизал набързо, а почти нищо не бе откраднато или разместено. Колко ли се бяха уплашили от ужасните светци, които все още стояха от двете страни на пиедестала на Падналия Луцифер в църквата. Не бяха взели златните свещници или старата дарохранилница, в която с опипване открих едно

спаружено човешко сърце.

При последното ни посещение в Двора на рубинения граал взех обгорените и втвърдени глави на вампирите от дълбоката изба и подобно на канара от камъни ги изхвърлих през прозорците от цветно стъкло. И този последен остатък от великолепното изкуство на замъка изчезна.

Двамата с Урсула бродехме из спалните на замъка, които никога не бях зървал дори във въображението си, и тя ми показва залите, в които членовете на Двора се бяха събирали да играят на зарове или шах, или да слушат камерни музикални състави. На места виждахме доказателства за откраднати вещи – някое покривало, свалено от леглото, паднала възглавница на пода.

Но по всичко личеше, че градските жители изпитват повече страх, отколкото алчност. Бяха взели съвсем малко неща от замъка.

И тъй като ние продължавахме да ги преследваме и умело да ги побеждаваме, те започнаха да напускат Санта Мадалена. Магазините зееха отворени, когато вървахме из празните улици посред нощ, прозорците не бяха залостени, а люлките висяха празни. Доминиканската църква беше разпусната и опразнена, а каменният олтар го нямаше. Страхливите монаси, които не бях благоволил да даря с бърза смърт, бяха напуснали стадото си.

За мен тази игра стана още по-ободряваща, понеже онези, които останаха, бяха свадливи и алчни, и отказваха да се предадат без борба. Беше лесно да различиш невинните, които се уповаваха във вратата на среднощната светлина или в закрилата на светците, от онези, които бяха имали вземане-даване с Дявола и сега неспокойно бяха в мрака с меч в ръка.

Обичах да разговарям с тях, да влизам в словесни двубои с тях, докато ги убивам.

– Нима си мислеше, че играта ти ще продължи вечно? Мислеше, че онова, което си таил, няма да се обърне срещу теб?

Що се отнася до моята Урсула, на нея не й достигаше смелост за такива игри. Не можеше да понесе гледката на страданията. Тя бе успяла да изтърпи някогашното кърваво причастие в замъка единствено благодарение на музиката, тамяна и върховната власт на Флориан и Годрик, които я бяха посветили в него постепенно.

Нощ подир нощ, докато градът постепенно се опразваше, а фермите опустяваха, докато Санта Мадалена – градът, в който се обучавах, се рушеше все повече, Урсула започна да се занимава с осиротели деца. Понякога седеше на стълбите пред църквата и люлееше някое бебе,

гукаше му и му разказваше приказки на френски.

Пееше стари латински песни от дворовете от нейните времена, които датираха от преди двеста години, както ми каза, и разказваше за битки във Франция и Германия, чиито имена не ми говореха нищо.

– Не си играй с децата – рекох. – Те ще го запомнят. Ще запомнят нас.

Изминаха две седмици, преди общността да бъде непоправимо униожена. Останаха само сираците и неколцина много стари хора, както и францисканският свещеник и неговият баща, старчето с вид на елф, което нощем седеше в осветената си стая и играеше карти срещу себе си, сякаш дори и не подозираше какво се случва.

Трябва да е било на петнадесетата нощ, когато пристигнахме в града и веднага разбрахме, че са останали само двама души. Чувахме дребния старец, който си тананикаше в празния хан, чиито врати бяха отворени. Беше много пиян и мократа му розова глава блестеше на светлината на свещите. Трупаше картите на масата в кръг, редейки пасианс, наречен „часовник“.

Францисканският свещеник седеше до него. Когато влязохме в хана, той вдигна поглед към нас, смел и спокоен.

Изпитвах глад, опустошителен глад за тяхната кръв.

– Аз не ви казах името си, нали? – попита ме той.

– Не, не го направихте, отче – рекох.

– Джошуа – рече той. – Това е името ми, Фра Джошуа. Всички останали жители на града се върнаха в Асизи и взеха със себе си последните деца. Предстои им дълъг път на юг.

– Зная, отче – отвърнах. – Бил съм в Асизи, молил съм се в храма на свети Франциск. Кажете ми, отче, когато ме погледнеш, виждаш ли ангели да кръжат около мен?

– Защо да виждам ангели? – попита той тихо. Премести погледа си от мен към Урсула. – Виждам красота, виждам младост, струяща от лъскава слонова кост. Но не виждам ангели. Никога не съм виждал.

– Аз съм виждал веднъж – рекох. – Може ли да седна?

– Както желаш – отвърна той. Наблюдаваше ни и се изправи в твърдия, обикновен дървен стол, докато аз се настанях срещу него почти както в онзи ден, само че сега не се намирахме в благоуханната беседа под слънцето, а вътре, в самия хан, където светлината на свещите придаваше повече обемност и повече топлина.

Урсула ме погледна смутено. Не знаеше какво се върти в мислите ми. Никога не я бях виждал да говори с човешко същество, с

изключение на мен самия и децата, с които си бе играла – с други думи, само с онези, за които сърцето ѝ бе трепнало и които нямаше намерение да погубва.

Не можех да предположа какво мисли за дребния мъж и неговия син, францисканския свещеник.

Старецът побеждаваше в играта на карти.

– Ето, видя ли, нали ти казах. Какъв късмет имаме! – каза той. Събра мазните, разпилени карти, за да ги разбърка и да поднови играта.

Свещеникът го погледна с изцъклени очи, сякаш не можеше да се вземе в ръце, дори и за да заблуди и успокои стария си баща, а после погледна към мен.

– Видях онези ангели във Флоренция – рекох – и ги разочаровах, наруших клетвата си пред тях и изгубих душата си.

Той рязко се извърна от баща си към мен.

– Защо го проточваш толкова? – попита.

– Няма да ви сторя зло. Нито моята спътница – рекох. Въздъгнах. Вероятно на този етап от разговора бих посегнал към чашата или халбата, за да пийна. Гладът ми причиняваше болка. Питях се дали и Урсула страда от жаждата. Втрещих се във виното на свещеника, което вече не значеше нищо за мен, нищо, погледнах лицето му, което се потеше на светлината на свещите, и продължих:

– Искам да знаеш, че ги видях, че говорих с тях, с ангелите. Те опитаха да ми помогнат да унищожа онези чудовища, които владееха този град и душите на местните хора. Искам да го знаеш, отче.

– Защо, синко, защо ми го казваш?

– Защото те бяха прекрасни и истински като нас, а ти ни видя. Ти си виждал дяволски неща; виждал си леност и предателство, страх и измама. В момента виждаш демони, вампири. Е, искам да знаеш, че аз със собствените си очи видях ангели, истински ангели, прекрасни ангели и те бяха по-възхитителни, отколкото бих могъл да ги опиша с думи.

Той дълго ме гледа умислено, а после погледна Урсула, която седеше разтревожена и вдигнала поглед към мен, много уплашена, че ще пострадам прекомерно, и след това каза:

– Защо ги разочарова? Преди всичко, защо са дошли с теб и щом си имал подкрепата на ангелите, защо си се провалил?

Аз свих рамене. Усмяхнах се.

– В името на любовта.

Той не каза нищо.

Урсула опря глава на ръката ми. Усетих как разпуснатата ѝ коса се

разстла по гърба ми, когато тя се отпусна върху ми с цялата си тежест.

– В името на любовта! – повтори свещеникът.

– Да, а също и в името на честта.

– Чест.

– Никой не би го разбрал. Бог няма да го приеме, но е вярно. И така, отче, кое е онова, което ни разделя – тебе и мене, и жената, която се ди до мен? Какво стои помежду ни – двете страни – почтения свещеник и двата демона?

Дребният старец внезапно се засмя. Беше подредил невероятна поредица от карти.

– Виж това! – каза той. Погледна ме с малките си хитри очички. – О, ти зададе въпрос, прости ми. Знам отговора.

– Така ли? – попита свещеникът, обръщайки се към дребния старец. – Знаеш отговора?

– Разбира се, че го знам – отвърна баща му. Извади още една карта. – Това, което сега ги дели от добрата изповед е слабостта и страхът от Ада, ако се наложи да се отрекат от живота си.

Свещеникът смаяно погледна баща си. Аз също.

Урсула не каза нищо. После ме целуна по бузата.

– Да ги оставим сега – прошепна. – Санта Мадалена вече не съществува. Да вървим.

Вдигнах поглед и огледах притъмнялата стая в хана. Погледнах старите бурета, С натрапчиво смущение и ужасяваща мъка гледах всички вещи, използвани и докосвани от хора. Погледнах едрите ръце на свещеника, скръстени на масата пред мен. Погледнах космите по ръцете му, а след това плътните му устни и големите му, насълзени и натъжени очи.

– Ще приемеш ли това, което ти казах? – прошепнах. – Тази тайна, за ангелите? Че съм ги видял? А и ти, ти виждаш какъв съм, и следователно знаеш, че съм наясно за какво говоря. Видях крилата им, видях ореолите им, видях белите им лица и меча на могъщия Мастема, и тъкмо те ми помогнаха да превзема замъка и да убия всички демони освен този тук, тази невръстна невеста, която е моя.

– Невръстна невеста – прошепна тя. Това и достави удоволствие. Погледна ме, потънала в размисли, и затананика някаква нежна и стара мелодия, една от онези песнички от нейното време.

Заговори ми, шепнейки настойчиво и убедително, като в същото време стискаше ръката ми:

– Хайде, Виторио, остави тези мъже на мира и ела с мен, за да ти

разкажа как наистина бях невръстна невеста. – Тя погледна свещеника с някакво ново оживление. – Да, бях. Дойдоха в замъка на баща ми и ме откупиха за невеста, казаха, че трябва да съм девица и доведоха акушерки, които носеха леген с топла вода, прегледаха ме и казаха, че съм девица. Едва тогава Флориан ме взе. Аз бях негова невеста.

Свещеникът я гледаше втренчено, сякаш не би успял да помръдне, ако речеше да го направи, а старецът просто вдигаше поглед от време на време, развеселен, и кимаше, докато я слушаше, без да прекъсва играта на карти.

– Можете ли да си представите ужаса, който изживях? – попита ги тя. Погледна ме и отметна косата си през рамо. Тя отново беше вълниста заради плитките, на които я бе сплела по-рано. – Можете ли да си представите как се качих в леглото и видях кой е женихът ми, онова бяло същество, онова безжизнено същество, каквито ние изглеждаме в очите ви?

Свещеникът не каза нищо в отговор. Очите му бавно се наляха със сълзи. Сълзи!

Те представляваха прекрасна човешка, гледка – безкръвни, кристално чисти и така разкрасяваха старото му, отпуснато лице, с неговите повиснали бузи и месести устни.

– А след това ме заведоха в разрушен параклис – каза тя, – безлюдно място, пълно с паяци и мишки и там, пред осквернения олтар, ме съблякоха гола, положиха ме до него и ме направиха негова жена.

Тя пусна ръката ми, а нейните две ръце описаха широка прегръдка.

– О, имах воал, огромен и дълъг красив воал, и рокля от толкова фина коприна на цветя, а той разкъса всичко това и най-напред ме взе със своя безжизнен, неплоден и твърд като камък член, а след това с кучешките си зъби, съвсем същите като тези, които аз имам сега. О, каква сватба, а баща ми ме беше дал за това.

По бузите на свещеника се стичаха сълзи.

Аз я гледах, скован от мъка и гняв – гняв, насочен срещу един демон, когото вече бях убил, гняв, за който се надявах да си пробие път през глеещите въглени на Ада и да го сграбчи с пръсти като нагорещена машина.

Не казах нищо.

Тя повдигна вежда и наклони глава.

– Той се отегчи от мен – каза тя, – но никога не престана да ме обича. Беше нов в Двора на рубинения граал, млад господар, който постоянно се стремеше да увеличи силата си и любовните си преживявания!

А по-късно, когато го помолих за живота на Виторио, той не можа да ми откаже заради клетвите, които си бяхме разменили на онзи каменен олтар преди толкова много години. След като позволи на Виторио да си отиде от нас, след като нареди да го захвърлят във Флоренция, убеден, че е луд и съсипан, Флориан ми запя песни, сватбени песни. Рецитираше старите стихове, сякаш любовта ни можеше да бъде възкресена.

Закрих челото си с дясната ръка. Не можех да понеса да плача с кървавите сълзи, които текат от очите ни. Не можех да понеса да виждам пред себе си, сякаш бе нарисувана от Фра Филипо, любовната история, за която разказваше.

Свещеникът проговори:

– Вие сте деца – каза той. Едната му устна трепереше. – Просто деца.

– Да – каза тя уверено с изискания си глас и със слаба, утвърдителна усмивка. Хвана лявата ми ръка в своята и я потърка силно и нежно. – Деца навеки. Но и Флориан беше просто един млад мъж, самият той беше просто един млад мъж.

– Виждал съм го веднъж – рече свещеникът, а гласът му бе пресипнал от плача, но нежен. – Само веднъж.

– И знаеше? – попитах аз.

– Знаех, че съм безсилен и вярата ми е отчаяна, че съм окован във вериги, които не мога да разхлабя или счупя.

– Да вървим сега, Виторио, не го карай да плаче повече – каза Урсула. – Хайде, Виторио. Да си вървим оттук. Тази нощ нямаме нужда от кръв и не можем да им причиним зло, не можем дори...

– Не, любима, никога – рекох й. – Но приеми моя дар, отче, моля те, единственото неопетнено нещо, което мога да ти дам – моето твърдение, че съм видял ангелите и че те са ме подкрепили, когато съм бил слаб.

– А няма ли да приемеш моето опрощение, Виторио? – попита той. Гласът му се извиси, а гърдите му сякаш се разшириха. – Виторио и Урсула, приемоте моето опрощение.

– Не, отче – рекох. – Не можем да го приемем. Не го искаме.

– Но защо?

– Защото, отче – отвърна любезно Урсула, – възнамеряваме да съгрешим отново, възможно най-скоро.

ГЛАВА 14

ПРЕЗ МЪТНО ОГЛЕДАЛО

Тя не излъга. Онази нощ поехме към дома на баща ми. За нас пътуването не беше нищо особено, но за един смъртен това бяха много мили, а в онези запустели земи още не се бе разчуло, че заплахата от нощните демони, вампирите на Флориан, не съществува. Всъщност имаше голяма вероятност моите ферми да са още безлюдни, защото хората, които бяха избягали от Санта Мадалена, разказваха ужасяващи истории, които се носеха из хълмове и долини от уста на уста.

Не ми отне много време, обаче, да разбере, че големият замък на моята фамилия е обитаван от хора. Цяла орда от войници и свещеници работеше усилено в него.

Когато изпълязахме над огромната ограда след полунощ, открихме, че всички мои мъртви роднини са погребани подобаващо, положени в подходящите каменни ковчези под параклиса, а имуществото на дома – цялото му огромно богатство, липсва. Бяха останали едва няколко каруци, а всички останали вероятно вече пътуваха на юг.

Малцината, които спяха в сервизните помещения на иконома на баща ми, водеха сметките в банката на Медичите и аз се промъкнах на пръсти сред мъждукащата светлина, която хвърляше звездното небе, и прегледах документите, които бяха оставили да съхнат.

Цялото наследство на Виторио ди Раниари беше събрано и описано и щеше да бъде преместено във Флоренция на негово име, където да се съхранява на сигурно място от Козимо до момента, в който Виторио ди Раниари навърши двадесет и четири години, когато ще е способен да отговаря за себе си като мъж.

Само неколцина войници спяха в казармите. Едва няколко коня бяха настанени в конюшните. Едва няколко оръженосци и слуги спяха недалеч от господарите си.

Очевидно, тъй като огромният замък нямаше стратегическо значение за властите в Милано, Германия, Франция, Флоренция или за самия папа, не го реставрираха или ремонтираха, а просто го затваряха.

Много преди разсъмване ние напуснахме дома ми, но преди да тръгнем, се сбогувах с гроба на баща ми.

Знаех, че ще се върна. Знаех, че скоро дърветата ще превземат планината, за да достигнат до стените. Знаех, че тревата ще израсте

нависоко през цепнатините и пролуките в калдъръма. Знаех, че хората ще престанат да обичат това място, както бяха престанали да обичат толкова много руини в околността.

Тогава щях да се върна. Щях да дойда отново.

Онази нощ двамата с Урсула излязохме на лов в района, за да уловим неколцината разбойници, които успяхме да открием в гората и избухнахме във весел смях, когато ги заловихме и ги смъкнахме от конете им. Това се превърна в разюздано пиршество.

– А сега накъде, милорд? – попита моята годеница, щом утринта наближи. Отново бяхме открили пещера, в която да се подслоним – дълбоко и закътано място, пълно с трънливи лози, които почти не дращеха жилавата ни кожа, и щяхме да останем под було от диви боровинки, които да ни скриват от всички погледи, включително и този на огромното изгряващо слънце.

– Към Флоренция, любов моя. Трябва да отида там. И по нейните улици никога няма да изпитваме глад, или да ни открият, а има неща, които трябва да видя със собствените си очи.

– Но какви са тези неща, Виторио? – попита тя.

– Картини, любов моя, картини. Трябва да видя ангелите от картините. Трябва да се изправя пред тях, така да се каже.

Тя беше доволна. Никога не бе виждала великия град Флоренция. Целия си нещастен вечен живот на ритуали и дворцова дисциплина беше прекарала затворена в планината и сега лежеше до мен, мечтаейки за свобода, за ослепителни сини, зелени и златисти цветове, така различни от тъмночервеното, в което все още беше облечена. Лежеше до мен и ми вярваше, а що се отнася до мен самия, аз не вярвах в нищо.

Само облизах човешката кръв по устните си и се запитах колко ли време ще прекарам на тази земя, преди някой да отреже главата ми с бързия си, безпогрешен меч.

ГЛАВА 15

НЕПОРОЧНОТО ЗАЧАТИЕ

Във Флоренция цареше хаос.

– Защо? – попитах аз.

Вечерният час отдавна бе изтекъл, но никой не обръщаше особено внимание на това, а пред катедралата „Санта Мария Маджори“ се бе събрала огромна тълпа студенти, които слушаха лекцията на някакъв хуманист, който настояваше, че Фра Филипо Липи не е такъв мръсник.

Никой не ни забеляза. Бяхме се нахранили рано, в провинцията, и носехме тежки мантии, така че какво биха видели от нас, освен късче бледа кожа?

Влязох в църквата. Тълпата стигаше почти до портите.

– Какво има? Какво се е случило с великия художник?

– О, вече прекали – каза в отговор един мъж, без дори да си даде труд да погледне към мен или крехката фигура на Урсула, която се бе вкопчила в мен.

Мъжът бе твърде погълнат от това да гледа лектора, който стоеше отпред, а гласът му отекваше пронизително из невероятно големия неф.

– Какво е сторил?

След като не получих отговор, аз си проправих път малко по-навътре сред гъстата, благоуханна човешка тълпа, дърпайки Урсула след себе си. Тя все още се притесняваше в толкова голям град; не бе виждала катедрала с такива размери през живота си, който прехвърляше двеста години.

Отново зададох въпроса си на двама млади студенти, които незабавно се извърнаха, за да ми отговорят – модерни момчета, около осемнайсетгодишни, или както ги наричаха по онова време във Флоренция *giovani*, намиращи се в най-трудната възраст, когато си твърде голям за дете – каквто бях аз – и твърде млад, за да бъдеш мъж.

– Ами помолил най-красивата монахиня да му позира за украсата над олтара, която рисувал със светата Дева, ето това е направил – отвърна първият студент, чернокос и с дълбоки очи, поглеждайки ме с лукава усмивка. – Поискал тя да му бъде модел, помолил от манастира да я избера вместо него, така че Девата, която ще нарисова, да бъде напълно съвършена, а след това...

Другият студент продължи.

– избягал с нея! Откраднал монахинята направо от манастира, избягал с нея и сестра ѝ, обърнете внимание, родната ѝ сестра, и си свили гнезденце точно над неговото ателие – той, монахинята и нейната сестра, тримата, монахът и двете монахини. И сега живее в грях с нея, Лукреция Бути, рисува Девата за олтара и пет пари не дава за хорското мнение.

Хората наоколо започнаха да ни ръгат с лакти и да ни бутат. Няколко мъже ни казаха да замълчим. Студентите едва удържаха смеха си.

– Ако не се ползваше с благоволенieto на Козимо – каза първият студент, снишавайки гласа си до покорен, но дяволит шепот, – те щяха да го обесят, имам предвид роднините ѝ, семейство Бути, най-малко те, ако не го сторят свещениците от Ордена на кармелитите, или целият град.

Другият студент поклати глава и закри устата си, за да не се засмее с глас.

Ораторът, далече пред нас, посъветва всички да запазят спокойствие и да оставят това скандално нарушение на закона в ръцете на съответните власти, защото няма човек, който да не знае, че в цяла Флоренция не съществува по-велик художник от Фра Филипо и че Козимо ще се погрижи за това, когато прецени.

– Той винаги е бил тормозен – каза студентът до мен.

– Тормозен – прошепнах. – Тормозен. – Пред очите ми изплува лицето му, монахът, когото бях зърнал преди години в дома на Козимо на Виа Ларга, мъжът, който толкова ожесточено настояваше да бъде освободен само за да прекара известно време с жена. Някъде дълбоко в себе си усетих най-странния конфликт, най-странния и мрачен страх. – О, да не го наранят отново.

– Човек би се запитал – чух тих глас в ухото си. Обърнах се, но не видях никой, който би могъл да изрече тези думи. Урсула се огледа наоколо.

– Какво има, Виторио?

Но този шепот ми бе познат, и той отново прозвуча, безплътен и съкровен:

– Човек би се запитал къде са били неговите ангели-хранители в деня, когато Фра Филипо е извършил такава глупост?

Трескаво се завъртях в кръг, търсейки източника на този глас. Хората се отдръпнаха от мен, ръкомахайки с раздражение. Сграбчих ръката на Урсула и се отправих към вратата.

Едва когато излязох на площада, сърцето ми спря да бие лудо. Не

знаех, че с новата кръв бих могъл да изпитвам такава тревога, нещастие и страх.

– О, да избяга с монахиня, за да рисува Девата! – проплаках едва чуто.

– Не плачи, Виторио – каза тя.

– Не ми говори така, все едно съм малкото ти братче! – рекох ѝ, а после потънах от срам. Думите ми я засегнаха така, сякаш я бях зашлевил. Взех пръстите ѝ и ги целунах. – Съжалявам, Урсула, съжалявам.

– Но къде отиваме?

Придърпах я към себе си.

– В дома на Фра Филипо, в ателието му. Не ме разпитвай сега.

След няколко секунди намерихме пътя, а стъпките ни отекваха и трополяха по тясната уличка. Застанахме пред затворените порти, а аз не виждах светлини, освен зад прозорците на третия етаж, сякаш му се бе наложило да избяга толкова нависоко със своята годеница.

Тук не се бе събрала тълпа.

Но внезапно откъм мрака някой подхвърли шепа смет пред залостените врати, после още една, а накрая последва град от камъни. Отстъпих назад, предпазвайки Урсула, и видях как няколко минавачи се промъкнаха един след друг и обсипаха с ругатни ателието.

Накрая се облегнах на отсрещната стена, взирайки се тъжно в мрака, и чух как звучната църковна камбана отброи единайсетия час, което несъмнено означаваше, че всички хора трябва да опразнят улиците.

Урсула просто ме изчакваше, без да каже нищо и безмълвно отбеляза как погледнах нагоре и видях, че последните светлини в дома на Фра Филипо угасват.

– Това е мое дело – рекох. – Аз му отнех ангелите и той бе обзет от тази лудост, и защо го направих, защо – за да мога сега да те притежавам по същия начин, както той притежава своята монахиня?

– Не разбирам за какво говориш, Виторио – каза тя. – Какво ме е грижа за монахините и свещениците? Никога не съм изричала и дума, с която да те нараня, никога, но сега ще използвам такива думи. Недей да стоиш тук и да плачеш за тези смъртни, които си обичал. Ние вече сме венчани и никакви църковни клетви или духовни миропомазания не могат да ни разделят. Да се махнем оттук, а когато пожелаеш да ми покажеш чудесните творби на този художник на светлината на лампите, тогава ме доведи, доведи ме, за да видя ангелите, за които говореше, изобразени с цветни бои.

Нейната категоричност ме обузда. Отново целунах ръката ѝ. Казах

й, че съжалявам. Притиснах я до сърцето си.

Не зная колко време съм стоял там с нея. Минутите летяха. Чух звука от течаща вода и далечни стъпки, но нищо не последва, нищо, което да е от значение в непрогледната нощ на пренаселената Флоренция, с нейните четири и пететажни дворци, с нейните древни полуразрушени кули, нейните църкви и хиляди спящи души.

Сепна ме някаква светлина. Тя ме заля с яркожълтите си лъчи. Зърнах първия от тях – тънка бляскава ивица. Той прорязва нейната фигура, а след него последва друг, който освети тясната уличка зад нас и аз разбрах, че бяха запалили лампите в ателието на Фра Филипо.

Обърнах се тъкмо когато отместиха резетата вътре и те издадоха нисък, стържещ звук. Шумът отекна из тъмните стени. Горещ, зад покритите с решетки прозорци, не светеше.

Внезапно вратите се отвориха и леко, почти без звук, се удариха в стената. Видях просторния правоъгълник вътре – широката, къса стая, пълна с великолепни платна, които искряха над свещите достатъчно силно, за да осветят голяма литургия.

Дъхът ми секна. Притиснах я силно и посочих нататък, поставил ръка на тила ѝ.

– Ето ги, и двете, това са „Благовещенията“! – прошепнах. – Виждаш ли ангелите – ангелите, коленичили там, и там, ангелите, коленичили пред Девите!

– Виждам ги – каза тя с благоговение. – О, по-прекрасни са, отколкото предполагам. – Тя разтърси ръката ми. – Не плачи, Виторио, освен ако не е заради красотата им, единствено за това.

– Това заповед ли е, Урсула? – попитах. Очите ми бяха така замъглени, че едва виждах ниско коленичилите фигури на Рамиел и Сетей.

Но докато опитвах да проясня зрението си, да дойда на себе си и да превъзмогна болката в гърлото си, чудото, от което се страхувах най-много на този свят, и все пак копнеех за него, жадувах за него – това чудо се случи.

Те се появиха едновременно от самата тъкан на платното – моите облечени в коприна, русокоси ангели, моите ангели с кръжащи ореоли, и се отскубнаха от тази здрава сплитка. Извърнаха се и първо се втреничиха в мен, а след това се размърдаха, така че вече не бяха само плоски профили, а завършени силни фигури. После пристъпиха напред върху каменния под на ателието.

Урсула ахна и аз разбрах, че и тя бе станала свидетел на същата ярка поредица от чудотворни движения. Тя закри устата си с ръка.

Лицата им не изразяваха гняв, нито мъка. Те просто ме погледнаха и в прекрасните им, нежни погледи прочетох най-силното порицание, което някога бях получавал.

– Накажете ме – прошепнах. – Накажете ме като отнемете очите ми, за да не мога никога вече да видя вашата красота.

Рамиел съвсем бавно поклати глава в знак на отрицание. А Сетей се присъедини със същия отрицателен жест. Те стояха един до друг с босите си крака, както винаги, а пищните им дрехи бяха твърде леки, за да помръднат из натежалия въздух, докато двамата просто продължаваха да се взират.

– Какво тогава? – рекох. – Какво заслужавам да ми сторите? Как така мога да ви виждам в цялото ви великолепие, дори и сега? – Отново избухнах в сълзи като дете, както и да ме гледаше Урсула, колкото и да опитваше с безмълвния си укор да върне мъжа в мен.

Не можех да спра.

– И какво сега? Как така още ви виждам?

– Ти винаги ще ни виждаш – каза Рамиел тихо и безизразно.

– Винаги, когато погледнеш някоя от неговите картини, ще виждаш нас – каза Сетей – или наше подобие.

Думите им не изразяваха мнение. Това бе просто познатото блажено спокойствие и любезност, с които винаги ме даряваха.

Но това не беше краят. Виждах зад тях да се чернеят силуетите на собствените ми хранители, тази тържествена двойка от слонова кост, облечена в тъмносините си одежди.

Колко безмилостни бяха очите им, колко осведомени, така пълни с презрение, макар и без онази злъчност, която хората придават на подобни страсти. Колко студени и отчуждени.

Устните ми се разтвориха. В мен се надигаше вик. Ужасен вик. Но не смеех да пробудя нощта около себе си, необятната нощ, която се простираше над хилядите полегати покриви с червени керемиди, над хълмовете и цялата околност, нататък под безбройните звезди.

Внезапно цялата сграда се раздвижи. Разлюля се, а платната, които блещукаха ослепително, окъпани от горящата светлина, сега трептяха, сякаш бяха разтърсени от истинско земетресение.

Ненадейно пред мен се появи Мастема, а стаята бе пометена назад, разшири се и стана по-дълга, а всички по-малки ангели бяха изтласкани зад него, сякаш отнесени от безмълвен вятър, на който не можеш да устоиш.

Потокът от светлина възпламени огромните му златни крила,

когато се разпериха, изпълвайки всяко кътче от това необятно пространство, като дори го разшириха още повече. Червеният му шлем пламтеше, сякаш се бе разтопил, и той измъкна меч си от ножницата.

Отстъпих назад. Изгласках Урсула зад гърба си. Притиснах я към влажната, студена стена и я впримчих там, зад мене, доколкото можех да я опазя на тази земя, протегнал ръцете си назад, за да я прегърна така, че да не може за нищо на света да ми бъде отнета.

– О – каза Мастема, усмихна се и кимна с глава. Мечът му сочеше нагоре. – Значи дори и сега би отишъл в Ада, вместо да я видиш как умира!

– Да! – извиках. – Нямам избор.

– О, напротив, имаш избор.

– Не, не нея, не я убивай. Убий мен и ме изпрати там, да, но й дай още един шанс.

Урсула извика зад гърба ми, сграбчи с ръце косата ми и не я пускаше, сякаш така щеше да се предпази.

– Прати ме там сега – рекох. – Хайде, отрежи главата ми и ме изпрати на съд пред Бога, за да мога да го помоля за нея! Моля те, Мастема, направи го, но не убивай нея. Тя не знае как да помоли за прошка. Още не!

Вдигнал високо меч, той протегна ръка, сграбчи ме за яката и силно ме дръпна към себе си. Усетих как тя политна към мен. Той ме държеше под лицето си и свирепо ме изгледа с искрящите си очи.

– И кога ще се научи тя, ами ти?

Какво можех да кажа? Какво можех да сторя?

– Аз ще те науча, Виторио – каза Мастема с тих, кипящ от гняв шепот. – Ще те науча как да молиш за прошка през всяка нощ от живота си. Ще те науча.

Усетих, че ме повдигат във въздуха, усетих как вятърът развява дрехите ми, а малките й ръчички се вкочват в мен, и почувствах тежестта на главата й върху гърба си.

Повлякоха ни из улиците и внезапно пред нас изникна огромна тълпа от безгрижни смъртни, които излизаха от една винарна, пияни и засмени – смесица от подпухнали, нормални лица и тъмни дрехи, развявани от ветреца.

– Виждаш ли ги, Виторио? Виждаш ли хората, с които се храниш? – настойчиво попита Мастема.

– Виждам ги, Мастема! – отвърнах. Потърсих ръката й пипнешком, опитвах се да я открия, да я хвана, да я защитя. – Наистина ги виждам, и

още как.

– Всеки един от тях, Виторио, притежава това, което виждам у теб и у нея – човешка душа. Знаеш ли какво е това, Виторио? Можеш ли да си го представиш?

Не посмях да му отговоря.

Тълпата плъзна из огрения от луната площад и се приближи към нас, макар и разпръсната.

– У всеки от тях има искрица от силата, създава всички нас – извика Мастема, – искрица от невидимото, от неуловимото, от свещеното, от загадъчното – искрица от онова, което е сътворило всички неща.

– О, Господи! – извиках. – Погледни ги, Урсула, погледни!

Всеки един от тях – мъж или жена, без значение стар или млад, бе придобил могъщо, мъгляво златисто сияние. Светлината извираше от всяка фигура, обкръжаваше я и я прегръщаше, едно ефирно тяло от светлина, възприело истинската форма на човешкото същество, което се движеше в него, без да я забелязва. Целият площад се изпълни с тази златиста светлина.

Погледнах собствените си ръце и те също бяха обкръжени от това неуловимо, ефирно тяло, това невероятно сияйно божествено присъствие, този безценен, неугасим огън.

Завъртях се, а дрехите ми се вдигнаха около мен, и видях как този пламък обвива Урсула. Видях как тя живее и диша сред него и когато отново се обърнах към тълпата, видях, че всеки един от тях също живее и диша в него, и внезапно разбрах, разбрах безпогрешно – винаги щях да го виждам. Никога нямаше да виждам живи човешки същества, били те жестоки или праведни, без този разрастващ се, заслепяващ огън на душата.

– Да – прошепна Мастема в ухото ми. – Да. Завинаги, и всеки път, когато се храниш, всеки път, когато поднасяш някое от техните крехки гърла към прокълнатите си зъби, всеки път, когато пиеш от тях злоещата кръв, от която се нуждаеш, подобно на най-свирепите Божии зверове, ти ще виждаш как тази светлина трепти и се бори, а когато сърцето престане да бие по волята на твоя глад, ще виждаш как светлината угасва!

Изскубнах се от него. Той ме пусна. Хванал единствено нейната ръка, аз побягнах. Бягах и бягах към Арно, към моста, към кръчмите, които сигурно още бяха отворени, но много преди да видя лумналите пламъци на душите там, аз видях сиянието на душите от стотици прозорци, виждах го иззад пролуките на залостените врати.

Видях го и разбрах, че той казва истината. Винаги щях да я виждам. Щях да виждам искрицата на Създателя във всеки човешки живот, на който се натъкнеш, и във всеки човешки живот, който отнемеш.

Щом стигнах реката, аз се надвесих над каменния парапет. Виках и виках, оставяйки виковете ми да отекват над водата и по стените от двете страни.

Бях обезумял от мъка, а после от мрака към мен с неуверена походка се приближи едно дете, което просеше. То вече бе научило достатъчно думи, за да помоли за хляб, монети или всякаква милостиня, която хората биха благоволили да му дадат, и сияеше, искреше, блещукаше и танцуваше сред ослепителната и безценна светлина.

ГЛАВА 16

И ТЪМНИНАТА НЕ Я ПОГЪЛНА

Всеки път през годините, когато видех някоя от великолепните творби на Фра Филипо, ангелите оживяваха пред очите ми. Това траеше само миг само колкото да прободне сърцето ми, сякаш с игла, и да пусне капка кръв към най-интимните му кътчета.

Самият Мастема не се появи в творчеството на Фра Филипо, докато не изминаха няколко години, когато Фра Филипо – непокорен и конфликтен както винаги, вече работеше за Пиеро, синът на Козимо, който почиваше в гроба си.

Фра Филипо никога не изостави своята любима монахиня, Лукреция Бути, и се говореше, че всяка Дева, която е нарисувал – а те бяха много – носи нейното красиво лице. Лукреция дари Фра Филипо със син и този художник прие името Филипино. Неговите творби също бяха великолепни и изобилстваха с ангели, а тези ангели също неизменно улавяха погледа ми за миг, когато идвах да се моля пред онези платна, тъжен и покрусен, изпълнен с любов и страх.

През 1469 Филипо почина в град Сполето и така приключи животът на един от най-великите художници, които светът някога е познавал. Това бе мъжът, когото подложиха на мъчения заради измама и който бе осквернил един женски манастир; това бе мъжът, нарисувал Мария като боязливата Дева, като Мадоната на Рождество Христово, като Кралицата на Небесата и Кралицата на Все Светии. А аз, петстотин години по-късно, никога не съм се отдалечавал прекалено от този град, който роди Филипо в онази епоха, която наричаме Златната ера. Злато. Това виждам, когато те погледна. Това виждам, когато погледна всеки мъж, жена или дете.

Виждам пламтящото божествено злато, което Мастема ми разкри. Виждам как то те заобикаля, прегръща те и те обвива и танцува с теб, макар ти самият да не го виждаш и дори да не те е грижа за него.

Тази нощ, от кулата в Тоскана аз оглеждам земята и някъде далече, дълбоко в долините, виждам златото на човешките същества, виждам пламтящата жизненост на пулсиращите души. Е, ти прочете историята ми.

Какво мислиш?

Не откриваш ли някакъв странен конфликт? Не виждаш ли някаква

дилема?

Нека се изразя по следния начин.

Припомни си времето, за което ти разказах, как двамата с баща ми препускахме заедно през гората и разговаряхме за Фра Филипо, а баща ми ме попита кое е онова, което ме привлича у този монах. Отвърнах, че борбеността и раздвоеният нрав на Филипо го правят особено привлекателен за мен и че заради този двойствен нрав, този конфликт, лицата, които Филипо рисува, придобиват измъчено изражение.

Душата на Филипо бе раздирана от бури. Моята също.

Моят баща, по природа спокоен и по-простодушен, се усмихна при тези думи.

Но по какъв начин са свързани те с тази история?

Да, аз съм вампир, както вече казах. Аз съм същество, което се храни с живота на смъртните. Водя спокойно и доволно съществуване в родната си страна, сред тъмните сенки на моя роден замък, а Урсула е с мен както винаги, защото петстотин години не са толкова много за една любов като нашата.

Ние сме демони. Прокълнати сме. Но нима не сме видели и разбрали някои неща, нима тук не написах неща, които са ценни за теб? Нима не описах един конфликт, така пропит с мъка, че от него се заражда нещо толкова бляскаво и колоритно, както творбите на Филипо? Нима не го разкрасявах, втъкавайки златни нишки, нима не страдах?

Вгледай се в моята история и ми кажи, че тя не ти дава нищо. Няма да ти повярвам, ако го кажеш.

А когато отново си припомня за Филипо и за това как отвлече Лукреция, както и за всички останали негови бурни прегрешения, как бих могъл да ги разгранича от великолепието на картините му? Как бих могъл да разгранича престъпването на неговия обет, измамите и скандали-те му, от великолепието, което той е дал на света?

Не искам да кажа, че съм велик художник. Не съм толкова глупав. Но твърдя, че от моята болка, от моята лудост, от моята страст се роди видение – видение, което навеки нося със себе си и предоставям на теб.

Това е видението на всяко човешко същество, кипящо от огън и загадъчност, видение, което не мога да отрека, нито да залича или някога да му обърна гръб, нито мога да го омаловажа или да избягам от него.

Другите пишат за мрак и съмнения.

Другите пишат за безсмисленост и тишина.

Аз пиша за неописуемото божествено злато, което ще свети ярко навеки.

Пиша за жажда за кръв, която никога не може да бъде утолена. Пиша за знанието и за неговата цена.

Казвам ти, погледни, светлината е вътре в теб. Виждам я. Виждам я във всеки един от нас и това винаги ще бъде така. Виждам я, когато изпитвам глад, когато се боря, когато убивам. Виждам как пръска искри и угасва в обятията ми, когато пия.

Можеш ли да си представиш как бих се чувствал, ако те убия?

Моли се никога да не ти е нужно да извършиш убийство или насилие, за да видиш тази светлина у хората около теб. Да не дава Господ да ти се налага да плащаш такава цена. Позволи ми аз да я платя вместо теб.

БИБЛИОГРАФИЯ И БЕЛЕЖКИ НА АВТОРА

Пътувах до Флоренция, за да получа този ръкопис лично от Виторио ди Раниари. Това бе четвъртото ми посещение в този град и двамата с Виторио решихме тук да посоча няколко книги за онези от вас, които биха желали да научат повече за Златната ера във Флоренция или за самия град.

Преди всичко ми позволете да ви препоръчам великолепната книга „Общественият живот във Флоренция през Ренесанса“ от Ричард Трексълър, която в наши дни се издава от „Корнъл Юнивърсити Прес“.

Професор Трексълър е написал също така и други прекрасни книги за Италия, но тази е особено изчерпателна и вдъхновяваща, най-вече за мен самата, тъй като анализите и прозренията на професор Трексълър ми помогнаха да разбера моя роден град Ню Орлиънс, Луизиана, по-добре от всички книги, писани някога от когото и да било за него.

Ню Орлиънс, подобно на Флоренция, е град на публични зрелища, ритуали и празници, демонстриращи обществените вярвания и чествания. Почти невъзможно е да се опише реалистично градът и неговия Марди Гра, Деня на свети Патрик и ежегодния джаз фест на хората, които никога не са били тук. Невероятната ерудиция на професор Трексълър ми предостави средствата, с които да събера мисли и наблюдения, свързани с онези неща, които обичам най-много.

Сред останалите произведения на професор Трексълър е неговата книга „Пътуването на влъхвите: значения в историята на една християнска приказка“ – творба, която открих едва наскоро. Читателите, които познават предишните ми романи, вероятно си спомнят силната и богохулствено пламенна връзка между моя герой вампирът Арман и флорентинската картина „Пътуването на влъхвите“, създадена за Пиеро де Медичи от Беноцо Годзоли, която днес може да бъде видяна в цялото си великолепие във Флоренция.

По темата за великия художник Фра Филипо Липи, ще си позволя първо да препоръчам неговата биография от художника Базари, заради нейните изчерпателни, макар и непотвърдени детайли.

Също така препоръчвам и блестящата книга „Филипо Липи“, издадена от „Скала“, с автор Глория Фоси, чиито многобройни преводи могат да бъдат закупени във Флоренция и други италиански градове. Единствената друга книга, за която ми е известно, че е изцяло посветена

на Филипо, е обемната „Фра Филипо Липи“ от Джефри Руда, с подзаглавие „Живот и творчество, с подробен каталог“. Тя се издава от „Фейдън Прес“ в Англия и се разпространява в Америка от Хари Н. Ейбъръмс.

Най-увлекателните книги за масовия читател, които съм чела за Флоренция и Медичите, са написани от Кристофър Хибърт, сред тях и „Флоренция: биографията на един град“, публикувана от „Нортън“, както и „Домът на Медичите: възход и падение“, публикувана от Морю.

Други подобни четива са „Медичите от Флоренция: семеен портрет“ от Ема Микелети, публикувана от „Бекочи Едиторе“ и „Медичите“ от Джеймс Клеф, публикувана за пръв път през 1975, която сега се разпространява от „Барнс и Нобъл“.

Съществуват премного образци на популярната литература, посветени на Флоренция и Тоскана – наблюдения на пътешественици, любовни мемоари и похвали. Преводите на първоизточниците – писма, дневници и хроники, писани през Ренесанса във Флоренция – могат да се намерят във всички библиотеки и книжарници.

В стремежа си да предам точно цитатите на Виторио от Тома Аквински, съм използвала превода на Summa Theologica, направен от свещениците в английската доминиканска епархия. Що се отнася до свети Августин, използвах превода на „За града Божи“ от Хенри Бетенсън, публикуван от „Пенгуин“.

Обръщам внимание на читателите да избягват съкратените версии на произведенията на Августин. Августин е живял в езически свят, в който и най-осъзнатите християни са продължавали да вярват в демоничното съществуване на падналите езически богове. За да разбере Флоренция от XV век и нейната романтика, съпътствана от радостта и свободата на едно класическо наследство, човек трябва да прочете Августин и Тома Аквински в цялостния им контекст.

За онези, които желаят да прочетат повече за прекрасния музей „Сан Марко“, съществуват невероятно много произведения върху Фра Анджелико, най-прочутият художник на манастира, които съдържат подробни описания на сградата; също така са написани и множество книги за архитектурата на цяла Флоренция. Дължа огромна благодарност не само на музея „Сан Марко“ за това, че толкова грижливо е съхранил архитектурните творения на Микелоцо, така възхвалявани в този роман, но и за големия брой публикации, предлагани от тамошния магазин относно архитектурата и изкуството на манастира.

В заключение, позволете ми да добавя следното: ако бяха помолили Виторио да назове някой запис на ренесансова музика, който най-добре

е уловил атмосферата на голямата литургия и причастието, на които стана свидетел в Двора на рубинения граал, това несъмнено би била „Архангелова вечерня“, реквием, изпълняван в катедралата в Кордова от Ренесансов оркестър с диригент Ричард Чийтам – макар да се налага да признае, че тази музика датира приблизително от 1570 – няколко години след страховитото изпитание на Виторио. Записът се разпространява от „Веритас“ чрез „Върджин Класик“ в Лондон и Ню Йорк.

Като завършек на тези бележки, позволете ми един последен цитат от „За Божия град“ на свети Августин.

„Понеже Бог никога не би създал човек, да не говорим, за ангел, съзнавайки предварително неговото предстоящо зло проявление, ако в същото време не е знаел как ще използва тези създания за общото благо и така да обогати хода на световната история с онзи вид антитеза, който придава красота на стиха.“

Самата аз не зная дали Августин е прав. Но вярвам в едно: струва си да опиташ да създадеш картина, роман или стих.

Ан Райс

КРАЙ

© 1999 Ан Райс
© Александра Павлова, превод от английски

Anne Rice
Vittorio the Vampire, 1999

Сканиране, разпознаване и редакция: pqgolova, 2007

Публикация:

Редактор: Милена Иванова
Коректор: Ангелина Вълчева
Дизайн на корицата: Бисер Тодоров
Предпечатна подготовка: Тая Петрова
Издавателска къща „ИнфоДАР“ ЕООД – София

A Ballantine Book
Published by The Ballantine Publishing Group
© 1999 by Anne O'Brien Rice

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4366>]